

سؤال از ما
پاسخ از خداوند علیم

۴۲۰

سؤال که پاسخ آنها با آیات قرآن می باشد

مؤلف:

رضا جاهد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمه

سیاس خالق یکتا را که نعمت‌هایش را با فرستادن قرآن و سنت برای بشریت کامل نموده است و همچنین سلام و درود فراوان به پیشگاه آخرین گوهر تابناک نبوت حضرت محمد بن عبدالله صلوات الله وسلامه علیه .

اکنون که در عصری زندگی می‌کنیم که از هر سو، فتنه‌ها، آشوب‌ها، آلودگی‌ها و انحرافات جهان را فراگرفته، در چنین شرایطی برترین پناهگاه مسلمانان قرآن است، قرآن کتاب زندگی است، سرچشمه همه معارف اسلامی چونان که همراه با زمان متحرک و جاری است، چون دریای موج نور از هر آلودگی به دور است و همانند کوهساری سربلند، فرازمندیش قابل انکار نیست؛ به گفته خاتم‌الانبیاء حضرت محمد ﷺ شگفتی‌های قرآن هرگز تمام نمی‌شود و نوآوری‌های آن به کهنگی نمی‌گراید و همچنین حضرت علی رضی الله عنه می‌فرماید بدانید که این قرآن خیرخواه و نصیحت‌گویی است که در آن فریب و خیانت راه ندارد، راهنمایی است که جز به راه راست و درستی نمی‌رود و خیردهنده‌ای است که دروغ نمی‌گوید هیچ کس با قرآن ننشست جز این که چیزی به او افزوده شد و یا چیزی از او کاسته گردید بصیرت‌هایش افزون شد و گمراهی و نابینایی‌اش کاسته گردید، پس درمان دردهای خود را از آن بجوئید و در سختی‌هایتان از آن کمک بخواهید؛ زیرا این قرآن شفای بزرگترین دردهاست که همان کفر، نفاق، تباهی و گمراهی است و اینجانب بخاطر سهولت ارتباط با قرآن سؤالاتی را طرح نموده و جواب‌های آن را از کلام‌الله، آیاتی که بطور واضح و روشن پاسخ داده است برای جویندگان راه حق و عدالت نوشته‌ام.

جاهد

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۳	مقدمه

نماز

۲۴	الهی اگر برای نماز آب نیافتیم چه کنیم؟
۲۵	الهی خواندن نماز واجب است؟
۲۵	الهی چگونه وضو بگیریم؟
۲۶	الهی آنها که نماز را سبک می‌شمارند چگونه‌اند؟
۲۶	الهی نماز شب چه باشد؟
۲۷	الهی فایده نماز اول وقت چیست؟
۲۷	الهی چه سفارش در باره نماز می‌نماید؟
۳۱	الهی چه سفارش برای نماز جمعه می‌نماید؟
۳۲	الهی احداث کنندگان مساجد چه کسانی‌اند؟
۳۲	الهی آنها که مخالف مسجدها هستند چه کسانی‌اند؟

قیامت

۳۳	الهی اعضاء بدن فردای قیامت چگونه باشند؟
۳۴	الهی در روز قیامت گمراهان چگونه محسور می‌شوند؟
۳۵	الهی قیامت چگونه روزی است؟
۴۳	الهی زمان قیامت مشخص نیست؟
۴۴	الهی حساب در قیامت چگونه باشد؟
۴۶	الهی انسان‌های خوب چگونه‌اند؟
۴۷	الهی آنها که قیامت را باور ندارند چگونه‌اند؟

- ۴۷..... الهی انسان در روز قیامت چه می گوید؟
- ۴۸..... الهی فریب کاران در قیامت چگونه اند؟
- ۴۸..... الهی شیطان فردای قیامت به گناهکاران چه می گوید؟
- ۴۹..... الهی کافران در روز قیامت چه آرزو می کنند؟
- ۴۹..... الهی فردای قیامت مردان و زنان چگونه است؟
- ۵۰..... الهی روز قیامت مقدارش چقدر است؟
- ۵۱..... الهی وقتی در صور دمیده شود چه خواهد شد؟
- ۵۳..... الهی کافران به چه بهانه ای از کمک به مستمندان خودداری می کنند؟
- ۵۳..... الهی اطاعات و ناسپاسی بندگان در بارگاه ملکوتیت اثری دارد؟
- ۵۴..... الهی نگهدارنده دین و دنیای ما چه کسیست؟
- ۵۵..... الهی رحمت تو نسبت به بندگان چگونه باشد؟
- ۵۵..... الهی زنده کردن همه انسان ها در روز قیامت چگونه است؟
- ۵۶..... الهی گفتگوی کافران در روز قیامت چه باشد؟
- ۵۸..... الهی بندگان مخلص فردای قیامت چگونه اند؟
- ۵۹..... الهی آخرت بهتر است یا دنیا؟
- ۵۹..... الهی تعداد ماهها چند باشد و چند ماه حرام است؟
- ۶۰..... الهی حافظان حدود تو چه کسانیند؟
- ۶۰..... الهی برای چه کسانی نباید طلب آمرزش کرد؟
- ۶۰..... الهی شفاعت کنندگان چگونه اند؟
- ۶۲..... الهی مثل زندگی در این دنیا چگونه است؟
- ۶۲..... الهی اگر دشمن صلح طلبید چه کنیم؟
- ۶۳..... الهی غنایم چنگی چگونه است؟

- ۶۵..... الهی آنها که در جنگ به دشمن می‌کنند چگونه باشند؟
- ۶۶..... الهی در جنگ با مشرکان و کافران چگونه باشیم؟
- ۶۸..... الهی جان دادن کافران چگونه است؟
- ۶۸..... الهی در مسجدالحرام می‌شود با کفار جنگید؟
- ۶۹..... الهی آنان که در راه تو کشته شوند چگونه‌اند؟
- ۷۱..... الهی کافران چگونه‌اند؟
- ۷۱..... الهی در جنگ بین مؤمنان چگونه باشیم؟
- ۷۲..... الهی اعمال کافران چگونه باشد؟
- ۷۳..... الهی بر دل چه کسانی مهر می‌نهی؟
- ۷۳..... الهی اعمال چه کسانی نابود خواهد شد؟
- ۷۴..... الهی در مقابل خبرهای فاسقان چگونه باشیم؟
- ۷۴..... الهی زینت دنیا برای کافران است.....
- ۷۵..... الهی پاسخ بدی را چگونه بدهیم؟
- ۷۵..... الهی انتقام در مقابل ستم چگونه باشد؟
- ۷۶..... الهی قصاص کردن چگونه باشد؟
- ۷۷..... الهی آنها که رشوه می‌گیرند چگونه‌اند؟
- ۷۷..... الهی دین مورد نظر تو کدامست؟
- ۷۷..... الهی چند آسمان بر سر ماست؟
- ۷۸..... الهی چگونه موجودات را می‌آفرینی؟
- ۷۹..... الهی زندگی در این جهان چیست؟
- ۸۱..... الهی آسمان و زمین در چه مدت آفریده شد؟
- ۸۲..... الهی زمین چگونه باشد؟

- ۸۲..... الهی علت آفرینش چه بود؟
- ۸۳..... الهی شب و روز چگونه است؟
- ۸۳..... الهی خواب برای چه باشد؟
- ۸۳..... الهی بر هر انسانی نویسندگانی مأمور هستند؟
- ۸۴..... الهی هر چه در آسمان و زمین است تسبیح می‌گویند؟
- ۸۴..... الهی مرگ همه را فرا می‌گیرد؟
- ۸۵..... الهی روزی انسانها چگونه می‌رسد؟
- ۸۵..... الهی مصیبت‌ها چگونه‌اند؟
- ۸۵..... الهی اسماء‌الحسنی چیست؟
- ۸۶..... الهی سرزمین خوب و بد چگونه باشد؟
- ۸۶..... الهی همه فرشتگان آدم را سجده کردند؟
- ۸۶..... الهی جن چگونه باشد؟
- ۸۷..... الهی خورشید و ماه ستارگان چگونه‌اند؟
- ۸۸..... الهی با آنان که می‌خواهی هدایت شوند چه می‌کنی؟
- ۸۹..... الهی به یهود چه حرام شد؟
- ۸۹..... الهی دشمن‌ترین و مهربان‌ترین کسان نسبت به ایمان آورندگان چه کسانی‌اند؟
- ۹۰..... الهی گناه چه کسانی آمرزیده نمی‌شود؟
- ۹۰..... الهی دفن کردن را چگونه به قابیل آموختی؟
- ۹۱..... الهی خوردن چه حیواناتی حرام است؟
- ۹۳..... الهی بوزینه و خوک انسان مسخ شده‌اند؟
- ۹۳..... الهی کم و زیاد شدن عمر چگونه باشد؟
- ۹۴..... الهی دریاها چگونه‌اند؟

- ۹۴..... الهی انسان مؤمن پیامبر را باید از خودش هم بیشتر دوست داشته باشد؟
- ۹۵..... الهی فرشتگان چگونه می‌باشند؟
- ۹۵..... الهی سنت به مرور زمان قابل تغییر است؟
- ۹۵..... الهی شب و روز برای چیست؟
- ۹۸..... الهی چهارپایان اهلی برای بشر آفریده شد؟
- ۱۰۰..... الهی هر چه در آسمان و زمین است سجده کننده‌اند؟
- ۱۰۲..... الهی آدم و جن از چه آفریده شدند؟
- ۱۰۴..... الهی انسان و جن برای چه آفریده شدند؟
- ۱۰۵..... الهی آسمان خورشید و ماه تا زمان معینی می‌باشند؟
- ۱۰۵..... الهی رعد و برق چگونه است؟
- ۱۰۶..... الهی خانه کعبه چه جایی است؟
- ۱۰۷..... الهی قبله به کدام سمت است؟
- ۱۰۷..... الهی چگونه مردگان را زنده می‌کنی؟
- ۱۰۸..... الهی دینهای دیگر غیر اسلام چگونه‌اند؟
- ۱۰۹..... الهی وفا به عهد چگونه باشد؟
- ۱۰۹..... الهی عزت و ذلت چگونه باشد؟
- ۱۱۰..... الهی چگونه وام دهیم؟
- ۱۱۲..... الهی به کسی که وام داده‌ایم ندارد بدهد چه کنیم؟
- ۱۱۲..... الهی فضیلت قرض‌الحسنه چه باشد؟
- ۱۱۲..... الهی با مال و ثروتمان چه کنیم؟
- ۱۱۳..... الهی به چه کسانی انفاق کنیم؟
- ۱۱۴..... الهی آنها که زکات نمی‌دهند چگونه‌اند؟

- ۱۱۴..... الهی رزق و روزی هر کس کم و زیاد آن چگونه باشد؟
- ۱۱۵..... الهی آنها که غصه روزی می خورند چگونه اند؟
- ۱۱۵..... الهی زیان دیدن و خیر چگونه باشد؟
- ۱۱۶..... الهی زندگی در دنیا نسبت به آخرت چگونه است؟
- ۱۱۶..... الهی چگونه است که بعضی ها در رفاه کامل هستند؟
- ۱۱۷..... الهی آنها که با تکبر و قهر راه می روند چگونه اند؟
- ۱۱۸..... الهی آنها که مال خود را در راه تو انفاق می کنند چگونه اند؟
- ۱۱۸..... الهی ربا مال را افزون می کند؟
- ۱۱۹..... الهی چه کسانی نجسند؟
- ۱۱۹..... الهی در دین داشتن اجبار است؟
- ۱۲۰..... الهی یهود و نصاری چگونه اند؟
- ۱۲۱..... الهی کسانی که ایمان داشته بعد کافر شده اند چگونه اند؟
- ۱۲۱..... الهی کسانی که اسلام آورند با پدر و مادر و برادر چه کنند؟
- ۱۲۲..... الهی با مؤمنان و ظالمان چگونه ای؟
- ۱۲۲..... الهی به مشرکین چه می گویی؟
- ۱۲۸..... الهی فرشتگانی مأمور ما هستند؟
- ۱۲۸..... الهی پلیدی در چه کسانی است؟
- ۱۲۸..... الهی گناه و معصیت در رنگ رخساره تأثیرگذار است؟
- ۱۲۹..... الهی سخن پاک و ناپاک چگونه باشد؟
- ۱۲۹..... الهی نیک و بد چگونه باشد؟
- ۱۳۰..... الهی در مورد یکتاپرستی و توحید چه می گویی؟
- ۱۳۵..... الهی در مورد ایمان و اخلاص و یقین چه می گویی؟

- ۱۳۸..... الهی آنها که مطیع و ذاکر هستند چگونه اند؟
- ۱۴۱..... الهی به ریاکاران چه می‌گویی؟
- ۱۴۲..... الهی در باره شکر کردن چه می‌فرمایی؟
- ۱۴۴..... الهی در مورد تقوا و پرهیزکاری چه می‌گویی؟
- ۱۴۶..... الهی در مورد توکل کردن چه سفارشی می‌کنی؟
- ۱۴۸..... الهی در مورد صابرین چه می‌گویی؟
- ۱۴۹..... الهی آنها که از تو می‌ترسند چگونه اند؟
- ۱۵۱..... الهی آنان که امید به رحمت تو دارند چگونه اند؟
- ۱۵۳..... الهی در مورد نماز چه می‌فرمایی؟
- ۱۵۵..... الهی در مورد روزه گرفتن چه می‌گویی؟
- ۱۵۷..... الهی در مورد حج رفتن و جهاد کردن چه می‌فرمایی؟
- ۱۶۰..... الهی در مورد دادن زکات چه می‌فرمایی؟
- ۱۶۱..... الهی در مورد امر به معروف و نهی از منکر چه می‌فرمایی؟
- ۱۶۳..... الهی در مورد تولی و تبری چه می‌فرمایی؟
- ۱۶۴..... الهی در مورد آنها که دلبستگی به دنیا دارند چه می‌فرمایی؟
- ۱۶۷..... الهی در مورد مرگ چه می‌فرمایی؟
- ۱۶۹..... الهی در مورد آخرت و قیامت چه می‌فرمایی؟
- ۱۷۲..... الهی آنها که به دنبال علم می‌روند چگونه اند؟
- ۱۷۳..... الهی در مورد اخلاق خوب چه می‌گویی؟
- ۱۷۴..... الهی در مورد آنها که دیگران را عفو می‌کنند چه می‌فرمایی؟
- ۱۷۶..... الهی در مورد سخا و جود و کرم چه سفارش می‌نمایی؟
- ۱۷۷..... الهی در مورد صبر کردن چه می‌فرمایی؟

- ۱۷۹..... الهی در مورد صداقت داشتن و امانت چه می فرمایی؟
- ۱۸۰..... الهی در مورد حیا داشتن چه می فرمایی؟
- ۱۸۰..... الهی در مورد مخالفت کردن از هوای نفس چه می فرمایی؟
- ۱۸۲..... الهی در مورد داشتن تواضع چه می فرمایی؟
- ۱۸۳..... الهی در مورد دروغ و نفاق چه می فرمایی؟
- ۱۸۴..... الهی در مورد خشم چه می فرمایی؟
- ۱۸۵..... الهی در مورد آنان که در حال عیبجویی و غیبت هستند چه می فرمایی؟
- ۱۸۶..... الهی در مورد مکر و حيله چه می فرمایی؟
- ۱۸۷..... الهی در مورد بخل و حسد چه می گویی؟
- ۱۸۹..... الهی متکبران چگونه اند؟
- ۱۹۰..... الهی آنها که ظلم و ستم می کنند چگونه اند؟
- ۱۹۱..... الهی در مورد عدالت داشتن چه می فرمایی؟
- ۱۹۳..... الهی در مورد احسان کردن چه می فرمایی؟
- ۱۹۵..... الهی مجالست و همنشینی چگونه باشد؟
- ۱۹۶..... الهی حق همسایه چیست؟
- ۱۹۶..... الهی در مورد مشورت کردن چه می فرمایی؟
- ۱۹۷..... الهی در وفای به عهد چه می فرمایی؟
- ۱۹۸..... الهی در مورد نزدیکان چه می فرمایی؟
- ۱۹۸..... الهی با یتیمان چگونه باشیم؟
- ۲۰۰..... الهی در مورد اموالمان چگونه باشیم؟
- ۲۰۱..... الهی در مورد جهد و کوشش چه سفارش می نمایی؟
- ۲۰۲..... الهی در مورد کسب و تجارت چه سفارش می نمایی؟

- ۲۰۲..... الهی در صدقه دادن چگونه باشیم؟
- ۲۰۳..... الهی در خرج کردن چگونه باشیم؟
- ۲۰۴..... الهی راجع به دوران‌دیشی چه سفارش می‌نمایی؟
- ۲۰۵..... الهی آنها که سرگرم لهو و لعب هستند چگونه‌اند؟
- ۲۰۶..... الهی در باره شراب و زنا چه می‌گویی؟
- ۲۰۸..... الهی در مورد بهداشت و غذا خوردن چه سفارش می‌نمایی؟
- ۲۰۸..... الهی کردار نیک و بد ثبت می‌شود؟
- ۲۰۹..... الهی آنان که زینت این دنیا را می‌خواهند چگونه‌اند؟
- ۲۱۱..... الهی آنان که زینت آخرت را می‌خواهند چگونه‌اند؟
- ۲۱۲..... الهی چه کسانی از رحمت تو ناامیدند؟
- ۲۱۲..... الهی کسی می‌تواند نعمت‌هایت را بشمارد؟
- ۲۱۲..... الهی روح چه باشد؟
- ۲۱۳..... الهی اعمال ما چگونه ثبت می‌شود؟
- ۲۱۳..... الهی هر چیزی از روی حساب آفریده شده است؟
- ۲۱۳..... الهی اجنه هم باید حساب پس دهند؟
- ۲۱۳..... الهی همه موجودات ذکر و تسبیح می‌گویند؟
- ۲۱۳..... الهی ذکر و تسبیح در چه زمان‌هایی مناسب‌تر است؟
- ۲۱۴..... الهی بهترین بندگان کدامند؟
- ۲۱۴..... الهی بوزینه از انسان‌های مسخ شده است؟
- ۲۱۵..... الهی شراب و قمار چه باشد؟
- ۲۱۵..... الهی هلال ماه برای چیست؟
- ۲۱۶..... الهی ماه رمضان چه ماهی است؟

- ۲۱۶..... الهی آنها که اموال خود را از روی ریا می بخشند چگونه اند؟
- ۲۱۷..... الهی ثروتمندانی که بخل ورزیده و انفاق نمی کنند چگونه اند؟
- ۲۱۷..... الهی به چه کسانی نیکی کنیم؟
- ۲۱۸..... الهی چه کسانی رستگارند؟
- ۲۱۹..... الهی چه سفارش می کنی انسان را؟
- ۲۲۴..... الهی سفارشت به حضرت آدم علیه السلام چه بود؟
- ۲۲۴..... الهی از چه چیزهایی عبرت بگیریم؟
- ۲۳۲..... الهی خود را معرفی نما؟
- ۲۳۶..... الهی ما را چگونه آزمایش می کنی؟
- ۲۳۸..... الهی آزمایش و امتحان بندگان برای چیست؟
- ۲۳۹..... الهی یار و یاور ما کیست؟
- ۲۴۲..... الهی نشانه های قدرتت چه باشد؟
- ۲۴۵..... الهی آدمی چگونه است؟
- ۲۴۸..... الهی آدمی از نظر مال چگونه است؟
- ۲۴۸..... الهی چرا بعضی دعاها به اجابت نرسد؟
- ۲۴۸..... الهی دعای چه کسانی به اجابت می رسد؟
- ۲۴۹..... الهی برای وزن کردن و پیمانان کردن چه می فرمایی؟
- ۲۵۰..... الهی کردار نیک بهتر است یا فرزند یا دارایی؟
- ۲۵۰..... الهی آنها که از یاد تو غافلند چگونه اند؟
- ۲۵۱..... الهی ولادت و جوانی و پیری چگونه باشد؟
- ۲۵۲..... الهی اولاد پسر و دختر چگونه باشد؟
- ۲۵۲..... الهی چگونه به خانه های دیگران وارد شویم؟

- ۲۵۳..... الهی برای حفظ چشم چه کنیم؟
- ۲۵۳..... الهی چشم باطن کور می گردد یعنی چه؟
- ۲۵۴..... الهی انسان را چون مرگ فرا گیرد چه می گوید؟
- ۲۵۴..... الهی آنها که اسراف می کنند چگونه اند؟
- ۲۵۵..... الهی اگر کسانی که گناه می کنند فوراً عقوبت می دیدند بهتر نبود؟
- ۲۵۶..... الهی عسل چگونه باشد؟
- ۲۵۶..... الهی پند دادن به یکدیگر چگونه باشد؟
- ۲۵۷..... الهی آنها که در داشتن دین فخر می ورزند چگونه اند؟
- ۲۵۷..... الهی چه کسانی حسد می ورزند؟
- ۲۵۷..... الهی آنها که بخل می ورزند چگونه اند؟
- ۲۵۸..... الهی آنها که مسخره می کنند چگونه اند؟
- ۲۵۸..... الهی دوستدار چه کسانی می باشی؟
- ۲۵۹..... الهی آنها که غیر از تو را دوست می گیرند چگونه اند؟
- ۲۵۹..... الهی پاداش دارای درجات مختلفی می باشد؟
- ۲۵۹..... الهی گناه چه کسانی بخشیده می شود؟
- ۲۶۰..... الهی آثار رحمت چه باشد؟
- ۲۶۰..... الهی یاوه گویان چگونه اند؟
- ۲۶۱..... الهی همجنس بازان چگونه اند؟
- ۲۶۱..... الهی آنها که به حد بلوغ نرسیده اند چگونه باشند؟
- ۲۶۲..... الهی دیگر جنبندگان از چه آفریده شدند؟
- ۲۶۳..... الهی اعمال انسان ها سود و زیانی برای شما خالق یکتا دارد؟
- ۲۶۴..... الهی برای احترام به پیامبر ﷺ چه سفارش می نمایی؟

- ۲۶۶..... الهی پیامبران برای چه آمدند؟
- ۲۶۷..... الهی حضرت ابراهیم علیه السلام از چه طایفه‌ای بود؟
- ۲۶۷..... الهی حضرت عیسی علیه السلام چگونه آفریده شد؟
- ۲۶۷..... الهی پیروان حضرت مسیح چگونه بودند؟
- ۲۶۸..... الهی به حضرت عیسی علیه السلام قدرت انجام چه معجزه‌هایی را دادی؟
- ۲۷۰..... الهی بشارت فرشتگان به حضرت مریم علیه السلام چه بود؟
- ۲۷۰..... الهی داستان کم‌صبری حضرت موسی علیه السلام چیست؟
- ۲۷۳..... الهی حضرت عیسی علیه السلام به بنی اسرائیل چه گفت؟
- ۲۷۴..... الهی سفارشت به حضرت آدم علیه السلام چه بود؟
- ۲۷۴..... الهی فرمانت به حضرت نوح علیه السلام چه بود؟
- ۲۷۵..... الهی کشتی نوح بر چه جایی قرار گرفت؟
- ۲۷۶..... الهی قوم لوط چگونه مورد عذاب قرار گرفتند؟
- ۲۷۷..... الهی خواب آن دو جوان زندانی را حضرت یوسف علیه السلام چگونه تعبیر کرد؟
- ۲۷۸..... الهی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله مزد رسالت را چه خواست؟
- ۲۷۹..... الهی فرعون به مردمش در مقابله با حضرت موسی علیه السلام چه گفت؟
- ۲۷۹..... الهی کسانی که پیرو حضرت محمد صلی الله علیه و آله هستند چگونه‌اند؟
- ۲۸۰..... الهی به مادر حضرت موسی علیه السلام چه وحی شد؟
- ۲۸۱..... الهی فرعون چه می‌کرد؟
- ۲۸۱..... الهی قارون که بود و چه کرد؟
- ۲۸۳..... الهی سپاهیان حضرت سلیمان علیه السلام چه کسانی بودند؟
- ۲۸۳..... الهی چه کسی تخت ملکه سبا را برای حضرت سلیمان حاضر کرد؟
- ۲۸۴..... الهی به حضرت داود علیه السلام چه عنایت‌هایی شد؟

- ۲۸۵..... الهی مرگ حضرت سلیمان چگونه بود؟
- ۲۸۶..... الهی معجزه حضرت موسی علیه السلام چه بود؟
- ۲۸۶..... الهی قوم فرعون به چه بلائی گرفتار شدند؟
- ۲۸۷..... الهی آیا حضرت مسیح علیه السلام به صلیب کشیده شد؟
- ۲۸۸..... الهی آنها که می گویند خدا همان مسیح باشد چگونه اند؟
- ۲۸۸..... الهی مسیحیان و یهودیان چه گفتند؟
- ۲۸۹..... الهی بر اثر عصای موسی علیه السلام چند چشمه ایجاد گردید؟
- ۲۹۰..... الهی چگونه گاوی بود از برای قوم موسی علیه السلام؟
- ۲۹۱..... الهی اصحاب کهف چند سال در غار بودند؟

قرآن

- ۲۹۲..... الهی چه کسانی آیات را تکذیب می کنند؟
- ۲۹۵..... الهی قرآن در چه شبی نازل شد؟
- ۲۹۶..... الهی قرآن به چه زبانی نازل شد؟
- ۲۹۷..... الهی قرآن چه کتابی است؟
- ۳۰۲..... الهی آنها که به قرآن تردید دارند چه می گوئی؟
- ۳۰۳..... الهی مثلها در قرآن چه باشد؟
- ۳۰۴..... الهی چرا قرآن به زبان عربی آمد نه عجمی؟

بهشت و دوزخ

- ۳۰۵..... الهی جهنم چند در دارد؟
- ۳۰۵..... الهی اجنه گناهکار هم به جهنم می روند؟

- ۳۰۵..... الهی انسان در آتش جهنم چگونه باشد؟
- ۳۰۸..... الهی خوراک دوزخیان چیست؟
- ۳۰۹..... الهی آب دوزخیان چیست؟
- ۳۱۰..... الهی دوزخیان چه می گویند؟
- ۳۱۱..... الهی سؤال دوزخیان و بهشتیان چه باشد؟
- ۳۱۲..... الهی جهنم و بهشت جایگاه چه کسانی است؟
- ۳۱۳..... الهی سقر چگونه جایی است؟
- ۳۱۴..... الهی درخت زقوم چه باشد؟
- ۳۱۴..... الهی بهشت چگونه جایی است؟
- ۳۱۷..... الهی انسان در بهشت چگونه است؟
- ۳۱۹..... الهی بزرگی بهشت چقدر است؟
- ۳۲۰..... الهی لباس بهشتیان چیست؟
- ۳۲۱..... الهی چه کسانی در بهشت گرامی هستند؟
- ۳۲۱..... الهی بهشت بر چه کسانی حرام است؟

شیطان

- ۳۲۲..... الهی در مقابل وسوسه‌های شیطان چه کنیم؟
- ۳۲۳..... الهی چرا شیطان آدم را سجده نکرد؟
- ۳۲۳..... الهی شیطان به چه صورت آدم را گول زد؟
- ۳۲۵..... الهی شیطان به چه کسانی تسلط دارد؟
- ۳۲۵..... الهی شیطان به چه کسانی تسلط ندارد؟

زنان

- ۳۲۶..... الهی به زنان چه سفارش می‌کنی؟
- ۳۲۹..... الهی در ازدواج با زن و مرد مشرک چه کنیم؟
- ۳۳۰..... الهی با زنان در حال حیض چگونه باشیم؟
- ۳۳۰..... الهی زنان و مردان مطلقه چه باید بکنند؟
- ۳۳۳..... الهی شیر دادن زنان به فرزندان چگونه باشد؟
- ۳۳۴..... الهی زن بعد از فوت شوهر چقدر باید صبر کند؟
- ۳۳۵..... الهی با چه زنانی ازدواج نکنیم؟
- ۳۳۷..... الهی همبستری با زنان در ماه رمضان چگونه باشد؟
- ۳۳۸..... الهی آنها که زنان عقیف را متهم می‌کنند چگونه‌اند؟
- ۳۳۸..... الهی اگر مردی زن خود را متهم به زنا کند به چه صورت عمل نمائیم؟
- ۳۳۹..... الهی در مورد زن اختیار کردن چه باید بکنیم؟
- ۳۴۰..... الهی جوانان بدون همسر را چه کنیم؟
- ۳۴۱..... الهی زنان و مردان منافق چگونه‌اند؟
- ۳۴۲..... الهی زنان و مردان مؤمن چگونه‌اند؟
- ۳۴۳..... الهی با زن و مرد زناکار چه کنیم؟
- ۳۴۳..... الهی فردای قیامت مردان و زنان منافق و مؤمن چگونه‌اند؟
- ۳۴۵..... الهی زنان نزد چه کسانی می‌توانند بی حجاب باشند؟
- ۳۴۵..... الهی کشف عورت در برابر چه کسانی جایز است؟
- ۳۴۵..... الهی چه زن و مردی اگر هم ازدواج کنند به هم حلال نیستند؟
- ۳۴۷..... الهی چه سفارشی راجع به زنان و فرزندان می‌کنی؟
- ۳۴۷..... الهی ارجع به طلاق دادن زنان چه کنیم؟

- ۳۴۹..... الهی زن که آبستن است و می خواهیم طلاق بدهیم به چه صورتی باشد؟
- ۳۴۹..... الهی زنان خوب کدامند؟
- ۳۵۰..... الهی زن کدام یک از پیامبران خیانت ورزید؟
- ۳۵۰..... الهی به پیرزنان چه سفارش می کنی؟
- ۳۵۱..... الهی زن و مرد در زندگی چگونه باشند؟
- ۳۵۲..... الهی با زن و مرد دزد چه کنیم؟

ردایل

- ۳۵۳..... الهی غیبت کنندگان چگونه اند؟
- ۳۵۳..... الهی گمان بد نسبت به مردم چگونه است؟
- ۳۵۴..... الهی آنها که با تکبر هستند چگونه اند؟
- ۳۵۴..... الهی سوگندهای دروغ چگونه باشد؟
- ۳۵۴..... الهی ذلیل شدگان چه کسانی اند؟
- ۳۵۴..... الهی بر دل چه کسانی مهر می نهی؟
- ۳۵۵..... الهی با خورندگان مال یتیمان چه می کنی؟
- ۳۵۵..... الهی به غیبت کنندگان چه می گویی؟
- ۳۵۶..... الهی عذاب رباخوار چیست و آیا توبه اش پذیرفته است؟
- ۳۵۷..... الهی آنها که مردم را فریفتند چه می شوند؟
- ۳۵۷..... الهی با ستمکاران چه می کنی؟
- ۳۵۸..... الهی خوردن گوشت خوک حرام است؟
- ۳۵۹..... الهی زیانکاران چه کسانی اند؟
- ۳۵۹..... الهی نجواکنندگان (در گوشی) چگونه اند؟
- ۳۶۰..... الهی مصیبت ها چگونه باشد؟

- ۳۶۰..... الهی چه کسانی از مرگ می ترسند؟
- ۳۶۱..... الهی چه کسانی ایمان نمی آورند؟
- ۳۶۱..... الهی به آنان که تو را انکار می کنند چه می گویی؟
- ۳۶۵..... الهی منافقان از چه می ترسند؟

اخلاقیات

- ۳۶۶..... الهی اموال و فرزندان چگونه اند؟
- ۳۶۷..... الهی با گدا و یتیم چگونه باشیم؟
- ۳۶۷..... الهی توبه را می پذیری؟
- ۳۶۹..... الهی اعمال ما چگونه است؟
- ۳۷۰..... الهی کار نیک را چگونه پاداش می دهی؟
- ۳۷۱..... الهی با چه کسانی دوستی نکنیم؟
- ۳۷۲..... الهی اعمال بدکاران و نیکان در چه کتابهایی نوشته می شود؟
- ۳۷۲..... الهی کوچکترین اعمال بد و نیک ما به حساب می آید؟
- ۳۷۳..... الهی آنها که سوگند می خورند چگونه اند؟
- ۳۷۴..... الهی آنها که دائم به اموال و اولاد خود مشغولند چگونه اند؟
- ۳۷۵..... الهی شراب و قمار چگونه باشد؟
- ۳۷۵..... الهی پیروان رهبران گنهکار چگونه باشند؟
- ۳۷۶..... الهی اسراف چگونه باشد؟
- ۳۷۷..... الهی بخیل چگونه است؟
- ۳۷۷..... الهی کشتن به عمد چگونه است؟
- ۳۷۸..... الهی توبه چه کسانی پذیرفته نیست؟
- ۳۷۸..... الهی طلاق چگونه باشد؟

- ۳۷۹..... الهی آنها که مؤمنین را آزار می‌رسانند چگونه‌اند؟
- ۳۷۹..... الهی چه کسانی منحرف می‌شوند؟
- ۳۷۹..... الهی آنها که سخت گرفتارند چگونه‌اند؟
- ۳۷۹..... الهی پاداش خوبی را چگونه بدهیم؟
- ۳۸۰..... الهی در رفتار و صحبت کردن چگونه باشیم؟
- ۳۸۰..... الهی آنها که پند و نصیحت را قبول نمی‌کنند چگونه‌اند؟
- ۳۸۰..... الهی چه کسانی پند می‌گیرند؟
- ۳۸۱..... الهی عزت را چگونه بدست آوریم؟
- ۳۸۱..... الهی بندگان خوب کدامند؟
- ۳۸۲..... الهی با پدر و مادر کافر چگونه باشیم؟
- ۳۸۲..... الهی کسانی که امر به معروف و نهی از منکر می‌کنند چگونه‌اند؟
- ۳۸۳..... الهی آنها که در عصبانیت خود را کنترل می‌کنند چگونه‌اند؟
- ۳۸۴..... الهی آنها که شاکر هستند چگونه‌اند؟
- ۳۸۴..... الهی آنها که در سختی‌ها صبر می‌کنند چگونه‌اند؟
- ۳۸۵..... الهی با چه کسی دوستی کنیم؟
- ۳۸۶..... الهی میانجی‌گری کردن چگونه باشد؟
- ۳۸۶..... الهی سلام کردن چگونه باشد؟
- ۳۸۶..... الهی در ذکر گفتن چگونه باشیم؟
- ۳۸۷..... الهی سخن حق چگونه باشد؟
- ۳۸۷..... الهی آنها که سخن حق را پذیرفته و زود پیروی می‌کنند چگونه‌اند؟
- ۳۸۷..... الهی چیزی خوردن از بستگان و فامیل چگونه باشد؟
- ۳۸۸..... الهی با جاهلان چگونه برخورد کنیم؟

- ۳۸۹..... الهی با دیگر ادیان که صاحب کتاب آسمانیند چگونه باشیم؟
- ۳۸۹..... الهی در حال احرام چگونه باشیم؟
- ۳۹۰..... الهی چگونه تو را بخوانیم؟
- ۳۹۰..... الهی بهترین تجارت چه باشد؟
- ۳۹۱..... الهی در وفای به عهد چگونه باشیم؟
- ۳۹۱..... الهی با چه کسانی دوستی نکنیم؟
- ۳۹۱..... الهی زیادی مال و اموال خود را چه کنیم؟
- ۳۹۲..... الهی قرض الحسنه دادن چگونه است؟
- ۳۹۳..... الهی توبه چگونه باشد؟
- ۳۹۳..... الهی آنها که در پنهان مرتکب معصیت نمی شوند چگونه اند؟
- ۳۹۴..... الهی در سخن با یکدیگر چگونه باشیم؟
- ۳۹۴..... الهی در کارهای آینده انشاءالله بگوییم؟
- ۳۹۵..... الهی برای عبادت در نیمه شب چه می فرمایی؟
- ۳۹۷..... الهی پرهیزکاران را چگونه جایی است؟
- ۳۹۷..... الهی به چه کسانی کمک کنیم؟
- ۳۹۸..... الهی چگونه صدقه و انفاق دهیم؟
- ۴۰۱..... الهی در مورد امانت گرفتن از مردم چگونه باشیم؟
- ۴۰۱..... الهی حج را چگونه بجا آوریم؟
- ۴۰۴..... الهی ارثییمان را چگونه تقسیم کنیم؟
- ۴۰۷..... الهی گمراهان را پند دهیم؟
- ۴۰۷..... الهی دین داشتن درست چگونه است؟
- ۴۰۸..... الهی نشانه مؤمنان چیست؟

- ٤٠٨.....الهی آنها که از تو می ترسند چگونه اند؟
- ٤٠٩.....الهی خرید و فروش با شما چگونه است؟
- ٤٠٩.....الهی انسان در مقال سختی و رنج چگونه است؟
- ٤١٠.....الهی آرامش دل به چه باشد؟
- ٤١٠.....الهی شکر نعمت چگونه باشد؟
- ٤١٠.....الهی در احترام به والدین چه سفارش می کنی؟
- ٤١٣.....نام سوره ها و معانی

۱

نماز

الهی اگر برای نماز آب نیافتیم چه کنیم؟

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَرَىٰ حَتَّىٰ تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِي سَبِيلٍ حَتَّىٰ تَغْتَسِلُوا ۗ وَإِنْ كُنْتُمْ مَرَضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِّنْكُمْ مِنَ الْغَايِبِ أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُورًا غَفُورًا﴾
(النساء / ۴۳)

«ای آنان که ایمان آوردید نزدیک مشوید نماز را در حال مستی تا که بدانید آنچه را می‌گویید و نه در حال جنابت مگر آن که مسافر باشید تا هنگامی که غسل کنید و اگر باشید بیماران یا بر سفری یا بیابید یکی از شما قضای حاجت یا آرمیدید با زنان پس نیابید آب را پس تیمم کنید خاکی پاک پس مسح کنید به رویهاتان و دستهاتان همانا خداست درگذرنده آمرزنده».

الهی خواندن نماز واجب است؟

﴿ فَإِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلَاةَ فَادْكُرُوا اللَّهَ قِيَمًا وَقُعودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِكُمْ
ع فَإِذَا أَطْمَأْنَنْتُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ ۚ إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ
كِتَابًا مَّوقُوتًا ﴾ (النساء / ۱۰۳)

«و هنگامی که نماز را به پایان رساندید، خدا را یاد کنید؛ ایستاده، و نشسته، و در حالی که به پهلو خوابیده‌اید! و هرگاه آرامش یافتید (و حالت ترس زایل گشت)، نماز را (به طور معمول) انجام دهید، زیرا نماز، وظیفه ثابت و معینی برای مؤمنان است.»

الهی چگونه وضو بگیریم؟

﴿ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ
وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ
وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا ۚ وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ
مِّنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا
صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ ۗ مَا يُرِيدُ اللَّهُ
لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِّن حَرَجٍ وَلَٰكِنْ يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ
عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴾ (المائدة / ۶)

«ای کسانی که ایمان آورده‌اید! هنگامی که به نماز می‌ایستید، صورت و دستها را تا آرنج بشویید! و سر را مسح کنید و پاها را تا مفصل [= برآمدگی دو سمت

سؤال از ما پاسخ از خداوند علیم

ساق پا! بشوید و اگر جنب باشید، خود را بشوید (و غسل کنید)! و اگر بیمار یا مسافر باشید، یا یکی از شما از محل پستی آمده [= قضای حاجت کرده]، یا با زنان تماس گرفته (و آمیزش جنسی کرده‌اید)، و آب (برای غسل یا وضو) نیابید، با خاک پاکی تیمم کنید! و از آن، بر صورت و دستها بکشید! خداوند نمی‌خواهد مشکلی برای شما ایجاد کند؛ بلکه می‌خواهد شما را پاک سازد و نعمتش را بر شما تمام نماید؛ شاید شکر او را بجا آورید».

الهی آنها که نماز را سبک می‌شمارند چگونه‌اند؟

﴿فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ﴿١﴾ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ﴿٢﴾ الَّذِينَ

﴿هُمُ يُرَاءُونَ ﴿٣﴾﴾ (ماعون / ۴-۶)

«پس وای بر نمازگزارانی که در نماز خود سهل‌انگاری می‌کنند، همان کسانی که ریا می‌کنند».

الهی نماز شب چه باشد؟

﴿وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَكَ عَسَىٰ أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا

﴿مُحَمَّدًا ﴿٧٩﴾﴾ (اسراء / ۷۹)

«و پاره‌ای از شب بیدار باش که تهجد در نماز شب خاص تو است باشد که برانگیزد ترا پروردگار تو به مقام ستوده».

﴿وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيلًا ﴿٢٦﴾﴾ (دهر / ۲۶)

«و در شبانگاه برای او سجده کن، و مقداری طولانی از شب، او را تسبیح گوی».

الهی فایده نماز اول وقت چیست؟

﴿رَجَالٌ لَا تُلِهِمْ تِجْرَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ
الزَّكَاةِ ۖ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ ۖ وَاللَّابِصَرُ ﴿٣٧﴾ لِيَجْزِيَهُمُ
اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ ۗ وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَن يَشَاءُ بِغَيْرِ

حِسَابٍ ﴿٣٨﴾ (نور / ۳۷-۳۸)

«مردانی که باز نمی‌دارد ایشان را تجارت و نه خرید و فروش از یاد خدا و برپا داشتن نماز و دادن زکات بیم دارند از روزی که مضطرب می‌شوند و می‌گردد در آن دلها و چشم‌ها تا جزا دهد ایشان را خدا بهتر از آنچه کردند و زیاده دهد ایشان را از فضل و کرم خود و و خدا روزی می‌دهد آن را که می‌خواهد بی‌شمار».

الهی چه سفارش در باره نماز می‌نمایی؟

﴿وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ﴾ (بقره / ۴۳)

«و بپای دارید نماز و بدهید زکات را و رکوع کنید با رکوع کنندگان».

﴿وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ۚ وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ مِّنْ خَيْرٍ

تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ﴾ (بقره / ۱۱۰)

«و به پای دارید نماز را و بدهید زکات را و آنچه پیش می‌دارید برای خودتان از نیکی باز می‌یابید آن را در نزد خدای همانا خدای به آنچه می‌کنید بیناست».

﴿ حَفِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَىٰ وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ ﴿٢٣٨﴾
فَإِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا أَوْ رُكْبَانًا ۖ فَإِذَا أَمِنْتُمْ فَأَذْكُرُوا اللَّهَ كَمَا
عَلَّمَكُمْ مَا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴾ (بقره / ۲۳۸ - ۲۳۹)

«نگاهداری کنید بر نمازها و نماز میانین و برپای ایستید مر خدای را فرمان بردارندگان پس اگر شما را بیم خطری از دشمن باشد به هر حالی که میسر است پیاده یا سواره نماز بجای آرید و چون ایمن شوید پس یاد کنید خدای را آنچنان که آموخت شما را آنچه را که نمیدانستید».

﴿ إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا
الزَّكَاةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ
يَحْزَنُونَ ﴾ (بقره / ۲۷۷)

«همانا کسانی که ایمان آوردند و کردند کارهای شایسته و پبای داشتند نماز را و دادند زکات را مر ایشان راست مزدشان نزد پروردگارشان و نیست بیمی بر ایشان و نه ایشان اندهگین شوند».

﴿ وَأَنْ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَاتَّقُوهُ ۗ وَهُوَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴾

(انعام / ۷۲)

«و این که برپا دارید نماز را و بترسید خدا را و اوست آن که بسوی او محشور خواهید شد».

﴿ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفِي النَّهَارِ وَزُلْفًا مِّنَ اللَّيْلِ ۚ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ
السَّيِّئَاتِ ۚ ذَلِكَ ذِكْرِي لِلذَّكَرِينَ ﴾ (هود / ۱۱۴)

«و بر پای دار نماز را دو طرف روز و پاره‌ای از شب همانا که نیکوئی‌ها می‌برند بدی‌ها را این پندی است مر پندگیرندگان را».

﴿وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ﴾

(نور / ۵۶)

«و بر پا دارید نماز را و بدهید زکات را و فرمان برید رسول را باشد که شما مورد لطف و رحمت واقع شوید».

﴿الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ

يُوقِنُونَ﴾ (نمل / ۳)

«آنانی که بر پای می‌دارند نماز را و می‌دهند زکات را و ایشان به آخرت یقین دارند».

﴿قُلْ لِعِبَادِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا يُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ

سِرًّا وَعَلَانِيَةً مِّن قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعَ فِيهِ وَلَا خِلَالَ﴾

(ابراهیم / ۳۱)

«بگو مر بندگانم را که ایمان آوردند بر پای دارند نماز را و انفاق کنند از آنچه روزی دادیم ایشان را پنهان و آشکارا پیش از آن که بیاید روزی که نه چیزی توان خرید در آن و نه دوستی کسی جز خدا به کار آید».

﴿أَقِمِ الصَّلَاةَ لِذُلُوكِ الشَّمْسِ إِلَىٰ غَسَقِ اللَّيْلِ وَقُرْءَانَ الْفَجْرِ ۖ إِنَّ

قُرْءَانَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا﴾ (اسراء / ۷۸)

«برپا دار نماز را از وقت زوال خورشید تا تاریکی شب و نماز بامداد را همانا که نماز بامداد باشد مشاهده شده (ملائک شب و روز)».

﴿ قُلِ ادْعُوا اللَّهَ أَوْ ادْعُوا الرَّحْمَنَ أَيًّا مَا تَدْعُوا فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ
وَلَا تُجْهَرُوا بِصَلَاتِكُمْ وَلَا تَخَافُوهَا وَاتَّبِعُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ﴾^ع

(اسراء / ۱۱۰)

«بگو بخوانید خدا را به اسم الله یا بخوانید به اسم (رحمان) هر کدام را بخوانید پس او راست نام‌های نیکو و بلند مخوان نمازت را و آهسته مکن آن را بلکه حد متوسط بین این دو را اختیار کن.»

﴿ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَعَبُدُوا رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا
الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿۷۷﴾ وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ^ع
هُوَ أَجْتَبَنَكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ^ع مِلَّةَ أَبِيكُمْ
إِبْرَاهِيمَ^ع هُوَ سَمَّنَكُمْ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلُ وَفِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ
شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا
الزَّكَاةَ وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَانَكُمْ^ط فَنِعَمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ النَّصِيرُ ﴾

(حج / ۷۷ - ۷۸)

«ای آن کسانی که ایمان آوردید رکوع کنید و سجده کنید و بپرستید پروردگارتان را و بجای آورید نیکی را باشد که شما رستگار شوید و جهاد و کوشش نمائید در راه خدای حق جهادش او برگزید شما را و قرار نداد بر شما در دین هیچ سختی کیش پدرتان ابراهیم او نامید شما را مسلمان پیش از این و در این تا باشد فرستاده و رسول گواه بر شما و باشید شما گواهان بر مردمان پس برپای دارید نماز را و بدهید زکات را و متوسل شوید به خدا و اعتماد کنید بر او، اوست خداوند و مالک شما پس خوبست آن خداوند و خوبست آن یاور.»

﴿ مُبَيِّنَ إِلَيْهِ وَأَتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ

﴿ الْمُشْرِكِينَ ﴾ (روم / ۳۱)

«بازگشت کنندگان به سوی او و بهره‌یزید از او و برپا دارید نماز را و مباشید از شرک آورندگان».

﴿ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَخَّرَ ﴾ (کوثر / ۲)

«پس نماز گزار برای پروردگارت و قربانی کن».

﴿ يَبْنِي أَقِمِ الصَّلَاةَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَأَنْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا

﴿ أَصَابَكَ إِنَّ ذَٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴾ (لقمان / ۱۷)

«ای پسرک من برپا دارد نماز را و امر کن به نیکوئی و نهی کن از منکر و بدی و صبر کن بر آنچه رسید ترا همانا آن از کارهای مهم است».

﴿ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّىٰ ۖ وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّىٰ ﴾ (اعلیٰ / ۱۴ - ۱۵)

«حقا که رستگاری یافت آن که پاک شد از (شرک) و یاد کرد نام پروردگار خود را و نماز گذارد».

الهی چه سفارش برای نماز جمعه می‌نمایی؟

﴿ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا

﴿ إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴾

(جمعه / ۹)

«ای کسانی که ایمان آوردید چون ندا کرده شود (به اذان) برای نماز در روز جمعه پس بشتابید بسوی ذکر خدا و واگذارید خرید و فروش را این بهتر است برای شما اگر بدانید».

الهی احداث کنندگان مساجد چه کسانند؟

﴿ إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللَّهِ مَنِ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ
الصَّلَاةَ وَءَاتَى الزَّكَاةَ وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللَّهَ ۖ فَعَسَىٰ أُولَٰئِكَ أَن
يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ ۖ ﴾

(توبه / ۱۸)

«جز این نیست که اباد می‌کند مسجدهای خدا را آن که گروید بخدا و بروز
بازپسین و برپا داشت نماز را و داد زکات را و نترسید مگر از خدا پس شاید
این گروه باشند از راه یافتگان».

﴿ أَفَمَن أَتَىٰ بُيُوتَهُ عَلَىٰ تَقْوَىٰ مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ أَمْ مَن
أَتَىٰ بُيُوتَهُ عَلَىٰ شَفَا جُرْفٍ هَارٍ فَأَنهَارَ بِهِ فِي نَارٍ جَهَنَّمَ ۗ وَاللَّهُ لَا
يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۖ ﴾

(توبه / ۱۰۹)

«آیا پس کسی که بنیان نهاد مسجدی را بر پرهیزکاری از خدای و خوشنودی بهتر
است یا کسی که بنیاد نهاد بنیانش را بر کناره رودی که زیرش ویران باشد پس فرد
افتد به آن در آتش دوزخ و خدای راهنمائی نمی‌کند گروه ستمکاران را».

الهی آنها که مخالف مسجدها هستند چه کسانند؟

﴿ وَمَن أَظْلَمُ مِمَّن مَنَعَ مَسَاجِدَ اللَّهِ أَن يُذَكَّرَ فِيهَا أَسْمُهُ وَسَعَىٰ فِي
خَرَابِهَا ۗ أُولَٰئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَن يَدْخُلُوهَا إِلَّا خَائِفِينَ ۗ لَهُمْ فِي
الدُّنْيَا حِزْبٌ وَلَهُمْ فِي الآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۖ ﴾

(بقره / ۱۱۴)

«و کیست ستمکارتر از آنکس که بازداشت مسجدهای خدا را این که یاد کرده
شود در آنها نام او و کوشید در ویرانی آنها، چنین گروهی در مساجد مسلمین
نیابند جز آن که بر خود ترسان باشند نصیب این گروه در دنیا ذلت و خواری و
برای ایشان در روز بازپسین عذاب سختی است».

۲

قیامت

الهی اعضاء بدن فردای قیامت چگونه باشند؟

﴿وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ

أُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا﴾ (اسراء / ۱۳۶)

«از آنچه به آن آگاهی نداری، پیروی مکن، چرا که گوش و چشم و دل، همه مورد سوال قرار خواهند گرفت».

﴿يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنَتُهُمْ وَأَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾

(نور / ۲۴)

«بترسید از روزی که گواهی دهد بر ایشان زبانهایشان و دستهایشان و پاهایشان به آنچه که می‌کردند».

﴿حَتَّىٰ إِذَا مَا جَاءُوهَا شَهِدَ عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ وَأَبْصَرُهُمْ وَجُلُودُهُمْ

بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۲۴﴾ وَقَالُوا لِمَ لِيْجُودِهِمْ لِمَ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَا ۗ قَالُوا

أَنْطَقَنَا اللَّهُ الَّذِي أَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَإِلَيْهِ

تُرْجَعُونَ ﴿٢٠﴾ وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَتِرُونَ أَنْ يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَا
أَبْصَارُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَكِنْ ظَنَنْتُمْ أَنَّ اللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِمَّا
تَعْمَلُونَ ﴿٢١﴾

«تا وقتی که آمدند نزدیک آن (یعنی دوزخ) گواهی دهد بر ایشان گوش ایشان و دیده‌های ایشان و پوسته‌هایشان به آنچه می‌کردند و گویند برای پوست‌ها (و سایر اعضای خود) چرا گواهی دادید علیه ما گویند بسخن درآورد ما را خدایی که بسخن آورد هر چیز را و او آفرید شما را نخستین بار و بسوی او باز می‌گردید. شما اگر گناهانتان را مخفی می‌کردید نه بخاطر این بود که از شهادت گوش و چشمها و پوستهای تان بیم داشتید، بلکه شما گمان می‌کردید که خداوند بسیاری از اعمالی را که انجام می‌دهید نمی‌داند.»

الهی در روز قیامت گمراهان چگونه محشور می‌شوند؟

﴿وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ ۖ وَمَنْ يُضِلِّ فَلَنْ يَجِدَ لَهُمْ أَوْلِيَاءَ مِنْ
دُونِهِ ۗ وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ عُمِيَآ وَنُكَمَا وَصُمَّآ ۗ
مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ ۗ كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنَاهُمْ سَعِيرًا ﴿٩٧﴾ ذَٰلِكَ جَزَاؤُهُمْ
بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِعَايَتِنَا وَقَالُوا أَءِذَا كُنَّا عِظْمًا وَرَفْنًا أَءِنَّا لَمَبْعُوثُونَ
خَلْقًا جَدِيدًا ﴿٩٨﴾﴾

«و هر که را هدایت کند خدای پس اوست راه یافته و هر که را گمراه کند و واگذارد پس نیابی آنان را دوستداران از غیر او و برانگیزانیم آنان را روز رستخیز بر روهاشان کور و گنگ و کر جایگاهشان دوزخ است هرچند فرو نشیند بیفزایم

ایشان را آتش این است جزای ایشان برای آن که آنان کافر شدند به آیات ما و گفتند آیا چون باشیم استخوان‌ها و اعضاء پوسیده آیا برانگیخته شویم آفرینشی تازه و جدید».

﴿يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَنِ وَفْدًا ﴿٨٥﴾ وَنَسُوقُ الْمُجْرِمِينَ إِلَى جَهَنَّمَ وَرْدًا ﴿٨٦﴾ لَا يَمْلِكُونَ الشَّفْعَةَ إِلَّا مَنِ اخْتَدَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا﴾

(مریم / ۸۵-۸۷)

«در آن روز که پرهیزگاران را دسته جمعی بسوی خداوند رحمان (و پادشاهای او) محشور می‌کنیم در آن روز که پرهیزگاران را دسته جمعی بسوی خداوند رحمان (و پادشاهای او) محشور می‌کنیم در آن روز که پرهیزگاران را دسته جمعی بسوی خداوند رحمان (و پادشاهای او) محشور می‌کنیم».

الهی قیامت چگونه روزی است؟

﴿وَيَوْمَ نُسِيرُ الْجِبَالَ وَتَرَى الْأَرْضَ بَارِزَةً وَحَشَرْنَاهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ أَحَدًا ﴿٤٧﴾ وَعَرَضُوا عَلَى رَبِّكَ صَفًّا لَقَدْ جِئْتُمُونَا كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ ۚ بَلْ زَعَمْتُمْ أَلَّنْ نَجْعَلَ لَكُمْ مَوْعِدًا ﴿٤٨﴾ وَوَضِعَ الْكِتَابِ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَا لِي هَذَا الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا ۚ وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا ۚ وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا﴾

(کهف / ۴۷-۴۹)

«و روزی که روان می‌گردانیم کوهها را و بینی زمین را آشکار کننده و برانگیزیم مردگان را پس فرو نگذاریم از ایشان یکی را عرض کرده شوند بر پروردگارت

صف زده هر آینه آمدید ما را چنان که آفریدیم شما را نخستین بار بلکه پنداشتید که هرگز قرار نخواهیم داد برای شما وعده‌گاهی و نهاده شد کتاب پس بینی گناهکاران را ترسان از آنچه در اوست و می‌گویند ای وای بر ما این چگونه کتابی است که اعمال کوچک و بزرگ ما را سرموئی فرونگذاشته جز آنکه همه را نوشته است و در آن کتاب همه اعمال خود را حاضر ببینند و خدا به هیچ کس ستم نخواهد کرد».

﴿يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا﴾ (طه / ۱۰۲)

«روزی که دمیده شود در صور و برانگیزانیم گناهکاران را آن روز کبودچشم».

﴿يَتَأْتِيهَا النَّاسُ آتِفُؤًا رَتَكُمُ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ﴾

يَوْمَ تَرَوُنَّهَا تَدْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّا أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ

حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَرَىٰ وَمَا هُمْ بِسُكَرَىٰ وَلَٰكِنَّ عَذَابَ

اللَّهِ شَدِيدٌ﴾ (حج / ۱-۲)

«ای مردمان بترسید از پروردگارتان همانا که زلزله قیامت چیزی است بزرگ روزی که ببینند آن را غافل شود هر شیر دهنده از آنچه شیر داد (مادر از هول طفل خود را فراموش کند) و هر باردار و حامله حمل خود را بیفکند و می‌بینی مردمان را مستان و نباشند ایشان مستان و لیکن عذاب خدای سخت است».

﴿وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ﴾

(حج / ۷)

«و آن که قیامت آمدنی است نیست شکی در آن و آن که خدای برانگیزاند آنان را که در قبورند».

﴿فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَا أَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَاءَلُونَ﴾

(مؤمنون / ۱۰۱)

«پس چون دمیده شود در صور پس نباشد نسب‌ها میان ایشان آن روز و نپرسند از یکدیگر».

﴿ قَالُوا يَنْوِيلَنَا مِنْ بَعَثْنَا مِنْ مَرْقَدِنَا هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ
 وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ ﴿۵۶﴾ إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا
 هُمْ جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ ﴿۵۷﴾ فَالْيَوْمَ لَا تُظَلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا
 تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿۵۸﴾ إِنَّ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي
 شُغْلٍ فَاكِهُونَ ﴿۵۹﴾ هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ فِي ظِلِّ عَلَى الْأَرْبَابِكِ مُتَّكِنُونَ ﴿۶۰﴾
 هُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ وَهُمْ مَا يَدْعُونَ ﴿۶۱﴾ سَلَّمَ قَوْلًا مِنْ رَبِّ رَحِيمٍ ﴿۶۲﴾
 وَامْتَنَزُوا الْيَوْمَ أَيُّهَا الْمُجْرِمُونَ ﴿۶۳﴾ أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَبْنَىءَ آدَمَ أَنْ
 لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿۶۴﴾ وَأَنْ أَعْبُدُونِي هَذَا
 صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿۶۵﴾ وَلَقَدْ أَضَلَّ مِنْكُمْ جِبِلًّا كَثِيرًا أَفَلَمْ تَكُونُوا
 تَعْقِلُونَ ﴿۶۶﴾ هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿۶۷﴾ أَصَلَوْهَا الْيَوْمَ
 بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿۶۸﴾ الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ
 وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿۶۹﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَطَمَسْنَا عَلَىٰ
 أَعْيُنِهِمْ فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَأَنَّى يُبْصِرُونَ ﴿۷۰﴾ وَلَوْ نَشَاءُ
 لَمَسَخْنَاهُمْ عَلَىٰ مَكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَبَعُوا مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ ﴾

(یاسین / ۵۱-۶۷)

«گویند ای وای بر ما چه کسی برانگیخت ما را از خوابگاهمان این است آنچه وعده کرده بود خدای رحمان و راست گفتند پیغمبران نباشد (واقعه قیام قیامت) جز یک اوار سخت پس آنگاه ایشان جمع آورده نزد ما حاضر شدگانند پس امروز ستم کرده نشود بر هیچ نفس هیچ چیز و جزا داده نشوید مگر آنچه را که انجام می‌دادید همانا اهل بهشت امروز در سرگرمی شادانند ایشان و جفته‌هایشان در سایه‌ها بر سریرها تکیه زندگانند مر ایشانراست در آن میوه‌ها و مر ایشانراست آنچه می‌خواهند (برای ایشان) سلام است گفتاری از پروردگار مهربان و جدا شوید امروز ای گناه‌کاران آیا عهد نکرده بودم با شما ای فرزندان آدم که پرستش مکنید شیطان را همانا او مر شما راست دشمنی آشکار و این که بپرستید مرا این است راه راست و هر آینه گمراه ساخت از شما خلق بسیاری را آیا پس نبودید که دریابید بعقل این است دوزخی که وعده داده می‌شدید در آئید در آن امروز بسبب آن که کفر می‌ورزیدید امروز مهر می‌نهم بر دهنه‌هایشان و سخن می‌گویند با مادسته‌هایشان و گواهی می‌دهند پاهایشان به آن عملی که می‌کردند و اگر خواهیم رقم محو کشیم چشمه‌هایشان پس سبقت کنند (بسوی) راه پس چگونه ببینند و اگر خواهیم مسخ کنیم (صورت‌های) ایشان را بر جایشان پس نتوانند رفتن (از آنجا) و نتوانند برگردند».

﴿وَيَوْمَ يَعَضُّ الظَّالِمُ عَلَى يَدَيْهِ يَقُولُ يَلِيَّتَنِي أَخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ

(فرقان / ۲۷)

﴿سَبِيلًا﴾

«و روزی که به دندان می‌گیرد ستمکار دستهای خود را در حالی که می‌گوید کاشکی من فرا گرفته بودم همراه رسول خدا راه حق را».

﴿ وَيَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَفَزِعَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا
 مَنْ شَاءَ اللَّهُ ۗ وَكُلُّ أَتَوْهُ دَاخِرِينَ ﴿٨٧﴾ وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً
 وَهِيَ تَمُرٌّ مَرَّ السَّحَابِ ۗ صُنِعَ اللَّهُ الَّذِي أَتَقَنَ كُلَّ شَيْءٍ ۗ إِنَّهُ خَبِيرٌ
 بِمَا تَفْعَلُونَ ﴾ (نمل / ٨٧-٨٨)

«و (به خاطر آورید) روزی را که در «صور» دمیده می‌شود، و تمام کسانی که در آسمانها و زمین هستند در وحشت فرو می‌روند، جز کسانی که خدا خواسته؛ و همگی با خضوع در پیشگاه او حاضر می‌شوند کوه‌ها را می‌بینی، و آنها را ساکن و جامد می‌پنداری، در حالی که مانند ابر در حرکتند؛ این صنع و آفرینش خداوندی است که همه چیز را متقن آفریده؛ او از کارهایی که شما انجام می‌دهید مسلماً آگاه است.»

﴿ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُبْلِسُ الْمُجْرِمُونَ ﴾ (روم / ١٢)

«و روزی که برپا شود قیامت نومید شده خاموش بمانند گنہاکاران و مشرکان.»

﴿ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُومِئُ بِتَفَرُّقُونَ ﴿١٤﴾ فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَهُمْ فِي رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ ﴿١٥﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِءَايَاتِنَا وَلِقَائِ الْآخِرَةِ فَأُولَٰئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ﴾

(روم / ١٤ و ١٥ و ١٦)

«و روزی که برپا شود قیامت آن روز متفرق و منقسم شوند (مردمان) پس اما آنان که ایمان آوردند و کردند کارهای شایسته پس ایشان در بهشت شادمان گردانیده شوند و اما آنان کافر شدند و تکذیب کردند آیات ما را و ملاقات آخرت را پس آنها در عذاب حاضر کرده شدگانند.»

﴿فَيَوْمَئِذٍ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَعذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ﴾

(روم / ۵۷)

«پس در آن روز نفع و سود نیابند آنان که ستم کردند عذرخواهی ایشان قبول نخواهد شد.»

﴿يَتَأْتِيهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ وَأَخْشَوْا يَوْمًا لَا تَجْزِي وَالِدٌ عَنْ وَلَدِهِ
وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَازٍ عَنِ وَالِدِهِ شَيْئًا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا
تُغْنِيكُمْ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغْنَنُكُمْ بِاللَّهِ الْغُرُورُ﴾ (لقمان / ۳۳)

«ای مردمان پرهیزید از پروردگارتان و بترسید از روزی که کفایت نکنند و کارسازی نکند هیچ پدری از فرزندش و نه هیچ فرزندی او کفایت کننده است از پدرش چیزی را همانا که وعده خدا حق است پس نباید که فریب دهد شما را زندگانی دنیا و نباید که فریب دهد شما را در (کار) خدا و بنام خدا آن فریب دهنده (شیطان)».

﴿وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الْمُجْرِمُونَ نَاكِسُوا رُءُوسِهِمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ رَبَّنَا
أَبْصِرْنَا وَاسْمِعْنَا فَاَرْجِعْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ﴾

(سجده / ۱۲)

«و اگر ببینی آن هنگام که گناهکاران به زیر افکندند سرهاشان را در پیشگاه پروردگارشان که ای پروردگار ما دیدیم و شنیدیم پس برگردان ما را تا کنیم کار شایسته همانا که ما یقین و باور دارندگانیم.»

﴿يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلَىٰ عَنْ مَوْلَىٰ شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ﴾

(دخان / ۴۱)

«روزی که هیچ دوستی کمترین کمکی به دوستش نمی‌کند، و از هیچ‌سو یاری نمی‌شوند!».

﴿يَوْمَ تَكُونُ السَّمَاوَاتُ كَالْهَلِّ ۖ وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ ۖ وَلَا يَسْأَلُ حَمِيمٌ حَمِيمًا ۖ يُبْصَرُونَهُمْ ۖ يَوْدُ الْمَجْرِمُ لَوْ يَفْتَدِي مِنْ عَذَابِ يَوْمِئِذٍ بِبَنِيهِ ۖ وَصَحْبِهِ ۖ وَأَخِيهِ ۖ وَفَصِيلَتِهِ الَّتِي تُتَوَبِعُ ۖ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ يُنْجِيهِ ۖ كَلَّا ۖ إِنَّهَا لَطْفٌ ۖ نَزَاعَةٌ لِلشَّوَى ۖ تَدْعُوا مَنْ أَدْبَرَ وَتَوَلَّى ۖ وَجَمَعَ فَأَوْعَى﴾

(معارج / ۱۸ تا ۸)

«روزی که شود آسمان مانند مس گداخته و گردد کوهها مانند پشم رنگین و نپرسد هیچ دوستی (حال) دوستی را. در حالی نشان داده شوند ایشان بهم آرزو کند گناهکار که فدا دهد (برای نجات خود) از عذاب آن روز پسران خود را و زنش و برادرش را و خویشاوندانش که پناهش می‌دهند. و هر که در زمین است همه را (یکسره فدا دهند) پس برهاندش چنین نیست، همانا دوزخ آتشی است شعله زننده، کِشَنده است پوست سرشان را. می‌خواند (آتش) آنرا که پشت گردانید و اعراض کرد. و جمع کرد (مال را) پس نگاه داشت.».

﴿يَوْمَ تَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ سِرَاعًا كَأَنَّهُمْ إِلَىٰ نُصُبٍ يُوفِضُونَ ۖ خَشِيعَةً أَبْصَرُهُمْ تَرَهْفُهُمْ ذَلَّةٌ ذَلِكَ الْيَوْمِ الَّذِينَ كَانُوا يُوعَدُونَ﴾

(معارج / ۴۳ و ۴۴)

«روزی که برآیند از قبرها شتابان، گویا که ایشان بسوی نشانه‌ها می‌دوند خاشع و فروافتاده چشمه‌اشان (از شرمندگی) فراگیرد ایشان را خواری، این آن روزی است که وعده داده می‌شدند.»

﴿ يَسْأَلُ أَيَّانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ ﴿١﴾ فَإِذَا بَرِقَ الْبَصَرُ ﴿٢﴾ وَخَسَفَ الْقَمَرُ ﴿٣﴾ وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ﴿٤﴾ يَقُولُ الْإِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ أَيْنَ الْمَفْرُجُ ﴿٥﴾ كَلَّا لَا وَزَرَ ﴿٦﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمُسْتَقَرُّ ﴿٧﴾ يُنَبِّئُوا الْإِنْسَانَ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ ﴿٨﴾

(قیامه / ۶ تا ۱۳)

«می‌پرسد که کی خواهد بود روز قیامت. پس چون خیره شود چشم و تیره گردد ماه و جمع گردد آفتاب و ماه. گوید انسان آن روز که کجاست گریزگاه جز درگاه خدا هیچ آرامگاهی نیست آن روز آدمی به هر نیک و بدی که در عمر کرده از نتیجه همه آگاه خواهد شد.»

﴿ يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ ﴿٩﴾ وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ ﴿١٠﴾ وَصَحْبَتِهِ وَبَنِيهِ ﴿١١﴾ لِكُلِّ أَمْرٍ مِّنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ ﴿١٢﴾ وَوَجْهُهُ يَوْمَئِذٍ مُّسْفَرٌ ﴿١٣﴾ ضَاحِكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ ﴿١٤﴾ وَوَجْهُهُ يَوْمَئِذٍ عَلَيَّا غَبْرَةٌ ﴿١٥﴾ تَرَهَقُهَا قَتَرٌ ﴿١٦﴾ أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرَةُ الْفَجْرَةُ ﴿١٧﴾

(عبس / ۳۴ تا ۴۲)

«روزی که گریزد مرد از برادرش و مادرش و پدرش و زنش و پسرش برای هر مردی از ایشان و در آن روزگاریست که بازمی‌داردش (از دیگران) روھائی در آن روز تابان است. خندان شادمان، و روھائی در آن روز بر آن غبار کدورتست فرو گیرد آنها را سیاهی و تیرگی. آن گروه ایشانند کافران بدکار.»

﴿يَوْمَ تَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ ذَٰلِكَ يَوْمُ التَّغَابُنِ ۗ وَمَن يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُكْفِرْ عَنهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۗ ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ﴾

(تغابن / ۹)

«روزی که جمع کند شما را برای روز جمعه (قیامت) آنست روز مغبونی (و ظهور غبن) و هر که ایمان آرد به خدا و بکند کار شایسته دور می‌کند (خدا) از وی بدی‌های او را و داخل می‌کند او را به بهشت‌هایی که می‌رود از زیر (قصرهای) آن نهرها جاویدان باشند در آن همیشه این است کامیابی بزرگ.»

الهی زمان قیامت مشخص نیست؟

﴿إِنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ أَكَادُ أُخْفِيهَا لِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَىٰ﴾

(طه / ۱۵)

«همانا قیامت آینده است می‌خواهم پنهان دارم آن را تا جزا داده شود هر کسی به آنچه کوشید.»

﴿إِنَّ السَّاعَةَ لَأْتِيَةٌ ۗ لَا رَيْبَ فِيهَا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ﴾

(غافر / ۵۹)

«همانا که قیامت آمدنی است، نیست شک در آن و لیکن اکثر مردمان ایمان نمی‌آورند.»

﴿يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسِنُهَا ۗ قُلْ إِنَّمَا عَلِمَهَا عِندَ رَبِّي ۗ لَا يُجَلِّئُهَا لَوْفَتَهَا إِلَّا هُوَ ۗ ثَقُلَتْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ لَا تَأْتِيكُمْ إِلَّا

بَغْتَةً يَسْأَلُونَكَ كَأَنَّكَ حَفِيٌّ عَنِهَا ^ط قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللَّهِ وَلَٰكِن

أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿﴾ (اعراف / ۱۸۷)

«می‌پرسندت از قیامت کی باشد وقوعش بگو همانا دانش آن نزد پروردگار منست ظاهر نمی‌کند آن را در وقتش مگر او گران آمد در آسمان‌ها و زمین نیاید شما را مگر ناگهان می‌پرسند از تو که گویا تو دانایی بر آن بگو نیست علم آن مگر نزد خدا ولیکن بیشتر مردمان نمی‌دانند.»

الهی حساب در قیامت چگونه باشد؟

﴿ مَن جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِّنْهَا وَهُمْ مِّنْ فَزَعِ يَوْمِذِي ۙ آمِنُونَ ﴿٢٨﴾

وَمَن جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا

كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿﴾ (نمل / ۸۹ و ۹۰)

«کسانی که کار نیکی انجام دهند پاداشی بهتر از آن خواهند داشت؛ و آنان از وحشت آن روز درامانند و آنها که اعمال بدی انجام دهند، به صورت در آتش افکنده می‌شوند؛ آیا جزایی جز آنچه عمل می‌کردید خواهید داشت؟»

﴿ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ تَرَى الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى اللَّهِ وُجُوهُهُم مُّسْوَدَّةٌ ۗ

أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿﴾ (زمر / ۶۰)

«و روز قیامت کسانی که برخدا دروغ بستند بنگری که روی همه آنها سیاه شده است آیا جهنم بهترین جایگاه برای متکبران نیست.»

﴿ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ ۗ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ ﴿١٧٦﴾ وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ الْكِتَابُ وَجِئْنَا بِالنَّبِيِّينَ وَالشُّهَدَاءِ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٧٧﴾ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿١٧٨﴾ وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ زُمَرًا ۗ حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا فَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِ رَبِّكُمْ وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا ۗ قَالُوا بَلَىٰ وَلَٰكِن حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَىٰ الْكَافِرِينَ ﴿١٧٩﴾ قِيلَ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا ۗ فَبِئْسَ مَثْوَىٰ الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿١٨٠﴾ وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَىٰ الْجَنَّةِ زُمَرًا ۗ حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ ﴿١٨١﴾

(اعراف / ۱۸۷)

«و دمیده شود در صور پس بیهوش گردد هر که در آسمان‌ها و هر که در زمین است مگر آن که خواهد خدا باز دمیده شود در آن (بار) دیگر پس در آن وقت ایشان ایستادگانند می‌نگرند (هر طرف را) و روشن شود زمین به نور پروردگارش نهاده شود نامه اعمال و آورده شود پیغمبران و گواهان و حکم کرده شود میانشان به راستی و ایشان ظلم کرده نمی‌شوند و تام داده شود هر شخصی را جزای آنچه کرده است و او داناتر است به آنچه می‌کنند و رانده

شوند آنان که کافر شدند بسوی دوزخ گروه گروه تا چون آمدند نزد آن گشوده شود درهایش و گویند به ایشان نگهبانان آن و (یعنی دوزخ) آیا نیامد شما را رسولانی از شما که می خواندند بر شما آیات پروردگارتان را و بیم می دادند شما را از ملاقات این روز گویند آری ولیکن لازم آمد حکم عذاب بر کافران گفته شود که داخل شوید در درهای دوزخ جاودانیان در آن پس بد است اقامت گاه متکبران و رانده شوند آنان که ترسیدند از پروردگارشان بسوی بهشت گروه گروه تا چون آمدند نزد بهشت و گشوده شود درهای آن و گویند به ایشان خازنان بهشت سلام باد بر شما خوش باشید پس درآئید در آن (بهشت) و شما در آن جاویدانید».

الهی انسان های خوب چگونه اند؟

﴿ وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ

فَأَسْتَغْفَرُوا لِدُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ وَلَمْ يُصِرُّوا عَلَىٰ مَا

فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴾ (آل عمران / ۱۳۵)

«نیکان آنها هستند که هرگاه کار شایسته از آنان سر زند یا ظلمی به نفس خویش کنند خدا را به یاد آرند و از گناه خود به درگاه خدا توبه و استغفار کنند (که می دانند) که جز خدا هیچ کس نمی تواند گناه خلق را ببامرزد، و آنها هستند که اصرار در کار زشت نکنند چون به زشتی معصیت آگاهند».

الهی آنها که قیامت را باور ندارند چگونه اند؟

﴿ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ ^ط حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً
قَالُوا يَنْحَسِرُونَ عَلَيَّ مَا فَرَطْنَا فِيهَا وَهُمْ يَحْمِلُونَ أَوْزَارَهُمْ عَلَيَّ
ظُهُورِهِمْ ^ع إِلَّا سَاءَ مَا يَزُرُونَ ﴾
(انعام / ۳۱)

«به تحقیق زیان کردند آنان که تکذیب کردند ملاقات خدای را تا چون بیایدشان قیامت ناگهان گویند ای پشیمانی ما بر آنچه تقصیر کردیم در آن و ایشان برمی دارند گناهانشان را بر پشتهاشان آگاه باشید بد است آنچه برمی دارند.»

﴿ وَلَوْ يُعَجِّلُ اللَّهُ لِلنَّاسِ الشَّرَّ اسْتِعْجَالَهُمْ بِالْخَيْرِ لُقِضَ إِلَيْهِمْ
أَجَلُهُمْ ^ط فَندَرُ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴾
(یونس / ۱۱)

«و اگر زود رساند خدای برای مردمان بدی را مانند آن که زود می طلبند خوبی و خیر را هر آینه رانده شده بود بسوی ایشان اجلشان پس وامی گذاریم آنان را که امید ندارند ملاقات ما را در سرکشی و زیاده رویشان که سرگردان باشند.»

الهی انسان در روز قیامت چه می گوید؟

﴿ يَقُولُ يَلِيَّتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي ﴾
(فجر / ۲۴)

«گوید ای کاش (چیزی) پیش فرستاده بودم در زندگیم.»

الهی فریب کاران در قیامت چگونه اند؟

﴿إِنَّ الَّذِينَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا فَلَهُمْ

عَذَابُ جَهَنَّمَ وَهُمْ فِيهَا فِي عَذَابٍ مُّهِينٍ﴾ (بروج / ۱۰)

«همانا آنان که مبتلا به عقوبت گردند مردان مؤمن و زنان با ایمان را پس توبه نکردند مر ایشان راست عذاب دوزخ و برای آنهاست عذاب سوزان».

الهی شیطان فردای قیامت به گناهکاران چه می گوید؟

﴿وَقَالَ الشَّيْطَانُ لَمَّا قُضِيَ الْأَمْرُ إِنَّ اللَّهَ وَعَدَكُمْ وَعَدَ الْحَقُّ

وَوَعَدْتُكُمْ فَأَخْلَفْتُكُمْ وَمَا كَانَ لِي عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا أَنْ

دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِي فَلَا تَلُومُونِي وَلُومُوا أَنْفُسَكُمْ مَا أَنَا

بِمُصْرِحِكُمْ وَمَا أَنْتُمْ بِمُصْرِحِي إِنْ كَفَرْتُمْ بِمَا أَشْرَكْتُمُونِ

مِنْ قَبْلُ إِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾ (ابراهیم / ۲۲)

«و گفت شیطان چون گذشت کار همانا که خدای وعده کرد شما را وعده راست و وعده کردم شما را پس خلاف کردم شما را و نبود مرا بر شما هیچ تسلطی مگر آن که خواندم و دعوت کردم شما را پس اجابت کردید مرا پس ملامت مکنید مرا و ملامت کنید نفس های خود را نیستم من فریادرس شما را و نیستید شما فریادرس من همانا که من کافر شدم به آنچه انباز گرفتید مرا از پیش همانا که ستمکاران مرآنان را عذاب است دردناک».

الهی کافران در روز قیامت چه آرزو می کنند؟

﴿رُبَّمَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ كَانُوا مُسْلِمِينَ﴾ (حجر / ۲)

«بسا آرزو کنند آنان که کافر شدند که کاش بودند گردن نهاده‌گان».

الهی فردای قیامت مردان و زنان چگونه است ؟

﴿لِيَدْخُلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا وَيُكَفَّرُ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ^ع وَكَانَ ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ فَوْزًا
عَظِيمًا ﴿٦٥﴾ وَيُعَذِّبُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ
الظَّالِمِينَ بِاللَّهِ ظَنًّا^ط السَّوْءِ^ع عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ^ط وَغَضِبَ اللَّهُ
عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ^ط وَسَاءَتْ مَصِيرًا﴾ (فتح / ۶۵)

«تا داخل کند مردان با ایمان و زنان با ایمان را در بهشت‌ها که می‌روند از زیر آنها نهرها جاویدان باشند در آن و تا زایل کند از ایشان بدی‌های ایشان را، و هست این نزد خدا کامیابی بزرگ و تا عذاب کند مردان منافق و زنان منافق را و مردان مشرک و زنان مشرک را که گمان کننده‌اند بر خدا گمان بد (منعکس) بر ایشانست گردش بد و خشم کرد خدا بر ایشان و لعنت کرد ایشان را و مهیا کرد برای ایشان دوزخ را و بد است بازگشت به دوزخ».

﴿لِيُعَذِّبَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ
وَيَتُوبَ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا﴾

(احزاب / ۷۳)

«تا عذاب کند خدا مردان منافق و زنان منافق را و مردان شرک آورنده و زنان شرک آورنده و توبه پذیرد خدای بر مردان مؤمن و زنان مؤمن و هست خدای آمرزنده مهربان».

﴿يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَسْعَى نُورُهُم بَيْنَ أَيْدِيهِمْ
وَبِأَيْمَانِهِمْ بُشْرَانُكُمْ الْيَوْمَ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا
ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٣﴾ يَوْمَ يَقُولُ الْمُنْفِقُونَ وَالْمُنْفِقَاتُ
لِلَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْظَرُونَا نَقْتَسِسْ مِنْ نُورِكُمْ قِيلَ أَرْجِعُوا وَرَاءَكُمْ
فَالْتَمِسُوا نُورًا فَضُرِبَ بَيْنَهُم بِسُورٍ لَهُ بَابٌ بَاطِنُهُ فِيهِ الرَّحْمَةُ
وَظَاهِرُهُ مِنْ قِبَلِهِ الْعَذَابُ ﴿١٢﴾﴾

«روزی که بینی مردان با ایمان و زنان با ایمان را که می‌شتابند نورشان پیش رویشان و طرف دست راستشان است (گفته می‌شود) مژده باد شما را امروز شما راست بوستان‌ها و بهشت‌هایی که می‌رود از زیر آنها نهرها جاودان باشید در آن اینست کامیابی بزرگ. روزی که گویند مردان منافق و زنان منافق به آنان که ایمان آوردند منتظر شوید تا ما روشنی بگیریم از نور شما گفته شود بازگردید در عقب سر خودتان پس نوری بجوئید و برآورده شود میانشان دیواری که مر اوراست دری اندرون آن در آنست رحمت و از طرف بیرون آن است عذاب».

الهی روز قیامت مقدارش چقدر است؟

﴿تَعْرُجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ
سَنَةٍ﴾ (معارج / ٤)

«بالا می‌روند فرشتگان و روح (روح القدس) بسوی او در روزی که هست مقدار آن پنجاه هزار سال».

الهی وقتی در صور دمیده شود چه خواهد شد؟

﴿ فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ نَفْخَةٌ وَاحِدَةٌ ﴿٣٢﴾ وَحَمَلَتِ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ
فَذُكَّتَا ذَكَّةً وَاحِدَةً ﴿٣٣﴾ فَيَوْمَئِذٍ وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ﴿٣٤﴾ وَانْشَقَّتِ السَّمَاءُ
فَهِيَ يَوْمَئِذٍ وَاهِيَةٌ ﴿٣٥﴾ وَالْمَلَكُ عَلَى أَرْجَائِهَا ۗ وَيَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ
فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ ثَمَنِيَّةٌ ﴿٣٦﴾ يَوْمَئِذٍ تَعْرَضُونَ لَا تَخْفَىٰ مِنْكُمْ خَافِيَةٌ ﴿٣٧﴾
فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ ۖ فَيَقُولُ هَٰؤُلَاءِ أَقْرَبُ وَأَكْتَبِيَةٌ ﴿٣٨﴾ إِنِّي
ظَنَنْتُ أَنِّي مُلْقٍ حِسَابِيَةٍ ﴿٣٩﴾ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ ﴿٤٠﴾ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ
﴿٤١﴾ قُطُوفُهَا دَانِيَةٌ ﴿٤٢﴾ كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا أَسْلَفْتُمْ فِي الْأَيَّامِ
الْخَالِيَةِ ﴿٤٣﴾ وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِشِمَالِهِ ۖ فَيَقُولُ يَلَيْتَنِي لَمْ أُوتِ
كِتَابِي ۖ ﴿٤٤﴾ وَلَمْ أَدْرِ مَا حِسَابِيَةٌ ﴿٤٥﴾ يَلَيْتَهَا كَانَتِ الْقَاضِيَةَ ﴿٤٦﴾ مَا
أَغْنَىٰ عَنِّي مَالِي ۖ ﴿٤٧﴾ هَلْكَ عَنِّي سُلْطَانِيَةٌ ﴿٤٨﴾ خُدُوهُ فَغُلُّوهُ ﴿٤٩﴾ ثُمَّ
الْحَجِيمَ صَلُّوهُ ﴿٥٠﴾ ثُمَّ فِي سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعًا فَاسْلُكُوهُ ﴿٥١﴾
إِنَّهُ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ ﴿٥٢﴾ وَلَا يَحْضُرُ عَلَىٰ طَعَامِ الْمَسْكِينِ
﴿٥٣﴾ فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هُنَا حَمِيمٌ ﴿٥٤﴾ وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِن غِسْلِينٍ ﴿٥٥﴾ لَا
يَأْكُلُهُ إِلَّا الْخَنَازِيرُ ۗ ﴿٥٦﴾

(الحاقه / ١٣ تا ٣٧)

سؤال از ما پاسخ از خداوند علیم

«پس چون دمیده شود در صور یک دمیدن. و برداشته شود زمین و کوهها پس باز کوبیده شوند (بیکدیگر) در یک شکستن پس آن روز واقع شود واقع شونده و پاره شود آسمان پس در آن روز سست است. و فرشتگان در اطراف آن و بردارند عرش پروردگارت را بالای آنها در آن روز هشت (فرشته). در آن روز عرضه کرده شوید (به پیشگاه خدا) پوشیده نماند از شما هیچ چیزتان. پس اما آن که داده شد نامه عملش بدست راستش پس گوید بگیری بخوانید نامه اعمال مرا. همانا من یقین داشتم که دریابنده ام حساب خود را پس وی در عیشی پسندیده است. در بهشت بلند (مقام) که میوه اش نزدیک به دسترس است. (گفته شود) بخورید و بیاشامید گوارا بسبب آنچه پیش فرستاده بودید در روزهای گذشته و اما کسی که داده شود نامه عملش بدست چپش. پس گوید ای کاش داده نمی شد مرا نامه اعمال من. و نمی دانستم که چیست حساب من. ای کاش آن مرگ پایان کار بود. رفع نیازی نکرد از من مالم. قدرت و تسلط از من زایل شد. (گفته شود) بگیری او را در غل و زنجیر کنید. پس در آتش دوزخ بیفکنیدش. آنگاه در زنجیری که درازای آن هفتاد ذراع است درآیدش. همانا او ایمان نداشت بخدای بزرگ و ترغیب نمی کرد بر طعام دادن مستمند. پس نیست او را امروز این جا دوستدار. و نیست (او را) غذایی مگر از غسله چرک و زردآب (جهنم) که نمی خورد آن را مگر گناهکاران».

﴿ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا ۝ وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ

فَكَانَتْ أَبْوَابًا ۝ وَسُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ۝ ﴾ (نبأ / ۱۸ تا ۲۰)

«روزی که دمیده شود در صور پس بیاید فوج فوج. و شکافته و گشوده شود آسمان پس باشد در آن درها و روان گردانیده شود کوهها پس گردد سراب».

الهی کافران به چه بهانه‌ای از کمک به مستمندان خودداری می‌کنند؟

﴿وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا

أَنْطَعِمُ مَنْ لَوْ يَشَاءُ اللَّهُ أَطَعَمَهُ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ﴾

(یس / ۴۷)

«و چون مؤمنان به آنها گفتند که از آنچه خدا روزی شما قرار داده برای او به فقیران انفاق کنید کافران به اهل ایمان جواب دادند آیا به کسی که اگر خدا می‌خواست به او هم مانند ما روزی می‌داد اطعام کنیم؟ شما به ما این اندرز می‌کنید پیداست که سخت در غلط و گمراهی هستید».

الهی اطاعات و ناسپاسی بندگانت در بارگاه ملکوتیت اثری دارد؟

﴿إِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنْكُمْ وَلَا يَرْضَىٰ لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ وَإِنْ

تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ

مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ﴾

(زمر / ۷)

«اگر همه کافر شوید خدا از (طاعت) همه شما بی‌نیاز است ولیکن کفر (و شرک) را هم از بندگانش نمی‌پسندد و اگر (طاعت و) شکرش بجای آرید از شما آن پسند اوست و بدانید که هرگز بار گناه کسی را دیگری بر دوش نخواهد گرفت و پس از این بازگشت شما همه بسوی خداست و او شما را به هر چه در دنیا کرده‌اید آگاه می‌سازد که او از اسرار دل خلق به خوبی آگاه است».

الهی نگهدارنده دین و دنیای ما چه کسیست؟

﴿ أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ ۗ وَخُوفُونَكَ بِالَّذِينَ ۚ مِنْ دُونِهِ ۗ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٣٦﴾ وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُضِلٍّ ۗ أَلَيْسَ اللَّهُ بِعَزِيزٍ ذِي انْتِقَامٍ ﴿٣٧﴾ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ ۗ قُلْ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّهِ ۚ أَوْ أَرَادَنِي بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَتُ رَحْمَتِهِ ۗ قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴾

(زمر / ۳۶-۳۸)

«آیا خدای (مهربان) برای بنده‌اش کافی نیست؟ که مردم تو را از قدرت غیر خدا می‌ترسانند؟ و هر که را خدا گمراه کند (بعد از اتمام حجّت به حال خود واگذارد) دیگر او را راهنمایی نخواهد بود و هر کس را خدا هدایت کند دیگر احدی او را گمراه نتواند کرد آیا خدا مقتدر و غالب و منتقم (از ستمکاران) نیست (البته که هست) و ای رسول اگر از این مشرکان بپرسی که زمین و آسمان‌ها را که آفریده است؟ البته جواب دهند خدا آفریده است پس به آنها بگو چه تصوّر می‌کنید آیا جز خدا همه بتها که می‌خوانید اگر خدا بخواهد مرا رنجی رسد آن بتان دفع توانند کرد؟ یا اگر خدا بخواهد مرا رحمتی رساند آنها توانند آن رحمت را از من بازدارند؟ (هرگز نمی‌توانند) بگو خدا مرا کافی است که متوکلان عالم بر او توکل کنند».

الهی رحمت تو نسبت به بندگان چگونه باشد؟

﴿ وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ

مَا تَفْعَلُونَ ﴾ (شوری / ۲۵)

« و اوست خدایی که توبه بندگان را می پذیرد و گناهانشان می بخشد و هر چه کنید می داند.»

الهی زنده کردن همه انسان ها در روز قیامت چگونه است؟

﴿ مَا خَلَقَكُمْ وَلَا بَعَثَكُمْ إِلَّا كَنَفْسٍ وَاحِدَةٍ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴾

(لقمان / ۲۸)

«نیست آفریدن شما و نه برانگیختن شما (بعد از مرگ) مگر چون یک تن همانا خدا شنوای بیناست.»

﴿ وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَنْشَرْنَا بِهِ بَلْدَةً مَيْتًا

كَذَلِكَ نُخْرِجُوكَ ﴾ (زخرف / ۱۱)

«و (وی) آنست که فرود آورد از آسمان آب به اندازه پس زنده گردانیدیم با آن زمین خشک و مرده را (شما) همچنین برآورده می شوید (از قبرها).»

﴿ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۗ وَإِن تَدْعُ مُثْقَلَةٌ إِلَىٰ جَمَلِهَا لَا تُحْمَلْ

مِنْهُ شَيْءٌ ۗ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ ۗ إِنَّمَا تُنذِرُ الَّذِينَ يُخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ

وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ ۗ وَمَنْ تَزَكَّىٰ فَإِنَّمَا يَتَزَكَّىٰ لِنَفْسِهِ ۗ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴾

(فاطر / ۱۸)

«و بر نمی‌دارد هیچ بردارنده (گناه) بار (گناه) دیگری را و اگر بخواهد (کسی را) گران بار به برداشتن بار خویش برداشته نشود از آن بار چیزی و اگر چه باشد صاحب قرابت جز این نیست که بیم می‌کنی آنان را که می‌ترسند از پروردگارشان به‌نادیده و نهان و بر پا داشتند نماز را و هر که پاکی نفس حاصل کرد پس جز این نیست که پاکیزه می‌شود برای (سود) خودش و بسوی خداست بازگشت».

﴿ لَنْ نَنْفَعَكُمْ أَرْحَامَكُمْ وَلَا أَوْلَادَكُمْ ۚ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَفْصَلُ بَيْنَكُمْ ۚ

وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۝﴾ (ممتحنه / ۳)

« سودی ندهد هرگز شما را خویشاوندان شما و نه فرزندانان در روز قیامت جدائی می‌اندازد (خدا) در میان شما و خدا به آنچه می‌کنید بیناست ».

الهی گفتگوی کافران در روز قیامت چه باشد؟

﴿ وَقَالُوا يَتَوَلَّوْنَا هَذَا يَوْمَ الدِّينِ ﴿٤﴾ هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ الَّذِي كُنْتُمْ

بِهِ تَكْذِبُونَ ﴿٥﴾ * أَحْشُرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا وَأَزْوَاجَهُمْ وَمَا كَانُوا

يَعْبُدُونَ ﴿٦﴾ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَأَهْدُوهُمْ إِلَى صِرَاطِ الْجَحِيمِ ﴿٧﴾ وَقَفُوهُمْ ۗ

إِنَّهُمْ مَسْئُولُونَ ﴿٨﴾ مَا لَكُمْ لَا تَنَاصَرُونَ ﴿٩﴾ بَلْ هُمْ الْيَوْمَ

مُسْتَسْلِمُونَ ﴿١٠﴾ وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿١١﴾ قَالُوا

إِنَّكُمْ كُنْتُمْ تَأْتُونَنَا عَنِ الْيَمِينِ ﴿١٢﴾ قَالُوا بَلْ لَمْ تَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾

وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ ۗ بَلْ كُنْتُمْ قَوْمًا طَٰغِينَ ﴿١٤﴾ فَحَقَّ عَلَيْنَا

قَوْلُ رَبِّنَا ^ط إِنَّا لَذَائِقُونَ ﴿٣٣﴾ فَأَغْوَيْنَاكُمْ إِنَّا كُنَّا غُوبِينَ ﴿٣٤﴾ فَلَيْسَ

يَوْمَئِذٍ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ﴿٣٥﴾ (صافات / ٣٠ تا ٣٣)

«و گویند ای وای بر ما این روز جزا است (گفته شود از جانب حق) اینست روز داوری که شما آن را تکذیب می‌کردید جمع کنید آنان را که ستم کردند و اصنافشان را و آنچه را که می‌پرستیدند از غیر خدا پس دلالت کنید ایشان را به راه دوزخ نگاهشان دارید که ایشان مسئولند (که بازخواست می‌شوند) چیست شما را که یاری همدیگر نمی‌کنید؟ بلکه ایشانند آنروز تسلیم شوندگان و روی آورند بعضیشان بر بعضی می‌پرسند از یکدیگر که شما بودید که می‌آمدید ما را از راست (و خوبی و یا از راه قسم) گویند (نه) بلکه شما نبودید مؤمنان (باختیار خودتان) و نبود ما را بر شما هیچ تسلطی بلکه بودید گروهی سرکشان پس ثابت شد بر ما سخن پروردگار ما همانا ما چشندگان عذابیم پس شما را گمراه کردیم که ما نیز بودیم گمراهان پس همانا ایشان آن روز در عذاب انبازان و شریکانند».

﴿وَمَنْ يُضَلِّ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ وَالِيٍّ مِنْ بَعْدِهِ ۗ وَتَرَى الظَّالِمِينَ لَمَّا

رَأَوْا الْعَذَابَ يَقُولُونَ هَلْ إِلَىٰ مَرَدٍّ مِنْ سَبِيلٍ ﴿٤٤﴾ (شوری / ٤٤)

«و هر که را گمراه کند (یعنی واگذارد) خدا پس نیست او را هیچ کارسازی بعد از آن و می‌بینی ستمکاران (کافران) را چون بینند عذاب را گویند آیا باشد بسوی بازگشتن هیچ راهی؟».

الهی بندگان مخلص فردای قیامت چگونه اند؟

﴿إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿٤٠﴾ أُولَٰئِكَ هُم رِزْقٌ مَّعْلُومٌ ﴿٤١﴾ فَوَاكِهُ^ط
وَهُمْ مُكْرَمُونَ ﴿٤٢﴾ فِي جَنَّاتٍ النَّعِيمِ ﴿٤٣﴾ عَلَى سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ ﴿٤٤﴾
يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَأْسٍ مِّن مَّعِينٍ ﴿٤٥﴾ بَيْضَاءَ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ ﴿٤٦﴾ لَا فِيهَا
غَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنزَفُونَ ﴿٤٧﴾ وَعِنْدَهُمْ قَصِيرَاتُ الطَّرْفِ عِينٌ ﴿٤٨﴾﴾

(صافات / ٤٠ تا ٤٨)

«امروز همه مسؤولند) جز بندگان پاک و با اخلاص خدا، آنان را (در بهشت ابد) (رزق و) روزی معین است، و میوه‌های گوناگون، و هم آنها بزرگوار و محترمند و در بهشت پرنعمت متنعمند و بر تخت‌های عالی روبروی یکدیگر نشسته‌اند (حور و غلمان) جام شراب طهور بر آنان دور می‌زنند شرابی سپید و روشن که آشامنده لذت کامل برد که در آن نه خمار و نه دردسری و نه مستی و مدهوشی است و در بزم حضورشان زیباچشمانند که جز به شوهر خود به هیچ کس ننگرند».

﴿وَهُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ الْغَيْثَ مِّن بَعْدِ مَا قَنَطُوا وَيَنْشُرُ رَحْمَتَهُ^ع وَهُوَ

الْوَلِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٢٨﴾﴾

«و اوست خدایی که باران را پس از نومیدی خلق می‌فرستد و (نعمت و) رحمت خود را فراوان می‌گرداند و اوست خداوند محبوب‌الذات و ستوده صفات».

﴿هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَىٰ عَبْدِهِ ءآيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لِّيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ

إِلَى النُّورِ وَإِنَّ اللَّهَ بِكُمْ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٩﴾﴾

(حدید / ٩)

«اوست خدایی که بر بنده خود (محمد ﷺ) آیات قرآن روشن‌بین را نازل گردانید تا شما بندگان را از ظلمات (جهل و عصیان) بیرون آورده و بنور (علم و ایمان) رهبری کند و خدا بسیار در حق شما مشفق و مهربان است.»

الهی آخرت بهتر است یا دنیا؟

﴿وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَىٰ﴾ (ضحی / ۴)

«و عالم آخرت برای تو بسی بهتر از دنیا است.»

الهی تعداد ماهها چند باشد و چند ماه حرام است؟

﴿إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرْمٌ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ فَلَا تَظْلِمُوا فِيهِنَّ أَنْفُسَكُمْ وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِينَ كَافَّةً كَمَا يُقَاتِلُونَكُمْ كَافَّةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ﴾ (توبه / ۳۶)

«همانا عدد ماهها نزد خدا (که به حساب حق و صلاح خلق است) در کتاب (تکوین و تشریح) خدا دوازده ماه است از آن روزی که خدا آسمان و زمین را بیافرید و از آن دوازده ماه چهار ماه ماههای حرام خواهد بود (نزد اکثر مفسران ذیقعده و ذیحجه و محرم و رجب است) این است دستور دین استوار و محکم پس در آن ماهها تعدی و ستم (به جنگ و خونریزی) در حق خود و یکدیگر مکنید و متفقاً همه با مشرکان کارزار کنید چنانکه مشرکان متفقاً باشما به جنگ و خصومت برخیزند و بدانید که خدا با اهل تقوی (یار و یاور) است.»

الهی حافظان حدود تو چه کسانی؟

﴿التَّائِبُونَ الْعَبِدُونَ الْحَمِيدُونَ السَّائِحُونَ

الرَّكِعُونَ السَّاجِدُونَ الْأَمْرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّاهُونَ عَنِ

الْمُنْكَرِ وَالْحَافِظُونَ لِحُدُودِ اللَّهِ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ﴾ (توبه / ۱۱۲)

«توبه‌کنندگان، عبادت‌کاران، سپاسگویان، سیاحت‌کنندگان (در راه خدا)، رکوع‌کنندگان، سجده‌آوران، آمران به معروف، نهی‌کنندگان از منکر، و حافظان حدود (و مرزهای) الهی، (مؤمنان حقیقی‌اند)؛ و بشارت ده به (اینچنین) مؤمنان!».

الهی برای چه کسانی نباید طلب آموزش کرد؟

﴿مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ

كَانُوا أَوْلَىٰ قُرْبَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ﴾

(توبه / ۱۱۳)

«پیغمبر و گروندگان او نباید برای مشرکان هر چند خویشان آنها باشند از خدا آموزش طلب کنند (و رقت به حال آنها کنند) بعد از آنکه آنها را اهل دوزخ شناختند».

الهی شفاعت کنندگان چگونه‌اند؟

﴿إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ

أَسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ ۗ مَا مِنْ شَفِيعٍ إِلَّا مِنْ بَعْدِ إِذْنِهِ ۗ

ذَٰلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ ۗ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ﴾ (یونس / ۳)

«پروردگار شما، خداوندی است که آسمانها و زمین را در شش روز [= شش دوران] آفرید؛ سپس بر عرش (تخت قدرت) قرار گرفت، و به تدبیر کار (جهان) پرداخت؛ هیچ شفاعت کننده‌ای، جز با اذن او نیست؛ این است خداوند، پروردگار شما! پس او را پرستش کنید! آیا متذکر نمی‌شوید؟!».

﴿يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا﴾

(طه / ۱۰۹)

«و در آن روز شفاعت هیچکس سود نبخشد جز آن کس که خدای رحمان به او رخصت شفاعت داده و سخنش پسند او گردیده (چون انبیاء و بندگان خاص)».

﴿يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ارْتَضَىٰ

وَهُمْ مِّنْ خَشِيَّتِهِ مُشْفِقُونَ﴾ (انبیاء / ۲۸)

«و هرچه از ازل کرده تا ابد می‌کنند همه را خدای داند و هرگز آن مقربان از احدی جز آن کسی که خدا از او راضی است شفاعت نکنند و دایم از خوف قهر خدا هراسانند».

﴿قُلْ لِلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا ۗ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ ثُمَّ إِلَيْهِ

تُرْجَعُونَ﴾ (زمر / ۴۴)

«بگو شفاعت بر خلق با خداست که سلطان ملک زمین و آسمانهاست و پس از مرگ بازگشت همه شما بسوی اوست».

الهی مثل زندگی در این دنیا چگونه است؟

﴿ إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ أَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ مِمَّا يَأْكُلُ النَّاسُ وَالْأَنْعَامُ حَتَّىٰ إِذَا أَخَذَتِ الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ أَهْلُهَا أَنَّهُمْ قَدِرُونَ عَلَيْهِمْ أَنزَلْنَاهَا مَرْنًا لَيْلًا أَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا كَأَن لَّمْ تَغْنَبِ بِالْأَمْسِ ۚ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴾
(یونس / ۲۴)

«محققاً مثل زندگی دنیا به آبی ماند که از آسمان فرو فرستادیم تا به آن باران انواع مختلف گیاه زمین از آنچه آدمیان و حیوانات تغذیه کنند برود تا آنگاه که زمین را از خرمی و سبزی به خود زیور بسته آرایش کند و مردمش خود را بر آن قادر و متصرف پندارند که ناگهان فرمان ما به شب یا روز در رسد و آن همه زیور زمین را دور کند و چنان خشک شود که گویی دیروز در آن هیچ نبوده است (این حقیقت حال فناء دنیا است) اینگونه خدا آیاتش را روشن برای اهل فکر بیان می‌کند.»

الهی اگر دشمن صلح طلبید چه کنیم؟

﴿ وَإِنْ جَنَحُوا لِلسَّلَامِ فَاجْنَحْ لَهَا وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٦١﴾ وَإِنْ يُرِيدُوا أَنْ يَخْدَعُوكَ فَإِنَّ حَسْبَكَ اللَّهُ هُوَ الَّذِي أَيَّدَكَ بِنَصْرِهِ وَبِالْمُؤْمِنِينَ ﴾
(انفال / ۶۱ و ۶۲)

«و اگر دشمنان به صلح و مسالمت تمایل داشتند تو نیز مایل به صلح باش (و از مکر دشمن میندیش) و بر خدا توکل کن و کار خود را به خدا واگذار که خدا شنوای (دعای مؤمنان) و دانا به صلاح خلق است و اگر دشمنان به فکر فریب دادن تو باشند البته مطمئن باش که خدا ترا کفایت کند اوست که به نصرت خود و یاری مؤمنان تو را مؤید و منصور گردانید».

الهی غنایم جنگی چگونه است؟

﴿وَأَعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ إِن كُنْتُمْ ءَامَنْتُمْ بِاللَّهِ وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا يَوْمَ الْفُرْقَانِ يَوْمَ التَّقَىٰ أَجْمَعِينَ ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾
(انفال / ۴۱)

«و ای مؤمنان بدانید که هر چه به شما غنیمت و فایده رسد (زیاد یا کم) خمس آن خاص خدا و رسول و خویشان او یتیمان و فقیران و در راه ماندگان است به آنها بدهید اگر به خدا و آنچه بر بنده خود (محمد ﷺ) در روز فرقان و روزی که دو سپاه (اسلام و کفر در جنگ بدر) روبرو شدند نازل فرمود ایمان آورده‌اید و بدانید که خدا بر هر چیز تواناست».

﴿يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَنْفَالِ ۗ قُلِ الْأَنْفَالُ لِلَّهِ وَالرَّسُولِ ۗ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَصْلِحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ ۗ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۗ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ﴾

(انفال / ۱)

«(ای رسول ما) چون امت از حکم انفال (غنایم رسیده بدست مسلمانان بدون جنگ و زحمت از قبیل معادن، بیشه، زمین خرابه بی‌مالک و قاطیع ملوک و

غیره) را بپرسند جواب ده که انفال مخصوص خدا و رسول است (که رسول و جانشینانش به هر کس و هر قدر که صلاح باشد ببخشند) در این صورت شما مؤمنان باید از خدا بترسید (در مورد انفال از طمع و نزاع و تفرقه بپرهیزید) بلکه در ایجاد رضایت و اتحاد بین خودتان بپردازید و مطیع خدا و رسول باشید اگر اهل ایمانید».

﴿فَكُلُوا مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾

(انفال / ۶۹)

«پس اکنون از هرچه غنیمت بیابید بخورید حلال و گوارای شما باد ولیکن خدا ترس و پرهیزکار باشید که خدا آمرزنده خطاها و مهربان به خلق است».

﴿مَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَىٰ فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ كَيْ لَا يَكُونَ دُولَةً بَيْنَ الْأَغْنِيَاءِ مِنْكُمْ وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿۷﴾﴾

﴿لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيَنْصُرُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ﴾ (حشر / ۸ و ۷)

«و آنچه خدا از اموال کافران دیار به رسول خود غنیمت داد آن متعلق به خدا و رسول و خویشاوندان رسول است و یتیمان و فقیران و راه ماندگان این حکم برای آنست که غنایم دولت توانگران را نیفزاید (بلکه بر مبلغان دین و فقیران اسلام اختصاص یابد) و شما آنچه رسول حق دستور دهد (منع یا عطا کند) بگیریید و هر چه نهی کند واگذارید و از خدا بترسید که عقاب خدا بسیار سخت

است. مقام بلند (یا غنایم) خاص فقیران مهاجر است که آنها را از وطن و اموالشان به دیار غربت راندند در صورتی که (چشم از خانه و مال پوشیده) در طلب فضل و خشنودی خدا می‌کوشند و خدا و رسول را یاری می‌کنند و اینان به حقیقت راستگویان عالمند».

الهی آنها که در جنگ به دشمن می‌کنند چگونه باشند؟

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا لَقِيْتُمْ فِئَةً فَاثْبُتُوا وَاذْكُرُوا اللَّهَ

كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾

(انفال / ۴۵)

«ای کسانی که ایمان آورده‌اید هر گاه با فوجی از دشمن مقابل شدید پایداری کنید و خدا را پیوسته یاد آرید باشد که پیروز و فاتح گردید».

﴿يَتَأْتِيهَا النَّبِيُّ حَرَضٍ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الْقِتَالِ ؕ إِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ

عَشْرُونَ صَابِرُونَ يَغْلِبُوا مِائَتِينَ ؕ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ يَغْلِبُوا أَلْفًا

مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٦٥﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ

عَنْكُمْ وَعَلِمَ أَنَّ فِيكُمْ ضَعْفًا ؕ فَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ صَابِرَةٌ

يَغْلِبُوا مِائَتِينَ ؕ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ أَلْفٌ يَغْلِبُوا أَلْفِينَ بِإِذْنِ اللَّهِ ؕ وَاللَّهُ مَعَ

الصَّابِرِينَ﴾

(انفال / ۶۵ و ۶۶)

«ای رسول مؤمنان را به جنگ ترغیب کن اگر بیست نفر از شما صبور و پایدار باشید بر دویست نفر از دشمنان پیروز خواهید شد و اگر صد نفر بودید با هزار نفر از کافران برابری توانید کرد و پیروزی بدست خواهید آورد زیرا گروهی بی‌دانشند (و شما با دین و دانشید لذا توانا و غالب بر آنهاید هم اکنون خداوند

به شما تخفیف داد، و دانست که در شما ضعفی است؛ بنابراین، هرگاه یکصد نفر با استقامت از شما باشند، بر دویست نفر پیروز می‌شوند؛ و اگر یکهزار نفر باشند، بر دو هزار نفر به فرمان خدا غلبه خواهند کرد! و خدا با صابران است!».

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمْ أَنْفِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَنْتَافَلْتُمْ إِلَى الْأَرْضِ ءَأَرْضَيْتُمْ بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا مِنَ الْآخِرَةِ ءَفَمَا مَتَّعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٣٨﴾ إِلَّا تَنْفِرُوا يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَيَسْتَبَدِلَ قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّهُ شَيْئًا ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾

(توبه / ۳۸ و ۳۹)

«ای کسانی که ایمان آوردید جهت چیست که چون به شما امر شود که برای جهاد در راه دین بی‌درنگ آماده شوید (چون بار گران) به خاک زمین دل بسته‌اید آیا راضی به زندگانی دنیا عوض حیات ابدی آخرت شدید در صورتی که متاع دنیا در برابر عالم آخرت اندک و ناچیز است بدانید که اگر در راه دین خدا برای جهاد بیرون نشوید خدا شما را به عذابی دردناک معذب خواهد کرد و قومی دیگر برای جهاد بجای شما برمی‌گمارد و شما به خدا زیانی نمی‌رسانید (بلکه خود را زیانکار ابدی کرده‌اید) و خدا بر هر چیز تواناست.»

الهی در جنگ با مشرکان و کافران چگونه باشیم؟

﴿فَإِذَا أَنْسَلَخَ الْأَشْهُرَ الْحُرْمَ فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ وَأَحْصُرُوهُمْ وَأَقْعُدُوا لَهُمْ كُلَّ مَرْصِدٍ ؕ فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَءَاتَوْا الزَّكَاةَ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ ؕ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾

﴿ وَإِنْ أَحَدٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَتَّى يَسْمَعَ كَلِمَةَ

اللَّهِ ثُمَّ أَبْلِغْهُ مَأْمَنَهُ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْلَمُونَ ﴾ (توبه / ۵ و ۶)

«پس از آن که ماههای حرام (ذیقعد و ذیحجه و محرم و رجب) درگذشت آنگاه مشرکین را هر جا بیابید به قتل رسانید و آنها را دستگیر و محاصره کنید و از هر سو در کمین آنها باشید چنانچه از شرک توبه کرده نماز اسلام بپا داشتند و زکات دادند پس از آنها دست بدارید (و توبه آنان بپذیرید) که خدا آمرزنده و مهربان است و هر گاه یکی از مشرکان به تو پناه آورده از دین آگاه شود بدو پناه ده تا کلام خدا بشنود، پس از شنیدن سخن خدا او را بی هیچ خوف و اندیشه به مأمن و منزلش برسان زیرا که این مشرکان مردم نادانند (اگر ایمن شده آیات خدا بشنوند باشد که ایمان آرند)».

﴿ قَاتِلُوا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ

وَرَسُولُهُ وَلَا يَدِينُونَ دِينَ الْحَقِّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَتَّى يُعْطُوا

الْجِزْيَةَ عَنْ يَدٍ وَهُمْ صَاغِرُونَ ﴾ (توبه / ۲۹)

«ای اهل ایمان) با هر که از اهل کتاب که ایمان به خدا و روز قیامت نیاورده است و آنچه را خدا و رسولش حرام کرده حرام نمی‌دانند و به دین حق (و آئین اسلام) نمی‌گروند کارزار کنید تا آنگاه که با ذلت و تواضع به اسلام جزیه دهند».

﴿ فَإِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضَرْبَ الرِّقَابِ حَتَّى إِذَا أَخْنَتُمْهُمْ

فَشُدُّوا أَلْوَتَاقَ فِيمَا مَنَّا بَعْدُ وَإِمَّا فِدَاءً حَتَّى تَضَعَ الْحَرْبُ أَوْزَارَهَا ۚ

ذَلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَانتَصَرَ مِنْهُمْ وَلَكِنْ لِيَبْلُوَ بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍ
وَالَّذِينَ قَتَلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَنْ يُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ ﴿٤﴾

«شما مؤمنان چون (در میدان جنگ) با کافران روبرو شوید باید (شجاعانه) آنها را گردن زنید تا آنگاه که از خونریزی بسیار دشمن را از پا درآوردید پس آن گاه اسیران جنگی را محکم به بند کشید تا بعداً او را آزاد گردانید یا فدا گیرید تا (در نتیجه جنگ) سختی‌های خود را فرو گذارد این حکم فعلی است و اگر خدا می‌خواست خود از کافران انتقام می‌کشید و همه را بی‌زحمت جنگ شما هلاک می‌کرد و لیکن (این جنگ کفر و ایمان) برای امتحان خلق به یکدیگر است و آنان که در راه خدا کشته شدند خدا هرگز رنج و اعمالشان را ضایع نگرداند.»

الهی جان دادن کافران چگونه است؟

﴿وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ يَتَوَفَّى الَّذِينَ كَفَرُوا الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ
وَأَدْبَرَهُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ﴾

«و اگر ببینی کافران را هنگامی که فرشتگان (مرگ)، جانشان را می‌گیرند و بر صورت و پشت آنها می‌زنند و (می‌گویند): بچشید عذاب سوزنده را (به حال آنان تأسف خواهی خورد)!»

الهی در مسجد الحرام می‌شود با کفار جنگید؟

﴿وَأَقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ وَأَخْرِجُوهُمْ مِّنْ حَيْثُ أَخْرَجُوكُمُ
وَالْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا تُقَاتِلُوهُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتَّىٰ
يُقَاتِلُوكُمْ فِيهِ فَإِن قَاتَلُوكُمْ فَاقْتُلُوهُمْ كَذَلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ﴾

(بقره / ۱۹۱)

«هر جا مشرکان را دریافتید بکشید و از شهر و دیارشان برانید چنانکه آنان شما را از وطن آواره کردند و فتنه‌گری که آنها کنند سخت‌تر و فسادش بیشتر از جنگ است در مسجدالحرام با آنان نبرد مکنید مگر آنکه پیشدستی کنند در این صورت رواست که آنها را در حرم به قتل رسانید این است کیفر کافران».

الهی آنان که در راه تو کشته شوند چگونه‌اند؟

﴿ وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمُوتٌ بَلْ أَحْيَاءٌ وَلَٰكِن لَّا

تَشْعُرُونَ ﴾ (بقره / ۱۵۴)

«کسی را که در راه خدا کشته شد مرده نپندارید بلکه او زنده‌ جاوید است ولیکن شما این حقیقت را در نخواهید یافت».

﴿ وَلَٰئِن مُّتُّم أَوْ قُتِلْتُمْ لَإِلَى اللَّهِ تَحْشُرُونَ ﴾ (آل عمران / ۱۵۸)

«اگر در راه خدا بمیرید یا کشته شوید (غم مدارید که) برحمت ایزدی پیوسته و بسوی خدا محشور خواهید شد».

﴿ وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ

يُرْزَقُونَ ﴾ (آل عمران / ۱۶۹)

«مپندارید که شهیدان راه خدا مردند بلکه زنده به حیات ابدی شدند و در نزد پروردگارشان متنعم خواهند بود».

﴿ فَلْيُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يَشْرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ وَمَنْ

يُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيُقْتَلْ أَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴾ (نسا/ ۷۴)

«مؤمنان باید در راه خدا با آنان که حیات مادی دنیا را بر آخرت گزیدند جهاد کنند و هر کس در جهاد براه خدا کشته شد یا فاتح گردید زود باشد که او را (در بهشت ابدی) اجری عظیم دهیم».

﴿ أَنْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ

اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴾ (توبه / ۴۱)

«برای جنگ با کافران سبکبار و مجهز بیرون شوید (با فوج سواره یا پیاده آسان یا مشکل) و در راه خدا به جان و مال جهاد کنید این کار شما را بسی بهتر خواهد بود اگر مردمی با فکر و دانش باشید».

﴿ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴾ (توبه / ۲۲)

«در آن بهشت ابدی همیشه متنعم خواهند بود (این مقام را به طاعت از خدا طلب کنید) که طاعت را نزد خدا پاداش بزرگ است».

﴿ وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قُتِلُوا أَوْ مَاتُوا لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللَّهُ

رِزْقًا حَسَنًا وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴾ (حج / ۵۸)

«و آنان که در راه رضای خدا از وطن هجرت گزیده‌اند و در این راه کشته شدند یا مرگشان فرا رسید البته خدا رزق و روزی نیکویی (در بهشت ابد) نصیب‌شان گرداند که همانا خدا بهترین روزی‌دهندگان است».

﴿ وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ ﴾

(عنکبوت / ۶۹)

«و آنان که در راه ما به جان و مال کوشش کردند محققاً آنها را براه (معرفت و لطف خویش) هدایت می‌کنیم و همیشه خدا یار نیکوکاران است».

الهی کافران چگونه اند؟

﴿ وَمَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ الَّذِي يَنْعِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَاءً

وَنِدَاءً صُمُّ بِكُمْ عَمِيٌّ فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴾ (بقره / ۱۷۱)

«و مثل کافران در شنیدن سخن انبیاء و درک نکردن معنای آن چون حیوانی است که آوازش کنند از آن آواز معنایی درک نکرده جز صدایی نشنود و کفار هم از شنیدن و گفتن و دیدن حق کر و لال و کورند زیرا عقل خود را در کار نمی بندند».

الهی در جنگ بین مؤمنان چگونه باشیم؟

﴿ وَإِنْ طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا فَإِنْ بَغَتْ

إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَى فَقْتُلُوا الَّتِي تَبَغَتْ حَتَّى تَفِيءَ إِلَى أَمْرِ اللَّهِ

فَإِنْ فَأَتْ فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ

الْمُقْسِطِينَ ﴿١٠٩﴾ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ

وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴾ (حجرات / ۱۰ و ۹)

«و اگر دو طایفه از اهل ایمان به قتال و دشمنی برخیزند شما مؤمنان در میان آن‌ها صلح برقرار دارید و اگر یک قوم بر دیگری ظلم کرد با آن طایفه قتال کنید تا به فرمان خدا بازآید (و ترک ستم کند) پس هر گاه حکم حق برگشت با حفظ عدالت میان آنها صلح دهید و همیشه عدالت کنید که خدا بسیار اهل عدل و داد را دوست می‌دارد به حقیقت مؤمنان همه برادر یکدیگرند پس همیشه بین برادران ایمانی خود (چون نزاعی شود) صلح دهید و خداترس و پرهیزکار باشید که مورد رحمت الهی گردید».

الهی اعمال کافران چگونه باشد؟

﴿ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَلُهُمْ كَسَرَابٍ بِقِيعَةٍ مَحْسَبُهُ الظَّمْآنُ مَاءً حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُ لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا وَوَجَدَ اللَّهَ عِنْدَهُ فَوَفَّاهُ حِسَابَهُ ۗ وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٣٩﴾ أَوْ كَظُلُمَاتٍ فِي بَحْرٍ لُّجِّيٍّ يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِّنْ فَوْقِهِ مَوْجٌ مِّنْ فَوْقِهِ سَحَابٌ ۗ ظُلُمَاتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكِدْ يَرِنَهَا ۗ وَمَنْ لَّمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِن نُّورٍ ﴿٤٠﴾

(نور / ۳۹ و ۴۰)

«و آنان که کافرند اعمالشان در مثل به سرابی ماند در بیابان هموار بی آب که شخص تشنه آنرا آب پندارد و به جانب آن شتابد چون بدانجا رسد هیچ آب نیابد و آن کافر خدا را حاضر و ناظر اعمال خویش ببیند که به حساب کارش تمام کامل برسد (و کیفر کفرش بدهد) و خدا به یک لحظه حساب تمام خلائق می کند یا (مثل اعمال کافران) به ظلمات دریای ژرفی ماند که امواج آن (که شرک و اعمال زشت است) بعضی بالای بعضی دیگر دریا را بپوشاند و ابر تیره کفر نیز بر فراز آن برآید تا تاریکیها ظلماتی یکی بر فراز دیگری قرار گیرد که چون دست خود را بیرون آرد هیچ نتواند آن را ببیند و هر که را خدای نور نبخشید هرگز روشنی نخواهد یافت.»

﴿ إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكُفْرِينَ وَأَعَدَّ لَهُمْ سَعِيرًا ﴿٦٦﴾ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۗ لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٦٧﴾ يَوْمَ تُقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ يَا لَيْتَنَا أَطَعْنَا اللَّهَ وَأَطَعْنَا الرَّسُولَ ﴿٦٨﴾ وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا

وَكُفِّرَآءَنَا فَأَصْلُونَا السَّبِيلَ ﴿٦٧﴾ رَبَّنَا ءَاتِهِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ الْعَذَابِ

وَالْعَنَهُمْ لَعْنًا كَبِيرًا ﴿﴾
(احزاب / ٦٤ تا ٦٨)

«خدا کافران را لعن کرد و بر آنان آتش دوزخ مهیا گردانید آنان در آن دوزخ برای همیشه معذبند و بر نجات خود هیچ یار و یاورى نخواهند یافت در آن روز صورت‌هاشان بر آتش همی بگردد (و فریاد پشیمانی از دل برکشند) گویند ای کاش ما (در دنیا) خدا و رسول را اطاعت می کردیم و گویند ای خدا ما اطاعت امر بزرگان و پیشوایان (فاسد) خود کردیم که ما را براه ضلالت کشیدند تو ای خدا عذاب آنان را در برابر گردان و به لعن و غضب شدید گرفتارشان گردان.»

الهی بر دل چه کسانی مهر می‌نهد؟

﴿كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ قَلْبٍ مُّتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ﴾ (غافر / ٣٥)

«و همچنین خدا مهر می‌نهد بر دل هر تکبر کننده جفاکاری.»

الهی اعمال چه کسانی نابود خواهد شد؟

﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ اتَّبَعُوا مَا أَسْخَطَ اللَّهُ وَكَرِهُوا رِضْوَانَهُ فَاحْبَطَ

أَعْمَالَهُمْ﴾ (محمد / ٢٨)

«بدین سبب که از بیراهی که موجب خشم خداست رفتند و راه رضا و خشنودی او را نپیمودند خدا هم اعمالشان را محو و نابود گردانید.»

﴿إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَشَاقُّوا الرَّسُولَ مِنۢ بَعْدِ مَا

تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىٰ لَن يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا وَسَيُحِبِّطُ أَعْمَالَهُمْ﴾

(محمد / ۳۲)

«آنان که به خدا کافر شدند و راه خدا را به روی خلق بستند با رسول او پس از آن که راه هدایت بر آنها روشن شد باز مخالفت کردند (بدانند که) به خدا ضرری نمی‌رسانند زیان مخالفت بر خود آنهاست و اعمال آنها را خدا البته محو و نابود گرداند.»

الهی در مقابل خبرهای فاسقان چگونه باشیم؟

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَن تُصِيبُوا قَوْمًا

بِجَهْلَةٍ فَتُصِيبُوا عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ نَدِمِينَ﴾ (حجرات / ۶)

«ای مؤمنان (عالم) هر گاه فاسقی خبری برای شما آورد (تصدیق مکنید تا) تحقیق کنید مبدا از روی نادانی به قومی رنجی رسانید و سخت پشیمان گردید.»

الهی زینت دنیا برای کافران است

﴿وَلَوْلَا أَن يَكُونَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً لَّجَعَلْنَا لِمَن يَكْفُرُ بِالرَّحْمَنِ

لِبُيُوتِهِمْ سُقْفًا مِّن فِضَّةٍ وَمَعَارِجَ عَلَيْهَا يَظْهَرُونَ ﴿۳۳﴾ وَلِبُيُوتِهِمْ أَبْوَابًا

وَسُرُرًا عَلَيْهَا يَتَّكِفُونَ ﴿۳۴﴾ وَزُخْرُفًا ۗ وَإِن كُنتُمْ لَمَّا مَتَّعُ

الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۗ وَالْآخِرَةُ عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُتَّقِينَ﴾ (زخرف / ۳۳ تا ۳۵)

«و اگر نه این بود که همه مردم یک نوع و یک امتند ما آنان که کافر به خدا می‌شوند (از پستی دنیا و بی‌قدری آن به مال فراوان) سقف خانه‌هایشان را از نقره خام قرار می‌دادیم (و چندین طبقه که بر سقف بام) با نردبان بالا روند و نیز بر منزل‌هایشان درهای بسیار و تخت‌ها که بر آن تکیه زنند قرار می‌دادیم و

(عماراتشان) به زر و زیور میاراستیم و اینها همه متاع (پست فانی) دنیاست و آخرت ابدی نزد خدا و مخصوص اهل تقوی است».

الهی پاسخ بدی را چگونه بدهیم؟

﴿ وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا ۗ فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ ۗ إِنَّهُ رَءُوفٌ رَحِيمٌ ۝۴۰﴾

لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿۴۰﴾ (شوری / ۴۰)

«و انتقام بدی مردم بمانند آن بد رواست (نه بیشتر) و باز اگر کسی در گذشته عفو کند) بین خود و دشمن اصلاح کرد اجر او بر خداست و خدا هیچ ستمکاران را دوست نمی دارد».

﴿ وَلَمَنْ أَنْتَصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهِ فَأُولَئِكَ مَا عَلَيْهِمْ مِنْ سَبِيلٍ ﴿۴۱﴾ إِنَّمَا

السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَظْلِمُونَ النَّاسَ وَيَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ ۗ

أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿۴۱﴾ (شوری / ۴۱ و ۴۲)

«و هر کس پس از ظلمی که برافروخته برای انتقام یاری طلبد بر او هیچ مؤاخذه‌ای نیست تنها راه مؤاخذه بر آنهایی است که به مردم ظلم کنند و در زمین بناحق شرارت انگیزند بر آنها (در دنیا انتقام و در آخرت) عذاب دردناک است».

الهی انتقام در مقابل ستم چگونه باشد؟

﴿ وَلَمَنْ أَنْتَصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهِ فَأُولَئِكَ مَا عَلَيْهِمْ مِنْ سَبِيلٍ ﴿۴۱﴾ إِنَّمَا

السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَظْلِمُونَ النَّاسَ وَيَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ ۗ

أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿۴۱﴾ (شوری / ۴۱ و ۴۲)

«و هر کس پس از ظلمی که برافروخته برای انتقام یاری طلبد بر او هیچ مؤاخذه‌ای نیست تنها راه مؤاخذه بر آنهایی است که به مردم ظلم کنند و در زمین بناحق شرارت انگیزند بر آنها عذاب دردناک است.»

الهی قصاص کردن چگونه باشد؟

﴿ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِي الْقَتْلَى الْحُرُّ بِالْحُرِّ وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ وَالْأُنثَىٰ بِالْأُنثَىٰ فَمَنْ عُفِيَ لَهُ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ فَاتَّبَعْهُ بِالْمَعْرُوفِ وَأَدَّاءُ إِلَيْهِ بِإِحْسَانٍ ۗ ذَٰلِكَ تَخْفِيفٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَرَحْمَةٌ ۗ فَمَنْ أَعْتَدَىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَوةٌ يَتَأُولَىٰ الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴾ (بقره / ۱۷۸ و ۱۷۹)

«ای اهل ایمان حکم قصاص کشتگان چنین معین گشت که مردآزاد را در برابر مرد آزاد و بنده را در مقابل بنده و زن را بجای زن قصاص کنید و چون صاحب خون از قاتل که برادر دینی اوست بخواهد درگذرد بدون دیه یا گرفتن دیه کاری است نیکو پس دیه را قاتل در کمال رضا و خشنودی ادا کند در این حکم تخفیف و آسانی امر قصاص و رحمت خداوندی است پس از این دستور هر که از آن سرکشی کند و به قاتل ظلم و تعدی روا دارد او را عذاب سخت خواهد بود خردمندان! حکم قصاص برای حفظ حیات شماست تا مگر از قتل یکدیگر بهره‌ییزید.»

الهی آنها که رشوه می گیرند چگونه اند؟

﴿ وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُم بَيْنَكُم بِالْبَاطِلِ وَتُدْلُوا بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ
لِتَأْكُلُوا فَرِيقًا مِّنْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْإِثْمِ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴾

(بقره / ۱۸۸)

« و اموال یکدیگر را به باطل (و ناحق) در میان خود نخورید! و برای خوردن بخشی از اموال مردم به گناه، (قسمتی از) آن را (به عنوان رشوه) به قضات ندهید، در حالی که می دانید (این کار، گناه است)! ».

الهی دین مورد نظر تو کدام است؟

﴿ إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ ۗ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ
إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ ۗ وَمَنْ يَكْفُرْ بِآيَاتِ اللَّهِ
فَإِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴾

(آل عمران / ۱۹)

«همانا دین پسندیده نزد خدا آئین اسلام است و اهل کتاب در آن راه مخالفت نپیمودند مگر پس از آنکه به حقانیت آن آگاه شدند و این خلاف را از راه رشک و حسد بمیان آوردند هر کس به آیات خدا کافر شود بترسد که محاسبه خدا زود خواهد بود.».

الهی چند آسمان بر سر ماست؟

﴿ هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى
السَّمَاءِ فَسَوَّاهُنَّ سَبْعَ سَمَوَاتٍ ۗ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴾

(بقره / ۲۹)

«او خدائی است که همه موجودات زمین را برای شما خلق کرد پس از آن به خلقت آسمان نظر گماشت و هفت آسمان را بر فراز یکدیگر برافراشت و او بر همه چیز (همه نظام آفرینش) داناست.»

﴿وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَائِقَ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غَافِلِينَ﴾

(مؤمنون / ۱۷)

«همانا مافوق شما (خاکیان) هفت آسمان (عالم پاک) را فراز یکدیگر آفریدیم و لحظه‌ای از توجه به خلق غافل نبوده‌ایم و نخواهیم بود.»

الهی چگونه موجودات را می‌آفرینی؟

﴿قَالَتْ رَبِّ أَنَّى يَكُونُ لِي وَلَدٌ وَلَمْ يَمَسِّنِي بَشَرٌ قَالَ كَذَلِكَ اللَّهُ

يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُن فَيَكُونُ﴾

(آل عمران / ۴۷)

«مریم عرض کرد خدایا مرا چگونه فرزندی تواند بود و حال آن که مردی با من نزدیک نشده، گفت: چنین است کار خدا بی‌نیاز از هر سببی است هر چه خواهد بدون اسباب می‌آفریند چون مشیت او به خلقت هر چیزی قرار گیرد به محض این که گوید موجود باش در دم موجود شود.»

﴿بَدِيعُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُن

فَيَكُونُ﴾

(بقره / ۱۱۷)

«او آفریننده آسمانها و زمین است و چون اراده آفریدن چیزی کند به محض آن که گوید موجود باش هماندم موجود خواهد شد.»

﴿إِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ إِذَا أَرَدْنَاهُ أَنْ نَقُولَ لَهُ كُن فَيَكُونُ﴾ (نحل / ۴۰)

«ما به امر نافذ خود هر چه اراده کنیم و گوئیم موجود باش همان لحظه موجود خواهد شد».

﴿ إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴾ (یس / ۸۲)

«فرمان نافذ خدا (در عالم) چون اراده خلقت چیزی را کند به محض این که گوید موجود باش بلافاصله موجود خواهد شد».

الهی زندگی در این جهان چیست؟

﴿ أَعْلَمُوا أَنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهُمْ زِينَةٌ وَتَفَاخُرٌ بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ كَمَثَلِ غَيْثٍ أَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَكُونُ حُطَمًا وَفِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٌ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ ﴾ (حدید / ۲۰)

«(الا ای هوشیاران) بدانید که زندگانی دنیا به حقیقت بازیچه‌ای است طفلانه و لهو و عیاشی آرایش (زنانه) و تفاخر و خودستائی با یکدیگر و حرص افزون مال و فرزندان این حقیقت کار دنیاست و در مثل مانند بارانی است که به موقع بارد و گیاهی در پی آن از زمین بروید که برزگر یا کفار دنیاپرست را به شگفت آورد و سپس بنگری که زود خشک شود و بپوسد و در عالم آخرت (دنیاطلبان را) عذاب سخت جهنم (و مؤمنان را) آمرزش و خشنودی حق نصیب است و باری بدانید که دنیا جز متاع فریب و غرور چیزی نیست».

﴿ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَعِبٌ وَلَهُمْ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَ ﴾

﴿ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴾ (انعام / ۳۲)

«دنیا به جز بازیچه کودکانه و هوسرانی بی‌خردان هیچ نیست و همانا سرای دیگر پرهیزکاران را نیکوتر است آیا تعقل و اندیشه (در این گفتار) به کار نمی‌بندید؟»

﴿وَأَضْرِبْ لَهُمْ مَثَلًا الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ أَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ فَأَصْبَحَ هَشِيمًا تَذْرُوهُ الرِّيحُ ۗ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ مُّقْتَدِرًا﴾
(کهف / ۴۵)

«ای رسول ما برای امت چنین زندگانی تمام دنیا را مثل زن (خلق در یک باغ و مزرعه حال دنیا را به چشم می‌نگرند) که ما آب بارانی از آسمان نازل کردیم و به آن آب درختان و نباتات گوناگون زمین در هم پیچیده و خرم بروید سپس صبحگاهی همه در هم شکسته و خشک شود و به دست بادهای حوادث زیر و زبر گردد و خدا بر هر چیز در عالم اقتدار کامل دارد.»

﴿إِنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهُوَ ۗ وَإِنْ تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا يُؤْتِكُمْ أَجْرَكُمْ وَلَا يَسْأَلْكُمْ أَمْوَالَكُمْ﴾
(محمد / ۳۶)

«(و بدانید که) زندگانی دنیا جز بازیچه و هوسرانی نیست و اگر به خدا ایمان آرید و پرهیزگار شوید پاداش اعمال شما را (در بهشت) خواهد داد و از اموال شما چیزی (مزد هدایت) نمی‌خواهد.»

الهی آسمان و زمین در چه مدت آفریده شد؟

﴿هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ﴾

(حدید / ۴)

«او کسی است که آسمانها و زمین را در شش روز (شش دوران) آفرید، سپس بر تخت قدرت قرار گرفت (و به تدبیر جهان پرداخت) آنچه را در زمین فرو می‌رود می‌داند و آنچه را از آن خارج می‌شود، و آنچه از آسمان نازل می‌گردد و آنچه به آسمان بالا می‌رود، و او با شماست هر جا که باشید و خداوند نسبت به آنچه انجام می‌دهید بیناست.»

﴿إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ ۗ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ ۗ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ﴾

(اعراف / ۵۴)

«پروردگار شما، آن خدایی است که آسمانها و زمین را در شش روز خلق کرد. آنگاه بر روی عرش قرار گرفت. روز را به پرده شب در پوشاند، که با شتاب در پی آن پوید و خورشید و ماه و ستارگان، به امر او مسخر گردید. (ای بندگان) آگاه باشید که ملک آفرینش، خاص خداست و حکم نافذ، فرمان اوست که منزّه و بلندمرتبه و آفریننده عالمیان است.»

﴿ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ

أَسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ ۗ الرَّحْمَنُ فَسَأَلْ بِهِ خَبِيرًا ﴾ (فرقان / ۵۹)

«او خدایی است که آسمانها و زمین و آنچه را در میان این دو است در شش روز (شش دوره) آفرید، سپس بر کرسی قدرت قرار گرفت (و به تدبیر جهان پرداخت) او رحمان است، از او بخواه که از همه چیز آگاه است.»

﴿ أُولَٰئِكَ يَرْوُونَ إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَفَّتْ وَيَقْبِضْنَ ۗ مَا يُمَسِّكُهُنَّ إِلَّا

الرَّحْمَنُ ۗ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ ﴾ (ملک / ۱۹)

«آیا ندیدند و ننگریستند بسوی مرغان بالای سرشان که گشاینده بالند و فرا می‌آرند (بال را)، (که) نگاهشان نمی‌دارد (در هوا) مگر خدای بخشنده همانا او به هر چیز بیناست.»

الهی زمین چگونه باشد؟

﴿ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ بِسَاطًا ﴿٢٠﴾ لِتَسْلُكُوا مِنْهَا سُبُلًا فِجَا جًا ﴾

(نوح / ۱۹ و ۲۰)

«و خدا گردانید برای شما زمین را گسترده (و فرش). تا راه سپر شوید در آن به راههای گشاده آن.»

الهی علت آفرینش چه بود؟

﴿ إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ أَمْشَاجٍ نَّبْتَلِيهِ فَجَعَلْنَاهُ سَمِيعًا بَصِيرًا

﴿٣٢﴾ إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ ۖ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا ﴾

(انسان / ۳ و ۲)

«همانا آفریدیم انسان را از نطفهٔ درهم آمیخته در حالی که می‌آزماییم او را پس گردانیدیم او را شنوا و بینا. همانا ما هدایت کردیم او را به راه راست در حالی که یا شکرگزار و یا ناسپاس است.»

﴿الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ

الْغَفُورُ﴾ (ملک / ۲)

«آن که آفرید مرگ و حیات را تا بیازماید شما را کدام شما خوبترید از حیث کردار و او غالب آمرزگار است.»

الهی شب و روز چگونه است؟

﴿وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا ۗ وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا﴾ (نبأ / ۱۰ و ۱۱)

«و گردانیدیم شب را پوشش و گردانیدیم روز را وقت کار و معاش.»

الهی خواب برای چه باشد؟

﴿وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا﴾ (نبأ / ۹)

«و گردانیدیم خواب شما را مایهٔ آسایش و رفع خستگی.»

الهی بر هر انسانی نویسندگانی مأمور هستند؟

﴿وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ ۖ كِرَامًا كَاتِبِينَ ۖ يِعْمُونَ مَا تَفْعَلُونَ﴾

(انفطار / ۱۰ تا ۱۲)

«و همانا بر شما (گذاشته شده) نگهبانان. گرامی قدر نویسندگان. می‌دانند آنچه را که بجا می‌آورید.»

﴿إِنَّ كُلَّ نَفْسٍ لَّمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ﴾ (طارق / ۴)

«هیچ نفسی نیست مگر که بر اوست نگهبانی».

الهی هر چه در آسمان و زمین است تسبیح می گویند؟

﴿يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ الْعَزِيزِ

الْحَكِيمِ﴾ (جمعه / ۱)

«به پاکی یاد می کند و تسبیح گوید خدا را هر آنچه در آسمانها و آنچه در زمین است (خدایی که) منزه و پاک و مقتدر و داناست».

﴿يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ

وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ (تغابن / ۱)

«به پاکی یاد می کند و تسبیح می کند خدا را هر آنچه در آسمانها و آنچه در زمین است، خاص اوست پادشاهی و خاص اوست ستایش و او بر همه چیز تواناست».

الهی مرگ همه را فرا می گیرد؟

﴿قُلْ إِنَّ الْمَوْتَ الَّذِي تَفِرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مُلْقِيكُمْ ثُمَّ تُرَدُّونَ

إِلَىٰ عَنَلِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ﴾ (جمعه / ۸)

«بگو همانا آن مرگی که می گریزید از آن، هر آینه آن رسنده است به شما پس برگردانیده می شوید بسوی داننده غیب و شهود (و نهان و آشکار) و خبر می دهد شما را به آنچه انجام می دادید».

الهی روزی انسانها چگونه می‌رسد؟

﴿وَيَرْزُقُهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بَلِغُ أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا﴾ (طلاق / ۳)

«و روزی دهد او را از آنجا که گمان نمی‌برد و هر که توکل کند بر خدا پس او (خدا) بس است او را بی‌شک خدا رساننده است کار خود را و امر خود را، به تحقیق مقرر فرموده خدا برای هر چیز اندازه‌ای».

الهی مصیبت‌ها چگونه‌اند؟

﴿مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ يَهْدِ اللَّهُ قَلْبَهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ﴾ (تغابن / ۱۱)

«هیچ مصیبتی رخ نمی‌دهد مگر به اذن خدا! و هر کس به خدا ایمان آورد، خداوند قلبش را هدایت می‌کند؛ و خدا به هر چیز داناست!».

الهی اسماء الحسنی چیست؟

﴿وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا ۖ وَذُرُوا الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي أَسْمَائِهِ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ (اعراف / ۱۸۰)

«و مر خدای راست نامهای نیکو پس بخوانیدش به آن و واگذارید آنان را که کجروی می‌کنند در نامهای او، بزودی جزا داده خواهند شد آنچه را که می‌کردند».

﴿قُلِ ادْعُوا اللَّهَ أَوْ ادْعُوا الرَّحْمَنَ ۖ أَيًّا مَا تَدْعُوا فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ ۗ وَلَا تَجْهَرُوا بِصَلَاتِكُمْ وَلَا تَخَافُوهَا وَابْتَغِ بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا﴾

(اسراء / ۱۱۰)

«بگو بخوانید خدا را به اسم الله یا بخوانید به اسم بخشاینده (الرحمن) هر کدام را بخوانید پس او راست نامهای نیکو و بلند مخوان نمازت را و آهسته مکن آن را و بجوی میان این راهی را».

الهی سرزمین خوب و بد چگونه باشد؟

﴿ وَالْبَلَدُ الطَّيِّبُ يَخْرِجُ نَبَاتَهُ بِإِذْنِ رَبِّهِ ۗ وَالَّذِي خَبثَ لَا يَخْرِجُ إِلَّا

نَكَدًا ۗ كَذَلِكَ نُنصِرُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يُشْكُرُونَ ﴾ (اعراف / ۵۸)

«و بلد و شهر پاکیزه بیرون می آید رستنی هایش به فرمان پروردگارش و آنچه ناپاکست بیرون نیاید مگر اندک دور از هم و بی فایده همچنین می گردانیم نشانه ها را برای آنان که شکر می کنند».

الهی همه فرشتگان آدم را سجده کردند؟

﴿ وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ

فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ لَمْ يَكُن مِّنَ السَّٰجِدِينَ ﴾ (اعراف / ۱۱)

«و هر آینه به تحقیق آفریدیم شما را، پس شکل دادیم شما را، پس گفتیم مر فرشتگان را که سجده کنید مر آدم را، پس سجده کردند مگر ابلیس که نبود از سجده کنندگان».

الهی جن چگونه باشد؟

﴿ وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ الْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ ۗ وَخَرَقُوا لَهُ بَنِينَ وَبَنَاتٍ بِغَيْرِ عِلْمٍ

ۗ سُبْحٰنَهُ وَتَعَالٰی عَمَّا يَصِفُونَ ﴾ (انعام / ۱۰۰)

«آنان برای خدا همتیانی از جنّ قرار دادند، در حالی که خداوند همه آنها را آفریده است؛ و برای خدا، به دروغ و از روی جهل، پسران و دخترانی ساختند؛ منزّه است خدا، و برتر است از آنچه توصیف می‌کنند!».

الهی خورشید و ماه ستارگان چگونه‌اند؟

﴿فَالِقُ الْأَصْبَاحِ وَجَعَلَ اللَّيْلَ سَكَنًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ حُسْبَانًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٩٦﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ النُّجُومَ لِتَهْتَدُوا بِهَا فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ﴾

(انعام / ۹۶ و ۹۷)

«شکافنده سپیده‌دمان و گردانید شب را آرامگاهی و آفتاب و ماه را برای حساب این است تقدیر غالب دانا و اوست که قرار داد برای شما ستارگان را تا راه یابید به آنها در تاریکی‌های بیابان و دریا هر آینه به تحقیق تفصیل دادیم آیت‌ها را برای گروهی که می‌دانند».

﴿هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسَ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُورًا وَقَدَرَهُ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَلِكَ إِلَّا بِالْحَقِّ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ﴾

(یونس / ۵)

«اوست که گردانید آفتاب را روشنایی و ماه را روشنی و مقرر کردش منزلها تا بدانید شماره سالها و حساب را ، نیافریده است خدا این را مگر براستی بیان می‌کند نشانه‌ها را برای گروهی که می‌دانند».

الهی با آنان که می‌خواهی هدایت شوند چه می‌کنی؟

﴿فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ ۗ وَمَنْ يُرِدْ أَنْ يُضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِي السَّمَاءِ ۗ كَذَلِكَ يَجْعَلُ اللَّهُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ﴾

(انعام / ۱۲۵)

«پس هر که را خواهد خدای که هدایت کند می‌گشاید سینه‌اش را برای اسلام و کسی را که بخواهد که گمراه کند می‌گرداند سینه‌اش تنگ بسیار تنگ گویا (به تکلف) بالا می‌رود در آسمان همچنین قرار می‌دهد خدای بدی عذاب را بر آن که به حق نمی‌گروند.»

﴿وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا ۗ مَا كُنْتَ تَدْرِي مَا أَلَكْنَا وَلَا الْإِيمَانُ وَلَٰكِن جَعَلْنَاهُ نُورًا نَّهْدِي بِهِ مَن نَّشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا ۗ وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ﴾

(شوری / ۵۲)

«و همچنین وحی فرستادیم بسوی تو روح (قرآن) را از امر خود نمی‌دانستی که چیست کتاب و چیست ایمان و لیکن گردانیدیم آن را روشنی که هدایت می‌کنیم آن کسی را که خواهیم از بندگان خود و همانا تو هدایت می‌کنی به راه راست.»

الهی به یهود چه حرام شد؟

﴿ وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا كُلَّ ذِي ظُفْرٍ ^ط وَمِنَ الْبَقَرِ وَالْغَنَمِ
حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ شُحُومَهُمَا إِلَّا مَا حَمَلَتْ ظُهُورُهُمَا أَوْ الْحَوَايَا أَوْ مَا
أَخْتَلَطَ بِعَظْمٍ ^ع ذَلِكَ جَزَيْنَهُمْ بِبَغْيِهِمْ ^ط وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴾ (انعام / ۱۴۶)

«و بر آنانی که یهود شدند حرام کردیم هر حیوان صاحب ناخن را و از گاو و گوسفند حرام کردیم بر ایشان پیه‌های آن دو را مگر آنچه را که برداشت پشت‌هاشان یا روده‌ها یا آنچه آمیخته باشد به استخوان این است پاداش ما با این حکم آنها را مجازات کردیم چون آنها ستم کردند و ما راستگویانیم.»

الهی دشمن‌ترین و مهربان‌ترین کسان نسبت به ایمان آورنده‌گان چه کسانیند؟

﴿ لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِلَّذِينَ ءَامَنُوا الْيَهُودَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا ^ط
وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُمْ مَوَدَّةً لِلَّذِينَ ءَامَنُوا الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرِيُّ ^ع
ذَلِكَ بِأَنَّ مِنْهُمْ قَتِيلِينَ ^ط وَزُهَبَانَا وَأَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴾

(مائده / ۸۲)

«هر آینه می‌یابی سخت‌ترین مردمان را در دشمنی نسبت به مسلمانان، یهود را و آنان که شرک آوردند و هر آینه می‌یابی نزدیک‌ترینشان را در دوستی برای آنان که ایمان آوردند آنان که گفتند ما نصرانی هستیم این به سبب آن است که از ایشان کشیشان و دانشمند هستند و این که ایشان گردنکشی نمی‌کنند.»

﴿ إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا ^ع إِنَّمَا يَدْعُوا حِزْبَهُ لِيَكُونُوا

(فاطر / ۶)

مِّنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ ﴾

«همانا که شیطان شما راست دشمن، پس بگیرد او را دشمن، جز این نیست که می‌طلبد گروه خود را تا باشند از اهل دوزخ و آتش سوزان».

الهی گناه چه کسانی آمرزیده نمی‌شود؟

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ

يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا﴾ (نساء / ۴۸)

«خداوند (هرگز) شرک را نمی‌بخشد! و پایین‌تر از آن را برای هر کس (بخواهد و شایسته بداند) می‌بخشد. و آن کسی که برای خدا، شریکی قرار دهد، گناه بزرگی مرتکب شده است».

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ

وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا﴾ (نساء / ۱۱۶)

«همانا خدای نمی‌آمرزد آن را که شرک آرد بر وی و می‌آمرزد فروتر از آن را بر کسی را که خواهد و کسی که شرک آرد به خدای پس به تحقیق گمراه شد؟ و از سعادت بسیار دور افتاد».

الهی دفن کردن را چگونه به قایل آموختی؟

﴿فَبَعَثَ اللَّهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِي الْأَرْضِ لِيُرِيَهُ كَيْفَ يُورِي سَوْءَةَ

أَخِيهِ ۚ قَالَ يَوَيْلَئِي أَعْجَزْتُ أَنْ أَكُونَ مِثْلَ هَذَا الْغُرَابِ فَأُورِي

سَوْءَةَ أَخِي ۗ فَأَصْبَحَ مِنَ النَّادِمِينَ﴾ (مائده / ۳۱)

«پس برانگیخت خدای زاغی را که به چنگال گود نماید در زمین تا بنمایدش که چگونه بپوشد جسد برادرش را گفت ای وای بر من آیا ناتوانتر از این هستم که باشم مانند این زاغ پس بپوشانم جسد برادرم را پس گشت از پشیمانان».

الهی خوردن چه حیواناتی حرام است؟

﴿يَسْأَلُونَكَ مَاذَا أُحِلَّ لَهُمْ ۖ قُلْ أُحِلَّ لَكُمْ الطَّيِّبَاتُ ۚ وَمَا عَلَّمْتُم مِّنَ الْجَوَارِحِ مُكَلِّبِينَ تُعَلِّمُوهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللَّهُ ۖ فَكُلُوا مِمَّا أَمْسَكَنَّ عَلَيْكُمْ ۖ وَادْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٥٤﴾ الْيَوْمَ أُحِلَّ لَكُمْ الطَّيِّبَاتُ ۖ وَطَعَامُ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حِلٌّ لَكُمْ ۖ وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ لَهُمْ ۖ وَالْحَصَنَاتُ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ وَالْحَصَنَاتُ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ مُحْصِينَ غَيْرِ مُسَفِّحِينَ وَلَا مُتَّخِذِي أَخْدَانٍ ۚ وَمَن يَكْفُرْ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ ۖ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَسِرِينَ ﴿٥٥﴾

«می پرسندت چه چیز حلال کرده شد برای ایشان بگو حلال کرده شد برای شما پاکیزه‌ها و آن صیدی که توسط سگان شکاری و مرغان شکاری می آموزانیدشان از آنچه خدای به شما آموخت پس بخورید از آنچه نگاه داشتند برای شما و یاد کنید نام خدای را بر وی و بترسید از خدای همانا خدای زود حساب است. امروز حلال کرده شد برای شما پاکیزه‌ها و خوراک اهل کتاب حلالست برای شما و خوراکتان حلالست برای ایشان و زنان آزاد با ایمان و زنان آزاد از آنان که صاحب کتابند از پیش از شما چون دادیدشان مهرهاشان را پاکیزه بوده و

مواظب باشید زناکار نباشد و رفیق و دوست نگرفته باشد و کسی که کافر شد به دین اسلام پس به تحقیق ناچیز شد کردارش و اوست در آخرت از زیانکاران.

﴿ فَكُلُوا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ إِنْ كُنْتُمْ بِعَاقِبَتِهِ مُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾ وَمَا لَكُمْ
أَلَّا تَأْكُلُوا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَقَدْ فَصَّلَ لَكُمْ مَا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ
إِلَّا مَا اضْطُرِرْتُمْ إِلَيْهِ ۗ وَإِنَّ كَثِيرًا لَيُضِلُّونَ بِأَهْوَاءِهِمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۗ إِنَّ
رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِالْمُعْتَدِينَ ﴾ (انعام / ۱۱۸ و ۱۱۹)

«پس بخورید از آنچه یاد کرده شد نام خدای بر آن اگر به آیاتش ایمان دارید و چیست شما را که نخورید از آنچه یاد کرده شد نام خدا بر آن و به تحقیق که تفصیل داد برای شما آنچه حرام کرد بر شما مگر آنچه ناچار شوید به آن و همانا بسیاری از روی جهل و به هوای نفس خود و نادانی به گمراهی روند. همانا خدای تو به تجاوزکنندگان از حدود او داناتر است.»

﴿ وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ ۗ وَإِنَّ
الشَّيَاطِينَ لَيُوحُونَ إِلَيْكُمْ لِيُجَدِّدُوا لَكُمْ ۗ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ
إِنَّكُمْ لَشُرَكُونَ ﴾ (انعام / ۱۲۱)

«و نخورید از آنچه یاد کرده نشد نام خدا بر آن و همانا آن فسق و گناهی است و بدرستی که شیاطین می‌رسانند پنهانی به دوستانشان تا مجادله کنند با شما و اگر اطاعت کنید ایشان را همانا شما هر آینه شرک آورنده‌اید.»

الهی بوزینه و خوک انسان مسخ شده‌اند؟

﴿ قُلْ هَلْ أُنَبِّئُكُمْ بِشَرِّ مِّنْ ذَلِكَ مُثُوبَةً عِنْدَ اللَّهِ مَنْ لَعَنَهُ اللَّهُ
وَعَضِبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمْ الْقِرَدَةَ وَالْخَنَازِيرَ وَعَبَدَ الطَّاغُوتَ أُولَئِكَ
شَرُّ مَكَانًا وَأَضَلُّ عَن سَوَاءِ السَّبِيلِ ﴾
(مائده / ۶۰)

«گو: «آیا شما را از کسانی که موقعیت و پاداششان نزد خدا برتر از این است، با خبر کنم؟ کسانی که خداوند آنها را از رحمت خود دور ساخته، و مورد خشم قرار داده، (و مسخ کرده)، و از آنها، میمونها و خوکهایی قرار داده، و پرستش بت کرده‌اند؛ موقعیت و محل آنها، بدتر است؛ و از راه راست، گمراهنند.»

الهی کم و زیاد شدن عمر چگونه باشد؟

﴿ وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ جَعَلَكُمْ أَزْوَاجًا وَمَا تَحْمِلُ
مِنْ أَنْثَى وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَمَا يُعَمِّرُ مِنْ مُعَمَّرٍ وَلَا يُنْقِصُ مِنْ
عُمُرِهِ إِلَّا فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴾
(فاطر / ۱۱)

«و خدا آفرید شما را از خاک پس از نطفه پس گردانید شما را جفت‌ها و حامله نمی‌شود هیچ زنی و نمی‌زاید مگر به علم او و عمر دراز داده نمی‌شود هیچ دراز عمری و کم کرده نمی‌شود از عمرش جز آن که (ثبت است) در کتاب همانا که آن بر خدا آسان است.»

الهی دریاها چگونه اند؟

﴿ وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ سَائِغٌ شَرَابُهُ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَمِن كُلِّ تَأْكُلُونَ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُونَ حَلِيَّةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ فِيهِ مَوَاحِرَ لَتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلِعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴾

(فاطر / ۱۲)

«و یکسان نیستند دو دریا این (یک) شیرین است فرو نشانده تشنگی است (که) خوشگوار است آبش و آن دو دیگر شور تلخ مزه زننده است و از هر یک می خورید گوشت تازه و بیرون می آورید زیوری که می پوشید آن را و می بینی کشتیها را در آن شکافندگان آب تا بجوید از فضل و احسانش و باشد که شما شکر کنید.»

الهی انسان مؤمن پیامبر را باید از خودش هم بیشتر دوست داشته باشد؟

﴿ النَّبِيُّ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنفُسِهِمْ وَأَزْوَاجُهُ أُمَّهَاتُهُمْ وَأُولُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ إِلَّا أَنْ تَفْعَلُوا إِلَىٰ أَوْلِيَآئِكُمْ مَعْرُوفًا كَانَ ذَٰلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ﴾

(احزاب / ۶)

« پیغمبر سزاوار است به تصرف امور مؤمنان از خودهاشان (از جان و مال در حکم او مضایقه نکنند) و زنان پیغمبر مادران ایشانند و صاحبان قرابت ارحام بعض ایشان سزاوارترند و نزدیکتر به بعضی در حکم کتاب خدا از مؤمنان دیگر و از مهاجران مگر آن که بکنید به دوستانتان خوبی و نیکویی این (حکم) در کتاب نوشته شده است.»

الهی فرشتگان چگونه می باشند؟

﴿ الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلَكِةِ رُسُلًا أُولَئِكَ أَجْنَحَةٌ مَّثْنَىٰ وَثُلُثٌ وَرُبْعٌ يَزِيدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَاءُ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝﴾

(فاطر / ۱)

«ستایش خدایی راست که آفریننده آسمانها و زمین است گرداننده (و قرار دهنده) فرشتگان است فرستادگان، صاحبان بالها دو تا دو تا و سه تا سه تا و چهار تا چهار تا می افزاید و در آفرینش آنچه می خواهد همانا خدا بر همه چیز تواناست».

الهی سنت به مرور زمان قابل تغییر است؟

﴿ أَسْتَكْبَرًا فِي الْأَرْضِ وَمَكْرَ السَّيِّئِ ۗ وَلَا تَحِيقُ الْمَكْرُ السَّيِّئُ إِلَّا بِأَهْلِهِ ۗ فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا سُنَّتَ الْأَوَّلِينَ ۗ فَلَنْ نَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ۗ وَلَنْ نَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَحْوِيلًا ۝﴾

(فاطر / ۴۳)

«از راه سرکشی در زمین و حيله اندیشیدن برای کار بد و احاطه نمی کند اندیشیدن بد مگر به اهلش پس آیا انتظار می برند جز طریقه (عقوبت) پیشینان را پس هرگز نیایی مر سنت خدا را تغییری و هرگز نیایی مر سنت و دستور خدا را تغییری».

الهی شب و روز برای چیست؟

﴿ وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ آيَاتَيْنِ ۗ فَمَحْوَنًا آيَةَ اللَّيْلِ وَجَعَلْنَا آيَةَ النَّهَارِ مُبْصِرَةً لِّتَبْتَغُوا فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ ۗ وَكُلُّ شَيْءٍ فَصْلَانَهُ تَفْصِيلًا ۝﴾

(اسراء / ۱۲)

«و گردانیدیم شب و روز را دو آیت و نشانه پس محو و تاریک کردیم نشانه شب را و گردانیدیم نشانه روز را نور دهنده و روشن تا بجوید برتری و افزونی را از پروردگارتان و تا بدانید شمار سالها و حساب را و هر چیزی را بیان کردیم به تفصیل.»

﴿ أَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا اللَّيْلَ لَيْسَكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا ۗ إِنَّ فِي

ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴾ (نمل / ۸۶)

«آیا ندیدی که ما گردانیدیم شب را تا آرام گیرند در آن و روز را بیش بخش همانا در آن هر آینه آیت‌هاست از برای گروهی که ایمان می‌آورند.»

﴿ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ

مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِضِيَاءٍ ۗ أَفَلَا تَسْمَعُونَ ﴿۷۱﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ

إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ

يَأْتِيكُمْ بِاللَّيْلِ تَسْكُونُونَ فِيهِ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿۷۲﴾ وَمِنْ رَحْمَتِهِ

جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ ۗ وَلِعَلَّكُمْ

تَشْكُرُونَ ﴾ (قصص / ۷۱ تا ۷۳)

«بگو ببینید (خبر دهید) که اگر گرداند خدا بر شما شب را همیشه تا روز قیامت کیست خدایی بجز الله که بیارد برای شما روشنی را آیا پس نمی‌شنوید بگو ببینید (خبر دهید) اگر گرداند خدا بر شما روز را همیشه تا روز قیامت کیست خدایی جز الله که بیارد برای شما شب را تا آرام گیرید در آن آیا پس نمی‌بینید، و از رحمت اوست که قرار داد برای شما شب و روز را تا بیارامید در آن و تا بجوید از فضلش (در روز) و باشد که شما سپاسگزاری کنید.»

﴿ يُوَلِّجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُوَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلًّا لِيَجْرِيَ لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ ذَٰلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمُ لَهُ الْمُلْكُ ۗ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ قِطْمِيرٍ ﴾ (فاطر/۱۳)

«داخل می‌کند شب را در روز و در می‌آورد (داخل می‌کند) روز را در شب و مسخر ساخت آفتاب و ماه را هر یک می‌رود به مدتی معین و مقرر این (کننده کارها) خدا پروردگار شماسست (که) پادشاهی او راست و آنان که می‌خوانند بجز او مالک نمی‌باشند به یک پوسته هسته خرما».

﴿ وَهُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَ لِتَأْكُلُوا مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُوا مِنْهُ حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ مَوَاجِرَ فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ ۗ وَلِعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿۱۴﴾ وَأَلْقَى فِي الْأَرْضِ رَوْسًا أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وَأَنْهَارًا وَسُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿۱۵﴾ وَعَلَّمَتْ رَبِّي مَا كُنْتُ سَمِعُ وَلَا أَعْلَمُ ۗ وَاللَّيْلَ نَجْمًا هَامِيَةً تَخْسِرُونَ ﴿۱۶﴾ ﴾ (نحل / ۱۴ تا ۱۶)

«و اوست آن که رام کرد دریا را تا بخورید از آن گوشتی تازه و بیرون آورید از آن زیوری را که می‌پوشید آن را و می‌بینی کشتی را شکافنده در آن و تا بجوید از بخشش او و باشد که شما سپاسگزاری کنید و افکند در زمین کوهها را مبادا که میل کند به شما و نهرها و راههایی باشد که شما راه یابید و علامت‌ها و به ستاره ایشان راه می‌یابند».

الهی چهارپایان اهلی برای بشر آفریده شد؟

﴿وَالْأَنْعَمَ خَلَقَهَا لَكُمْ فِيهَا دِفْءٌ وَمَنْفَعٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ﴾

(نحل / ۵)

« و چهارپایان را آفرید؛ در حالی که در آنها، برای شما وسیله پوشش، و منافع دیگری است؛ و از گوشت آنها می‌خورید! ».

﴿وَتَحْمِلُ أُنْفَالَكُمْ إِلَىٰ بَلَدٍ لَّمْ تَكُونُوا بَلِغِيهِ إِلَّا بِشِقِّ الْأَنْفُسِ ۗ

إِنَّ رَبَّكُمْ لَرءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٧﴾ وَالْخَيْلَ وَالْبِغَالَ وَالْحَمِيرَ لِتَرْكَبُوهَا

وَزِينَةً ۚ وَخَلَقُوا مَا لَا تَعْلَمُونَ﴾

(نحل / ۷ و ۸)

« و می‌کشند بارهای شما را به‌سوی شهری که نباشید رسنده به آن مگر به مشقت جانها همانا پروردگار شما هر آینه مهربان بخشاینده است و اسب‌ها و استرها و خرها را تا سوار شوید آنها را و آرایش و زینتی و می‌آفریند (برای سواری شما) آنچه را نمی‌دانید ».

﴿وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ جُلُودِ الْأَنْعَمِ

بُيُوتًا تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ إِقَامَتِكُمْ ۗ وَمِنْ أَصْوَابِهَا

وَأُوبَارِهَا وَأَشْعَارِهَا أَثْنَا وَمِئْتًا إِلَىٰ حِينٍ﴾

(نحل / ۸۰)

« و خدا گردانید برای شما از خانه‌هاتان آرامگاهی و قرار داد برای شما از پوست‌های چهارپایان خانه‌ها که سبک برمی‌دارید آن را روز سفر و کوچ‌کردنتان، کوچتان و روز اقامتتان و از پشم‌های آن و کرک‌های آن و موهای آنها پوشش و فرش و مایه تجارت تا هنگامی مقرر ».

﴿وَالْبَدَنَ جَعَلْنَاهَا لَكُمْ مِّنْ شَعْتِيرِ اللَّهِ لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ فَادْكُرُوا أَسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا صَوَافً ۖ فَإِذَا وَجَبَتْ جُنُوبُهَا فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِعُوا الْقَانِعَ وَالْمُعْتَرَّ ۚ كَذَلِكَ سَخَّرْنَاهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٣٦﴾ لَنْ يَنَالَ اللَّهُ لُحُومَهَا وَلَا دِمَآؤَهَا وَلَكِنَّ يَنَالُهُ التَّفْوَىٰ مِنْكُمْ ۚ كَذَلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَيْنَاكُمْ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ﴾ (حج / ٣٦ و ٣٧)

«نحر شتران فربه را از شعایر حج مقرر داشتیم که در آن قربانی شما را خیر و صلاح است پس هنگام ذبح آن بر پا ایستاده نام خدا را یاد کنید و چون پهلویش به زمین افتاد (ذبح کامل شود) از گوشت آن تناول و به فقیر و سائل اطعام کنید. خدا این بهائم را مسخر و مطیع شما ساخته تا شکر نعمت‌های خدا را بجای آرید و بدانید که هرگز گوشت این قربانی‌ها نزد خدا به درجه قبول نمی‌رسد لیکن تقوای شما است که به پیشگاه قبول او خواهد رسید و این بهائم را مسخر شما ساخته است تا خدا را که شما را هدایت فرموده تسبیح و تکبیر گویند و مژده ده نیکوکاران را».

﴿أُولَٰئِكَ يَرَوْنَ أَنَا خَلَقْنَا لَهُمْ مِمَّا عَمِلَتْ أَيْدِينَا أَنْعَمًا فَهُمْ لَهَا مَلَائِكَةٌ ۚ وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ ﴿٧١﴾ وَهُمْ فِيهَا مَنَّاعٌ وَمَشَارِبٌ ۖ أَفَلَا يَشْكُرُونَ﴾ (یس / ٧١ تا ٧٣)

«آیا ندیدند کافران که ما آفریدیم برای ایشان بدست قدرت خود چهارپایان را پس ایشان آنان را مالکند و رام ساختیم آنها را برای ایشان پس بعضی از آنها وسیله سواری ایشان است و از بعض آنها می‌خورند و مر ایشان را در آن است سودها و آشامیدنی‌ها آیا پس شکر نمی‌کنند».

﴿اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَنْعَامَ لِتَرْكَبُوا مِنْهَا وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٩﴾
وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَلِتَبَلَّغُوا عَلَيْهَا حَاجَةً فِي صُدُورِكُمْ وَعَلَيْهَا وَعَلَى
الْفَلَكِ تَحْمَلُونَ ﴿٨٠﴾﴾

(غافر / ٧٩ و ٨٠)

«خداست آن که آفرید برای شما چهارپایان را تا سوار شوید برخی از آنها را و برخی از آنها را بنخورید و مر شما راست در آنها سودها و تا برسید سوار شده بر آنها به مقصدی که دلهاشان دارید و بر کشتی‌ها در آن سوار و بار حمل کنید».

﴿لِتَسْتَوُوا عَلَى ظُهُورِهِ ثُمَّ تَذْكُرُوا نِعْمَةَ رَبِّكُمْ إِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ
وَتَقُولُوا سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ ﴿١٣﴾﴾

(زخرف / ١٣)

«تا قرار گیرید بر پشت‌های آن پس یاد کنید نعمت پروردگارتان را چون قرار گیرید بر آن و بگویید پاک است آن (ذاتی) که مسخر ساخت برای ما این را و نبودیم مر آن را توانا».

الهی هر چه در آسمان و زمین است سجده کننده‌اند؟

﴿وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مِنْ دَابَّةٍ وَالْمَلَائِكَةُ
وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٤٩﴾﴾

(نحل / ٤٩)

«و مر خدای را سجده می‌کند آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است از جنبنده و فرشتگان و ایشان سرکشی نمی‌کنند».

﴿تَسْبِيحُ لَهُ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا﴾

(اسراء / ٤٤)

«تسبیح می کند او را آسمان های هفتگانه و زمین و هر که در آنهاست و نیست هیچ چیز مگر که تسبیح می کند به ستایش او و لیکن در نمی یابید تسبیح ایشان را همانا که اوست بر دبار آمرزنده».

﴿أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالْدَّوَابُّ وَكَثِيرٌ مِّنَ النَّاسِ وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ وَمَنْ يُهِنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُّكْرِمٍ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ﴾

(حج / ١٨)

«آیا ندیدی که خدا را سجده می کند هر که در آسمانها و هر که در زمین است و آفتاب و ماه و ستارگان و کوهها و درختان و جانوران و بسیاری از مردمان و بسیاری که ثابت شد بر او عذاب و هر که را خوار سازد خدا پس نیست او را هیچ عزت دهنده همانا خدای می کند آنچه می خواهد».

﴿أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرِ صَفَّتِ كُلُّهَا قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ﴾

(نور / ٤١)

«مگر نمی دانی که هر کس در آسمان و زمین است، با مرغان گشوده بال، تسبیح خدا می کنند؟ آری هر کدام دعا و تسبیح خود را دانند، و خدا هم داناست به آنچه آنان انجام می دهند».

الهی آدم و جن از چه آفریده شدند؟

﴿وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَلٍ مِنْ حَمَلٍ مَسْنُونٍ ﴿٢٦﴾ وَالْجَانَّ

خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ نَارِ السَّمُورِ ﴿٢٧﴾ وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَكَةِ إِنِّي

خَلِيقٌ بَشَرًا مِنْ صَلْصَلٍ مِنْ حَمَلٍ مَسْنُونٍ ﴿٢٨﴾ فَإِذَا سَوَّيْتُهُ

وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ ﴿٢٩﴾﴾ (حجر / ٢٦ تا ٢٩)

«ما انسان را از گل خشکیده‌ای (همچون سفال) که از گل بد بوی (تیره رنگی) گرفته شده بود آفریدیم! و جن را پیش از آن، از آتش گرم و سوزان خلق کردیم! (به خاطر بیاور) هنگامی که پروردگارت به فرشتگان گفت: «من بشری را از گل خشکیده‌ای که از گل بدبویی گرفته شده، می‌آفرینم هنگامی که کار آن را به پایان رساندم، و در او از روح خود دمیدم، همگی برای او سجده کنید!».

﴿ثُمَّ جَعَلْ نَسْلَهُ مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ مَاءٍ مَهِينٍ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ

مِنْ رُوحِي ۖ وَجَعَلْ لَكُمْ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَالْأَفْئِدَةَ ۗ قَلِيلًا مِمَّا

تَشْكُرُونَ ﴿٣١﴾﴾ (سجده / ٨ و ٩)

«پس گردانید نسلش را از عصاره و مایه‌ای از آب بی‌قدر و پست. پس راست و درست اندام کرد او را و دمید در وی از روحش و گردانید برای شما گوش و چشم‌ها و قلب و هوش باز اندکی شکر می‌کنید».

﴿هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ

يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ ثُمَّ لِتَكُونُوا شُيُوخًا ۗ وَمِنْكُمْ

مَنْ يُتَوَفَّىٰ مِنْ قَبْلُ ۗ وَلِتَبْلُغُوا أَجَلًا مُّسَمًّىٰ وَلَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٣٢﴾﴾

(غافر / ۶۷)

«اوست که آفرید شما را از خاک باز از منی باز از خون بسته پس بیرون می‌آورد شما را کودکی پس (باقی می‌گذارد شما را) تا برسید به کمال خود باز تا بشوید پیران و بعضی از شما کسی است که میرانیده می‌شود از پیش (یعنی جلوتر) و (باقی می‌گذارد) تا برسید به مدتی معین (برای مرگ) و تا شاید دریابید به عقل (دلایل قدرت خدا را)».

﴿ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَلٍ كَالْفَخَّارِ ﴿۶۷﴾ وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ

مَّارِجٍ مِّن نَّارٍ ﴿۶۸﴾ (رحمن / ۱۵ و ۱۴)

«آفرید انسان را از گل خشکی مانند سفال پخته. و آفرید جن را از شعله خالص آتش».

﴿ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ سُلَالَةٍ مِّن طِينٍ ﴿۶۹﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي

قَرَارٍ مَّكِينٍ ﴿۷۰﴾ ثُمَّ خَلَقْنَا النَّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً

فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظْمًا فَكَسَوْنَا الْعِظْمَ لَحْمًا ثُمَّ أَنْشَأْنَاهُ خَلْقًا

ءَاخَرَ ﴿۷۱﴾ فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ ﴿۷۲﴾ (مؤمنون / ۱۲ تا ۱۴)

«ما انسان را از عصاره‌ای از گل آفریدیم. سپس آن را نطفه‌ای در قرارگاه مطمئن (رحم) قرار دادیم. و سپس نطفه را به صورت خون بسته و آن را به صورت گوشت جویده و آن را به صورت استخوان‌ها درآوردیم و بعد به استخوان‌ها لباسی از گوشت پوشانیدیم و از آن پس آن را با آفرینش تازه‌ای ایجاد کردیم، پس بزرگ است خدایی که بهترین آفرینندگان می‌باشد».

﴿ إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِنِّیْ خَلَقْتُ بَشَرًا مِّنْ طِیْنٍ ﴿۷۱﴾ فَاِذَا سَوَّیْتُهُۥ

وَنَفَخْتُ فِیْهِ مِنْ رُّوْحِیْ فَقَعُوْا لَهٗۤ سَجْدًا ۙ ﴿۷۲﴾ (ص / ۷۱ و ۷۲)

«چون گفت پروردگارت فرشتگان را همانا من آفریننده‌ام انسانی را از گل. پس چون درست کنم او را و بدمم در وی از روحم بر وی درافتید پیش او سجده کنان».

﴿ خَلَقَكُمْ مِّنْ نَّفْسٍ وَّاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَانزَلَ لَكُمْ مِّنْ

الْاَنْعَامِ ثَمَنِیَّةَ اَزْوَاجٍ ۚ تَخْلُقْكُمْ فِیْ بُطُوْنِ اُمَّهَاتِكُمْ خَلْقًا مِّنْۢ بَعْدِ

خَلْقِ فِیْ ظُلْمَتٍ ثَلَاثٍ ۚ ذٰلِكُمْ اَللّٰهُ رَبُّكُمْ لَهٗ الْمَلٰٓئِكَةُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۗ

فَاَنْیَ تَصْرَفُوْنَ ﴿۶﴾ (زمر / ۶)

«آفرید شما را از نفسی واحد (که یکی بود) باز آفرید از آن جفتش را و فرو فرستاد برای شما از چهارپایان هشت نوع نر و ماده می‌آفریند شما را در شکم‌های مادرانتان آفریدنی (یک نوع) بعد از آفریدن (دیگری) در تاریکی‌های سه‌گانه این (کننده کارها) خداست پروردگار شما مر او راست پادشاهی نیست خدایی جز او پس کجا سرگردان می‌شوید و به کجا می‌روید؟».

الهی انسان و جن برای چه آفریده شدند؟

﴿ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْاِنْسَ اِلَّا لِيَعْبُدُوْنَ ﴿۵۶﴾ (ذاریات / ۵۶)

«و نیافریدیم جن و انس را مگر آن که بپرستند مرا (و برای پرستش بشناسند مرا)».

﴿اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ أَسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ
وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۗ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ۗ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ
يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ بِلِقَاءِ رَبِّكُمْ تُوقِنُونَ﴾ (رعد / ۲)

«خداست که برافراشت آسمانها را بی ستونها که می بینید آنها را سپس قرار گرفت بر عرش و رام کرد خورشید و ماه را همه می روند تا وقت مقرر تدبیر می کند کار عالم را بیان می کند نشانهها را باشد که شما به رسیدن جزای پروردگارتان یقین کنید».

الهی آسمان خورشید و ماه تا زمان معینی می باشند؟

﴿اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ أَسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ
وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۗ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ۗ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ
يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ بِلِقَاءِ رَبِّكُمْ تُوقِنُونَ﴾ (رعد / ۲)

«خداست که برافراشت آسمانها را بی ستونها که می بینید آنها را سپس قرار گرفت بر عرش و رام کرد خورشید و ماه را همه می روند تا وقت مقرر تدبیر می کند کار عالم را بیان می کند نشانهها را باشد که شما به رسیدن جزای پروردگارتان یقین کنید».

الهی رعد و برق چگونه است؟

﴿هُوَ الَّذِي يُرِيكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنزِلُ السَّحَابَ
الْثِقَالَ ۗ وَيُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ ۗ وَالْمَلٰٓئِكَةُ مِنْ خِيفَتِهِ ۗ وَيُرْسِلُ

الصَّوَاعِقُ فَيُصِيبُ بِهَا مَن يَشَاءُ وَهُمْ يُجَادِلُونَ فِي اللَّهِ وَهُوَ شَدِيدُ

الْمِحَالِ ﴿

(رعد / ۱۲ و ۱۳)

«اوست آن که می‌نمایاند به شما برق را برای بیم دادن و امیدوار گردانیدن و پدید می‌آورد ابرهای گرانبار را و تسبیح می‌گوید رعد به ستایش او و فرشتگان از ترس او و می‌فرستد صاعقه‌ها را پس می‌رساند آن را به هر که می‌خواهد و ایشان جدال می‌کنند در شأن خدای و او سخت عقوبت است».

الهی خانه کعبه چه جایی است؟

﴿ إِنِ أَوْلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي لَدَيْ بَيْكَةِ مَبَارَكًا وَهُدًى لِّلْعَالَمِينَ

﴿ فِيهِ ءَايَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَّقَامُ إِبْرَاهِيمَ ^ط وَمَن دَخَلَهُ كَانَ ءَامِنًا ^ط وَلِلَّهِ عَلَى

النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا ^ع وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ

عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿

(آل عمران / ۹۶ و ۹۷)

«همانا نخست خانه‌ای نهاده شد برای مردمان هر آینه آن است که به مکه است خجسته‌ای و رهنمونی مر جهانیان را در آن است نشانه‌هایی روشن ایستادن جای ابراهیم و هر که در آن جا داخل شود ایمن باشد و مردم را حج و زیارت آن خانه واجب است بر هر کسی که توانایی رسیدن بدانجا را دارد و هر که کافر شود به خود زیان رسانیده وگرنه خدا از اطاعت خلق بی‌نیاز است».

﴿ وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنَا ^ط وَاتَّخِذُوا مِن مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ

مُصَلًّى ^ط وَعَهْدْنَا ^ط إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَن طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ

وَالْعَاكِفِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ﴿

(بقره / ۱۲۵)

«و هنگامی که گردانیدیم خانه را بازگشت جایی برای مردم و جای امنی و بگیری از مقام ابراهیم نمازگاهی و عهد کردیم به ابراهیم و اسماعیل که پاک سازید خانه مرا برای طواف کنندگان و مقیمان و رکوع کنندگان سجده کنندگان».

الهی قبله به کدام سمت است؟

﴿قَدْ نَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ ۖ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَاهَا ۗ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۗ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ ۗ وَإِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ ۗ وَمَا اللَّهُ بِغَفِيلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ﴾
(بقره / ۱۴۴)

«به تحقیق می بینیم گشتن روی تو را در آسمان پس هر آینه بگردانیم تو را به قبله ای که می پسندی آن را پس بگردان رویت را سوی مسجدالحرام و هر جا که باشید پس بگردانید رویهاتان را سوی او و همانا آنان که داده شدند کتاب هر آینه دانند همانا آن راست است از پروردگارشان و نیست خدای ناآگاه از آنچه می کنند».

الهی چگونه مردگان را زنده می کنی؟

﴿وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتَىٰ ۗ قَالَ أُولَٰئِكَ تُؤْمِنُ ۗ قَالَ بَلَىٰ ۗ وَلَٰكِن لِّيَطْمَئِنَّ قُلُوبِي ۗ قَالَ فَخُذْ أَرْبَعَةً مِّنَ الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ ۗ إِلَيْكَ ثُمَّ أَجْعَلْ عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٍ مِّنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتِينَكَ سَعْيًا ۗ وَاعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ﴾
(بقره / ۲۶۰)

«و چون گفت ابراهیم ای پروردگار من بنمای مرا چگونه زنده می‌گردانی مردگان را گفت آیا باور نداری گفت آری و لیکن تا بیارامد دلم گفت پس چهار عدد از پرندگان بگیر و گوشت آنها را بهم مخلوط کن پس بنه بر هر کوهی از ایشان پاره‌ای پس فراخوان ایشان را ببیند تو را باشتاب و بدان همانا خدای غالب درست کردار درست گفتار است.»

﴿ وَاللَّهُ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَسُقِّنَهُ إِلَىٰ بَلَدٍ مَّيِّتٍ فَأَحْيَيْنَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۗ كَذَٰلِكَ النُّشُورُ ﴾
(فاطر / ۹)

«و خدا آنست که فرستاد بادها را، پس برمی‌انگیزد ابر را؛ پس رانندیم آن را به سوی شهر و زمین مرده، پس زنده گردانیدیم به آن زمین را پس از مردن آن؛ همچنین است دوباره زنده کردن.»

﴿ وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ ۗ قَالَ مَنْ يُحْيِي الْعِظْمَ وَهِيَ رَمِيمٌ ﴿٧٨﴾ قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنْشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ ۗ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ ﴾

(یس / ۷۸ و ۷۹)

«و زد برای ما مثلی و فراموش کرد آفرینش خود را گفت چه کسی زنده می‌گرداند استخوان‌ها را در حالی که پوسیده باشند بگو زنده می‌کند آنها را آن کس که آفرید آنها را نخستین بار و او به هر (قسم) آفرینش داناست.»

الهی دینهای دیگر غیر اسلام چگونه‌اند؟

﴿ وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴾
(آل عمران / ۸۵)

«و هر که بجوید جز اسلام دینی پس هرگز پذیرفته نشود از وی و اوست در آن جهان از زیانکاران.»

الهی وفا به عهد چگونه باشد؟

﴿بَلَىٰ مَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ وَاتَّقَىٰ فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٧٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَأَيْمَانِهِمْ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ لَا خَلْقَ لَهُمْ فِي الْأٰخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٧﴾﴾

(آل عمران / ۷۶ و ۷۷)

«آری آن که وفا کند به پیمان خود و بپرهیزد پس همانا خدای دوست می‌دارد پرهیزکاران را، و همانا آنان که داد و ستد می‌کنند به پیمان خدای و سوگندهایشان بهایی اندک، آن گروه نیست بهره‌ای مر ایشان را در آن جهان و نه سخن می‌گوید با ایشان خدای و نه نگاه می‌کند به سوی ایشان روز رستخیر و نه پاک می‌گرداند ایشان را مر ایشان راست عذابی دردناک».

الهی عزت و ذلت چگونه باشد؟

﴿قُلِ اللَّهُمَّ مَلِكُ الْمَلِكِ تُؤْتِي الْمَلِكَ مَن تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمَلِكَ مِمَّن تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَن تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَن تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٦﴾ تُوَلِّجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَتُوَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَمِيَّتِ وَتُخْرِجُ الْمَمِيَّتَ مِنَ الْحَيِّ وَتَرْزُقُ مَن تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ﴾

(آل عمران / ۲۶ و ۲۷)

«بگو بار خدایا خداوند پادشاهی می‌دهی پادشاهی را به آن که خواهی و باز می‌گیری پادشاهی را از آن که خواهی و عزیز می‌گردانی آن را که خواهی و

خوار می‌گردانی آن را که خواهی به دست تو است نیکی، همانا تو بر همه چیزی توانایی. درمی‌آوری شب را در روز و در می‌آوری روز را در شب و می‌براری زنده را از مرده و برمی‌آری مرده را از زنده و روزی می‌دهی آن را که می‌خواهی بی‌شمار».

الهی چگونه وام دهیم؟

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا تَدَايَنْتُمْ بِدِينٍ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَاكْتُبُوهُ ۚ وَلْيَكْتُب بَيْنَكُمْ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ ۗ وَلَا يَأْبَ كَاتِبٌ أَنْ يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللَّهُ ۚ فَلْيَكْتُبْ وَلْيَمْلِكِ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ ۗ وَلَا يَبْخَسْ مِنْهُ شَيْئًا ۚ فَإِنْ كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ سَفِيهًا أَوْ ضَعِيفًا أَوْ لَا يَسْتَطِيعُ أَنْ يُمِلَّ ۗ هُوَ فَلْيَمْلِكْ وَلِيَّهُ بِالْعَدْلِ ۗ وَأَسْتَشْهِدُوا شَهِدَيْنِ مِنْ رِجَالِكُمْ ۗ فَإِنْ لَمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَامْرَأَتَانِ مِمَّن تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَاءِ أَنْ تَضِلَّ إِحْدَاهُمَا فَتُذَكَّرَ إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَىٰ ۗ وَلَا يَأْبَ الشُّهَدَاءُ إِذَا مَا دُعُوا ۗ وَلَا تَسْمَعُوا أَنْ تَكْتُبُوهُ صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا إِلَىٰ أَجَلِهِ ۗ ذَٰلِكُمْ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ وَأَقْوَمٌ لِلشَّهَادَةِ وَأَدْنَىٰ أَلَّا تَرْتَابُوا ۗ إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجْرَةً حَاضِرَةً تُدِيرُونَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَلَّا تَكْتُبُوهَا ۗ وَأَشْهِدُوا إِذَا تَبَايَعْتُمْ ۗ﴾

وَلَا يُضَارَّ كَاتِبٌ وَلَا شَهِيدٌ وَإِنْ تَفَعَّلُوا فَإِنَّهُ فَسُوقٌ بِكُمْ وَأَنْتُمْ قَوَّامُونَ

اللَّهُ وَيُعَلِّمُكُمُ اللَّهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٨٢﴾

«ی کسانی که ایمان آورده‌اید! هنگامی که بدهی مدت‌داری (به خاطر وام یا داد و ستد) به یکدیگر پیدا کنید، آن را بنویسید! و باید نویسنده‌ای از روی عدالت، (سند را) در میان شما بنویسد! و کسی که قدرت بر نویسندگی دارد، نباید از نوشتن -همان طور که خدا به او تعلیم داده- خودداری کند! پس باید بنویسد، و آن کس که حق بر عهده اوست، باید املا کند، و از خدا که پروردگار اوست بپرهیزد، و چیزی را فروگذار ننماید! و اگر کسی که حق بر ذمه اوست، سفیه (یا از نظر عقل) ضعیف (و مجنون) است، یا (به خاطر لال بودن)، توانایی بر املا کردن ندارد، باید ولیّ او (به جای او)، با رعایت عدالت، املا کند! و دو نفر از مردان (عادل) خود را (بر این حق) شاهد بگیرید! و اگر دو مرد نبودند، یک مرد و دو زن، از کسانی که مورد رضایت و اطمینان شما هستند، انتخاب کنید! (و این دو زن، باید با هم شاهد قرار گیرند)، تا اگر یکی انحرافی یافت، دیگری به او یادآوری کند. و شهود نباید به هنگامی که آنها را (برای شهادت) دعوت می‌کنند، خودداری نمایند! و از نوشتن (بدهی خود)، چه کوچک باشد یا بزرگ، ملول نشوید (هر چه باشد بنویسید)! این، در نزد خدا به عدالت نزدیکتر، و برای شهادت مستقیم تر، و برای جلوگیری از تردید و شک (و نزاع و گفتگو) بهتر می‌باشد؛ مگر اینکه داد و ستد نقدی باشد که بین خود، دست به دست می‌کنید. در این صورت، گناهی بر شما نیست که آن را ننویسید. ولی هنگامی که خرید و فروش (نقدی) می‌کنید، شاهد بگیرید! و نباید به نویسنده و شاهد، (به خاطر حق‌گویی،) زبانی برسد (و تحت فشار قرار گیرند)! و اگر چنین کنید، از فرمان پروردگار خارج شده‌اید. از خدا بپرهیزید! و خداوند به شما تعلیم می‌دهد؛ خداوند به همه چیز داناست.»

الهی به کسی که وام داده ایم ندارد بدهد چه کنیم؟

﴿وَإِنْ كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَيْسَرَةٍ ۚ وَأَنْ تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَّكُمْ ۗ

إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ﴾ (بقره / ۲۸۰)

«اگر از کسی که طلبکار هستید تنگدست شود بدو مهلت دهید تا بتوانگر گردد و اگر به هنگام تنگدستی به او ببخشید برای شما بهتر است اگر به صلاح خود دانا باشید».

الهی فضیلت قرض الحسنه چه باشد؟

﴿مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضْعِفُهُ لَهُ أَمْضَاعًا

كَثِيرَةً ۗ وَاللَّهُ يَقْبِضُ وَيَبْصُطُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ﴾ (بقره / ۲۴۵)

«کیست که وام دهد خدای را وامی نیکو پس دوچندان کند آن را برای او و دو چندانهای بسیار و خدای است که می‌گیرد و می‌دهد و همه بسوی او بازگردانیده شوید».

الهی با مال و ثروتان چه کنیم؟

﴿لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُولُوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ

مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّنَ وَءَاتَى

الْمَالَ عَلَىٰ حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَابْنَ السَّبِيلِ

وَالسَّابِقِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَءَاتَى الزَّكَاةَ وَالْمُوفُونَ

بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا وَالصَّيْرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ ۗ
 وَأُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿۱۷۷﴾

«نیکوکاری به آن نیست که بگردانید رویهایتان را جانب مشرق و مغرب و لیکن نیکوکار کسی است که ایمان بیاورد به خدای و روز بازپسین و فرشتگان و کتابها و پیغامبران و بدهد مال را بر دوستی او خویشاوندان را و یتیمان را و درویشان را و در راه مانده گان را و فقیران را و در آزاد کردن برده ها و بپای دارد نماز را و بدهد زکات را و وفا کند به عهدش هنگامی که پیمان می بندد و صبور باشد در سختی و تنگی و گاه کارزار، ایشان آنانند که راست گفتند و ایشانند پرهیزکاران».

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِي يَوْمٌ لَا بَيْعَ فِيهِ وَلَا خُلَّةٌ وَلَا شَفِيعَةٌ ۗ وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ﴾ (بقره / ۲۵۴)
 «ای آنان که گرویدید انفاق کنید از آنچه روزی دادیم شما را از پیش آن که بیاید روزی که نتوانید برای آسایش خود چیزی بخرید نه دوستی و نه شفاعتی بکار آید و کافران بر خود ستم کرده اند».

الهی به چه کسانی انفاق کنیم؟

﴿يَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ ۗ قُلْ مَا أَنفَقْتُمْ مِّنْ خَيْرٍ فَلِلَّوَالِدِينَ
 وَالْأَقْرَبِينَ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ ۗ وَمَا تَفَعَّلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ
 اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ﴾

(بقره / ۲۱۵)

«می‌پرسند تو را چه چیز در راه خدا انفاق کنیم بگو هر چه از مال خود به نیکی انفاق کنید برای پدر و مادر است و خویشاوندان و یتیمان و درویشان و راهگذران درمانده و آنچه می‌کنید از نیکی پس همانا خدای به آن داناست».

الهی آنها که زکات نمی‌دهند چگونه‌اند؟

﴿الَّذِينَ لَا يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ﴾ (فصلت / ۷)

«آنان که هرگز زکات به فقیران نمی‌دهند به عالم آخرت بکلی کافرند».

الهی رزق و روزی هر کس کم و زیاد آن چگونه باشد؟

﴿إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ ۗ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا

بَصِيرًا﴾ (اسراء / ۳۰)

«همانا که پروردگارت فراخ می‌کند روزی را که برای هر که می‌خواهد و تنگ می‌گرداند همانا که اوست به بندگانش آگاه بینا».

﴿مَا يَفْتَحِ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا ۗ وَمَا يُمْسِكْ فَلَا

مُرْسِلَ لَهُ مِنْ بَعْدِهِ ۗ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾ (فاطر / ۲)

«هر رحمتی را خدا به روی مردم بگشاید، کسی نمی‌تواند جلو آن را بگیرد؛ و هر چه را امساک کند، کسی غیر از او قادر به فرستادن آن نیست؛ و او عزیز و حکیم است!».

﴿وَجَعَلَ فِيهَا رُوسِيَ مِنْ فَوْقِهَا وَبَرَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَا أَقْوَاتَهَا فِي أَرْبَعَةِ

أَيَّامٍ سِوَاءِ لَيْلَىٰ يَلِينَ﴾ (فصلت / ۱۰)

«و گردانید در زمین کوههای استوار و انواع برکات و منابع بسیار در آن قرار داد و ارزاق اهل زمین را در چهار روز مقدر فرمود و کامل گردانید برای خواهندگان».

الهی آنها که غصه روزی می خورند چگونه اند؟

﴿ وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا
وَمُسْتَوْذَعَهَا كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴾
(هود / ۶)

«و نیست هیچ جنبه‌ای در زمین مگر بر خداست روزی او و می داند قرارگاهش و آرامگاهش را به جملگی در کتاب روشن است».

﴿ أُولَئِكَ يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴾
(زمر / ۵۲)

«آیا ندانستند که خدا فراخ می گرداند روزی را برای هر که خواهد و تنگ می گرداند (برای هر که خواهد) همانا در این نشانه‌ها و عبرت‌هاست برای قومی که ایمان می آورند».

الهی زیان دیدن و خیر چگونه باشد؟

﴿ وَإِنْ يَمَسَّكَ اللَّهُ بَضْرًا فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِنْ يُرِدْكَ خَيْرًا
فَلَا رَادَّ لِفَضْلِهِ يُصِيبُ بِهِ مَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَهُوَ الْغَفُورُ
الرَّحِيمُ ﴾
(یونس / ۱۰۷)

«و اگر برساند تو را خدای زبانی پس نیست دفع کننده‌ای آن را مگر او و اگر بخواهد برای تو نیکی کسی نمیتواند فضل و نیکی او را دفع کند و از فضلش می رساند آن را که خواهد از بندگانش و او آمرزنده مهربان است».

الهی زندگی در دنیا نسبت به آخرت چگونه است؟

﴿ اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ ۗ وَفَرِحُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا

الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا مَتَعٌ ۗ ﴾ (رعد / ۲۶)

«خدای می‌گستراند روزی را برای هر که می‌خواهد و تنگ می‌گیرد، و شاد شدند به زندگانی دنیا و نیست زندگانی دنیا در قبال آخرت مگر متاع ناچیزی».

﴿ اَعْلَمُوا أَنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ ۖ وَهُوَ زِينَةٌ وَتَفَاخُرٌ بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ

فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ ۖ كَمَثَلِ غَيْثٍ أَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهُ ثُمَّ يَهِيجُ

فَتَرْتُهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَكُونُ حُطَمًا ۖ وَفِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَغْفِرَةٌ

مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٌ ۗ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَعُ الْغُرُورِ ۗ ﴾ (حدید / ۲۰)

«بدانید همانا که زندگانی دنیا بازی است و تماشا و آرایش و خودستایی است در میانان و زیاده‌طلبی است در اموال و در اولاد و فرزندان مانند بارانی که به شگفت آورد کفار را رستنیش پس خشک شود پس بینی آن را زرد شده پس می‌شود در هم شکسته ریزه ریزه (پایمال) و در آخرت عذاب سخت است و نیز آمرزش از خدا و خشنودی و نیست زندگانی دنیا مگر مایه فریب».

الهی چگونه است که بعضی‌ها در رفاه کامل هستند؟

﴿ وَلَا تُمَدَّنْ عَيْنُكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِّنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ

الدُّنْيَا لِنَفْسِنَهُمْ فِيهِ ۗ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ ۗ ﴾ (طه / ۱۳۱)

«ای رسول ما هرگز به متاع ناچیزی که به قوم کافر در جلوه حیات دنیای فانی برای امتحان داده‌ایم آرزوی مگشای که در آن روزی پروردگارت بهتر و پاینده‌تر است».

﴿ اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ ۖ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ

شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴾ (عنكبوت / ۶۲)

«خدا فراخ می‌گرداند روزی را برای هر یک از بندگان که بخواهد و تنگ می‌گرداند برای او، همانا خدای به همه چیز داناست».

﴿ أُولَئِكَ يَرَوْنَ أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ ۖ إِنَّ فِي ذَلِكَ

لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴾ (روم / ۳۷)

«آیا ندیدند که خدا می‌گشاید روزی را برای آن که می‌خواهد و تنگ می‌سازد (بر هر که می‌خواهد) همانا در این (کار) هرآینه نشانه‌ها است برای گروهی که می‌گروند».

﴿ قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا

يَعْلَمُونَ ﴾ (سبا / ۳۶)

«بگو همانا پروردگار من فراخ می‌کند روزی را برای آن که می‌خواهد و تنگ می‌گرداند و لیکن اکثر مردمان نمی‌دانند».

الهی آنها که با تکبر و قهر راه می‌روند چگونه‌اند؟

﴿ وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا

يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴾ (لقمان / ۱۸)

«و متاب به تکبر رویت را از مردمان و راه مرو در زمین از روی افتخار و مباحات همانا خدا دوست نمی‌دارد هر متکبر خرامنده و به خود نازنده را».

الهی آنها که مال خود را در راه تو انفاق می کنند چگونه اند؟

﴿مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُنبُلَةٍ مِائَةٌ حَبَّةٌ وَاللَّهُ يُضْعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٦١﴾ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ لَا يُتَّبِعُونَ مَأْنَفِقُوا مَنَا وَلَا أَدَى لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾

(بقره / ۲۶۱ و ۲۶۲)

«داستان آنان که انفاق کنند مالهایشان را در راه خدای همانند دانه‌ای است که برویاند هفت خوشه در هر خوشه‌ای صد دانه و خدای دو چندان کند برای کسی که خواهد خدای فراخ بخشش داناست. آنان که انفاق کنند مالهایشان را در راه خدای آنچه را انفاق کرده‌اند با منت واذیت و آزار دنبال نکنند مر ایشان راست مزدشان نزد پروردگارشان و نیست بیمی بر ایشان و نه ایشان اندوهگین شوند».

﴿لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ ۚ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ﴾

(آل عمران / ۹۲)

«هرگز نیاید نیکی را تا انفاق نکنید از آنچه دوست می‌دارید و آنچه انفاق کنید از چیزی پس همانا خدای به آن داناست».

الهی ربا مال را افزون می کند؟

﴿وَمَا آتَيْتُمْ مِنْ رَبًّا لِيَرْبُوًا فِي أَمْوَالِ النَّاسِ فَلَا يَرْبُوًا عِنْدَ اللَّهِ وَمَا آتَيْتُمْ مِنْ زَكَاةٍ تُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُضْعِفُونَ﴾

(روم / ۳۹)

«و آن سودی که شما به رسم ربا دادید که بر اموال نزد رباخوار بیفزائید پس افزون نمی‌شود نزد خدا و آنچه دادید از صدقه و زکات که می‌خواهید رضای خدا را پس این گروه ایشانند صاحبان افزایش».

الهی چه کسانی نجسند؟

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا
الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هَذَا ۖ وَإِنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً فَسَوْفَ
يُغْنِيكُمْ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۗ إِنْ شَاءَ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ﴾

(التوبه / ۲۸)

«ای کسانی که ایمان آورده‌اید جز این نیست که مشرکان نجس و پلیدند پس نباید که نزدیک شوند به مسجدالحرام پس از این سال و اگر می‌ترسید از فقر و درویشی پس بی‌نیاز خواهد کرد شما را خدا از لطفش اگر خواهد بدرستی خدا دانای فرزانه است».

الهی در دین داشتن اجبار است؟

﴿لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ ۗ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ ۗ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ
وَيُؤْمَرْ بِاللَّهِ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انفِصَامَ لَهَا ۗ وَاللَّهُ
سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾

(بقره / ۲۵۶)

«نیست اجباری در دین به تحقیق پیدا شده راه راست از گمراهی پس آن که کافر شود به طاغوت و بگردد به خدای به تحقیق چنگ زد به دستاویزی استوار نیست شکسته شدنی آن را و خدای شنوای داناست».

الهی یهود و نصاری چگونه اند؟

﴿ وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ ابْنُ اللَّهِ وَقَالَتِ النَّصْرَى الْمَسِيحُ ابْنُ اللَّهِ ^ط
ذَلِكَ قَوْلُهُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ ^ط يُضَاهُونَ قَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ ^ع
فَتَلَّهُمُ اللَّهُ ^ع أَنِّي يُؤَفِّكُونَ ﴿٣٠﴾ اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهَبَانَهُمْ أَرْبَابًا
مِّن دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا
وَاحِدًا ^ط لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٣١﴾ يُرِيدُونَ
أَن يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَيَأْبَى اللَّهُ ^ع إِلَّا أَن يُتِمَّ نُورَهُ وَلَوْ
كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿٣٢﴾

(توبه / ۳۰ تا ۳۲)

«یهود گفتند: «عزیر پسر خداست!» و نصاری گفتند: «مسیح پسر خداست!» این سخنی است که با زبان خود می‌گویند، که همانند گفتار کافران پیشین است؛ خدا آنان را بکشد، چگونه از حق انحراف می‌یابند؟! (آنها) دانشمندان و راهبان خویش را معبودهایی در برابر خدا قرار دادند، و (همچنین) مسیح فرزند مریم را؛ در حالی که دستور نداشتند جز خداوند یکتائی را که معبودی جز او نیست، پرستند، او پاک و منزّه است از آنچه همتایش قرار می‌دهند! آنها می‌خواهند نور خدا را با دهان خود خاموش کنند؛ ولی خدا جز این نمی‌خواهد که نور خود را کامل کند، هر چند کافران ناخشنود باشند!».

الهی کسانی که ایمان داشته بعد کافر شده‌اند چگونه‌اند؟

﴿ مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ
بِالإِيمَانِ وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِنَ اللَّهِ
وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٦﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ اسْتَحَبُّوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا
عَلَى الآخِرَةِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿١٠٧﴾ أُولَئِكَ
الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَسَمِعَتْهُمْ وَأَبْصَرَتْهُمْ وَأُولَئِكَ هُمُ
الْغَافِلُونَ ﴾

(نحل / ۱۰۶ تا ۱۰۸)

«آنان که پس از ایمان به خدا کافر شدند مگر کسانی که مجبور به این کار شده‌اند ولی دلشان به ایمان آرامش دارد، ولكن آنها که سینه خود را برای پذیرش کفر گشوده‌اند، خشم خدا بر آنها و عذاب عظیمی در انتظارشان است. این به سبب آن است که ایشان دوست دارند زندگانی این جهان را بر آخرت و همانا که خدای رهنمونی نمی‌کند گروه کافران را آن گروه آنانند که مهر نهاده است خدا بر دلهاشان و گوشهاشان و چشمهاشان و آن گروه بی‌خبرانند.»

الهی کسانی که اسلام آورند با پدر و مادر و برادر چه کنند؟

﴿ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا ءَابَاءَكُمْ وَإِخْوَانَكُمْ أَوْلِيَاءَ إِن
اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ عَلَى الإِيمَانِ ۗ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنكُمْ فَأُولَئِكَ هُمُ
الظَّالِمُونَ ﴾

(توبه / ۲۳)

«ای آنان که ایمان آورده‌اید پدرانتان را و برادرانتان را نباشد دوست بدارید اگر برگزیدند کفر را بر ایمان و هر که دوست گیرد ایشان را از شما پس چنین افرادی از ستمکارانند».

الهی با مؤمنان و ظالمان چگونه‌ای؟

﴿يُثَبِّتُ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي
الْآخِرَةِ وَيُضِلُّ اللَّهُ الظَّالِمِينَ وَيَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ﴾ (ابراهیم/۲۷)
«خدای اهل ایمان را با عقیده ثابت در دنیا و آخرت پایدار می‌دارد و وامی‌گذارد
خدای ستمکاران را و می‌کند خدای آنچه می‌خواهد».

﴿وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنَافِقِينَ﴾

(عنکبوت / ۱۱)

«و البته خدا هم به احوال اهل ایمان داناست و هم از درون منافقان آگاه است».

الهی به مشرکین چه می‌گویی؟

﴿قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ قُلْ أَفَأَتَّخِذْتُمْ مِنْ دُونِهِ
أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَى
وَالْبَصِيرُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا
كَخَلْقِهِ فَتَشَبَّهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ قُلِ اللَّهُ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ
الْقَهَّارُ﴾

(رعد / ۱۶)

«بگو کیست پروردگار آسمان‌ها و زمین بگو خداست بگو آیا گرفتید بجز او دوستانی که در دست ندارند از برای خودهاشان سودی و نه زبانی بگو آیا یکسانست نابینا و بینا یا آیا برابر است تاریکی‌ها و روشنی آیا قرار دادند برای خدا شریکان آیا آنها هم مثل خدا چیزی خلق کرده‌اند بر ایشان بگو خدای آفریننده هر چیز است و اوست یگانه بسیار غالب».

﴿ أَفَمَنْ هُوَ قَابِئُ عَلَىٰ كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ ۗ وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ قُلْ سَمُّوهُمْ ۗ أَمْ تُنَبِّئُونَهُ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي الْأَرْضِ ۗ أَمْ بِيظْهَرٍ مِنَ الْقَوْلِ ۗ بَلْ زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مَكْرَهُمْ وَصَدُّوا عَنِ السَّبِيلِ ۗ وَمَنْ يُضِلِّ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ۗ﴾
(رعد / ۳۳)

«آیا پس کسی که او نگهبانست بر هر نفسی به آنچه کسب کرده (با غیر او یکسانست؟) و قرار دادند با خدا شریکان بگو نام ببرید آنان را، آیا خبر می‌دهید او را به آنچه نمی‌داند در زمین یا فریفته می‌شود به ظاهری از سخن سرسری، بلکه آراسته شده است برای آنان که کافر شدند مکر و حیل‌های آنها، و بازداشته شدند از راه، و هر که را خدای وا گذاشت، پس نباشد مر او را راهنمایی».

﴿ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ ۗ﴾

(نحل / ۲۰)

«و آنان را که خدا می‌خوانند جز الله، نمی‌آفرینند چیزی را و ایشان آفریده می‌شوند».

﴿ إِلَهُكُمْ إِلَهٌُ وَاحِدٌ ۗ فَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ قُلُوبُهُم مُّنْكِرَةٌ ۗ وَهُمْ مُّسْتَكْبِرُونَ ۗ﴾
(نحل / ۲۲)

«خداوند شما خدایی است یگانه پس آنان که ایمان ندارند به روز رستاخیر و به آخرت دلهایشان ناشناس است و ایشان سرکشانند».

﴿ وَأَصْحَابُ الْيَمِينِ مَا أَصْحَابُ الْيَمِينِ ﴿٧٧﴾ فِي سِدْرٍ مَّخْضُودٍ ﴿٧٨﴾
وَطَلْحٍ مَّنْضُودٍ ﴿٧٩﴾ وَظِلِّ مَمْدُودٍ ﴿٨٠﴾ وَمَاءٍ مَّسْكُوبٍ ﴿٨١﴾ وَفِكَهَةٍ
كَثِيرَةٍ ﴿٨٢﴾ لَا مَقْطُوعَةٍ وَلَا مَمْنُوعَةٍ ﴿٨٣﴾ وَفُرْشٍ مَّرْفُوعَةٍ ﴿٨٤﴾ إِنَّا
أَنْشَأْنَهُنَّ إِنِّشَاءً ﴿٨٥﴾ فَجَعَلْنَهُنَّ أَبْكَارًا ﴿٨٦﴾ عُرُبًا أَتْرَابًا ﴿٨٧﴾ لِأَصْحَابِ
الْيَمِينِ ﴿٨٨﴾ ثَلَاثَةٌ مِنَ الْأُولَىٰ ﴿٨٩﴾ وَثَلَاثَةٌ مِنَ الْآخِرِينَ ﴿٩٠﴾ وَأَصْحَابُ
الشَّمَالِ مَا أَصْحَابُ الشَّمَالِ ﴿٩١﴾ فِي سَمُومٍ وَحَمِيمٍ ﴿٩٢﴾ وَظِلِّ مِّنْ تَحْتِهِمْ
﴿٩٣﴾ لَا بَارِدٍ وَلَا كَرِيمٍ ﴿٩٤﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُتْرَفِينَ ﴿٩٥﴾
وَكَانُوا يُصِرُّونَ عَلَى الْحِنثِ الْعَظِيمِ ﴿٩٦﴾ وَكَانُوا يَقُولُونَ أَيُّدَا مِتْنَا
وَكَانَّا تُرَابًا وَعِظْمًا أَءِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ﴿٩٧﴾ أَوَّابًا أُولُو الْأُولُونَ ﴿٩٨﴾ قُلْ
إِنَّ الْأُولَىٰ وَالْآخِرِينَ ﴿٩٩﴾ لَمَجْمُوعُونَ إِلَىٰ مِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿١٠٠﴾
ثُمَّ إِنَّكُمْ أَيُّهَا الضَّالُّونَ الْمُكَذِّبُونَ ﴿١٠١﴾ لَأَكُلُونَ مِن شَجَرٍ مِّن زُقُومٍ ﴿١٠٢﴾
﴿١٠٣﴾ فَمَا لَكُمْ مِّنَ الْبُطُونِ ﴿١٠٤﴾ فَشَرِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيمِ ﴿١٠٥﴾
فَشَرِبُونَ شُرْبَ الْهَلِيمِ ﴿١٠٦﴾ هَذَا نُزُّهُمُ يَوْمَ الدِّينِ ﴿١٠٧﴾ نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ
فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ ﴿١٠٨﴾ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تُمْنُونَ ﴿١٠٩﴾ ءَأَنْتُمْ تَخْلُقُونَهُ أَمْ نَحْنُ

اَلْخٰلِقُوْنَ ﴿٥٦﴾ ۞ حٰنُ قَدَرْنَا بَيْنَكُمْ اَلْمَوْتَ وَمَا حٰنُ بِمَسْبُوْقِيْنَ ﴿٥٦﴾ عَلٰى
 اَنْ نُّبَدِّلَ اَمْثَلَكُمْ وَنُنشِئُكُمْ فِى مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٥٦﴾ وَاَلْقَدَّ عٰمَتُمْ
 اَلنَّشَاةَ الْاٰوَلٰى فَلَوْلَا تَذَكَّرُوْنَ ﴿٥٦﴾ اَفَرَايْتُمْ مَّا تَحْرُثُوْنَ ﴿٥٦﴾ ؕ اَنْتُمْ
 تَزْرَعُوْنَهُۥٓ اَمْ حٰنُ اَلزَّرْعُوْنَ ﴿٥٦﴾ لَوْ نَشَاۗءُ لَجَعَلْنٰهُ حُطَبًا فَطَلَّتُمْ
 تَفَكَّهُوْنَ ﴿٥٦﴾ اِنَّا لَمُغْرَمُوْنَ ﴿٥٦﴾ بَلْ لِحٰنِ مَحْرُومُوْنَ ﴿٥٦﴾ اَفَرَايْتُمْ اَلْمَآءَ
 الَّذِىۡ تَشْرَبُوْنَ ﴿٥٦﴾ ؕ اَنْتُمْ اَنْزَلْتُمُوْهُ مِنْ اَلْمَزْنِ اَمْ حٰنُ اَلْمُنزِلُوْنَ ﴿٥٦﴾
 لَوْ نَشَاۗءُ جَعَلْنٰهُ اُجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُوْنَ ﴿٥٦﴾ اَفَرَايْتُمْ اَلنَّارَ الَّتِىۡ
 تُورُوْنَ ﴿٥٦﴾ ؕ اَنْتُمْ اَنْشَأْتُمْ شَجَرَتَهَا اَمْ حٰنُ اَلْمُنشِئُوْنَ ﴿٥٦﴾

(واقعه / ۲۷ تا ۷۲)

«و یاران جانب راست چه (خوب‌اند) در سایه درختان سدر پر محصول بی‌خار و درختان پر برگ سایه‌دار و در طرف نهر آبهای زلال و میوه فراوان، (که) نه تمام شود و نه منع شده است. و فرش‌های گرانقدر و بلندقیمت (و برافراشته) همانا ما آفریدیم حوران را آفریدنی (نیکو) پس ساختیم ایشان را دوشیزه. که طنازان که محبوبه به شوهرند همسال اصحاب یمین گروهی از پیشینیان‌اند و گروهی از پسینیان و اصحاب شقاوت چگونه‌اند. در آتش نفوذ کننده سوزان و آب جوشان‌اند و سایه از دود سیاه نه (جای) سرد و نه پسندیده همانا ایشان بودند پیش از این خودسر و خوشحال به ناز و نعمت و بودند که اصرار می‌کردند بر گناه (و قسم) بزرگ و می‌گفتند آیا چون بمیریم و بشویم خاکی و استخوان‌ها آیا ما بار دیگر برانگیخته شویم؟ و آیا پدران پیشینیان ما نیز (برانگیخته شوند)؟ بگو حقا که پیشینیان و پسینیان. همگی فراهم آیند به وعده روزی مقرر و معین

سؤال از ما پاسخ از خداوند علیم

پس همانا شمائید ای گمراهان تکذیب کنندگان. البته خورنده‌اید از درختی که (آن) از زقوم است پس پُر کنندگان از آن شکمها را پس نوشندگانید بر (روی) آن از آب جوشان پس آشامنده‌اید مانند نوشیدن شتر تشنگی‌زده این است ما حضر و مهمانیشان روز جزا ما آفریدیم شما را پس چرا تصدیق نمی‌کنید آیا پس خبر دهید آن نطفه که می‌ریزید آیا شما می‌آفرینید آن را یا ما آفریننده‌ایم؟ ما مقرر کردیم در میان شما مرگ را و نیستیم ما عاجز شده و از حکم ما پیشی نگیرید. بر این که بدل آریم (بجای شما) امثال شما را و برانگیزانیم شما را در آنچه ندانید. و به تحقیق که دانستید آن آفرینش نخستین را پس چرا پند نمی‌گیرید؟ آیا پس خبر دهید آنچه می‌کارید آیا شما می‌رویاند آن را یا مائیم رویاننده؟ اگر بخواهیم هر آینه آن را گردانیدیم خشک پس تمام روز تأسف خورید (گویید که ما تاوان زدگانیم. بلکه ما بی‌بهرگانیم و محرومان آیا پس خبر دهید آبی را که می‌آشامید آیا شما آن را نازل کرده‌اید از ابر یا ما فرود آرندگانیم؟ اگر بخواهیم گردانیم آن را شور تلخ مزه پس چرا شکر نمی‌کنید؟ آیا پس خبر دهید: آن آتش را که می‌افروزید. آیا شما پدید آورده‌اید درختش را یا ما پدید آرندگانیم؟».

﴿يَأْتِيهَا النَّاسُ ضُرْبَ مَثَلٍ فَاَسْتَمِعُوا لَهُ رَبِّ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ
مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ تَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ ۗ وَإِنْ يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا
لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ﴾ (حج / ۷۳)

«ای مردمان زده شد مثلی پس بشنوید آن را همانا آنان را که می‌پرستید و می‌خوانید به غیر از خدا هرگز نتوانند آفرید مگسی را و اگر چه جمع شوند برای آن و اگر برآید از ایشان مگس چیزی را رها نتوانند کرد آن را از آن (مگس) ناتوان و بدانید که طالب و مطلوب (یعنی بت و بت‌پرست) هر دو ناچیز و ناتوانند».

﴿ وَقَالَ إِنَّمَا اتَّخَذْتُمْ مِّن دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا مَّوَدَّةَ بَيْنِكُمْ فِي الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُم بِبَعْضٍ وَيَلْعَنُ بَعْضُكُم
بَعْضًا وَمَأْوَأَتُهُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّن نَّاصِرِينَ ﴾ (عنكبوت / ۲۵)

«و گفت جز این نیست که فرا گرفتید از غیر خدا بتانی را به جهت دوستی بین خودتان در زندگانی دنیا پس (در) روز قیامت انکار خواهد کرد بعضی از شما بعضی را و لعنت کنند بعضیتان بعضی را و جایگاهتان آتش است و نباشد مر شما هیچ یاری کنندگان».

﴿ قُلْ أَرَأَيْتُمْ شُرَكَاءَكُمُ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِّن دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا
مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَوَاتِ أَمْ آتَيْنَهُم كِتَابًا فَهُمْ عَلَى
بَيِّنَةٍ مِّنْهُ بَلْ إِن يَعِدُ الظَّالِمُونَ بَعْضُهُم بَعْضًا إِلَّا غُرُورًا ﴾

(فاطر / ۴۰)

«مشرکان را بگو که خدای یگانه را رها کرده و بتان را شریک خدا خواندید و با من بگوئید و نشان دهید که این بتان چیزی در زمین آفریده‌اند یا شرکتی در خلقت آسمانها با خدا داشته‌اند و یا کتاب و حجّتی بر آنها از جانب خدا آمده هیچ یک از اینها نبوده بلکه مشرکان را حجّتی جز وعده دروغی که به آن یکدیگر را می‌فریبند چیزی در دست نیست».

الهی فرشتگانی مأمور ما هستند؟

﴿ لَهُ مُعَقِّبَاتٌ مِّنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ يَحْفَظُونَهُ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ ۗ ﴾

إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ ۗ وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ

بِقَوْمٍ سُوءًا فَلَا مَرَدَّ لَهُ ۗ وَمَا لَهُمْ مِّنْ دُونِهِ مِنِّ وَّالٍ ﴿ (رعد / ۱۱)

«مر او را فرشتگانند از پیش روی او و از پشت سر او نگاه می‌دارند او را از فرمان خدا همانا که خدا تغییر نمی‌دهد حال هیچ قومی را تا زمانی که خود آن قوم حالشان را تغییر دهند (از نیکی به بدی شتابند) و هرگاه خدا اراده کند قومی را به بدی اعمالشان عقاب کند هیچ راه دفاعی نداشته و هیچ کس را جز خدا یارای آن که آن بلا را بگرداند نیست.»

الهی پلیدی در چه کسانی است؟

﴿ وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تُؤْمِنَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۗ وَتَجْعَلُ الرِّجْسَ

عَلَى الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ﴾ (یونس / ۱۰۰)

«هیچ یک از نفوس بشر را تا خدا اجازه ندهد ایمان نیاورد و پلیدی و کفر را خدا برای مردمی که عقل را بکار نیندند مقرر می‌دارد.»

الهی گناه و معصیت در رنگ رخساره تأثیر گذار است؟

﴿ وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ جَزَاءُ سَيِّئَةٍ بِمِثْلِهَا وَتَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ۗ مَا لَهُمْ

مِّنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ ۗ ط ۗ كَانَمَا أُغْشِيَتْ وُجُوهُهُمْ قِطْعًا مِّنَ اللَّيْلِ مُظْلِمًا ۗ

أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۗ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿ (یونس / ۲۷)

«و آنان را که کسب کردند بدیها را پاداش و جزای بدی است به مانند آن و فرا می‌گیرد ایشان را ذلت و خواری از خدا هیچ نگهدارنده برای آنها نیست گوئیا پوشیده شده است روهاشان به پاره‌ای از شب تاریک، آن گروه اهل آتشند ایشان در آن جاویدانند.»

الهی سخن پاک و ناپاک چگونه باشد؟

﴿ أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ
وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ ﴿٢٤﴾ تُؤْتِي أُكْلَهَا كُلَّ حِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا ۗ وَيَضْرِبُ
اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٥﴾ وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ
كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ اجْتُثَّتْ مِنْ فَوْقِ الْأَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ ۗ﴾

(ابراهیم / ۲۴ تا ۲۶)

«آیا ندیدی چگونه زد خدا مثل کلمه پاکیزه را مانند درخت پاکیزه که اصلش ثابت است و شاخه آن در آسمان است می‌دهد میوه‌های خود را هر هنگام به فرمان پروردگار خود و می‌زند خدای مثل‌ها را برای مردم باشد که ایشان پند گیرند و مثل کلمه پلید و ناپاک همچون درخت ناپاک است که ریشه‌کن شده باشد از بالای زمین که نباشد مر آن را هیچ قراری.»

الهی نیک و بد چگونه باشد؟

﴿ إِنْ أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ ۖ وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا ۗ﴾ (اسراء / ۷)

«اگر نیکویی کنید نیکویی کرده‌اید برای خودهاتان و اگر بد کردید به خود کرده‌اید.»

﴿مَنْ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ ۗ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۗ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۗ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ رَسُولًا﴾

(اسراء / ۱۵)

«هر که هدایت یافت پس جز این نیست که راه یافته برای خودش و هر که گم شد پس جز این نیست که گمراه می‌شود بر خودش و بر ندارد هیچ بردارنده‌ای بار گناه دیگری را و نباشیم ما عذاب‌کنندگان و شکنجه‌کننده تا آن که بفرستیم رسول و پیغامبری را.»

﴿مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا تُجْزَىٰ إِلَّا مِثْلَهَا ۗ وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّن ذَكَرٍ أَوْ أَتَىٰ ۙ وَهُوَ مُؤْمِنٌ ۙ فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ

حِسَابٍ﴾

«هر که بدی کند پس جزا داده نمی‌شود مگر برابر و مانند آن و هر که نیکویی و کار شایسته کند از مرد یا زن در حالی که ایمان داشته باشد پس آنها داخل می‌شوند در بهشت و روزی داده می‌شوند در آن بی‌شمار.»

الهی در مورد یکتاپرستی و توحید چه می‌گویی؟

﴿قَالَتْ رُسُلُهُمْ أَفِي اللَّهِ شَكٌّ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ يَدْعُوكُمْ لِيَغْفِرَ لَكُمْ ۗ مِّنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرَكُمْ إِلَىٰ ۚ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۗ قَالُوا إِنَّ أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا تُرِيدُونَ أَنْ تَصُدُّونَا عَمَّا كَانِ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا فَآتُونَا بُسُلَتِنَ ۗ مُبِينًا﴾

(ابراهیم / ۱۰)

«رسولان آنها گفتند: «آیا در خدا شک است؟! خدایی که آسمانها و زمین را آفریده؛ او شما را دعوت می‌کند تا گناهانتان را ببخشد، و تا موعد مقرر شما را باقی گذارد!» آنها گفتند: «ما اینها را نمی‌فهمیم! همین اندازه می‌دانیم که شما انسانهایی همانند ما هستید، می‌خواهید ما را از آنچه پدرانمان می‌پرستیدند بازدارید؛ شما دلیل و معجزه روشنی برای ما بیاورید!»

﴿وَلِئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ مِنَ بَعْدِ مَوْتِهَا لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ﴾

(عنکبوت / ۶۳)

«اگر از این مشرکین و منکران خدا بپرسی که چه کسی از آسمان باران می‌آورد به وسیله آن زمین را پس از مردن زنده می‌کند حتماً جواب می‌دهند: الله، بگو ستایش مخصوص خداست بلکه بیشتر آنان ندانند.»

﴿إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِأُولِي الْأَلْبَابِ﴾

(آل عمران / ۱۹۰)

«هر آینه در آفرینش آسمانها و زمین و رفت و آمد شب و روز نشانه‌هایی است برای خردمندان.»

﴿قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ﴾

(ملک / ۳۰)

«ای پیغمبر! بگو اگر صبحگاهی دیدی این آب (که مایه حیات شماس) به زمین فرو رود پس چه کسی (جز خدا برای شما مجدداً آب پدید آورد؟)»

﴿ أَوْلَمَ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَفَّتْ وَيَقْبِضْنَ ۚ مَا يُمَسِّكُهُنَّ إِلَّا

الرَّحْمَنُ ۚ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ ۙ﴾
(ملک / ۱۹)

«آیا مرغ هوا را نمی‌نگرند که بالای سرشان گاهی بی‌حرکت و گاهی با حرکت بال پرواز می‌کنند؟ کسی جز خدای مهربان آنها را در فضا نگه نمی‌دارد همانا او به همه چیز کاملاً بیناست.»

﴿ وَهُوَ الَّذِي مَدَّ الْأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْهَارًا ۚ وَمِنْ كُلِّ

الْتِمَرَاتِ جَعَلَ فِيهَا زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ ۚ يُغْشَى اللَّيْلَ النَّهَارَ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ

لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ۙ﴾
(رعد / ۳)

«و اوست خدایی که بساط زمین را بگسترده و در آن کوه‌ها برافراشت و نهرهای جاری به وجود آورد و (از درختان) همه گونه میوه‌ها را در زمین را جفت آفرید و شب تاریک را به روز روشن بپوشانید، همانا در این امور متفکران را دلایل روشنی بر قدرت آفریدگار است.»

﴿ بَدِيعَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ

فَيَكُونُ ۙ﴾
(بقره / ۱۱۷)

«او آفریننده آسمانها و زمین است و چون اراده آفریدن چیزی کند به محض این که گوید موجود باش پس فوراً موجود خواهد شد.»

﴿ كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ أَمْوَاتًا فَأَحْيَاكُمْ ۚ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ

يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۙ﴾
(بقره / ۲۸)

«چگونه به خداوند کفر می‌ورزید (و او را منکر می‌شوید) در حالی که شما در ابتدا مرده و معدوم بودید؟ پس شما را زنده کرد سپس شما را می‌میراند و مجدداً شما را (روز قیامت) زنده می‌گرداند و سپس بسوی او بازگشت می‌کنید».

﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ﴾

(فجر / ۲)

«خدایی نیست مگر آن خداوند یکتا که زنده و پاینده و ابدی است».

﴿لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا

يَصِفُونَ﴾

(انبیاء / ۲۲)

«اگر غیر از خداوند یکتا در آن دو تا (آسمان و زمین) خدای دیگری بود هر آینه کار آنها به فساد و تباهی می‌کشید پس (از نظم ثابت عالم) بدانید که مالک ملک وجود خدای یکتاست و از اوصاف مشرکان جاهل پاک و منزّه است».

﴿ذَٰلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَأَعْبُدُوهُ

وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ﴾

(انعام / ۱۰۲)

«این است وصف پروردگار شما که جز او هیچ خدایی نیست، و آفریننده هر چیزی اوست؛ پس او را پرستش کنید، و او نگهبان همه موجودات است».

﴿قُلْ أَتَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا﴾

(مائده / ۷۶)

«ای رسول ما) بگو آیا شما کسی را به غیر خدا می‌پرستید که برای شما نه زبانی دارد و نه سودی می‌رساند».

﴿وَلَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتُلْقَىٰ فِي جَهَنَّمَ مَلُومًا مَّدْحُورًا﴾

(اسراء / ۳۹)

سؤال از ما پاسخ از خداوند علیم

«هرگز با خداوند یکتا کس دیگری را به خدایی پرستش مکن و گرنه ملامت شده و مردود به دوزخ خواهی افتاد».

﴿ وَهُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ الْغَيْثَ مِنْ بَعْدِ مَا قَنَطُوا وَيَنْشُرُ رَحْمَتَهُ ۗ وَهُوَ
الْوَلِيُّ الْحَمِيدُ ﴾ (شوری / ۲۸)

«و اوست که باران را پس از نا امیدی خلق می فرستد و رحمت (و نعمت) خود را فراوان می گرداند و اوست خداوند محبوب الذات و ستوده شده».

﴿ ذَلِكَ عَلِيمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴾ (سجده / ۶)

«این است همان خدایی که بر غیب و شهود عالم دانا و بر جهانیان مقتدر و مهربان است».

﴿ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ۗ وَاللَّهُ
عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴾ (تغابن / ۴)

«آنچه در آسمانها و زمین است خدا می داند و هر چه را که شما مخفی دارید یا آشکار کنید می داند و خداوند به اسرار دل‌های خلق آگاهست».

﴿ وَاللَّهُ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ ۚ فَأَيْنَمَا تُولَّوْا فَثَمَّ وَجْهُ اللَّهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ وَاسِعٌ
عَلِيمٌ ﴾ (بقره / ۱۱۵)

«مشرق و مغرب هر دو ملک خداست پس به هر طرف که رو کنید بسوی خدا رو آورده‌اید، خدا به همه چیز محیط و داناست».

﴿ بَلْ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ كُلٌّ لَّهُ قَنِينٌ ۗ ﴾ (بقره / ۱۱۶)

«بلکه هر چه در آسمانها و زمین است ملک اوست و همه مطیع و فرمانبردار اویند».

﴿ وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبُرِّ
وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْقُطُ مِنَ وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٌ فِي ظِلْمَتِ الْأَرْضِ
وَلَا زَرْبٍ وَلَا يَابِسٍ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴾ (انعام / ۵۹)

«و کلید خزاین غیب در نزد خداست و غیر از او کسی که به غیب آگاه نیست، و می‌داند آنچه را که در خشکی و دریا وجود دارد و برگی از درخت نمی‌افند مگر این که خدا به آن آگاهست و یک دانه‌ای در تاریکی‌های زمین هم از او پوشیده نیست و تر و خشکی نیست مگر این که در لوح محفوظ (علم الهی) نوشته شده است.»

﴿ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ إِنْ يَشَاءُ
يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴾ (ابراهیم / ۱۹)

«ای بشر) ندانستی که خداوند آسمان‌ها و زمین را بحق آفریده (برای مقصودی خلق کرده نه به بازیچه)، اگر بخواهد شما را می‌برد و خلقی دیگر از نو می‌آفریند.»

الهی در مورد ایمان و اخلاص و یقین چه می‌گویی؟

﴿ أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ ﴾ (زمر / ۳)

«آگاه باش که برای خداوند است دین پاک و خالص.»

﴿ قَالَتِ الْأَعْرَابُ ءَأَمْنَا ۗ قُلْ لَمْ تُوْمِنُوا وَلَٰكِن قُولُوا أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ الْإِيْمَانُ فِي قُلُوْبِكُمْ ۗ وَإِن تُطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُوْلَهُ لَا يَلْتَكُم مِّنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا ۗ إِنَّ اللَّهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴾
(حجرات / ۱۴)

«اعراب (که به تو منت گذارده) و گفتند (بدون جنگ) ایمان آوردیم، بگو هرگز ایمان نیاورده‌اید بلکه بگویید اسلام آوردیم چون ایمان داخل قلب شما نشده است و اگر از خدا و رسولش اطاعت کنید، چیزی از پاداش کارهای شما را فروگذار نمی‌کند، خداوند، آمرزنده مهربان است.»

﴿ يٰٓأَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوا ءَامِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُوْلِهِ ۗ وَالْكِتٰبِ الَّذِي نَزَّلَ عَلٰى رَسُوْلِهِ ۗ وَالْكِتٰبِ الَّذِيْ اُنزِلَ مِنْ قَبْلُ ۗ ﴾
(نساء / ۱۳۶)

«ای کسانی که ایمان آورده‌اید (به ظاهر و به زبان)، ایمان آورید (حقیقتاً از روی قلب) به خدا و پیغمبر او و به قرآنی که بر رسولش نازل کرده و به کتابهای آسمانی پیشین.»

﴿ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُوْلُ ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَبِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِيْنَ ۗ ﴿٨﴾ تَخٰذِعُوْنَ لِلّٰهِ وَالَّذِيْنَ ءَامَنُوا وَمَا تَخٰذِعُوْنَ اِلَّا اَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُوْنَ ﴾
(بقره / ۸ و ۹)

«و عده‌ای از مردم می‌گویند که ما به خدا و روز قیامت ایمان آوردیم و در حالی که ایمان نیاورده‌اند و (به نظر خودشان) خدا و مؤمنین را گول می‌زنند و گول نمی‌زنند مگر خودشان را ولی نمی‌دانند.»

﴿ الَّذِيْنَ ءَامَنُوا وَتَطْمِئِنُّ قُلُوْبُهُمْ بِذِكْرِ اللّٰهِ ۗ اِلَّا بِذِكْرِ اللّٰهِ تَطْمِئِنُّ الْقُلُوْبُ ﴾
(رعد / ۲۸)

«کسانی که ایمان آورده‌اند و قلوب آنها از ذکر خدا آرامش می‌یابد، آگاه باشید که تنها یاد خدا آرام‌بخش دلهاست».

﴿ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ

فِيهَا خَالِدُونَ ﴾ (بقره / ۸۲)

«و کسانی که ایمان آورده و کارهای نیک انجام دهند ایشان اهل بهشت هستند، ایشان در آن جا همیشگی خواهند بود (لازمهٔ ایمان عمل صالح است)».

﴿ قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿۱﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ ﴿۲﴾ وَالَّذِينَ

هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ﴿۳﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ ﴿۴﴾

وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ ﴿۵﴾ إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا

مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿۶﴾ فَمَنِ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ

فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ﴿۷﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْنَتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ

﴿۸﴾ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿۹﴾ ﴾ (مؤمنون ۹/۱)

به تحقیق مؤمنان رستگار شدند؛ آنها که در نمازشان خشوع دارند؛ و آنها که از لغو و بیهودگی روی گردانند؛ و آنها که زکات را انجام می‌دهند؛ و آنها که دامان خود را (از آلوده شدن به بی‌عفتی) حفظ می‌کنند؛ تنها آمیزش جنسی با همسران و کنیزانشان دارند، که در بهره‌گیری از آنان ملامت نمی‌شوند؛ و کسانی که غیر از این طریق را طلب کنند، تجاوزگرند! و آنها که امانتها و عهد خود را رعایت می‌کنند؛ و آنها که بر نمازهایشان مواظبت می‌نمایند؛».

﴿ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ﴾ (زمر / ۲)

«پس پرستش کن خدای را خالص و پاک کننده از برای او دین خود را آگاه باش که طاعت او باید خالص باشد».

﴿ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ﴾ (بینه / ۵)

«مأمور نشدند (اهل کتاب) مگر به جهت آن که پرستش کنند خدای را در حالی که دین خود را خالص گردانند».

﴿ فَإِذَا رَكَبُوا فِي الْفُلِكِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّوهُمْ إِلَى

الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ ﴾ (عنکبوت / ۶۵)

«که چون (اهل شرک) بر کشتی سوار شدند و در گرداب خطر افتند از روی اخلاص خدا را می خوانند و هنگامی که آنها را خداوند از آن ورطه نجات دهد و به خشکی برساند باز مشرک می شوند».

الهی آنها که مطیع و ذاکر هستند چگونه اند؟

﴿ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ﴿١﴾ وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً

وَأَصِيلًا ﴾ (احزاب / ۴۱-۴۲)

«ای اهل ایمان خدا را بسیار یاد کنید و برای او تسبیح بگویید (یا نماز گذارید) بامداد و شبانگاه».

﴿ فَادْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ ﴾ (بقره / ۱۵۲)

«مرا یاد کنید تا شما را یاد کنم».

﴿ الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَطْلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴾
(آل عمران / ۱۹۱)

«کسانی که خداوند را در همه حال (ایستاده و نشسته و خوابیده به پهلوهایشان) یاد می‌کنند آفرینش آسمانها و زمین تفکر نموده و می‌گویند ای خدای ما اینها را بیهوده نیافریده‌ای ای خدای پاک پس ما را از عذاب آتش نگهدار.»

﴿ وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَعْمَى ﴾
(طه / ۱۲۴)

«کسی که از یادآوری و (عبادت) من اعراض کند پس برای اوست یک زندگی سخت و ناگوار و روز قیامت هم او را نابینا به محشر می‌آورم.»

﴿ وَلَا تُطِعْ مَنْ أَغْفَلْنَا قَلْبَهُ عَن ذِكْرِنَا ﴾
(کهف / ۲۸)

«از کسی که دل او را از یاد خود غافل کردیم پیروی مکن.»

﴿ فَادْكُرُوا اللَّهَ كَذِكْرِكُمْ ءَابَاءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا ﴾ (بقره / ۲۰۰)

«خدا را زیاد یاد کنید مانند یاد کردن از پدرتان یا سخت‌تر.»

﴿ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَّتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ ءَايَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا ﴾
(انفال / ۲)

«کسانی که موقع یادآوری خدا دل‌های آنها می‌ترسد و موقعی که آیات الهی خوانده شود باعث زیاد شدن ایمان آنها می‌گردد.»

﴿وَأَذْكُر رَبِّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ

بِالْغَدْوِ وَالْأَصَالِ وَلَا تَكُن مِّنَ الْغَافِلِينَ﴾ (اعراف / ۳۰۵)

«در قلب خود پروردگارت با را حالت زاری و ترس و آهسته یاد کن و از غافلان مباش.»

﴿يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تُلْهِكُمْ أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ عَن ذِكْرِ اللَّهِ﴾

(منافقون / ۹)

«ای کسانی که ایمان آورده‌اید نباید اموال و اولاد شما از ذکر خدا شما را بازدارند.»

﴿رِجَالٌ لَا تُلْهِهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَن ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ

الزَّكَاةِ تَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ﴾ (نور / ۳۷)

«مردانی که نه تجارت و نه معامله‌ای آنان را از یاد خدا و برپاداشتن نماز و ادای زکات غافل نمی‌کند؛ آنها از روزی می‌ترسند که در آن، دلها و چشمها زیر و رو می‌شود.»

﴿مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ﴾ (نساء / ۸۰)

«هر کسی پیروی پیغمبر را کند و به دستورات او عمل کند پس حقیقتاً خدا را اطاعت کرده است.»

﴿وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا﴾ (احزاب / ۷۱)

«و کسی که اطاعت خدا و پیغمبرش را بکند پس به یک خیر و پیروزی بزرگ نائل شده است.»

﴿ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا

الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ﴾ (نساء / ۱۳)

«و کسی که اطاعت خدا و پیغمبرش را نماید خداوند او را داخل بهشتی می‌کند از زیر درختان باغ‌های آن نهرها جاری است و در آن جا همیشگی و جاویدان خواهد ماند».

الهی به ریاکاران چه می‌گویی؟

﴿ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴾ (مائده / ۲۷)

«خداوند هر عملی را فقط از پرهیزکاران (که ریا نمی‌کنند) می‌پذیرد».

﴿ قَوْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ﴿۱﴾ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ﴿۲﴾ الَّذِينَ

هُمْ يُرَاءُونَ ﴿۳﴾ وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ﴿۴﴾-۷ (ماعون / ۴-۷)

«پس وای بر نمازگزاران، آنان کسانی هستند که در نمازشان غفلت و سستی می‌کنند، و کسانی هستند که در طاعت خود ریا نموده و مردم را از (زکات یا وسائل مورد نیاز) منع می‌کنند».

﴿ يُرَاءُونَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا ﴾ (نساء / ۱۴۲)

«(منافقین) به مردم ریا می‌کنند و خدا را یاد نمی‌کنند مگر کمی».

﴿ وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كَسَالَى يُرَاءُونَ النَّاسَ ﴾ (نساء / ۱۴۲)

«وقتی که برای نماز برمی‌خواستند با تنبلی و کسالت و از روی ریا بلند می‌شدند».

﴿ وَالَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ رِئَاءَ النَّاسِ ﴾ (نساء / ۳۸)

«و کسانی که بخشش می‌کنند اموالشان را برای ریای مردم».

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَبْطُلُوا صَدَقَتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَى كَالَّذِي

يُنْفِقُ مَالَهُ رِثَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ﴾ (بقره / ۲۶۴)

«ای کسانی که ایمان آورده‌اید صدقات خودتان را با منت گذاشتن و اذیت کردن باطل نکنید (اگر کسی چنین کند) مانند کسی می‌شود که مالش را به منظور ریای مردم انفاق کرده و به خدا و روز قیامت ایمان نیاورده باشد».

﴿وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بَطْرًا وَرِثَاءَ النَّاسِ

وَيَصُدُّونَ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ ؕ وَاللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ﴾ (انفال / ۴۷)

«شما ای مؤمنان) مباشید مانند کسانی که آنها یا برای هوس و غرور و یا برای تظاهر و ریا از دیارشان خارج شدند و از راه خدا مردم را منحرف می‌کنند و (بترسید که) علم خدا به هر چه که انجام دهند گسترده است».

الهی در باره شکر کردن چه می‌فرمایی؟

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ (فاتحه / ۲)

«ستایش و حمد مخصوص پروردگار جهانیان است».

﴿فَلِلَّهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾

(جاثیه / ۳۶)

«پس برای خداست تمام ستایش‌ها خداوندی که پروردگار آسمانها و زمین و تمام جهانیان است».

﴿وَأَشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ﴾ (بقره / ۱۵۲)

«مرا (نسبت به نعمت‌های بیشماری که به شما داده‌ام) شکر کنید و ناسپاسی و عصیان مکنید».

﴿ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا

يَشْكُرُونَ ﴾ (بقره / ۲۴۳)

«هر آینه خداوند برای مردم صاحب فضل است ولی بیشتر مردم شکر این نعمت را بجا نمی‌آورند».

﴿ أَعْمَلُوا ءَالَ دَاوُدَ شُكْرًا وَقَلِيلٌ مِّنْ عِبَادِيَ الشَّاكِرِينَ ﴾ (سبأ / ۱۳)

«ای آل داود شما مرا شکر کنید که بندگان شکرگزار من کمند».

﴿ وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِن شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ^ط وَلَئِن كَفَرْتُمْ إِنَّ

عَذَابِي لَشَدِيدٌ ﴾ (ابراهیم / ۷)

«و به یاد آرید که پروردگارتان به شما اعلام کرد که اگر بر نعمت‌های من شکر کنید من آنها را به شما افزون می‌کنم و اگر ناسپاسی کنید در این صورت عذاب من بسیار سخت و شدید است».

﴿ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ أَنِ اشْكُرْ لِلَّهِ وَمَن يَشْكُرْ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ

لِنَفْسِهِ^ط وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴾ (لقمان / ۱۲)

«ما لقمان را حکمت دادیم و او را گفتیم (بر نعمتی که به تو کرامت کرده‌ایم) خدای را شکر گوی و هر که خدای را شکر می‌کند جز این نیست که برای خود شکر می‌کند و هر که ناسپاسی (بر نعمت‌های خدا) کند پس خداوند بی‌نیاز و ستوده است».

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ

إِن كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴾ (بقره / ۱۷۲)

«ای اهل ایمان از آن روزیهای پاکیزه که به شما داده‌ایم بخورید و خدا را هم شکر کنید اگر به حقیقت او را می‌پرستید».

﴿ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحَزْنَ ۗ إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ
شُكُورٌ ﴾
(فاطر / ۳۴)

«و گویند حمد خدای را که حزن و اندوه را از ما برد همانا خدای ما بسیار بخشنده و پاداش دهنده سپاس (شکرگزاران) است».

الهی در مورد تقوا و پرهیزکاری چه می‌گویی؟

﴿ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴾
(بقره / ۱۸۹)
«از خدا بترسید داشته باشید شاید رستگار شوید».

﴿ وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَى ۗ ﴾
(بقره / ۱۹۷)
«و (برای سفر آخرت از اعمال صالحه) توشه بردارید و بهترین توشه‌ها تقوا است».

﴿ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ تَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا ﴾
(طلاق / ۲)
«و کسی که نسبت به خداوند تقوا داشته باشد خدا نیز برای او راه خروج (از گرفتاری‌ها) را قرار می‌دهد».

﴿ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴾
(حجر / ۴۵)
«البته اهل تقوا را (در بهشت) باغ‌ها و چشمه‌های جاری خواهد بود».

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴾ (احزاب / ۷۰)
«ای اهل ایمان خدا ترس باشید و همیشه به حق و صواب سخن بگویید».

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ ^ط

وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴾ (حشر / ۱۸)

«ای اهل ایمان پرهیزگار شوید و هر نفسی باید بنگرد تا چه عملی برای فردای قیامت پیش از خود فرستاده است و از خدا بترسید که او به همه کردار شما آگاه است.»

﴿ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَكْفِرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ أَجْرًا ﴾ (طلاق / ۵)

«و هر که از خدا بترسد خدا گناهان او را ببوشد و او را پاداش بزرگ (بهشت ابدی) عطا می کند.»

﴿ طَسَّ ^ع تِلْكَ ءَايَاتُ الْقُرْآنِ وَكِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿۱﴾ هُدًى وَبُشْرَى

لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿۲﴾ الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ

هُمْ يُوقِنُونَ ﴿۳﴾

(نمل / ۳)

«طس - این آیات قرآن و کتاب مبین است، وسیله هدایت و بشارت برای مؤمنان است؛ همان کسانی که نماز را برپا می دارند، و زکات را ادا می کنند، و آنان به آخرت یقین دارند.»

﴿ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴾ (بقره / ۱۹۴)

«از خدا بترسید و بدانید که خدا با پرهیزکاران است.»

﴿ وَأَنْ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَاتَّقُوهُ وَهُوَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴾

(انعام / ۷۲)

سؤال از ما پاسخ از خداوند علیم

«و این که نماز بپا دارید و از او تقوی داشته باشید و او همان کسی است که بسوی او محشور می شوید.»

﴿ فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَأَسْمَعُوا وَأَطِيعُوا وَأَنْفِقُوا خَيْرًا
لِّأَنْفُسِكُمْ ﴾ (تغابن / ۱۶)

«پس تا می توانید پرهیزکار و خداترس باشید و سخن حق را بشنوید و اطاعت خدا کنید و از مال خود برای (ذخیره آخرت) به فقراء انفاق کنید.»

﴿ فَمَنْ اتَّقَى وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴾ (اعراف / ۳۵)

«پس هر که تقوا پیشه کرد و کار شایسته انجام داد پس هیچ گونه ترس و اندوهی برای آنان نخواهد بود.»

﴿ تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ بَجَعَلْنَاهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا
فَسَادًا وَالْعِزَّةَ لِلْمُنْقِبِينَ ﴾ (قصص / ۸۳)

«ما این سرای آخرت را برای آنان که در زمین اراده علو و فساد و سرکشی ندارند مخصوص می گردانیم، و حسن عاقبت خاص پرهیزکاران است.»

الهی در مورد توکل کردن چه سفارشی می کنی؟

﴿ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ﴾ (فاتحه / ۵)

«فقط تو را عبادت می کنیم و فقط از تو طلب یاری می کنیم.»

﴿ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ﴾ (آل عمران / ۱۵۹)

«خداوند کسانی را که به او توکل کنند دوست دارد.»

﴿ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ ﴾ (طلاق / ۳)

«هر که به خداوند توکل کند پس خدا او را کفایت می‌کند».

﴿ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴾ (نساء / ۸۱)

«در کارها به خدا توکل کن که خداوند برای مدد و نگهداری کافی است».

﴿ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴾

(تغابن / ۱۳)

«غیر از خداوند یکتا خدایی نیست و مؤمنین باید بر خداوند توکل کنند».

﴿ وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿۱۷۷﴾ الَّذِي يَرِنُكَ حِينَ تَقُومُ ﴿۱۷۸﴾

﴿ وَتَقَلِّبُكَ فِي السَّجْدِ ﴾ (شعراء / ۲۱۷-۲۱۹)

«و همیشه توکل بر خداوند مقتدر و مهربان کن، آن خدایی که چون به نماز برخیزی تو را می‌نگرد و همچنین به قیام و قعود تو در بین اهل سجود آگاه است».

﴿ وَأَفْوِضْ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴾ (مؤمن / ۴۴)

«و من کارهایم را به خدا واگذار می‌کنم زیرا که خداوند به امور بندگانش بینا و آگاه است».

﴿ إِنْ كُنْتُمْ ءَامِنُمْ بِاللَّهِ فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوا ، فَقَالُوا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا ﴾

(یونس / ۸۴ و ۸۵)

«(موسی به قوم خود گفت) اگر شما به خدا ایمان آوردید پس بر او توکل کنید، پس قوم گفتند به خدا توکل کردیم».

﴿ وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ ﴾ (فرقان / ۲۴)

«و توکل کن بر خداوندی که او همیشه زنده است و ساحت پاکش از مرگ و نابودی منزه است».

﴿حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾ (آل عمران / ۱۷۳)

«موقعی که حضرت ابراهیم را به آتش می‌انداختند گفت) خدا ما را کفایت می‌کند و چه وکیل خوبی است».

﴿إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ عَلَى الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ

يَتَوَكَّلُونَ﴾ (نحل / ۹۹)

«نیست او را (شیطان را) تسلط و غلبه بر آنان که ایمان آورده و بر خدای خود توکل می‌نمایند».

﴿إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَمُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ

يَحْزَنُونَ﴾ (احقاف / ۱۳)

«به درستی آن کسانی که گفتند پروردگار ما خداست سپس هم (بر سر این حرف) استقامت کردند پس برای آنان ترسی نیست و اندوهگین هم نمی‌شوند».

الهی در مورد صابرین چه می‌گویی؟

﴿وَلَنَبَلِّغَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ

وَالْأَنْفُسِ وَالْثَّمَرَاتِ وَشَرِّ الصَّابِرِينَ﴾ (بقره / ۱۵۵)

«و البته شما را به سختی‌ها مانند ترس و گرسنگی و کاهش دارایی و نفوس و میوه‌ها (آفات زراعت) آزمایش می‌کنیم و به شکیبایان (به قضای خدا) مژده بده».

﴿ فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُنْ كَصَاحِبِ الْحُوتِ إِذْ نَادَىٰ وَهُوَ

مَكْظُومٌ ﴾ (قلم / ۴۸)

«به حکم خداوندت صبر کن و مانند یونس مباش که در عذاب امت تعجیل کرد و پشیمان شد و در تاریکی شکم ماهی، خدا را برای نجات خود خواند.»

﴿ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَئِنَّ اللَّهَ رَمَىٰ وَلِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ

بَلَاءً حَسَنًا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴾ (انفال / ۱۷)

«ای رسول ما) چون تو تیر افکندی نه تو بلکه خدا افکند و خواست که مؤمنین را به یک آزمایش خوبی امتحان کند خداوند شنوا و داناست.»

﴿ إِنَّ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَاءَ لَا يُؤَخَّرُ ﴾ (نوح / ۴)

«هر آینه که اجل الهی (که مقدر است) چون وقتش برسد به تأخیر نیفتد.»

الهی آنها که از تو می ترسند چگونه اند؟

﴿ إِنَّمَا تَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الَّذِينَ عَلَّمْتُمُوهَا ﴾ (فاطر / ۲۸)

«از بندگان خداوند فقط دانشمندان از خداوند می ترسند.»

﴿ فَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَوْهُ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴾ (توبه / ۱۳)

«خداوند سزاوارتر است این که شما از او بترسید اگر ایمان آورده اید.»

﴿ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَتَخْشَ اللَّهَ وَيَتَّقْهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴾

(نور / ۵۲)

«و کسی که خدا و پیغمبرش را اطاعت کند و بترسد از خدا و پرهیز کند از خشم او پس چنین اشخاصی رستگار خواهند بود.»

﴿وَلَمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّاتٍ﴾ (رحمن / ۴۶)

«و برای کسی که از مقام پروردگارش بترسد (از محل ایستادن در حضور او بترسد) دو بهشت است.»

﴿وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَىٰ﴾

(نازعات / ۴۰)

«و اما هر کس از حضور در پیشگاه حضرت حق ترسیده باشد و نفس خود را از ارتکاب هوی و هوس بازداشته باشد پس حتماً جایگاه او بهشت خواهد بود.»

﴿هُدًى وَرَحْمَةً لِّلَّذِينَ هُمْ لِرَبِّهِمْ يَرْهَبُونَ﴾ (اعراف / ۱۵۴)

«هدایت و رحمت برای کسانی است که از پروردگار خود ترسانند.»

﴿رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَٰلِكَ لِمَنِ خَشِيَ رَبَّهُ﴾ (بینه / ۸)

«خدا از ایشان خشنود و ایشان هم از خدا خشنودند و این رتبه برای کسی است که از خداوندش ترسان باشد.»

﴿إِنَّهُمْ كَانُوا يُسْرِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا^ط

وَكَانُوا لَنَا خَشِيعِينَ﴾ (انبیاء / ۹۰)

«هر آینه آنان (زکریا و همسرش و فرزندش یحیی) در کارهای خیر تعجیل می کردند و در حال امید و ترس ما را می خواندند و همیشه به درگاه ما خشوع می نمودند.»

﴿وَبَشِّرِ الْمُخْبِتِينَ ﴿۱۱۱﴾ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَالصَّابِرِينَ

عَلَىٰ مَا أَصَابَهُمُ وَالْمُقِيمِي الصَّلَاةِ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ﴾

(حج / ۳۴-۳۵)

«و مژده بده به خشوع کنندگان، کسانی که موقع یادآوری خدا قلبشان هراسان و به آنچه به آنها می‌رسد شکیبا هستند و نماز می‌خوانند و از روزی‌هایی که به آنها داده‌ایم انفاق می‌کنند».

﴿إِنَّ الَّذِينَ تَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ﴾ (ملک / ۱۲)

«همانا آنان که از خدای خود در پنهانی می‌ترسند آنها را آمرزش و پاداش بزرگ خواهد بود».

﴿الَّذِينَ تَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِنَ السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ﴾

(انبیاء / ۴۹)

«پرهیزکاران) کسانی هستند که از خدای خود در نهان (و آشکار) می‌ترسند و از ساعت قیامت و روز جزا سخت هراسانند».

الهی آنان که امید به رحمت تو دارند چگونه‌اند؟

﴿كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَىٰ نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ﴾ (انعام / ۵۴)

«خداوند شما برای خودش رحمت را نوشته است».

﴿وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ

مَا تَفْعَلُونَ﴾ (شوری / ۲۵)

«او چنان خدایی است که از بندگانش توبه را می‌پذیرد و گناهان را می‌بخشد و می‌داند آنچه را که شما می‌کنید».

﴿قُلْ يَاعِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ

﴿إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْعَفُورُ الرَّحِيمُ﴾ (زمر / ۵۳)

«ای رسول ما) بگو ای بندگان من که بر نفس خود اسراف کرده‌اند از رحمت خداوند ناامید مباشید زیرا که خداوند تمام گناهان را می‌بخشد و البته او بسیار آمرزنده و مهربان است».

﴿الَّذِينَ تَجْتَنِبُونَ كَبِيرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ إِلَّا اللَّمَمَ ۗ إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعٌ
الْمَغْفِرَةَ﴾
(نجم / ۳۲)

«کسانی که از گناهان بزرگ و اعمال زشت دوری کنند مگر آن که لممی باشد گناه کوچکی از آنها سرزند) هر آینه مغفرت پروردگار تو بسیار وسیع است».

﴿فَإِنَّهُ كَانَ لِلْأَوَّابِينَ غُفُورًا﴾
(نساء / ۲۵)

«خداوند هر که را که با نیت پاک به درگاه او تضرع کند البته خواهد بخشید».

﴿يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا تُوبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نُّصُوحًا عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يُكَفِّرَ
عَنكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُم جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ﴾

(تحریم / ۸)

«ای کسانی که ایمان آورده‌اید به خداوند توبه نصوح (با خلوص عقیده و دائمی) کنید که شاید پروردگارتان گناهان شما را ببوشاند (بخشد) و شما را در باغ‌های بهشت که زیر درختانش نه‌ها جاری است داخل کند».

﴿إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِينَ﴾
(اعراف / ۵۶)

«براستی رحمت خداوند به نیکوکاران نزدیک است».

﴿وَأُنَبِّئُوكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۗ وَإِن تَتُوبَا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلُمُوا لَهُ ۗ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا
تُنصَرُونَ﴾
(زمر / ۵۳)

«و به درگاه پروردگارتان به توبه و انابه بازگردید و تسلیم امر او شوید پیش از آن که عذاب خدا فرا رسد و آن زمان هیچ گونه کمک و نجاتی نیابید».

﴿فَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَكُنْتُمْ مِنَ الْخَسِرِينَ﴾ (بقره/۶۴)

«پس اگر فضل و رحمت الهی برای شما نبود هر آینه شما جزو زیانکاران بودید».

﴿وَمَنْ تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَإِنَّهُ يَتُوبُ إِلَى اللَّهِ مَتَابًا﴾

(فرقان / ۷۱)

«و هر کسی توبه کند و نیکوکار باشد البته توبه‌اش به درگاه خدا خواهد رسید».

الهی در مورد نماز چه می‌فرماید؟

﴿وَأَسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ﴾

(بقره / ۴۵)

«از خداوند به صبر و نماز یاری جوئید که امری بسیار دشوار است مگر برای خاشعین».

﴿وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ﴾ (بقره / ۴۳)

«و نماز را بپا دارید و زکات را بدهید و با روکوع کنندگان رکوع کنید (اشاره به نماز جماعت است)».

﴿وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ ۗ

(عنکبوت / ۴۵)

وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ﴾

«و نماز را بپادار که برآستی نماز از فحشاء و منکر نهی می‌کند و باز می‌دارد و هر آینه ذکر خدا بزرگتر از (اندیشه خلق) است».

﴿ أَقِمِ الصَّلَاةَ لِدُلُوكِ الشَّمْسِ إِلَى غَسَقِ اللَّيْلِ وَقُرْآنَ الْفَجْرِ إِنَّ

قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا ﴾ (اسراء / ۷۸)

«نماز رو وقت زوال خورشید تا اول تاریکی شب بپا دار (نماز ظهر و عصر را از اول ظهر و نماز مغرب و عشا را از اول تاریکی شب) و نماز صبح را نیز بجای آر که آن به حقیقت مشهود و بیشتر مورد توجه است».

﴿ وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَّكَ عَسَىٰ أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا

مَحْمُودًا ﴾ (اسراء / ۷۹)

«و مقداری از شب را (ای پیغمبر ما) بیدار و متهجّد باش که تهجّد خاص توست، باشد که پروردگارت به مقام محمود (شفاعت) مبعوث گرداند (اشاره به نماز شب است)».

﴿ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ ۗ وَمِنَ

الَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَأَدْبَرَ السُّجُودِ ﴾ (ق / ۳۹ و ۴۰)

«و به حمد و ستایش پروردگارت پیش از طلوع خورشید و قبل از غروب آن تسبیح گو باش و باز مقداری از شب و در عقب سجده‌ها به تسبیح خدا مشغول باش (نماز پنجگانه)».

﴿ رِجَالٌ لَا تُلْهِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَن ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ

الزَّكَاةِ يُخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ ﴾ (نور / ۳۷)

«مردانی هستند که هیچ نوع کسب و تجارت آنها را از ذکر خدا و اقامه نماز و دادن زکات مشغول نمی‌کند و از روزی که دلها و دیده‌ها در آن روز مضطرب هستند هراسان و ترسانند».

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَرْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَعَبَدُوا رَبَّهُمْ وَأَفْعَلُوا

الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تَفْلِحُونَ﴾ (حج / ۷۷)

«ای اهل ایمان در نماز رکوع و سجود آورید و از روی اخلاص پروردگارتان را بپرستید و نیکی کنید شاید که رستگار شوید».

﴿فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ۝ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ﴾

(ماعون / ۴ و ۵)

«پس وای بر نمازگزارانی که در نمازهایشان غفلت می‌کنند و سهل‌انگاری می‌نمایند».

﴿مَا سَأَلَكَكُمْ فِي سَقَرٍ ۝ قَالَ لَمَّا لَمْ تَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ﴾

(مدثر / ۴۳)

«وقتی از اهل جهنم می‌پرسند چه چیز شما را در دوزخ انداخت؟ می‌گوید ما جزو نمازگزاران نبودیم».

الهی در مورد روزه گرفتن چه می‌گویی؟

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى

الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾ (بقره / ۱۸۳)

«ای کسانی که ایمان آورده‌اید برای شما روزه نوشته شد (واجب گشت) همچنان که به امت‌های پیش از شما نوشته شده بود شاید شما پرهیزکار باشید».

﴿ أَيَّامًا مَّعْدُودَاتٍ ۚ فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۗ وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينٍ ۚ فَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ ۗ وَأَن تَصُومُوا خَيْرٌ لَّكُمْ ۖ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ۗ﴾

(بقره / ۱۸۴)

«روزهای شمرده شده و معینی (به ماه رمضان) روزه دارید و هر کس از شما مریض و مسافر باشد (و روزه‌اش را بخورد) به تعداد روزهای بیماری و مسافرت در غیر ماه رمضان روزه بگیرد و برای اشخاصی هم که روزه گرفتن تکلیف شاق باشد (مانند پیرمردان - زنان حامله و شیرده و غیره) می‌توانند عوض روزه یک روز یک گرسنه‌ای را سیر کنند پس هر کس به نیکی اضافه کند (بیش از یک گرسنه سیر کند) این برای او بسی بهتر است و بی تعلل روزه داشتن برای شما بهتر خواهد بود اگر سود آن دانا باشید».

﴿ شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ ۚ فَمَن شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ ۗ﴾ (بقره / ۱۸۵)

«ماه رمضان ماهی است که قرآن در آن نازل شده است برای هدایت بشر و برای راهنمایی و امتیاز حق از باطل پس هر کسی این ماه را دریابد باید روزه بگیرد».

﴿ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ۖ ثُمَّ أَتُمُوا الصَّيَامَ إِلَى الْإِيلِ ۗ﴾ (بقره / ۱۸۷)

«و بخورید و بیاشامید تا آنگاه که سفیدی روز از سیاهی شب در سپیده‌دم پدیدار گردد (طلوع فجر) و پس از آن روزه را تا اول شب به پایان برسانید (اشاره به وقت روزه است)».

الهی در مورد حج رفتن و جهاد کردن چه می فرمایی؟

﴿ إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِلْعَالَمِينَ ﴾

(آل عمران / ۹۶)

«همانا اول خانه‌ای که برای محل عبادت مردم بنا شده همان خانه مکه است که در آن برکت و هدایت خلاق است».

﴿ وَ لِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ ﴾

﴿ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴾

(آل عمران / ۹۷)

«و خداوند را بر مردم حقی است از نظر زیارت بیت‌الله الحرام برای کسانی که استطاعت دارند و هر که کفر ورزد پس خداوند از همه عالمیان بی‌نیاز است».

﴿ وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلَىٰ كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ ﴾

﴿ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ ﴾

(حج / ۲۷)

«(ای رسول ما) مردم را به اداء مناسک حج اعلام کن تا پیاده و سواره از هر راه دور بسوی تو جمع آیند».

﴿ إِنَّ الْأَصْفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ ^ط فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا

جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطُوفَ بِهِمَا ﴾

(بقره / ۱۵۸)

«سعی بین صفا و مروه از شعائر دین خداست پس هر کس حج خانه کعبه یا اعمال مخصوص عمره بجای آورد باکی بر او نیست که سعی صفا و مروه نیز بجا آورد».

﴿ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَهْلِ ^ط قُلْ هِيَ مَوَاقِيتُ لِلنَّاسِ وَالْحَجِّ ﴾

(بقره / ۱۸۹)

«ای پیغمبر) در مورد بدر و هلال ماه از تو سوال می‌کنند بگو که در آن تعیین اوقات عبادت حج و سایر اعمال مردم است (مانند روزه ماه رمضان)».

﴿كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهُ لَكُمْ﴾ (بقره / ۲۱۶)

«جنگ با دشمنان بر شما نوشته شده (واجب گشت) در حالی که شما از آن اکراه دارید».

﴿وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ﴾ (حج / ۷۸)

«و در راه خدا جهاد کنید و حق آن را ادا نمایید».

﴿وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ

تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ﴾ (انفال / ۶۰)

«ای مسلمانان) آماده کنید برای آنها آنچه مقدور شماست از هر نیرویی و اسبان پا بسته بترسانید به واسطه آن نیروهای جنگی دشمن خدا و دشمن خودتان را».

﴿وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾ (مائده / ۳۵)

«و جنگ و کشتار کنید در راه خدا و بدانید که هر آینه خداوند شنوا و داناست».

﴿وَفَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا﴾ (نساء / ۹۵)

«خداوند جهادکنندگان را بر سایرین (که در رزم شرکت نمی‌کنند) به اجر و پاداش بزرگ برتری داده است».

﴿إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنْ لَهُمُ

الْجَنَّةَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعَدًّا عَلَيْهِ حَقًّا

فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْقُرْآنِ وَمَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ
فَأَسْتَبِثُوا بِبَيْعِكُمُ الَّذِي بَايَعْتُمْ بِهِ ۚ وَذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١١١﴾

(توبه / ۱۱۱)

«خداوند جان و مال مؤمنین را به بهای بهشت خریداری کرده که آنها در راه خدا جهاد کنند تا دشمنان دین را به قتل رسانند یا خود کشته شوند و این وعده قطعی است بر خدا و عهدی است که در (۳ دفتر آسمانی که دفتردارشان حضرات موسی و عیسی و محمد ﷺ هستند) تورات و انجیل و قرآن یاد فرموده است و چه کسی از خدا به وفای عهد باوفاتر است؟ ای اهل ایمان به خودتان در این معامله بشارت دهید که این معاهده با خدا حقیقتاً سعادت و فیروزی بزرگی است.»

﴿وَلَيْنَ قُتِلْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ مُتُّمْ لَمَغْفِرَةٍ مِّنَ اللَّهِ وَرَحْمَةٍ خَيْرٌ مِّمَّا
تَجْمَعُونَ﴾

(آل عمران / ۱۵۷)

«و اگر در راه خدا کشته شده یا بمیرید (در آن جهان) به آمرزش و رحمت خدا نایل می شوید و آن بهتر از هر چیزی است که در دنیا جمع آوری کرده اید.»

﴿وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا ۚ بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ
يُرْزَقُونَ﴾

(آل عمران / ۱۶۹)

«البته چنان مپندارید که آنان که در راه خدا کشته شده اند مردگانند، بلکه آنان زنده به حیات ابدی شدند و در نزد خداوند متنعم خواهند بود.»

﴿وَإِنْ جَنَحُوا لِلسَّلْمِ فَاجْنَحْ لَهَا وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۚ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ﴾

(انفال / ۶۱)

«و اگر دشمنان تو (ای پیغمبر) به صلح و مسالمت تمایل داشتند تو نیز به صلح مایل باش و بر خدا توکل کن که خدا (به آنچه صلاح خلق است) شنوا و داناست.»

الهی در مورد دادن زکات چه می فرماید؟

﴿وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ﴾ (ذاریات / ۱۹)

«و در مال و دارایی خود حقی معین و معلوم گردانند تا به سائلان و محرومین بدهند.»

﴿وَأَتُوا الزَّكَاةَ وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ مِن خَيْرٍ يَّجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ ۗ﴾

﴿إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ﴾ (بقره / ۱۱۰)

«و زکات بدهید و آنچه را که برای خودتان از خیر پیش می فرستید آن را در نزد خداوند بازمی یابید و هر آینه خداوند به آنچه می کنید آگاه است.»

﴿وَمَا آتَيْتُم مِّن زَكَاةٍ تُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ

الْمُضْعِفُونَ﴾ (روم / ۳۹)

«و آنچه شما برای رضای خدا (بدون ریا) از زکات دادید چندین برابر می شود و همین زکات دهندگان هستند که دارایی شان را افزون می کنند.»

﴿وَرَحْمَتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ ۚ فَسَأَلْتُهَا لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ وَيُؤْتُونَ

الزَّكَاةَ وَالَّذِينَ هُمْ بِعَآيَتِنَا يُؤْمِنُونَ﴾ (اعراف / ۱۵۶)

«و رحمت واسعه من همه موجودات را فراگرفته پس برای کسانی که تقوی پیشه گیرند و زکات بدهند و همچنین به کسانی که به آیات ما ایمان آورند آن رحمت را حتم و لازم خواهم نمود.»

﴿وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ﴾ (مؤمنون / ۴)

«از جمله صفات مؤمنان رستگار شده آن است که زکات مال خود را به مستحقین می دهند».

﴿خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا﴾ (توبه / ۱۰۳)

«ای رسول ما) از اموال آنان زکات بگیر تا هم داریی آنها و هم نفوسشان را پاکیزه و تطهیر کنی».

﴿كُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَآتُوا حَقَّهُ يَوْمَ حَصَادِهِ﴾

(انعام / ۱۴۱)

«شما از آن میوه هر وقت برسد بخورید و حق زکات فقیران را هم به روز درو کردن بدهید».

﴿الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ

يُوقِنُونَ﴾ (نمل / ۳)

«کسانی که نماز بپا می دارند و زکات می دهند و همانها هستند که به روز قیامت یقین دارند».

الهی در مورد امر به معروف و نهی از منکر چه می فرمایی؟

﴿ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجِدِلْهُمْ بِالَّتِي

هِيَ أَحْسَنُ﴾ (نحل / ۱۲۵)

«مردم را به راه پروردگارت بخوان با حکمت و پند و اندرز و نیک مجادله کن با آنها به نحو شایسته و خوب».

﴿وَلَتَكُنَّ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ

الْمُنْكَرِ ۗ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾ (آل عمران / ۱۰۴)

«و باید از شما امتی باشد که مردم را به خیر و سعادت دعوت کنند و به نیکی‌ها امر کنند و از زشتی‌ها باز دارند و آنها رستگارانند».

﴿أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ ۗ أَفَلَا

تَعْقِلُونَ﴾ (بقره / ۴۴)

«آیا مردم را به نیکی دستور می‌دهید و خودتان آن را فراموش می‌کنید در حالی که شما کتاب را می‌خوانید مگر عقل ندارید؟ (اشاره به یکی از شرایط امر به معروف و نهی از منکر است که شخص امر باید اول خودش موضوع را رعایت نماید)».

﴿يَتَأْتِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ ۗ كَبُرَ مَقْتًا

عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ﴾ (صف / ۳ و ۲)

«ای اهل ایمان چرا می‌گویید چیزی را که خودتان عمل نمی‌کنید گناه بزرگی است در نزد خدا این که بگویید و عمل نکنید».

﴿يَبْنِي أَقِمِ الصَّلَاةَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ﴾ (لقمان / ۱۷)

«(لقمان به فرزندش می‌گوید) ای پسرک من نماز را بپا دار و امر به معروف و نهی از منکر کن».

﴿وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ۗ يَأْمُرُونَ

بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ﴾ (توبه / ۷۱)

«مردان مؤمن و زنان مؤمنه برخی از آنها برای عده دیگر دوستانند که امر می‌کنند به معروف و نهی می‌کنند از منکر».

﴿يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُسْرِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَأُولَئِكَ مِنَ الصَّالِحِينَ﴾

(آل عمران / ۱۱۴)

«ایمان می‌آورند به خداوند و روز قیامت و (مردم را) امر می‌کنند به نیکی و باز می‌دارند از زشتی و می‌شتابند در خیرات و همانها از اشخاص شایسته‌اند».

﴿كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ﴾

(آل عمران / ۱۱۰)

«شما بهترین امتی هستید که برای اصلاح بشر به آن قیام کردید که مردم را به کارهای خوب وادار کنید و از کارهای زشت بازدارید و به خداوند ایمان آرید».

الهی در مورد تویی و تبری چه می‌فرمایی؟

﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ﴾

(حجرات / ۱۰)

«فقط مؤمنان (در راه خداپرستی) با همدیگر بردارند».

﴿إِنْ أَوْلِيَاؤُهُ إِلَّا الْمُتَّقُونَ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ﴾

(انفال / ۳۴)

«دوستان خدا نیستند مگر پرهیزکاران و لکن اکثر مردم نادانند».

﴿يَتَأَيُّبُ الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ﴾

(ممتحنه / ۱)

«ای اهل ایمان هرگز با کافران که دشمن من و شما هستند دوستی نکنید.»

﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ﴾

﴿وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾ (آل عمران / ۳۱)

«ای پیغمبر بگو اگر شما خدا را دوست بدارید مرا پیروی کنید؛ تا خدا شما را دوست بدارد و گناهانتان را ببخشد که خداوند آمرزنده و مهربان است.»

﴿مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ﴾

﴿اتَّخَذَتْ بَيْتًا وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعَنْكَبُوتِ﴾

(عنکبوت / ۴۱)

«مثل آنان که غیرخدا را به دوستی گرفته‌اند (این دوستی که در سستی و بی‌بنیادی) مانند خانه‌ای است که عنکبوت درست کرده است و البته سست‌ترین خانه‌ها، خانه عنکبوت است.»

الهی در مورد آنها که دل‌بستگی به دنیا دارند چه می‌فرمایی؟

﴿يَعْلَمُونَ ظَهْرًا مِنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَافِلُونَ﴾

(روم / ۷)

«این مردم کوردل) به امور ظاهری زندگی دنیا آگاهند و از عالم آخرت (وعده ثواب و عقاب) بکلی بی‌خبرند.»

﴿وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَعِبٌ وَلَهْوٌ وَلَلدَّارُ الْآخِرَةُ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ﴾

﴿أَفَلَا تَعْقِلُونَ﴾ (انعام / ۳۲)

«این زندگانی دنیا چیزی غیر از لهو و بازیچه نیست و هرآینه سرای آخرت بهتر است برای پرهیزکاران آیا عقل ندارید؟».

﴿ مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا نُوفِّ إِلَيْهِمْ أَعْمَلَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ ﴿١٦٥﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا النَّارُ ۗ وَحَبِطَ مَا صَنَعُوا فِيهَا وَبِطِلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴾ (هود / ۱۶۵ و ۱۶۶)

«کسانی که طالب زندگی مادی و زینت و شهوات دنیوی هستند ما مزد کوشش آنها را در دنیا بطور کامل می‌دهیم و از اجر عملشان هیچ کم نمی‌شود، اما هم اینان هستند که در سرای آخرت بهره‌ای جز آتش دوزخ ندارند و همه افکار و اعمالشان در راه دنیا ضایع و باطل می‌گردد».

﴿ وَمَا أُوتِيتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَّعُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا ۗ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ ۗ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴾ (قصص / ۶۰)

«و آنچه از نعمتهای این جهان به شما داده شده است همین متاع و زیور بی‌ارزش دنیاست و آنچه نزد خداست بهتر و باقی‌تر است آیا عقل ندارید؟»

﴿ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ ۗ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ الْغُرُورُ ﴾ (لقمان / ۳۳)

«البته وعده خدا حق و حتمی است پس زنهار شما را زندگانی دنیا فریب ندهد و از عقاب خدا هم (به علت عفو و کرمش) شیطان شما را مغرور نکند».

﴿وَأَضْرَبَ لَهُمْ مَثَلًا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا كَمَا أَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ فَأَصْبَحَ هَشِيمًا تَذْرُوهُ الرِّيحُ ۗ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ مُّقْتَدِرًا﴾
(کَهِف / ٤٥)

«ای پیامبر! این چنین مَثَل بزن که زندگانی دنیا مانند آبی است که ما از آسمان نازل کردیم که به وسیله آن نباتات زمین در هم پیچیده و نمو کند سپس صبحگاهی همه در هم شکسته و خشک شود و بدست بادهای (حوادث) زیر و رو گردند و خداوند بر هر چیز اقتدار کامل دارد».

﴿إِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْأَرْضِ زِينَةً لِّهَا لِنَبْلُوهُمْ أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ۗ وَإِنَّا لَجَاعِلُونَ مَا عَلَيْهَا صَعِيدًا جُرُزًا﴾
(کَهِف / ٧ و ٨)

«ما آنچه را که در زمین است (کلیه وسایل مادی زندگی) زینت و آرایش ملک زمین قرار دادیم تا مردم را به آن آزمایش کنیم که کدام یک در طاعت خدا عملشان بهتر است و ما آنچه را که زیور زمین گردانیدیم باز همه را به دست ویرانی و فنا می‌دهیم».

﴿وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِمْ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ ۗ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ﴾
(طه / ١٣١)

«ای رسول ما! هرگز با چشم حسرت به متاع ناچیزی که در حیات دنیای فانی برای امتحان به قومی (منافق و جاهل) داده‌ایم نگاه مکن و رزق (پاکیزه) خدای تو بسیار بهتر و پاینده‌تر است».

﴿فَاعْرِضْ عَنْ مَنْ تَوَلَّىٰ عَنْ ذِكْرِنَا وَلَمْ يُرِدْ إِلَّا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا﴾

(نجم / ٢٩)

«از هر کسی که از یاد ما (یا از احکام قرآن ما) روگردانید و جز زندگانی دنیای فانی را نخواست بکلی اعراض کن.»

﴿بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ﴾

(اعلیٰ / ۱۵ و ۱۶)

«بلکه مردم (با این همه مذمت دنیا) از جهل و غفلت زندگی دنیوی را ترجیح می‌دهند در صورتی که منزل آخرت بسی بهتر و پاینده‌تر از (دنیای چند روزه) است.»

الهی در مورد مرگ چه می‌فرمایی؟

﴿الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ

الْغَفُورُ﴾

(ملک / ۲)

«خدایی که مرگ و زندگی را آفرید که شما بندگان را امتحان و آزمایش کند تا کدام یکی از شماها کردارش نیکوتر است و او عزیز و آمرزنده است.»

﴿كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَنَبَلُّوكُم بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً وَإِلَيْنَا

تُرْجَعُونَ﴾

(انبیاء / ۳۵)

«هر نفسی (شرب تلخ) مرگ را خواهد چشید و ما شما را به بد و نیک مبتلا می‌کنیم تا بیازماییم و (هنگام مرگ) بسوی ما باز می‌گردید.»

﴿إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ﴾

(زمر / ۳۰)

«ای رسول ما) هم تو و هم سایرین همه خواهید مرد.»

﴿وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِّن قَبْلِكَ الْخُلْدَ أَفَلَا يَن مِّتَّ فَهُمْ الْخَالِدُونَ﴾

(انبیاء / ۳۴)

«ای پیغمبر) ما به هیچ کس پیش از تو عمر ابدی ندادیم (تا به تو بدهیم) آیا با این که تو هم (که از همه محبوب تری) خواهی مرد دیگران به دنیا زنده مانند؟»

﴿ فَهَلْ تَرَى لَهُم مِّنْ بَاقِيَةٍ ﴾ (حاقه / ۸)

«آیا هیچ بینی که به روزگار اثری از آنان باقی باشد.»

﴿ أَيَنَّمَا تَكُونُوا يُدْرِكُكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُّشِيدَةٍ ﴾

(نساء / ۷۸)

«هر کجا باشید مرگ شما را دریافت می کند ولو در قلعه های محکم قرار بگیرید.»

﴿ قُلْ إِنَّ الْمَوْتَ الَّذِي تَفِرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مُلَاقِيكُمْ ثُمَّ تُرَدُّونَ

إِلَىٰ عِلْمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴾ (جمعه / ۸)

«ای پیغمبر به یهودی ها) بگو هر آینه از مرگی که شما فرار می کنید پس آن شما را ملاقات خواهد کرد و بعد از مرگ به سوی خدایی که دانای پنهان و آشکار است باز می گردید پس او شما را از آنچه عمل کرده اید آگاهتان می کند.»

﴿ نَحْنُ قَدَرْنَا بَيْنَكُمْ الْمَوْتَ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴾ (واقعه / ۶۰)

«ما مرگ را برای همه مخلوقات (بر اختلاف وضع و سن) مقدر ساختیم و هیچ کس بر قدرت ما سبقت نتواند برد.»

﴿ وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تَمُوتَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ كَتَبْنَا مُوَجَّلًا ﴾

(آل عمران / ۱۴۵)

«و هیچ کس جز به فرمان خدا نخواهد مرد که اجل هر کس در لوح قضای الهی به وقت معین ثبت شده است.»

﴿ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ ﴾ (لقمان / ۳۴)

«و هیچ کس نمی‌داند در کدام نقطه زمین خواهد مرد».

الهی در مورد آخرت و قیامت چه می‌فرمایی؟

﴿ أَقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ ﴾ (انبیاء / ۱)

«حساب مردم (در روز قیامت) نزدیک شده در حالی که آنها در غفلت بوده و اعراض کننده‌اند».

﴿ يَتَأْتِيهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ ﴾

(حج / ۱)

«ای مردم بترسید از پروردگارتان زیرا زلزله ساعت (قیامت) بسیار امر بزرگی است».

﴿ يَتَأْتِيهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ وَأَخْشَوْا يَوْمًا لَا تَجْزِي وَالِدٌ عَنْ وَلَدِهِ ﴾

﴿ وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَاوِزٌ عَنِ وَالِدِهِ شَيْئًا ﴾ (لقمان / ۳۳)

«ای مردم از خدا بترسید و هراسناک باشید از آن روزی که هیچ پدری را به جای فرزند و هیچ فرزندی را به جای پدر پاداش و کیفر نکنند».

﴿ فَلَنَسْأَلَنَّ الَّذِينَ أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ وَلَنَسْأَلَنَّ الْمُرْسَلِينَ ﴾

(اعراف / ۶)

«(در روز قیامت موقع حساب مردم) پس هم از امتها که برایشان پیغمبر فرستادیم خواهیم پرسید و هم از خود پیغمبران خواهیم پرسید».

﴿ اُنْحَسِبُ الْاِنْسَانُ اَلَنْ نَجْمَعَ عِظَامَهُ ﴿٤﴾ بَلَىٰ قَدَرِيْنَ عَلٰى اَنْ

نَسُوْىَ بَنَانَهُ ﴿٥﴾ (قیامه / ۴ و ۳)

«آیا انسان چنین خیال می‌کند که ما هرگز استخوانهای او را جمع نخواهیم کرد بلی ما قدرت داریم که حتی سرانگشتان او را مثل او درست درآوریم.»

﴿ اَفْحَسِبْتُمْ اَنَّمَا خَلَقْنٰكُمْ عَبَثًا وَّ اَنَّكُمْ اِلَيْنَا لَا تُرْجَعُوْنَ ﴿١١٥﴾

(مؤمنون / ۱۱۵)

«آیا چنین می‌پندارید که ما شما را برای بازیچه و کار بیهوده خلق کرده‌ایم و شما بسوی ما بازگشت نخواهید نمود؟»

﴿ وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَّنَسِيَ خَلْقَهُ ﴿٧٩﴾ قَالَ مَنْ يُحْيِ الْعِظَمَ وَهِيَ رَمِيْمٌ

﴿٧٨﴾ قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي اَنْشَأَهَا اَوَّلَ مَرَّةٍ وَّهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيْمٌ ﴿٧٩﴾

(یس / ۷۸ و ۷۹)

«عربی استخوان پوسیده‌ای را حضور پیغمبر اکرم آورد و گفت آیا شما می‌گویید این استخوان در روز قیامت زنده می‌شود بلافاصله آیه شریفه جواب عرب را چنین داد) و برای ما مثلی زد و خلقت خود را فراموش کرد و گفت چه کسی این استخوانها را زنده می‌کند در حالی که آنها پوسیده‌اند؟ ای پیغمبر بگو همان کسی آنها را زنده می‌کند که دفعه اول آنها را بوجود آورد و او بر هرگونه آفرینشی تواناست.»

﴿ وَاَتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَعَةٌ

وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٨﴾ (بقره / ۴۸)

«و بترسید از روزی که کسی به جای دیگری جزا نمی‌بیند و هیچ شفاعتی از کسی پذیرفته نمی‌شود و از هیچ کس فدیة و بدلی پذیرفته نمی‌شود و به کسی هم کمک کرده نمی‌شود».

﴿وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ قَالُوا بَلَىٰ وَرَبِّنَا قَالَ

فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٤﴾ (احقاف / ٣٤)

«در آن روز کسانی که در دنیا کفر ورزیدند به آتش جهنم نشان داده می‌شوند و می‌پرسند آیا این آتش حقیقت ندارد؟ می‌گویند بلی پروردگار ما حق است، خدا فرماید پس بچشید این عذاب را که نتیجه کفر شماست».

﴿فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاحَةُ ﴿٣٣﴾ يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ ﴿٣٤﴾ وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ

﴿٣٥﴾ وَصَحْبَتِهِ وَبَنِيهِ ﴿٣٥﴾ (عبس / ٣٣ و ٣٤ و ٣٥)

«آنگاه که ندای قیامت به گوش همه مردم می‌رسد روزی است که مرد از برادر و مادر و پدر و زن و فرزند خود می‌گریزد».

﴿إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ﴿٢١﴾ لِلطَّٰغِينَ مَعَابًا ﴿٢٢﴾

«همانا دوزخ در انتظار بدکاران است و جای مردم سرکش و ستمگر است».

﴿لَنْ نَنْفَعَكُمْ أَرْحَامَكُمْ وَلَا أَوْلَادَكُمْ ؕ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَفْصَلُ بَيْنَكُمْ

﴿٣﴾ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣﴾ (ممتحنه / ٣)

«هرگز در روز قیامت خویشان و فرزندان شما برایتان سودی نخواهند داشت که در

آن روز میان شما بکلی جدایی می‌افتد و خداوند به هر چه عمل کنید آگاه است».

﴿الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَهْوًا وَلَعِبًا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ
نَنْسَهُمْ كَمَا نَسُوا لِقَاءَ يَوْمِهِمْ هَذَا وَمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا
تَجْحَدُونَ﴾ (اعراف / ۵۱)

«آنان که دین خدا را افسون و بازیچه گرفته و متاع فریبنده حیات دنیا آنها را مغرور و غافلگیر کرد ما هم امروز آنها را فراموش می‌کنیم (به نظر رحمت نگاه نمی‌کنیم) چنان که آنان چنین روزی را به خاطر نیاوردند و آیات ما را انکار کردند».

﴿إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٤٦﴾ أَدْخُلُوها بِسَلْمٍ ءَامِنِينَ﴾ (حجر / ۴۵-۴۶)

«و اهل تقوی را در بهشت باغات و نه‌رهای جاری خواهد بود و (به آنها خطاب می‌شود) که درود باد بر شما و با کمال ایمنی و احترام وارد بهشت می‌شوند».

﴿إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ يَهْدِيهِمْ رَبُّهُم بِإِيمَانِهِمْ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ﴾ (یونس / ۹)

«آنان که ایمان به خدا آورده و نیکوکار شدند خدا به سبب همان ایمان آنها را به راه سعادت و بهشت رهبری کند که نه‌رها زیر درختانش جاری است و متنعم گردند».

الهی آنها که به دنبال علم می‌روند چگونه‌اند؟

﴿قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ﴾ (زمر / ۹)
«بگو آیا کسانی که می‌دانند با کسانی که نمی‌دانند برابرند؟».

﴿يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ﴾

(مجادله / ۱۱)

«خداوند مرتبه هر کسی از شما را که اهل ایمان باشند و همچنین درجات دانشمندان را بلند می‌گرداند.»

﴿ وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا ﴾

(اسراء / ۸۵)

«و به شما بهره‌ای از علم داده نشده است مگر کمی.»

﴿ وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ ﴾

(سبا / ۶)

«اشخاصی که اهل دانش و معرفت هستند دیدند که قرآنی که بر تو نازل شده از جانب پروردگار تو به حق نازل شده است.»

﴿ هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسَ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُورًا وَقَدَرَهُ مَنَازِلَ

لِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَلِكَ إِلَّا بِالْحَقِّ

يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴾

(یونس / ۵)

«اوست خدایی که به خورشید روشنی‌های (ذاتی که با حرارت توأم است) و به ماه روشنی (اکتسابی) داد و سیر ماه را در منازلی برای تعیین شماره ایام سال قرار داد و اینها را خداوند روی نظم و ترتیب و به حق آفریده (نه به بازیچه) و آیات و نشانه‌های خود را مفصلاً برای دانشمندان و صاحبان علم بیان می‌کند.»

الهی در مورد اخلاق خوب چه می‌گویی؟

﴿ وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ ﴾

(قلم / ۴)

«و در حقیقت تو (ای پیغمبر ما) برای یک خلقی بزرگ آراسته‌ای.»

﴿ فِيمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ^ط وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ

لَأَنْفَضُوا مِنْ حَوْلِكَ^ط فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ ﴾ (آل عمران/ ۱۵۹)

«مرحمت خدا بود (ای پیغمبر) که این حُسن خلق و خوی خوش را به تو داد و اگر تندخو و سخت دل بودی مردم از اطراف تو پراکنده می‌شدند پس (چون امت به نادانی در باره تو بد کنند) از آنها درگذر و برای ایشان طلب مغفرت و آمرزش کن.»

﴿ وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا ﴾

(بقره / ۸۳)

«و با مردم به زبان خوش تکلم کنید.»

الهی در مورد آنها که دیگران را عفو می‌کنند چه می‌فرمایی؟

﴿ إِنَّ اللَّهَ لَعَفُورٌ غَفُورٌ ﴾

(حج / ۶۰)

«بدرستی که خداوند عفوکننده و آمرزنده است.»

﴿ خُذِ الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ ﴾ (اعراف / ۱۹۹)

«عفو را پیشه کن و به نیکی امر کن و از مردم جاهل و نادان رو گردان.»

﴿ وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ ﴾

(شوری / ۲۵)

«و او چنان خدایی است که توبه را از بندگانش قبول می‌کند و از بدیهای آنها در می‌گذرد.»

﴿ وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ ﴾ (نور / ۲۲)

«باید عفو کنند و ببخشند آیا دوست ندارید این که خداوند هم شما را ببخشد.»

﴿وَمَا أَصْبَكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فِيمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُوا عَنْ كَثِيرٍ﴾

(شوری / ۳۰)

«هرگونه مصیبت و گرفتاری و پیشامدی که به شما می‌رسد مولود اعمال خود شماست و در عین حال خدا بسیاری از اعمال شما را مورد عفو قرار می‌دهد.»

﴿وَيَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلِ الْاَعْفُو كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ

الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ﴾

(بقره / ۲۱۹)

«ای پیامبر) و از تو می‌پرسند چه انفاق کنند؟ بگو عفو و بخشش، همین طور خداوند برای شما آیات را بیان می‌کند شاید که شما تفکر کنید.»

﴿فَأُولَئِكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَعْفُوَ عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفْوًا غَفُورًا﴾

(نساء / ۹۹)

«پس آنها (مستضعفین) امیدوار به عفو و بخشش خداوند هستند که خدای (مهربان) گناهشان را ببخشد و خداوند بخشنده و آمرزنده است.»

﴿وَإِنْ تَعْفُوا وَتَصْفَحُوا وَتَغْفِرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾

(تغابن / ۱۴)

«و اگر از آنها (بعضی از زنان و فرزندانان که دشمن شما هستند) عفو و آمرزش و چشم‌پوشی کنید خدا هم (در باره شما) بسیار آمرزنده و مهربان است.»

﴿إِنْ تُبَدُّوا خَيْرًا أَوْ تُخَفُّوهُ أَوْ تَعْفُوا عَنْ سُوءٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُورًا

قَدِيرًا﴾ (نساء / ۱۴۹)

«و اگر در باره مردم به آشکار یا پنهانی نیکی کنید یا از بدی دیگران درگذرید پس خدا هم از بدیهای شما درگذرد با این که بر انتقام بدان تواناست».

﴿وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِثْلُهَا ۗ فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ﴾

(شوری / ۴۰)

«و جزای کار بد مثل آن بدی است پس هر که عفو کند و سازش نماید در این صورت مزد و پاداش او بر خداست».

الهی در مورد سخا و جود و کرم چه سفارش می‌نمایی؟

﴿لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ﴾ (آل عمران / ۹۲)

«هرگز به نیکی و خیر نمی‌رسید مگر موقعی که از آنچه خودتان دوست دارید برای نیازمندان انفاق کنید».

﴿وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَهُوَ مُخْلِفُهُ ۗ وَهُوَ خَيْرُ الرَّزُقِينَ﴾

(سبأ / ۳۹)

«و شما هر چه در راه خدا انفاق کنید به شما عوض می‌دهد و او بهترین روزی‌دهنده‌هاست».

﴿وَأَنْفِقُوا خَيْرًا لِأَنْفُسِكُمْ ۗ وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ

الْمُفْلِحُونَ﴾ (تغابن / ۱۶)

«و از مال خود (برای ذخیره آخرت) بخشش کنید و کسانی که از بخل نفس خود محفوظ بمانند پس آنها رستگارانند.»

﴿وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ﴾ (ضحی / ۱۰)

«اگر نیازمندی از تو چیزی بخواهد بده) و بر سائل بانگ مزن.»

﴿الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾

(بقره / ۲۷۴)

«کسانی که اموال و دارایی‌شان را در شب و روز (در راه خدا و برای جلب رضای او) انفاق می‌کنند و این انفاق ممکن است در پنهانی یا آشکار باشد برای آنان نزد پروردگارشان اجر و پاداشی است و هیچ‌گونه خوف و هراسی نداشته و اندوهگین نمی‌گردند.»

الهی در مورد صبر کردن چه می‌فرماید؟

﴿فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ﴾ (روم / ۶۰)

«ای پیغمبر بر آنچه می‌گویند تو شکبیا باش که همانا وعده ی خداوند راست و حتمی است.»

﴿وَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَأَهْجُرْهُمْ هَجْرًا جَمِيلًا﴾ (مزمل / ۱۰)

«ای پیغمبر بر آنچه می‌گویند تو شکبیا باش و به طرزی نیکو از آنان دوری گزین.»

﴿فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَطِعْ مِنْهُمْ ءَاثِمًا أَوْ كَفُورًا﴾ (دهر / ۲۴)

«ای پیغمبر بر اطاعت فرمان پروردگارت شکبیا باش و از مردم گنه‌کار و بدکیش اطاعت مکن.»

(حج / ۵۹)

﴿وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ﴾

«بدرستی که خداوند هر آینه دانا و حلیم است.»

(هود / ۷۵)

﴿إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّهٌ مُنِيبٌ﴾

«هر آینه ابراهیم حلیم و رثوف بود و از خداوند برای خود و دیگران آمرزش می طلبید.»

(نحل / ۴۲)

﴿الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ﴾

«کسانی که شکیبایی می کنند و بر پروردگارشان توکل دارند.»

﴿وَإِنَّ عَاقِبَتَهُمُ لَفَآئِدٌ مِّمَّا عَفَوْا بِمِثْلِ مَا عُوقِبْتُمْ بِهِ^ط وَلَئِن صَبَرْتُمْ لَهُوَ خَيْرٌ

(نحل / ۱۲۶)

لِلصَّابِرِينَ﴾

«اگر به شما مسلمانان کسی عقوبت و ستمی رسانید شما هم به همان مقدار انتقام کنید و اگر صبر کنید هر آینه این بهتر است برای صابرین.»

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ

(آل عمران / ۲۰۰)

تُفْلِحُونَ﴾

«ای اهل ایمان در کار دین صبور و شکیبیا باشید و یکدیگر را به صبر و مقاومت توصیه کنید و آماده کار دشمن بوده و تقوی پیشه کنید شاید شما رستگار شوید.»

(آل عمران / ۱۴۶)

﴿وَاللَّهُ سَجِيبٌ الصَّابِرِينَ﴾

«خدا شکیبایان را دوست دارد.»

(احقاف / ۳۵)

﴿فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُولُو الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ﴾

«ای پیامبر ما صبر کن همچنان که پیغمبران اولوالعزم صبر کردند.»

﴿ إِنَّمَا يُوفِي الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴾ (زمر / ۱۰)

«هر آینه پاداش شکیبایان بطور کامل و بدون حساب داده خواهد شد.»

﴿ سَلِّمُوا عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَبِعَمِّ عُقْبَى الدَّارِ ﴾ (رعد / ۲۴)

«(هنگام ورود صابرین به بهشت فرشتگان گویند) سلامتی و درود باد بر شما به سبب آن که صبر کردید و چه خوب است سرای آخرت.»

﴿ إِنَّا وَجَدْنَاهُ صَابِرًا نِعَمَ الْعَبْدِ إِنَّهُ أَوَّابٌ ﴾ (ص / ۴۴)

«ما او را (ایوب را) بنده صابری یافتیم چه نیکو بنده‌ای بود که دائم توجهش به درگاه ما بود.»

الهی در مورد صداقت داشتن و امانت چه می‌فرماید؟

﴿ يَتَّيِبُهَا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا أَتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴾ (احزاب / ۷۰)

«ای اهل ایمان خداترس باشید و همیشه به صدق و صواب سخن گویند.»

﴿ وَادْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا ﴾

(مریم / ۵۴)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ

(التوبه ۱۱۹)

«ای اهل ایمان از خداوند بترسید و همیشه با راستگویان باشید.»

﴿ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا ﴾ (نساء / ۵۸)

«هر آینه خداوند دستور می‌دهد به شما که امانات را به صاحبانش برگردانید.»

﴿ وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْنَتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ ﴾ (مؤمنون / ۸)

«و کسانی که به اماناتشان و همچنین به عهد و پیمان خود وفا می‌کنند».

﴿فَإِنْ أَمِنَ بَعْضُكُم بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ الَّذِي أُؤْتِمِنَ أَمْنَتَهُ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ﴾

(بقره / ۲۸۳)

«و اگر بعضی از شما برخی دیگر را امین داند و امانتی به او بسپارد باید آن شخص امین از خدایش بترسد و امانت را رد نماید».

﴿قَالَ اللَّهُ هَذَا يَوْمٌ يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ﴾ (مائده / ۱۱۹)

«خداوند در روز قیامت فرماید امروز روزی است که صداقت و راستی راستگویان به آنها سود و فایده می‌رساند».

الهی در مورد حیا داشتن چه می‌فرماید؟

﴿وَاللَّهُ لَا يَسْتَحْيِي مِنَ الْحَقِّ﴾ (احزاب / ۵۳)

«خداوند از بیان حقیقت و اظهار حق حیا نمی‌کند».

﴿وَلَيْسَتَعَفِيفِ الدِّينِ لَا يَحِدُونَ نِكَاحًا حَتَّى يُغْنِيَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ﴾

(نور / ۳۳)

«و کسانی که به عللی (نداشتن وضع خوب از جهت مالی یا چیزهای دیگر) عقد نکاح ننموده‌اند باید عقیف بوده و پاکدامنی را ملزم باشند تا خداوند از فضل خود آنها را مستغنی گرداند».

الهی در مورد مخالفت کردن از هوای نفس چه می‌فرماید؟

﴿وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَى فَيُضِلَّكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ﴾ (ص / ۲۶)

«پیروی هوای نفس مکن که از راه خدا گمراهت می‌کند».

﴿أَمْ لِلْإِنْسَانِ مَا تَمَنَّى﴾ (نجم / ۲۴)

«آیا برای آدمی هرچه آرزو کند حاصل می‌شود.»

﴿فَلَا تَتَّبِعُوا أَهْوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا﴾ (نساء / ۲۴)

«پیرو هوای نفس مشوید تا عدالت نگهدارید.»

﴿وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللَّهُ بِهِمُ بَعْضَكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ﴾ (نساء / ۳۲)

«آرزو و توقع بی‌مورد در فضیلت و مزیتی که خدا به آن بعضی را به بعضی برتری داده است مکنید (زیرا انسان فقط ظاهر امر را می‌بیند و از باطن امور بی‌خبر است بنابراین نمی‌تواند هیچگونه اظهارنظری که منطبق با حقیقت مطلب داشته باشد بکند.»

﴿وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَىٰ النَّفْسَ عَنِ أَهْوَىٰ ۖ فَإِنَّ الْجَنَّةَ

هِيَ الْمَأْوَىٰ﴾ (نازعات / ۳۹ و ۴۰)

«و اما کسی که (در صدد انجام معصیتی است و یک مرتبه به یاد خدا می‌افتد) از ایستادن در پیشگاه خداوند (در روز کیفر و حساب) بترسد و نفس خود را از هوی و هوس بازدارد پس محل چنین کسی بهشت است.»

﴿وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ بِغَيْرِ هُدًى مِّنَ اللَّهِ﴾ (قصص / ۵۰)

«و کیست گمراه‌تر از آن که بدون رهبری خداوند پیروی هوای نفس نماید؟»

﴿أَرَأَيْتَ مَنْ أَخَذَ إِلَيْهَا هَوَاهُ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا﴾

(فرقان / ۴۳)

«البته دیدی کسی که هوای نفس خود را خدای خود قرار داده است آیا تو بر او وکیل هستی؟»

﴿بَلِ اتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَهْوَاءَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ﴾ (روم / ۲۹)

«مردم ستمکار و نادان در اثر غفلت و جهالت از روی جهل و نادانی (عوض پیروی از احکام شرع) هوای نفس خود را پیروی کردند».

﴿قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّهَا ﴿٩٠﴾ وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّهَا﴾ (شمس / ۹ و ۱۰)

«هر کس نفس خود را از پلیدی پاک دارد رستگار خواهد شد و هر که تابع هوی شده و او را به کفر و گناه پلید سازد زیانکار خواهد گردید».

الهی در مورد داشتن تواضع چه می‌فرمایی؟

﴿وَدَثِيرِ الْمُخَبِتِينَ﴾ (حج / ۳۴)

«ای رسول ما) متواضعان و خاشعین را مژده بده».

﴿وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ

الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا﴾ (فرقان / ۶۳)

«و بندگان (خاص) خدای رحمان کسانی هستند که بر روی زمین به تواضع و فروتنی راه می‌روند و هر گاه مورد خطاب اشخاص نادان قرار بگیرند با سلامت نفس و (زبان خوش) جواب می‌دهند».

﴿وَأَقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَاعْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ ۚ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ

لَصَوْتُ الْحَمِيرِ﴾ (لقمان / ۱۹)

«در راه رفتن میانه‌رو باش و صدایت را آهسته در بیاور زیرا که زشت‌ترین صداها هر آینه صدای الاغ است».

﴿وَأَخْفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ﴾ (شعراء / ۲۱۵)

«ای پیامبر پر و بال تواضع و مرحمت را بر تمام پیروان با ایمانت بگستران».

الهی در مورد دروغ و نفاق چه می فرماید؟

(حج / ۳۰)

﴿وَأَجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ﴾

«از قول باطل دوری گزینید.»

﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ﴾ (بقره / ۳۹)

«و کسانی که کفر ورزیدند و آیات ما را دروغ پنداشتند پس همانا اهل جهنم هستند.»

﴿إِنَّمَا يَفْتَرِي الْكَاذِبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ

الْكَاذِبُونَ﴾ (النحل / ۱۰۵)

«فقط دروغ را کسانی به خدا می بندند که به آیات خدا ایمان نیاوردند و همین کافران هستند که خودشان مردمی دروغگویند.»

﴿وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا﴾ (انعام / ۲۱)

«و در دنیا ستمکارتر از کسی که به خدا دروغ ببندد کیست؟»

﴿بَشِّرِ الْمُنَافِقِينَ بِأَنَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا﴾ (نساء / ۱۳۸)

«و به مردم منافق مژده بده که برایشان عذاب دردناکی آماده است.»

﴿وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيُشْهَدُ اللَّهُ عَلَىٰ

مَا فِي قَلْبِهِ وَهُوَ أَلَدُّ الْخِصَامِ﴾ (بقره / ۲۰۴)

«بعضی مردم (ای پیامبر ما) تو را از گفتار دلفریب و دروغ خود به شگفتی می آورند (و مقصودشان این است) که بدین وسیله به متاع دنیا رسند و از نفاق و نادرستی هم خدا را بر گفتار خود شاهد می گیرند و چنین مردمی از بدترین دشمنان است.»

﴿إِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَدِّعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَدِيعُهُمْ﴾ (نساء / ۱۴۲)

«هر آینه مردم منافق (به نظر خودشان) خدا را گول می‌زنند در حالی که خدا آنها را گول زده است (مقصود از گول زدن خدا این است که نقشه‌هایی را که منافقین برای فریب دادن پیغمبر به کار می‌برند خدا آنها را خنثی می‌نماید).

﴿إِذَا جَاءَكَ الْمُنَافِقُونَ قَالُوا نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ

لِرَسُولِهِ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَكَاذِبُونَ﴾ (منافقون / ۱)

«ای پیامبر ما) چون منافقین پیش تو آمده و گفتند که ما شهادت می‌دهیم که تو پیامبر خدا هستی (فریب آنان را مخور) البته خداوند می‌داند که تو پیغمبر اوئی و باز خداوند گواهی می‌دهد بر این که منافقین دروغ می‌گویند».

﴿وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الَّذِينَ كَذَبُوا بِبَيِّنَاتِ اللَّهِ فَتَكُونُوا مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾

(یونس / ۹۵)

«و مانند کسانی مباش که به آیات خداوند (ایمان نیاورده و) آن را تکذیب کردند (اگر چنین کنی) تو هم از زیانکاران محسوب می‌شوی».

الهی در مورد خشم چه می‌فرمایی؟

﴿وَالَّذِينَ مَجْتَنِبُونَ كَبِيرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ وَإِذَا مَا غَضِبُوا هُمْ يَغْفِرُونَ﴾

(شوری / ۳۷)

«و آنان که از زشتکاری و گناهان بزرگ می‌پرهیزند و چون بر کسی خشم و غضب کنند بر او می‌بخشند».

﴿وَالْكَاظِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ﴾ (آل عمران / ۱۳۴)

«خشم و غضب خود را فرو می‌نشانند و از بدی‌های مردم در گذرند».

﴿ فَمَنْ أَعْتَدَىٰ عَلَيْكُمْ فَأَعْتَدُوا عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا أَعْتَدَىٰ عَلَيْكُمْ ۗ

وَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴾ (بقره / ۱۹۴)

«پس هر که به ستمکاری بر شما تعدی کند شما هم به همان مقدار برای او مقابله کنید و از خدا بترسید و بدانید که خداوند با پرهیزکاران است».

الهی در مورد آنان که در حال عیبجویی و غیبت هستند چه می‌فرماید؟

﴿ وَيَلُ لِكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٌ ۖ

(همزه / ۱)

وای بر هر شخص عیبجو و هرزه‌زبان».

﴿ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا

تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَب بَّعْضُكُم بَعْضًا ۚ أَنُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ

أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ ﴾ (حجرات / ۱۲)

«ای اهل ایمان از بسیاری از پندارها در بارهٔ یکدیگر اجتناب کنید که برخی از این گمان‌ها و پندارها (چون مقرون به حقیقت نیست) گناه است و نیز هرگز در بارهٔ یکدیگر (برای کشف عیوب هم) به جست‌وجو نپردازید و نباید یکی از شما غیبت دیگری را بنماید آیا شما دوست دارید که گوشت برادر مردهٔ خود را بخورید البته از آن کراهت دارید پس از خداوند بترسید که خدا توبه‌پذیر و مهربان است».

﴿ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يَسْخَرُونَ مِّن قَوْمٍ عَسَىٰ أَن يَكُونُوا خَيْرًا مِّنْهُمْ ۗ

(حجرات / ۱۱)

«ای اهل ایمان هرگز گروهی گروه دیگری را مسخره نکنند شاید آنهایی را که مسخره می‌کنند بهتر از مسخره‌کنندگان باشند».

﴿ وَلَا تَلْمِزُوا أَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِاللِّقَبِّ ﴾ (حجرات / ۱۱)

«و هرگز عیب جویی خود نکنید و به نام و لقب‌های زشت همدیگر را مخوانید.»

الهی در مورد مکر و حيله چه می‌فرماید؟

﴿ وَمَا يَمْكُرُونَ إِلَّا بِأَنْفُسِهِمْ ﴾ (انعام / ۱۲۳)

«و حيله نمی‌کردند مگر به خودشان.»

﴿ تَخْنَدِعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَدِّعَهُمْ ﴾ (نساء / ۱۴۲)

«آنها به خداوند خدعه و حيله می‌کردند در حالی که خداوند به آنها خدعه نمود.»

﴿ وَمَكْرُؤًا وَمَكَرَ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَكْرِينِ ﴾ (آل عمران / ۵۴)

«آنها مکر کردند و خدا هم مکر نمود و خداوند بهترین مکرکنندگان است (جزای کردار ایشان را نمود).»

﴿ وَقَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلِلَّهِ الْمَكْرُ جَمِيعًا ﴾ (رعد / ۴۲)

«آنان که پیش از اینان مکر کردند (مکر ایشان هیچ اثری نکرد) پس خداوند تمامی حيله‌ها را برمی‌گرداند.»

﴿ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي كَيْدَ الْخَائِبِينَ ﴾ (يوسف / ۵۲)

«و خداوند هرگز خیانتکاران را به وسیله مکر و حيله‌شان به مقصود نمی‌رساند.»

﴿ أَفَأَمِنُوا مَكْرَ اللَّهِ فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ ﴾

(اعراف / ۹۹)

«آیا آنان از مکر خدا خاطر جمع شدند؟ (از عذاب خدا) از مکر خداوند ایمن و خاطر جمع نمی‌شوند مگر آنان که زیانکار هستند.»

﴿وَالَّذِينَ يَمْكُرُونَ السَّيِّئَاتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَكْرُ أُولَئِكَ هُوَ يُبْزَرُ﴾

(فاطر / ۱۰)

«و برای آنان که به مکر و تزویر اعمال بد کنند عذاب سختی خواهد بود و نقشهٔ مزدورانهٔ آنها نیز نقش بر آب خواهد شد.»

﴿وَإِنْ يُرِيدُوا أَنْ يَخْدَعُوكَ فَإِنَّ حَسْبَكَ اللَّهُ﴾ (انفال / ۶۲)

«اگر دشمنان به فکر و حيله و فریب تو باشند البته خداوند تو را (از شر آنها) کفایت می‌کند.»

﴿وَإِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُثْبِتُوكَ أَوْ يَقْتُلُوكَ أَوْ يُخْرِجُوكَ

وَيَمْكُرُونَ وَيَمْكُرُ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَكْرِينَ﴾ (انفال / ۳۰)

«ای پیامبر! کافران در کشتن تو حيله کردند و مکرری بکار بردند و خدا هم مکرری بکار برد و خداوند بهترین مکرکنندگان است. (اشاره به خروج شبانه پیامبر اکرم از مکه به سوی مدینه است).»

الهی در مورد بخل و حسد چه می‌گویی؟

﴿وَأُحْضِرَتِ الْأَنْفُسُ الشُّحَّ﴾ (نساء / ۱۲۸)

«و نفوس را بخل فرا گرفته است.»

﴿قُلْ لَوْ أَنْتُمْ تَمْلِكُونَ خَزَائِنَ رَحْمَةِ رَبِّي إِذًا لَأَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ

الْإِنْفَاقِ وَكَانَ الْإِنْسَانُ قَتُورًا﴾ (اسراء / ۱۰۰)

«ای رسول ما به این مردم بخیل) بگو که اگر شما دارای گنجهای رحمت خدا هم شوید باز از ترس فقر از انفاق آنها بخل خواهید ورزید که انسان ذاتاً بخیل است.»

﴿إِنْ يَسْأَلْكُمُوهَا فَيُحْفِكُمْ تَبَخَّلُوا وَخَرَجَ أَصْغَنَكُمْ﴾ (محمد/ ۳۷)

«و اگر از مال شما خدا چیزی هم به اصرار بخواهد باز بخل می‌ورزید و کینه شما را آشکار می‌سازد».

﴿هَتَأْتُمْ هَتُولَاءٍ تُدْعُونَ لِتُنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَمِنْكُمْ مَنْ يَبْخُلُ^ط

وَمَنْ يَبْخُلْ فَإِنَّمَا يَبْخُلُ عَنِ نَفْسِهِ^ع وَاللَّهُ الْغَنِيُّ وَأَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ وَإِن

تَوَلَّوْا يَسْتَبَدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُونُوا أَمْثَلَكُمْ﴾ (محمد / ۳۸)

«آری، شما همان گروهی هستید که برای انفاق در راه خدا دعوت می‌شوید، بعضی از شما بخل می‌ورزند؛ و هر کس بخل ورزد، نسبت به خود بخل کرده است؛ و خداوند بی‌نیاز است و شما همه نیازمندید؛ و هرگاه سرپیچی کنید، خداوند گروه دیگری را جای شما می‌آورد پس آنها مانند شما نخواهند بود (و سخاوتمندانه در راه خدا انفاق می‌کنند)».

﴿الَّذِينَ يَبْخُلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبَخْلِ وَيَكْتُمُونَ مَا

ءَاتَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ﴾ (نساء / ۳۷)

«کسانی که علاوه بر خودشان که بخل می‌ورزند سایر مردم را نیز به بخل وادار می‌کنند و آنچه را که خداوند از فضل خود به آنها داده است کتمان می‌کنند».

﴿وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾ (حشر / ۹)

«و هر کس که نفس خود را از بخل نگه دارد پس چنین اشخاصی رستگاراند».

﴿وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ﴾ (فلق / ۵)

«(پناه می‌برم به خدا) از شر حسد کننده‌ای موقعی که رشک برد».

﴿ وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ هُوَ خَيْرًا لَهُمْ
بَلْ هُوَ شَرٌّ لَهُمْ ۖ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخَلُوا بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ﴾

(آل عمران / ۱۸۰)

«آنان که بخل می‌ورزند و حقوق فقیران را از مالی که خداوند به فضل خویش به آنها داده اداء نمی‌کنند گمان نکنند که این کار به سود آنان است بلکه به ضرر آنهاست زیرا در روز قیامت به آنچه که بخل کرده‌اند زنجیر آتشینی در گردن آنها خواهد بود.»

﴿ قَالَ لَا قُتِلْتُمْ ۖ قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴾ (مائده / ۲۷)

«چون قربانی هابیل قبول شد و قربانی قابیل مردود گردید قابیل نسبت به برادر خود هابیل حسد نمود و گفت البته من تو را خواهم کشت (هابیل گفت مرا گناهی نیست) خداوند فقط از پرهیزکاران می‌پذیرد.»

الهی متکبران چگونه‌اند؟

﴿ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِينَ ﴾ (نحل / ۲۳)

«و او (خداوند) متکبران را دوست ندارد.»

﴿ وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا

يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴾ (لقمان / ۱۸)

«به تکبر و ناز از مردم رخ متاب و در روی زمین با غرور و تکبر راه مرو که خداوند هرگز متکبر خودستا را دوست نمی‌دارد.»

﴿ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بَطْرًا وَرِثَاءَ النَّاسِ ﴾

(انفال / ۴۷)

«و شما مانند منافقان نباشید که آنها از دیار خود برای غرور و ریاء خارج شدند».

﴿ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبئسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ﴾

(مؤمن / ۷۶)

«داخل شوید از درهای دوزخ که آنجا همیشه خواهید ماند و چه جای بدی است جای متکبران».

﴿كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى كُلِّ قَلْبٍ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ﴾ (مؤمن / ۳۵)

«خداوند این گونه بر دل هر متکبر ستمکاری مهر شقاوت می زند».

﴿وَمَنْ يَسْتَنْكِفْ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرُهُمْ إِلَيْهِ جَمِيعًا﴾

(نساء / ۱۷۲)

«و هر که از بندگی خدا سرپیچی کند و تکبر نماید زود باشد که خداوند همه را بسوی خود محشور سازد».

الهی آنها که ظلم و ستم می کنند چگونه اند؟

﴿يَتَأْتِيهَا النَّاسُ إِنَّمَا بَغْيُكُمْ عَلَى أَنْفُسِكُمْ﴾ (یونس / ۲۳)

«ای مردم شما هرچه ظلم و ستم کنید ضررش متوجه خودتان است».

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا وَلَكِنَّ النَّاسَ أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ﴾

(یونس / ۴۴)

«البته خداوند به مردم هیچ گونه ظلمی نمی کند ولیکن این خود مردمانند که به خودشان ستم می کنند».

﴿وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ﴾ (شعراء / ۲۲۷)

«و آنان که ظلم و ستم می کردند بزودی خواهند دانست که به چه کیفرگاهی بازگشت می کنند».

﴿وَالظَّالِمِينَ أَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا﴾ (دهر / ۳۱)

«و (خداوند) برای ستمکاران عذاب دردناکی مهیا ساخته است».

﴿لَا تُحِبُّ اللَّهُ الْجَهْرَ بِالسُّوْءِ مِنَ الْقَوْلِ إِلَّا مَنْ ظَلَمَ﴾ (نساء/۱۴۸)

«خداوند دوست ندارد کسی به گفتار زشت صدایش را بلند گرداند مگر موقعی که برای او ستمی شده باشد. (در چنین موقعی اگر به صدای بلند داد زند و حقش را بخواهد مجاز است)».

﴿إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ﴾ (شوری / ۴۰)

«البته او (خداوند) ستمگران را دوست ندارد».

﴿وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ﴾

(سبأ / ۴۲)

«و ما روز قیامت به ستمگران می گوئیم بچشید عذاب آتشی را که وقوع آن را شما تکذیب کرده و دروغ می پنداشتید».

الهی در مورد عدالت داشتن چه می فرماید؟

﴿قُلْ أَمَرَ رَبِّي بِالْقِسْطِ﴾ (اعراف / ۲۹)

«ای پیغمبر! بگو پروردگار من شما را به عدالت و درستی امر کرده است».

﴿وَأَقْسَطُوا^ط إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ﴾ (حجرات / ۹)

«و عدالت کنید که خداوند عدالت کنندگان را دوست دارد».

﴿وَإِذَا قُلْتُمْ فَاعْدِلُوا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ﴾ (انعام / ۱۵۲)

«و هر گاه سخنی گویند به عدالت گرایید هر چند که در باره خویشاوندان باشد (اگر به ضرر و علیه خویشاوندان هم باشد عدالت کنید)».

﴿وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ﴾ (نساء / ۵۸)

«و موقعی که بین مردم داوری می‌کنید عدالت را در نظر داشته بین آنها حکم کنید».

﴿أَعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى﴾ (مائده / ۸)

«عدالت پیشه کنید که آن به تقوی و پرهیزکاری نزدیکتر است».

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ لِلَّهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ وَلَا

يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ عَلٰٓى اَلَّا تَعْدِلُوْا﴾ (مائده / ۸)

«ای اهل ایمان در راه خدا پایدار و استوار بوده و بر عدالت و درستی گواه باشید و بیغض و کینه شما را وادار نسازد که نسبت به آنها عدالت روا ندارید (بی عدالتی کنید)».

﴿وَأُمِرْتُ لِأَعْدِلَ بَيْنَكُمُ﴾ (شوری / ۱۵)

«به من امر شده است (از جانب خداوند) که میان شما با عدالت رفتار کنم».

﴿وَقُلِ الْحَقُّ مِن رَّبِّكُمْ﴾ (کهف / ۲۹)

«ای پیغمبر! بگو حق همان است که از جانب پروردگار شما آمد».

﴿فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ (اعراف / ۱۱۸)

«پس حق ظاهر گشت و آنچه آنها می‌دانستند باطل گردید».

﴿إِنَّ الْإِنسَانَ لِفِي خُسْرٍ ﴿١﴾ إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

﴿وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ﴾ (عصر / ۳ و ۲)

«البته انسان (بطور کلی) در زیانکاری است مگر کسانی که ایمان آورده و اعمال شایسته انجام دهند و یکدیگر را به پیروی از حق و صبر کردن سفارش کنند».

الهی در مورد احسان کردن چه می‌فرماید؟

﴿ هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَنِ إِلَّا الْإِحْسَنُ ﴾ (رحمن / ۶۰)

«آیا پاداش نیکی جز نیکی چیز دیگری هست؟».

﴿ وَأَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴾ (بقره / ۱۹۵)

«و نیکی کنید که خداوند نیکوکاران را دوست دارد».

﴿ وَأَحْسِن كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ ﴾ (قصص / ۷۷)

«و به مردم نیکی کن همچنان که خداوند به تو احسان کرده است».

﴿ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَنِ ﴾ (نحل / ۹۰)

«هر آینه خداوند امر می‌کند به عدالت و احسان».

﴿ وَإِذَا حُيِّمْتُمْ بِنِجْيَةٍ فَحْيُوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا أَوْ رُدُّوهَا ﴾ (نساء / ۸۶)

«هر گاه شما را ستایشی کردند شما آنرا به نحوه ای نیکوتر از آن یا به همان صورت پاسخ دهید».

﴿ وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ ۖ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ ﴾

(مائده / ۲)

«و برای کار نیک و پرهیزکاری به همدیگر کمک کنید و در مورد گناه و تعدی (و تجاوز به حقوق دیگران) به هم کمک نکنید».

﴿ وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴾ (بقره / ۱۵۸)

«و هر که به راه خیر و نیکی شتابد خدا پاداش وی را خواهد داد که او به همه امور عالم است».

﴿لِّلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ﴾

(نحل / ۳۰)

«برای آنان که نیکوکارند هم در دنیا نیکی می‌دهیم و هم در آخرت خوشی دارند».

﴿لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِّن نَّجْوَاهُمْ إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ

إِصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِ﴾ (نساء / ۱۱۴)

«هیچ فایده‌ای در سخن سرّی آنها نیست مگر این که کسی در صدقه دادن یا نیکی به خلق یا سازش و اصلاح بین مردم سخن سرّی بگوید».

﴿مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِّمَّهَا﴾ (نمل / ۸۹)

«هر کسی احسان یا خیری کند پاداش بهتر از آن یابد».

﴿مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ

فِي كُلِّ سُنْبُلَةٍ مِائَةٌ حَبَّةٌ وَاللَّهُ يُضْعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَسِعَ عَلِيمٌ﴾

(بقره / ۲۶۱)

«مثل کسانی که اموالشان را در راه خداوند انفاق می‌کنند مثل دانه‌ای است که کاشته شود) هفت سنبل از آن می‌روید که هر سنبلی دارای یکصد دانه است و خداوند به هر که بخواهد همین مقدار را هم چند برابر می‌کند زیرا که وسعت دهنده و داناست».

الهی مجالست و همنشینی چگونه باشد؟

﴿وَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَخُوضُونَ فِي آيَاتِنَا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّى يَخُوضُوا

فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ ۗ وَإِمَّا يُنْسِيَنَّكَ الشَّيْطَانُ فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرِىٰ

مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ﴾ (انعام / ۶۸)

«چون گروهی را دیدی که برای (طعن و خرده‌گیری) به آیات ما گفت‌وگو می‌کنند پس از آنان دوری‌گزین تا در سخن دیگری وارد شوند و اگر شیطان فراموشت ساخت (وارد مجمع آنها شدی) بعد از آن متوجه ذکر خدا شدی دیگر با ستمکاران مجالست مکن».

﴿وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ الْخُلَطَاءِ لَيَبْغِي بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا

وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَقَلِيلٌ مَّا هُمْ﴾ (ص / ۲۴)

«بسیاری از معاشران و شریکان در حق یکدیگر ظلم و ستم می‌کنند مگر کسانی که اهل ایمان باشند و عمل صالح انجام دهند که آنها هم بسیار کمند».

﴿الْأَخِلَّاءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا الْمُتَّقِينَ﴾

(زخرف / ۶۷)

«دوستان و رفقا در روز قیامت دشمن یکدیگر می‌شوند مگر پرهیزکاران (زیرا اشخاصی که با هم دوستی می‌کنند اگر تقوی نداشته باشند همدیگر را به انجام اعمال ناشایست و حتی محرمات وادار می‌کنند مثلاً کسی که با قمارباز یا شرابخوار دوستی کند در اثر معاشرت با دوست فاسق او هم مبتلا به فسق و فجور خواهد شد لذا در قیامت نسبت به هم کینه داشته و دشمن هم خواهند بود)».

الهی حق همسایه چیست؟

﴿وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا^ط وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي
الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ
وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ^ه إِنَّ اللَّهَ لَا
يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُحْتَالًا فَخُورًا﴾
(نساء / ۳۶)

«خدای یگانه را بپرستید و چیزی را شریک او قرار ندهید و نسبت به پدر و مادر و خویشان و فقیران و همسایه قوم خویش و همسایه بیگانه و دوست پهلویی و رهگذران و بندگان و کنیزانی که زیردست شما هستند در حق همه نیکی و مهربانی کنید که خداوند مردم خودپسند و متکبر را دوست ندارد».

الهی در مورد مشورت کردن چه می فرماید؟

﴿وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ^ط فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ﴾ (آل عمران/ ۱۵۹)
«ای پیامبر ما) در کارها با آنان مشورت کن و پس از شور و تحقیق چون تصمیم گرفتی آنگاه بر خداوند توکل کن».

﴿وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ
وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ﴾
(شوری / ۳۸)

«و آنان که امر خدا را اطاعت کرده و نماز بپا داشتند و (در حفظ دین خود از شر کفار) کارشان را به مشورت یکدیگر انجام داده و از آنچه به آنها روزی داده ایم به فقیران و نیازمندان انفاق می کنند».

﴿قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ أَفْتُونِي فِي أَمْرِي مَا كُنْتُ قَاطِعَةً أَمْرًا حَتَّىٰ تَشْهَدُونِ﴾

(نمل / ۳۲)

«(بلقیس به مشورت) گفت ای رجال کشور به کار من رأی دهید که من تاکنون بی حضور شما به هیچ کاری تصمیم نگرفته‌ام».

الهی در وفای به عهد چه می‌فرمایی؟

(انعام / ۱۵۲)

﴿وَبِعَهْدِ اللَّهِ أَوْفُوا﴾

«و به عهد و پیمانی که با خدا بسته‌اید وفا کنید».

(مائده / ۱)

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَوْفُوا بِالْعُقُودِ﴾

«ای اهل ایمان هر عهد و پیمانی که (با خدا و مردم) بسته‌اید وفا کنید».

(زمر / ۲۰)

﴿وَعَدَ اللَّهُ لَأُخْلِفَ اللَّهُ الْمِيْعَادَ﴾

«(این بهشت) وعده خداست و خداوند خلاف وعده نمی‌کند».

(اسراء / ۳۴)

﴿وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا﴾

«و به عهد خود باید وفا کنید که البته (در قیامت) از عهد و پیمان سؤال خواهد شد».

﴿وَمَنْ أَوْفَىٰ بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَمِيسُوتِهِ أَجْرًا عَظِيمًا﴾ (فتح / ۱۰)

«و هر کس به عهدی که با خدا بسته است وفا کند بزودی خداوند به او پاداش بزرگ عطا خواهد نمود».

(بقره / ۱۷۷)

﴿وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا﴾

«و به عهد و پیمانشان وفا کننده‌اند موقعی که عهد می‌کنند».

﴿مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ﴾ (احزاب / ۲۳)

«بعضی از آن مؤمنان مردانی هستند که به عهد و پیمانی که با خدا بسته‌اند کاملاً وفا نمودند».

﴿بَلَىٰ مَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ وَاتَّقَىٰ فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ﴾

(آل عمران / ۷۶)

«آری هر کس به عهد خود وفا کند و خداترس شود خداوند پرهیزکاران را دوست دارد».

الهی در مورد نزدیکان چه می‌فرماید؟

﴿وَأَاتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ﴾

(اسراء / ۲۶)

«و حق نزدیکان را ادا کن».

﴿وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ﴾

(نساء / ۱)

«و بترسید از آن خدایی که به نام او از یکدیگر مسئلت می‌کنید و در بارهٔ ارحام کوتاهی نکنید».

﴿قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ﴾

(شوری / ۲۳)

«ای پیامبر! بگو من از شما اجر و پاداشی نمی‌خواهم مگر دوستی در مورد نزدیکان من».

﴿وَالَّذِينَ يَصِلُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِمْ أَنْ يُوصَلَ وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ

وَيَخَافُونَ سُوءَ الْحِسَابِ﴾

(رعد / ۲۱)

«و کسانی که در مورد آنچه خداوند دستور داده است صلۀ رحم می‌کنند و از پروردگارشان و همچنین از بدی اعمال و حساب آنها می‌ترسند».

الهی با یتیمان چگونه باشیم؟

﴿وَسْأَلُونَكَ عَنِ الْيَتَامَىٰ قُلْ إِصْلَاحٌ لَهُمْ خَيْرٌ﴾

(بقره / ۲۲۰)

«و از تو (ای پیامبر) در باره یتیمان سؤال کنند بگو که به اصلاح حال آنها و مصلحت اموال ایشان بکوشید بهتر است».

﴿وَأَتُوا الْيَتَامَىٰ أَمْوَالَهُمْ ۖ وَلَا تَتَبَدَّلُوا الْخَبِيثَ بِالطَّيِّبِ ۖ وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَهُمْ إِلَىٰ أَمْوَالِكُمْ ۚ إِنَّهُ كَانَ حُوبًا كَبِيرًا﴾
(نساء / ۲)

«و اموال یتیمان را پس از بلوغ به دست آنها بدهید و مال (بد) خود را با مالهای (خوب آنها) تبدیل نکنید و اموال آنها را به ضمیمه اموال خود مخورید که آن گناه بزرگی است».

﴿وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ﴾

(انعام / ۱۵۲)

«و به مال یتیم نزدیک نشوید مگر آن که راه بهتری (به نفع یتیم) در نظر داشته باشید تا آن که به حد بلوغ و رشد برسد».

﴿إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا ۖ وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا﴾
(نساء / ۱۰)

«کسانی که اموال یتیمان را به ستمگری می‌خورند در حقیقت به شکمشان آتش جهنم را می‌ریزند و بزودی در آتش فروزان جهنم خواهند افتاد».

﴿أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالذِّينِ ﴿١﴾ فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ الْيَتِيمَ﴾

(فجر / ۲۴)

«(ای رسول ما) آیا دیدی آن کس را (ولیدبن مغیره) که روز جزا را انکار می‌کرد این همان شخص است که یتیم را از در خود (به قهر) می‌راند».

﴿يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ﴾
(بلد / ۱۵)

«و احسان کردن) به یتیمی از قوم خویشان».

﴿ اَلَمْ تَجِدْكَ يَتِيْمًا فَاَوَىٰ ﴾ (ضحی / ۶)

«ای پیامبر) آیا تو یتیمی نبودی که خداوند تو را در پناه خویش جای داد».

﴿ فَاَمَّا الْيَتِيْمَ فَلَا تُقَهِّرْ ﴾ (ضحی / ۹)

«پس هرگز یتیمی را آزرده خاطر مکن».

الهی در مورد اموالمان چگونه باشیم؟

﴿ وَانْفِقُوا مِنْ مَّا رَزَقْنٰكُمْ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَّاتِيَ اَحَدُكُمْ الْمَوْتُ فَيَقُوْلَ

رَبِّ لَوْلَا اٰخَرْتَنِيْ اِلَىْ اَجَلٍ قَرِيْبٍ فَاَصَّدَقَ وَاَكُنْ مِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴾

(منافقون / ۱۰)

«و از آنچه روزی شما کردیم در راه خدا انفاق کنید پیش از آن که مرگ به یکی از شما فرا رسد و در آن حال (به حسرت و تأسف گوید پروردگارا اجل مرا اندکی به تأخیر انداز تا صدقه و احسان کنم و از نیکوکاران باشم».

﴿ وَلَنْ يُؤَخِّرَ اللهُ نَفْسًا اِذَا جَاءَ اَجَلُهَا ۗ وَاللهُ خَبِيْرٌ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴾

(منافقون / ۱۱)

«و خداوند هرگز اجل کسی را که رسیده باشد به تأخیر نمی‌اندازد و خدا به آنچه شما می‌دانید آگاه است».

﴿ يَتٰۤاٰیْهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا اَنْفِقُوْا مِمَّا رَزَقْنٰكُمْ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَّاتِيَ يَوْمٌ لَا

بِیْعَ فِيْهِ وَلَا حُلَّةٌ وَلَا شَفْعَةٌ ﴾ (بقره / ۲۵۴)

«ای اهل ایمان از آنچه به شما روزی کردیم انفاق کنید پیش از آن روزی که نه کسی برای آسایش خود چیزی تواند خرید و نه دوستی و نه شفاعت بکار آید».

الهی در مورد جهد و کوشش چه سفارش می‌نمایی؟

﴿وَمَنْ جَاهَدَ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ﴾ (عنکبوت / ۶)

«و هر که مجاهدت و کوشش کند فقط برای نفس خود کوشش کرده است».

﴿وَأَنْ لَّيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَىٰ ﴿٦٠﴾ وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرَىٰ﴾

(نجم / ۳۸ و ۳۹)

«و برای آدمیزاد جز آن که سعی و کوشش کند چیزی دیگر نخواهد بود و البته انسان پاداش سعی خود را (چه در دنیا و چه در آخرت) خواهد دید».

﴿مَنْ عَمِلْ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا﴾ (فصلت / ۴۶)

«هر که کار شایسته‌ای انجام دهد و یا مرتکب سیئه‌ای گردد در هر صورت برای خود کرده است و پاداش و کیفر آن متوجه خودش خواهد بود».

﴿كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ﴾ (مدثر / ۳۸)

«هر نفسی در گرو عمل انجام داده خود است».

﴿وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ إِلَّا عَلَيْهَا﴾ (انعام / ۱۶۴)

«و هیچ کس چیزی نیندوخت مگر برای خود».

﴿وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا﴾ (عنکبوت / ۶۹)

«کسانی که در راه ما کوشش کنند ما هم آنها را به راه خودمان هدایت می‌کنیم».

الهی در مورد کسب و تجارت چه سفارش می‌نمایی؟

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُم بَيْنَكُم بِالْبَاطِلِ إِلَّا

أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِّنْكُمْ﴾ (نساء / ۲۹)

«ای اهل ایمان مال یکدیگر را بین خودتان بناحق مخورید مگر این که تجارتی از روی رضا و رغبت انجام دهید».

﴿فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ﴾

(جمعه / ۱۰)

«(پس از آن که) نماز جماعت تمام شد (جهت کسب روزی) در زمین پراکنده شوید و از فضل و کرم خداوند روزی‌های خود را جست‌وجو کنید».

﴿وَإِذَا رَأَوْا تِجَارَةً أَوْ لَهْوًا أَنْفَضُوا إِلَيْهَا وَتَرَكُوكَ قَائِمًا قُلْ مَا عِنْدَ اللَّهِ

خَيْرٌ مِّنَ اللَّهِ وَمِنَ التِّجَارَةِ وَاللَّهُ خَيْرُ الرَّازِقِينَ﴾ (جمعه / ۱۱)

«(ای پیامبر) و هر موقع که تجارتی یا کار لهوی ببینند پراکنده می‌شوند به طرف آن و تو را در حال قیام رها می‌کنند بگو آنچه نزد خداست بهتر از هر لهو و هر تجارتی است و خداوند بهترین روزی‌دهندگانست».

الهی در صدقه دادن چگونه باشیم؟

﴿قَوْلٌ مَّعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّنْ صَدَقَةٍ يَتْبَعُهَا أَذَىٰ ۗ وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَلِيمٌ﴾

(بقره / ۲۶۳)

«سخن نیک و بخشش بهتر از صدقه‌ای است که دنبال آن اذیتی باشد و خداوند بی‌نیاز و بردبار است».

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تُبْطِلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَىٰ﴾

(بقره / ۱۶۴)

«ای اهل ایمان صدقات خود را با منت گذاشتن و اذیت کردن تباه مکنید».

﴿ إِنَّ الْمُسْـَـدِّقِينَ وَالْمُصْـَـدِّقَاتِ وَأَقْرَضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُضْعَفُ

لَهُمْ وَلَهُمْ أَجْرٌ كَرِيمٌ ﴾ (حدید / ۱۸)

«مردان و زنانی که صدقه و قرض الحسنه می دهند خداوند اجر آنها را چندین برابر سازد و برای آنها پاداش با لطف و کرامت است».

﴿ أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَأْخُذُ الصَّدَقَاتِ ﴾

(توبه / ۱۰۴)

«آیا ندانستند که خداوند چنان خدایی است که توبه را از بندگانش می پذیرد و صدقه ها را می گیرد؟».

الهی در خرج کردن چگونه باشیم؟

﴿ وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ

مُلُومًا مَّحْسُورًا ﴾ (اسراء / ۲۹)

«و نه هرگز دست خود را (در احسان به خلق) محکم بسته دار و نه بسیار گشاده دار که هر کدام کنی به نکوهش و حسرت خواهی نشست».

﴿ وَءَاتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَلَا تَبْذِرْ تَبَذِيرًا ﴾

(اسراء / ۲۶)

«ای رسول ما تو خود و امتت) حقوق خویشاوندان و ارحام خود را ادا کن و فقیران و رهگذران بیچاره را به حق خودشان برسان و هرگز اسراف روا مدار».

﴿وَأَقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَاعْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ

لَصَوْتُ الْحَمِيرِ﴾ (لقمان / ۱۹)

«در رفتارت میانه‌روی اختیار کن و سخن به آرامی بگو نه با فریاد بلند، زیرا که منکر و زشت‌ترین صداها صوت الاغ است.»

﴿يَبْنِيْءَ آدَمَ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا

تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ﴾ (اعراف / ۳۱)

«ای فرزندان آدم زیورهای خود را در مقام عبادت به خود برگیرید و هم از نعمت‌های خدا بخورید و بیاشامید ولی اسراف مکنید که خدا مسرفان را (که) اندازه نگه ندارند) دوست نمی‌دارد.»

﴿وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ

قَوَامًا﴾ (فرقان / ۶۷)

«و(بندگان حقیقی خداوند بسیار بخشنده) آنان هستند که هنگام انفاق به مسکینان اسراف نکرده و بخل هم نورزند و بلکه در احسان میانه‌رو و معتدل باشند.»

الهی راجع به دوراندیشی چه سفارش می‌نمایی؟

﴿إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفُلْكِ الَّتِي

تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَاءٍ فَأَحْيَا

بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيْحِ

وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ﴾ (بقره / ۱۶۴)

«هر آینه در آفرینش آسمانها و زمین و آمد و شد شب و روز و کشتی که در دریا به نفع مردم در حرکت است و آنچه خداوند از آسمان نازل می‌کند از آب که زمین مرده را با آن آب زنده می‌کند و پراکنده می‌کند در روی زمین از هر نوع جنبنده‌ای را و گردانیدن بادها و ابرهای تسخیر شده بین آسمان و زمین همه اینها) نشانه‌هایی است برای کسانی که تعقل می‌کنند.»

الهی آنها که سرگرم لهو و لعب هستند چگونه‌اند؟

﴿ وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوٌّ وَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ

الْحَيَاةُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴾ (عنکبوت / ۶۴)

«و این زندگانی چند روزه (اگر در پرستش حق و سعادت آخرت صرف نشود) سرگرمی و بازیچه‌ای بیش نیست و زندگانی اگر مردم بدانند دار آخرتست (که حیاتش جاوید و نعمتش بی‌رنج است)».

﴿ لَوْ أَرَدْنَا أَنْ نَتَّخِذَ هَوَاً لَأَتَّخِذْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا إِنْ كُنَّا فَاعِلِينَ ﴾

(انبیاء / ۱۷)

«اگر می‌خواستیم به بازی بگیریم و کننده این کار بودیم، از نزد خود می‌گرفتیم.»

﴿ بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ وَلَكُمُ

الْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُونَ ﴾ (انبیاء / ۱۸)

«بلکه ما (علاوه بر آن که کار باطل نکنیم) همیشه حق را بر باطل غالب و پیروزی می‌گردانیم تا باطل را محو و نابود سازیم و وای بر شما که خدا را به وصف کار باطل و بازیچه متصف می‌گردانیم.»

﴿الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَهْوًا وَلَعِبًا وَغَرَّتَهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ
نَنْسَهُمْ كَمَا نَسُوا لِقَاءَ يَوْمِهِمْ هَذَا وَمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا
تَجْحَدُونَ﴾ (اعراف / ۵۱)

«آنهایی که دین خدا را فسون و بازیچه گرفته و متاع و زندگانی دنیا آنها را مغرور و غافل کرد. امروز ما هم آنها را به رحمت در نظر نمی‌آوریم چنان که آنان این روزشان را به‌خاطر نیاوردند و آیات ما را (راجع به ثواب و عقاب قیامت) انکار کردند».

الهی در باره شراب و زنا چه می‌گویی؟

﴿لَا تَقْرُبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَرَىٰ﴾ (نساء / ۴۳)

«موقعی که مست هستید به نماز نزدیک نشوید (البته معنی آیه چنان که بعضی‌ها تصور می‌کنند این نیست که موقع نماز خواندن مست نباشند مثلاً در سایر موارد اشکالی نخواهد داشت بلکه آیاتی که مربوط به حرمت خمر است بسته به اوضاع و احوال اعراب بتدریج نازل شده است به‌طوری که در آیات بعدی صریحاً به حرمت آن اشاره گردیده و برای ابد از شرب خمر نهی شده است».

﴿يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنْفَعٌ
لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَا أَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا﴾ (بقره / ۲۱۹)

«ای پیغمبر از تو درباره‌ی شرب خمر و قمار می‌پرسند بگو در آن دو گناه بزرگی است و منافی هم از لحاظ اقتصادی برای مردم دارد اما گناه آن دو خیلی بیشتر از سودشان است».

﴿ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّمَا الْحَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَمُ

رَجَسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴾ (مائده / ۹۰)

«ای اهل ایمان هر آینه شراب و قمار و انصاب و ازلام ناپاکی است و از کارهای شیطانی است پس شما از چنین اعمالی اجتناب کنید شاید رستگار شوید».

﴿ إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِي الْحَمْرِ

وَالْمَيْسِرِ وَيُصَدِّكُمْ عَنِ ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ الصَّلَاةِ فَهَلْ أَنْتُمْ مُنْتَهُونَ ﴾

(مائده / ۹۱)

«هر آینه شیطان قصد آن دارد که به وسیله شراب و قمار میان شما عداوت و کینه برانگیزد تا شما را از ذکر خدا و نماز بازدارد پس آیا شما از آن دست برمی دارید؟»

﴿ وَلَا تَقْرَبُوا الزَّيْنَىٰ إِنَّهُ كَانَ فَحِشَةً ﴾

(اسراء / ۳۲)

«هرگز به عمل زنا نزدیک نشوید که کاری بسیار زشت است».

﴿ وَلَا يَزْنُونَ ۚ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَامًا ﴿٦٧﴾ يُضَاعَفْ لَهُ الْعَذَابُ

يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَمَحَلَّدٌ فِيهِءَ مُهَانًا ﴾

(فرقان / ۶۷-۶۸)

«و(بندگان حقیقی خداوند بسیار بخشنده) هرگز گرد عمل زنا نمی گردند که هر که این عمل کند کیفرش را خواهد یافت و عذابش در قیامت مضاعف شود و با ذلت و خواری در دوزخ داخل گردد».

﴿الزَّانِي لَا يَنْكِحُ إِلَّا زَانِيَةً أَوْ مُشْرِكَةً وَالزَّانِيَةُ لَا يَنْكِحُهَا إِلَّا زَانٍ أَوْ

مُشْرِكٌ وَحُرِّمَ ذَلِكَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ﴾ (نور / ۳)

«مرد زناکار جز با زن زناکار و مشرک نکاح نمی‌کند و زن زانیه هم جز با مرد زناکار و مشرک نکاح نمی‌کند و این کار بر مؤمنین حرام شده است.»

الهی در مورد بهداشت و غذا خوردن چه سفارش می‌نماید؟

﴿إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ﴾ (بقره / ۲۲۲)

«خداوند توبه‌کنندگان و پاکیزگان را دوست دارد.»

﴿وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا﴾ (فرقان / ۴۸)

«و ما از آسمان برای شما آب پاکیزه‌ای (آب باران) نازل می‌کنیم.»

﴿وَأَسْقَيْنَكُم مَّاءً فُرَاتًا﴾ (مرسلات / ۲۷)

«و شما را با آب شیرین سیراب می‌کنیم.»

﴿وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا﴾ (اعراف / ۳۱)

«بخورید و بیاشامید و اسراف مکنید.»

الهی کردار نیک و بد ثبت می‌شود؟

﴿وَكُلَّ إِنْسَانٍ أَلْزَمْنَاهُ طَبْعَهُ فِي عُنُقِهِ وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كِتَابًا

يَلْقَاهُ مَنْشُورًا ﴿٣١﴾ أَقْرَأَ كِتَابِكَ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا﴾

(اسراء / ۱۳ و ۱۴)

«و ما مقدرات و نتیجه اعمال نیک و بد هر انسانی را طوق گردن او ساختیم (که) ملازم و قرین همیشگی او باشد) و روز قیامت کتاب اعمال او را بیرون آریم در حالی که آن نامه چنان باز باشد که همه اوراق آن را یک مرتبه ملاحظه کند. خطاب رسد کتاب اعمال را بخوان که تو تنها برای رسیدگی به حساب خویش کافی هستی.»

الهی آنان که زینت این دنیا را می خواهند چگونه اند؟

﴿ مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا نُوفِيَ إِلَيْهِمْ أَعْمَالَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ ﴿١٦٥﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا النَّارُ ۗ

وَحَبِطَ مَا صَنَعُوا فِيهَا وَبِطِلٌ مَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٦٥ و ١٦٦﴾ (هود / ١٦٥ و ١٦٦)

«کسانی که طالب تعیش مادی و زینت و شهوات دنیوی هستند ما مزد سعی آنها را به کار دنیا کاملاً می دهیم و هرگز از اجر عملشان کم نخواهد شد. (ولی) اینان هستند که دیگر در آخرت نصیبی جز آتش دوزخ ندارند و همه افکار و اعمالشان در راه دنیا باطل و ضایع می گردد.»

﴿ الَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَيَصُدُّونَ عَن

سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا ۗ أُولَئِكَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ﴿١٦٦﴾ (ابراهیم / ٣)

«(کافران و) آنان که زندگانی دنیا را محبوب و مقدم دارند بر آخرت و خلق را از راه خدا برگردانند و آن راه راست را به شک و شبهات کج کنند آنان در گمراهی و (از سعادت و رحمت خدا) دورند.»

﴿ مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَّلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَاءُ لِمَنْ نُرِيدُ ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ

جَهَنَّمَ يَصَلُّهَا مَذْمُومًا مَدْحُورًا ﴿١٦٨﴾ (اسراء / ١٨)

سؤال از ما پاسخ از خداوند علیم

«هر کس به سعی و کوشش خود متاع عاجل و (لذات فانی دنیا) را طالب است متاع دنیا را به او می‌دهیم (لیکن باز) به هر که خواهیم و هر چه مشیت ازلی ما باشد سپس در عالم آخرت و دوزخ را نصیب او کنیم که با نکوهش و مردودی به جهنم درآید».

﴿ وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ بَطِرَتْ مَعِيشَتَهَا ۖ فَتِلْكَ مَسْجِدُهُمْ لَمَّا تَسَكَنُوا مِنْ بَعْدِهِمْ إِلَّا قَلِيلًا ۖ وَكُنَّا نَحْنُ الْوَارِثِينَ ﴾ (قصص / ۵۸)

«چه بسیار شده که ما اهل دیاری را که به هوسرانی و خوشگذرانی پرداختند هلاک کردیم. پس این خانه‌های ویران آنها است که بعد از آنان جز عده قلیلی در آن دیار سکونت نیافت و تنها ما وارث دیار آنها بوده‌ایم».

﴿ يَتَأْتِيهَا النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ ۖ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا ۖ وَلَا يَغُرَّنَّكُمْ بِاللَّهِ الْغُرُورُ ﴾ (فاطر / ۵)

«ای مردم البته وعده (قیامت) خدا حق است پس مبادا که زندگانی دنیای فانی تو را مغرور سازد و مبادا سرگرم عصیان شوید و شیطان فریبنده از قهر و انتقام حق به عفو خدا مغرورتان گرداند».

﴿ وَمَا أُوتِيتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَّعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا ۚ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴾ (قصص / ۶۰)

«پس آنچه از نعمت‌های این عالم به شما داده شده متاع و زیور بی‌قدر زندگانی دنیا است (اما) آنچه در نزد خداست برای شما بسیار بهتر و باقی‌تر است اگر فهم و عقل بکار بندید».

﴿ وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوٌّ وَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ

الْحَيَاةُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴾ (عنكبوت / ۶۴)

«و این زندگانی چند روزه دنیا (اگر در پرستش حق و سعادت آخر صرف نشود) سرگرمی و بازیچه‌ای بیش نیست و زندگانی اگر مردم بدانند دار آخرتست (که حیاتش جاوید و نعمتش بی‌رنج است)».

الهی آنان که زینت آخرت را می‌خواهند چگونه‌اند؟

﴿ وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ وَسَعَىٰ لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ كَانَ

سَعِيهِمْ مَشْكُورًا ﴾ (اسراء / ۱۹)

«و کسانی که طالب حیات آخرت باشند و بدین منظور سعی و کوشش نموده و به خدا ایمان داشته باشند پس سعی آنها مقبول و مأجور (مقام قرب الهی خواهد بود)».

﴿ تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ لِمَجْعَلِهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا

فَسَادًا وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴾ (قصص / ۸۳)

«ما این دار (بهشت ابدی) آخرت را برای آنان که در زمین اراده‌ علو و فساد و سرکشی ندارند مخصوص می‌گردانیم و حُسن عاقبت خاص پرهیزکاران است».

﴿ مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ ^ط وَمَنْ كَانَ

يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ ﴾

(شوری / ۲۰)

«هر کس حاصل مزرعه آخرت را بخواهد بر تخمی که کاشته می‌افزاییم و هر که تنها حاصل کشت دنیا را بخواهد او را هم از آن با نصیب می‌کنیم ولی در آخرت (از نعمت ابدی آن) نصیبی نخواهد یافت».

الهی چه کسانی از رحمت تو ناامیدند؟

﴿قَالَ وَمَنْ يَقْنَطُ مِنْ رَحْمَةِ رَبِّيَ إِلَّا الضَّالُّونَ﴾ (حجر / ۵۶)

«(ابراهیم) گفت آری بجز مردم (نادان و) و گمراه کسی از لطف خدا نومید نیست».

الهی کسی می‌تواند نعمت‌هایت را بشمارد؟

﴿وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا إِنَّ اللَّهَ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ﴾

(نحل / ۱۸)

«اگر بخواهید که نعمت‌های بی‌حد و حساب خدا را شماره کنید هرگز نتوانید که خدا در حق بندگان بسیار غفور و مهربان است».

الهی روح چه باشد؟

﴿وَسْئَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي وَمَا أُوتِيتُمْ مِنْ

الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا﴾ (اسراء / ۸۵)

«(ای رسول ما) تو را از حقیقت روح می‌پرسند جواب ده که روح به فرمان خداست (و شما پی به حقیقت آن نمی‌برید زیرا) آنچه از علم به شما داده شده اندک است».

الهی اعمال ما چگونه ثبت می شود؟

﴿ إِذْ يَتَلَقَى الْمُتَلَقِيَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ ﴿٧﴾ مَا يَلْفِظُ

مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ﴿٨﴾ ﴾

(ق / ۱۷ و ۱۸)

«هنگامی که دو ملک (رقیب و عتید) به مراقبت او از راست و از چپ نشسته اند. سخنی از خیر و شر بر زبان نیاورده جز آن که رقیب و عتید بر آن آماده اند.»

الهی هر چیزی از روی حساب آفریده شده است؟

﴿ إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ﴿٤٩﴾ ﴾

(قمر / ۴۹)

«البته ما هر چیزی که آفریدیم به اندازه آفریدیم.»

الهی اجنه هم باید حساب پس دهند؟

﴿ سَنَفْرُغُ لَكُمْ أَيُّهَ الثَّقَلَانِ ﴿٣١﴾ ﴾

(رحمن / ۳۱)

«بزودی به حساب شما خواهیم پرداخت ای گروه جن و انس.»

الهی همه موجودات ذکر و تسبیح می گویند؟

﴿ سَبِّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١﴾ ﴾

«تسبیح گویند و ستایش می کنند هر چه در آسمانها و زمین است خدای یکتا را که مقتدر و حکیم است.»

الهی ذکر و تسبیح در چه زمان هایی مناسب تر است؟

﴿ فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ

وَقَبْلَ الْغُرُوبِ ﴿٣٩﴾ وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَأَدْبَرَ الشُّجُودِ ﴿٤٠﴾ ﴾

(ق / ۳۹ و ۴۰)

سؤال از ما پاسخ از خداوند علیم

«پس تو (ای رسول بر تکذیب منکران) صبر کن و به حمد و ستایش خدا تسبیح گو پیش از طلوع خورشید (به نماز صبح) و پیش از غروب آن (بعد از ظهر و عصر) و باز برخی از شب را (به نماز مغرب و عشاء) و هم در عقب سجده‌ها به تسبیح خدا پردازا».

الهی بهترین بندگان کدامند؟

﴿يَأَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا ۗ إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَنْتَظَنُّكُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿١٣﴾﴾

(حجرات / ۱۳)

«ای مردم، همانا ما شما را نخست از مرد و زنی آفریدیم و آنگاه شعبه‌های بسیار و فرق مختلف گردانیدیم تا یکدیگر را بشناسید، بزرگوارترین شما نزد خدا با تقواترین شماست، البته خدا از حال شما کاملاً آگاه است».

الهی بوزینه از انسان‌های مسخ شده است؟

﴿وَلَقَدْ عَلَّمْتُمُ الدِّينَ اَعْتَدُوا مِنْكُمْ فِي السَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ ﴿٦٥﴾﴾

(بقره / ۶۵)

«محققاً دانسته‌اید جماعتی از شما که عصیان ورزیده حرمت روز شنبه را نگاه نداشتند آنان را مسخ کردیم و گفتیم (دور از مقام انسانیت) بوزینه شوید».

﴿فَلَمَّا عَتَوْا عَنْ مَا نُهُوا عَنْهُ قُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ ﴿١٦٦﴾﴾

(اعراف / ۱۶۶)

«آنگاه که سرکشی و تکبر کرده و آنچه ممنوع بود مرتکب شدند (ما هم آنها را مسخ کردیم) و گفتیم به شکل بوزینه شوید و دور و بازمانده از رحمت خدا باشید».

الهی شراب و قمار چه باشد؟

﴿يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ ۖ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنْفَعٌ
لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَا أَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا ۗ وَيَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلْ
الْعَفْوُ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ﴾

(بقره / ۲۱۹)

«ای رسول) از تو از حکم شراب و قمار می پرسند بگو این دو عمل گناه بسیار بزرگی است، گرچه به ظاهر سودهایی به مردم دارد ولی گناه آن بیش از سود آنها است، و سؤال می کنند از تو که چه در راه خدا انفاق کنند جواب بده آنچه زاید بر ضروری زندگانی است بدین روشنی خدا آیات خود را برای شما بیان می کند باشد که تفکر کرده و عقل خود را به کار بندید».

الهی هلال ماه برای چیست؟

﴿يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَهْلِ ۖ قُلْ هِيَ مَوَاقِيتُ لِلنَّاسِ وَالْحَجِّ وَلَيْسَ الْبِرُّ
بِأَنْ تَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهَا وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنِ اتَّقَىٰ ۗ وَأْتُوا
الْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَابِهَا ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾ (بقره / ۱۸۹)

«ای پیامبر) اگر از تو سؤال کنند که سبب بدر و هلال ماه چیست؟ جواب ده که در آن تعیین اوقات عبادات و حج و معاملات مردم است و نیکوکاری به آن نیست از پشت دیوار به خانه درآید چرا که این کار ناشایسته است و نیکویی در آن است که پارسا باشید، و به خانه ها (و به هر کار) از راه و درب آن داخل شوید و تقوا پیشه کنید، باشد که رستگار شوید».

الهی ماه رمضان چه ماهی است؟

﴿ شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ ۚ فَمَن شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ ۗ وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۗ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَانَكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴾
(بقره / ۱۸۵)

«ماه رمضان ماهی است که قرآن در آن نازل شده است برای هدایت بشر و برای راهنمایی و امتیاز حق از باطل پس هر کس دریابد ماه رمضان را باید تمام آن ماه را روزه بدارد و هر کسی هم که مریض و یا در سفر باشد به شماره آنچه روزه خورده است از ماههای دیگر روزه بدارد که خداوند برای شما حکم آسان خواسته و تکلیف را مشکل نگرفته و برای این عدد روزه را تکمیل کرده و خدا را به عظمت یاد کنید که شما را به دین اسلام هدایت فرموده باشد که از این نعمت بزرگ سپاسگزار گردید.»

الهی آنها که اموال خود را از روی ریا می‌بخشند چگونه‌اند؟

﴿ وَالَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ ۗ وَمَن يَكُنِ الشَّيْطَانُ لَهُ قَرِينًا فَسَاءَ قَرِينًا ﴾

(نساء / ۳۸)

«آنان که اموال خود را به قصد ریا می‌بخشند و به خدا و روز قیامت ایمان نمی‌آورند (آنان یاران شیطانند) و هر که را شیطان یار است وی یار بسیار بدی خواهد داشت.»

الهی ثروتمندانی که بخل ورزیده و انفاق نمی کنند چگونه اند؟

﴿ قُلْ لَوْ أَنْتُمْ تَمْلِكُونَ خَزَائِنَ رَحْمَةِ رَبِّي إِذًا لَأَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ

الْإِنْفَاقِ وَكَانَ الْإِنْسَانُ قَتُورًا ۝﴾ (اسراء / ۱۰۰)

«ای رسول ما (به این مردم بخیل و پست نظر) بگو که شما اگر دارای گنج‌های رحمت خدا شوید باز همه از ترس فقر و خوف درویشی بخل از انفاق خواهید کرد که انسان (طبعاً) بسیار ممسک و بخیل است.»

الهی به چه کسانی نیکی کنیم؟

﴿ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا

وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ

وَأَتُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَأَنتُمْ مُّعْرِضُونَ ۝﴾

(بقره / ۸۳)

«و یاد آورید هنگامی که از بنی اسرائیل عهد گرفتیم که جز خدای را نپرستند و نیکی کنید در باره پدر و مادر و خویشان و یتیمان و مستمندان و به زبان خوش با مردم تکلم کنید و نماز به پای دارید و زکات مال خویش را بدهید سپس (شما طایفه یهود) روی گردانیدید جز عده کمی (که در ایمان ثابت ماندند) و شما باید که از حکم حق و عهد خدا برگشتید.»

﴿ وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا ۚ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي

الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ

وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا

تُحِبُّ مَنْ كَانَ مُحْتَالًا فَخُورًا ﴿٣٦﴾ (نساء / ۳۶)

«تنها خدای یکتا را بپرستید و هیچ چیز را شریک وی نگیرید و نسبت به پدر و مادر و خویشان و یتیمان و فقیران و همسایه خویش و همسایه بیگانه و دوستان موافق و رهگذران و بندگان و کنیزانی که زیر دست شما هستند در حق همه نیکی و مهربانی کنید که خداوند شخص خودپسند و متکبر را دوست ندارد».

الهی چه کسانی رستگارند؟

﴿قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ﴾

(مؤمنون / ۲۱)

«همانا اهل ایمان به پیروزی و رستگاری رسیدند (اینها) آناند که در نمازشان خاضع و خاشعند».

﴿وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ﴾

﴿٤﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ ﴿٥﴾﴾

(مؤمنون / ۳-۵)

«و آناند که از لغو و سخن باطل اعراض و احتراز می کنند و آناند که زکات مال خود به فقرا می دهند و آناند که فروج و اندامشان را از عمل حرام نگاه می دارند».

﴿وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْنَتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ ﴿٨﴾ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ

صَلَوَاتِهِمْ حَافِظُونَ ﴿٩﴾﴾ (مؤمنون / ۸-۹)

«مؤمنان) آنانند که به امانت‌ها و عهد و پیمان خود کاملاً وفا می‌کنند و آنانند که بر نمازهاشان محافظت دارند».

﴿فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾

(مؤمنون / ۱۰۲)

«پس در آن روز هر که اعمال خیرش سنگین‌تر بود آنان رستگارانند».

﴿فَأَمَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَعَسَىٰ أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُفْلِحِينَ﴾

(قصص / ۶۷)

«اما آن کس که در دنیا توبه کرده و ایمان به خدا آورده و عمل صالح انجام داده و امید دارد که از رستگاران باشد».

الهی چه سفارش می‌کنی انسان را؟

﴿يَتَأْتِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تُلْهِكُمْ أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ عَنْ ذِكْرِ

اللَّهِ ۚ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ﴾ (منافقون / ۹)

«آگاه باشید) ای اهل ایمان هرگز مبادا شما را اموال و فرزندانان از یاد خدا غافل سازد و کسانی که با اشتغال به امور دنیا از یاد خدا غافل شوند آنان به حقیقت زیانکاران عالمند».

﴿فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَأَسْمَعُوا وَأَطِيعُوا وَأَنْفِقُوا خَيْرًا

لِلْأَنْفُسِكُمْ ۗ وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾

(تغابن / ۱۶)

سؤال از ما پاسخ از خداوند علیم

«پس تا بتوانید خداترس و پرهیزکار باشید و سخن حق بشنوید و اطاعت کنید و از مال خود برای (ذخیره آخرت) خویش به فقیران انفاق کنید و کسانی که از خوی لثامت و بخل نفس خود محفوظ مانند آنان رستگاران دو عالمند».

﴿سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى﴾ (اعلی / ۱)

«ای رسول ما) به نام خدای خود که برتر و بالاتر از همه موجودات است به تسبیح مشغول باش».

﴿يَتَّيِبُوا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ^ط

وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿۱۸﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا

اللَّهَ فَأَنسَاهُمْ أَنفُسَهُمْ ؕ أُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ﴾ (حشر / ۱۸ و ۱۹)

«ای اهل ایمان خداترس شوید و بنگرید که هر نفسی چه عملی برای فردای قیامت خود از پیش می‌فرستد و از خدا بترسید که او به همه کردارتان بخوبی آگاه است و شما مؤمنان مانند آنان نباشید که بکلی خدا را فراموش کردند و خدا هم (حظ روحانی) نفوس آنها را از یادشان برد آنان به حقیقت بدکاران عالمند».

﴿يَتَّيِبُوا النَّاسُ أَعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ

تَتَّقُونَ ﴿۲۱﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ

السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ ؕ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أُندَادًا

وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ﴾ (بقره / ۲۱ و ۲۲)

«ای مردم بپرستید پروردگارتان را که آفرید شما را و همه کسانی که پیش از شما بودند باشد که شما بپرهیزید. آن (خدایی) که زمین را برای شما بگستراند و آسمان را برافراشت و فرو فرستاد از آسمان آب را، پس بیرون آورد به وسیله آن

آب انواع میوه‌ها و روزی برای شما پس قرار ندهید برای خدا همتیانی، در حالی که می‌دانید (خدا بی‌همتا است)».

﴿يَتَأْتِيهَا النَّاسُ كُلُّوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوتَ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ﴾
(بقره / ۱۶۸)

«ای مردم از آنچه در زمین است و حلال و پاکیزه می‌باشد تناول کنید و از وسوسه‌های شیطان پیروی نکنید محققاً شیطان برای شما دشمن آشکاری است».

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿۱۲۷﴾ وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا ؕ وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً ؕ فَأَلْفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا ؕ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ ءَايَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ﴾ (آل عمران / ۱۰۲ و ۱۰۳)

«ای کسانی که ایمان آورده‌اید از خدا بترسید چنان که شایسته خداترس بودن است، و نمیرید جز به دین مبین اسلام و همگی به رشته دین خدا چنگ زده و به راه‌های متفرق مدعیان دین‌ساز نروید و به یاد آرید این نعمت بزرگ خدا را که شما با همدیگر دشمن بودید و خدا در دل‌های شما الفت و مهربانی انداخت و به نعمت و لطف خداوند برادر دینی یکدیگر شدید در صورتی که بر پرتگاه آتش بودید و خدا شما را نجات داد، بدین‌گونه خداوند آیاتش را برای راهنمایی شما بیان می‌کند باشد که به مقام سعادت هدایت شوید».

﴿ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ
النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ ۚ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ
سَمِيعًا بَصِيرًا ﴾

(نساء / ۵۸)

«همانا خداوند به شما امر می‌کند البته امانات را به صاحبانش باز دهید، و چون
حاکم بین مردم شوید هرآینه به عدالت داوری کنید، البته خدا شما را پند نیکو
دهد همانا خدا شنوا و به هر چیز آگاه و بصیر است.»

﴿ وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ ۗ
وَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ ۗ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۗ وَإِذَا
قُلْتُمْ فَأَعْدِلُوا ۗ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ ۗ وَبِعَهْدِ اللَّهِ أَوْفُوا ۗ ذَٰلِكُمْ
وَصَنَّكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴾

(انعام / ۱۵۲)

«و هرگز به مال یتیم نزدیک نشوید تا آن که به حد احسن کمال و رشد رسد، و
براستی کیل و وزن را تمام دهید (و خیانت و کم فروشی و گران فروشی را
ترک نمایید) ما هیچ کس را جز بقدر توانایی تکلیف نکرده‌ایم، و هرگاه سخنی
گویید به عدالت گرایید هرچند در باره خویشاوندان باشد و به عهد خدا وفا
کنید، (اوامر و نواهی خدا را اطاعت کنید) این است سفارش خدا به شما، باشد
که متذکر و هوشمند شوید.»

﴿ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا ۗ إِنَّكَ لَنْ تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَلَنْ تَبْلُغَ
الْجِبَالَ طُولًا ﴿٣٧﴾ كُلُّ ذَٰلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ عِنْدَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا ﴾

(اسراء / ۳۷ و ۳۸)

«و هرگز در زمین به کبر و ناز مرو (و غرور و نخوت مفروش) که به نیرو زمین را نتوانی شکافت و در سربلندی، به بلندی کوه نخواهی رسید که این قبیل کارها و اندیشه‌های بد همه نزد خدا ناپسند خواهد بود».

﴿ وَهُوَ الَّذِي تَحِيَّءُ وَيُمِيتُ وَلَهُ اخْتَلَفُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ ۗ أَفَلَا

تَعْقِلُونَ ﴿ (مؤمنون / ۸۰)

«و اوست خدایی که خلق را زنده گرداند و بمیراند و اختلاف (رفت و آمد و بلند و کوتاهی) شب و روز بامر اوست، آیا عقل خود را به کار نمی‌بندید؟»

﴿ مُبَيِّنَ إِلَيْهِ وَانْقُوهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ

الْمُشْرِكِينَ ﴿۱۶﴾ مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيعًا ۗ كُلُّ

حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿ (روم / ۳۱ و ۳۲)

«(شما ای اهل ایمان با پیروی از همین دین فطرت) به درگاه خدا بازگردید و از او بترسید و نماز بپا دارید (و هرگز از طریقه توحید بیرون نروید) و از فرقه مشرکان نباشید. از آن فرقه (نادانی که دین و فطرت خود را متفرق و پراکنده ساختند و فرقه فرقه شدند و هر گروهی به اوهام باطل و عقیده و خیالات فاسد خود دلشاد بودند».

﴿ فَآتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ ۗ ذَٰلِكَ خَيْرٌ

لِلَّذِينَ يُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ ۗ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿ (روم / ۳۸)

«حقوق ارحام و خویشان و مسکینان و در راه ماندگان را ادا کن که صله رحم و احسان به فقیران برای آنان که مشتاق لقای خدا هستند بهترین کار است اینان رستگاران عالم‌اند».

﴿ فَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلالًا طَيِّبًا وَاشْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ إِنَّ

كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴾ (نحل / ۱۱۴)

«پس (شما مؤمنان از آنها عبرت بگیرید) و از آنچه خدا روزی حلال و پاکیزه بر شما قرار داده تناول کنید و شکر نعمتش بجای آرید اگر حقیقتاً خدا را می پرستید تا بر نعمت شما بیفزاید.»

الهی سفارشت به حضرت آدم عليه السلام چه بود؟

﴿ وَقُلْنَا يَتَّادِمُ أَسْكُنَ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ

شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴾ (بقره / ۳۵)

«و گفتیم که ای آدم تو با جفت خود در بهشت جای گزیده، و در آن جا از هر نعمتی که بخواهید بدون زحمت برخوردار شوید ولی نزدیک نشوید به این درخت که از ستمکاران خواهید بود.»

﴿ وَيَتَّادِمُ أَسْكُنَ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا

تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴾ (اعراف / ۱۹)

«و ای آدم تو با جفت خود در بهشت منزل گزینید و از هر چه بخواهید تناول کنید لیکن نزدیک این درخت نروید، که بد عمل شده بر خویش ستم خواهید کرد.»

الهی از چه چیزهایی عبرت بگیریم؟

﴿ إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْخَلْقِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفُلْكِ الَّتِي

تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَّاءٍ فَأَحْيَا

بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَبَّتْ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيْفِ الرِّيحِ
وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿

(بقره / ۱۶۴)

«محققاً در خلقت آسمانها و زمین و رفت و آمد شب و روز و کشتی‌ها که بروی آب برای انتفاع مردم در حرکتند و بارانی که خدا از بالا فرو فرستاد تا با آن آب زمین را بعد از مردن و (نابود شدن گیاه آن زنده کرد و سبز و خرم گردانید و در برانگیختن انواع حیوانات در زمین و در وزیدن بادهای به هر طرف و در خلقت ابر که میان آسمان و زمین مسخر است در همه این امور عالم ادله واضح است برای عاقلان».

﴿ وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ نَبَاتٍ كُلِّ شَيْءٍ
فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا نُخْرَجُ مِنْهُ حَبًّا مُتَرَاكِبًا وَمِنَ النَّخْلِ مِنَ
طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ وَجَنَّاتٍ مِّنْ أَعْنَابٍ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا
وَعَیْرَ مُتَشَبِهٍ ۗ أَنْظِرُوا إِلَى ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَيَنْعِهِ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكُمْ لَآيَاتٍ

لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿

(انعام / ۹۹)

«و اوست آن خدایی که از آسمان باران نازل کند تا گیاهان را به وسیله آن و همه چیز مانند درختان را برویانیم و سبزه‌ها را بیرون آریم و در آن سبزه‌ها دانه‌هایی که بر روی هم چیده شده پدید آریم، و از نخل خرما خوشه‌های پیوسته به هم و باغهای انگور و زیتون و انار که برخی شبیه هم و برخی نامشابه به هم است خلق کنیم شما در آن باغها هنگامی که میوه آن پدید آید و

برسد به چشم تعقل بنگرید که در آن آیات و نشانه‌های قدرت خدا برای اهل ایمان هویدا است».

﴿ إِنَّ فِي آخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَّقُونَ ﴾
(یونس / ۶)

«به حقیقت رفت و آمد شب و روز و بلکه در هر چیز که خدا در آسمانها و زمین خلق فرموده برای اهل تقوا علامت و نشانه‌های قدرت خدا پدیدار است».

﴿ وَهُوَ الَّذِي مَدَّ الْأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْهَارًا وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ
جَعَلَ فِيهَا رِجَالًا لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿۱۳۱﴾ وَفِي الْأَرْضِ قِطْعٌ مُّتَجَوِّرَاتٌ وَجَنَّاتٌ مِّنْ أَعْنَابٍ وَزُرْعٌ
وَخَيْلٌ صِنَوَانٌ وَغَيْرُ صِنَوَانٍ يُسْقَى بِمَاءٍ وَاحِدٍ وَنُفِضَلُ بَعْضُهَا عَلَى
بَعْضٍ فِي الْأُكُلِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴾

(رعد / ۳ و ۴)

«و او کسی است که زمین را گسترده؛ و در آن کوه‌ها و نه‌رهای قرار داد؛ و در آن از تمام میوه‌ها دو جفت آفرید؛ (پرده سیاه) شب را بر روز می‌پوشاند؛ در اینها آیاتی است برای گروهی که تفکر می‌کنند! و در روی زمین، قطعاتی در کنار هم قرار دارد که با هم متفاوتند؛ و (نیز) باغهایی از انگور و زراعت و نخلها، (و درختان میوه گوناگون) که گاه بر یک پایه می‌رویند و گاه بر دو پایه؛ (و عجیب‌تر آنکه) همه آنها از یک آب سیراب می‌شوند! و با این حال، بعضی از آنها را از جهت میوه بر دیگری برتری می‌دهیم؛ در اینها نشانه‌هایی است برای گروهی که عقل خویش را به کار می‌گیرند!».

﴿ يُنْبِتُ لَكُمْ بِهِ الزَّرْعَ وَالزَّيْتُونَ وَالنَّخِيلَ وَالْأَعْنَبَ وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١١﴾ وَسَخَّرَ لَكُمْ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٢﴾ وَمَا ذَرَأْنَا لَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ ﴾

(نحل / ۱۱ تا ۱۳)

«و هم زراعت‌های شما از آن آب باران بروید و درختان زیتون و خرما و انگور و از هسته انواع میوه‌جات بپرورد و در آن کار آیت و نشانه قدرت الهی برای اهل فکر پدیدار است و هم شب و روز و خورشید و ماه را برای زندگانی شما در گردون مسخر ساخت و ستارگان آسمان را به فرمان خویش مسخر کرد (تا به هر جانب آسمان حکمت او فرمان دهد حرکت کنند) در این کار آیت و نشانه‌های قدرت خدا برای اهل خرد پدیدار است و آنچه برای شما در زمین آفرید به انواع گوناگون و اشکال رنگارنگ درآورد، البته در این کار هم آیت و نشانه الهیت بر مردم هشیار پدیدار است.»

﴿ وَقَوْمَ نُوحٍ لَّمَّا كَذَّبُوا الرُّسُلَ أَغْرَقْنَاهُمْ وَجَعَلْنَاهُمْ لِلنَّاسِ آيَةً وَأَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٣٧﴾ ﴾ (فرقان / ۳۷)

«و نیز قوم نوح چون رسولان حق را تکذیب کردند ما آنها را به طوفان هلاک سپردیم و آیت عبرت مردم قرار دادیم، و برای ستمکاران عذاب دردناک مهیا گردانیدیم.»

﴿ فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَصْحَابَ السَّفِينَةِ وَجَعَلْنَاهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ ﴾

(عنکبوت / ۱۵)

«و تنها خود نوح را با اصحاب کشتی او از غرق شدن نجات دادیم و آن کشتی را برای خلق عالم آیت قرار دادیم».

﴿ أَلَمْ تَرَ أَنَّ الْفُلَّكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللَّهِ لِيُرِيكُمْ مِنْ آيَاتِهِ ۗ

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴾ (لقمان / ۳۱)

«نمی بینی که چگونه کشتی در دریا به لطف و احسان خدا سیر می کند تا به شما بعضی از آیات قدرت خویش را بنمایاند که همانا در این کار عجایب حکمت های خدا به هر شخص صبور و شکرگذار در بلا و نعمت پدیدار است».

﴿ وَاللَّهُ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۗ إِنَّ فِي

ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٦٥﴾ وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً ۗ نَسَقِيكُمْ

مِمَّا فِي بُطُونِهِ ۚ مِنْ بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ لَبْنَا حَالِصًا سَابِغًا لِلشَّرِيبِ ﴿٦٦﴾

وَمِنْ ثَمَرَاتِ النَّخِيلِ وَالْأَعْنَابِ تَتَّخِذُونَ مِنْهُ سَكَرًا وَرِزْقًا حَسَنًا ۗ

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴾ (نحل / ۶۵ تا ۶۷)

«و خدا از آسمان باران را فرستاد تا زمین را پس از مرگ زنده کرد البته در این کار آیت و قدرت و حکمت الهی است بر آنان که سخن بشنوند. و البته برای شما (هوشمندان) ملاحظه حال چهارپایان (از شیر گاو و گوسفند) همه عبرت و حکمت است که ما از شکم آنها از میان (دو جسم ناپاک) سرگین و خون، شیر خالص و پاکیزه شما را می نوشانیم که در طبع همه نوشندگان گواراست و هم از میوه های درختان خرما و انگور که از آنها نوشابه های شیرین و رزق حلال نیکو بدست آرید البته در این کار نیز آیت قدرت حق برای خردمندان پدیدار است».

﴿ أَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوِّ السَّمَاءِ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا

اللَّهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴾ (نحل / ۷۹)

«آیا در مرغان هوا نمی‌نگرند که جو آسمان مسخر آنها است و به جز الله کسی نگهبان آنها نیست البته در این امر برای اهل ایمان نشانی از قدرت حق پدیدار است».

﴿ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَأَنْزَلَ مِنَ

السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِّنْ نَّبَاتٍ شَتَّى ﴿٥٤﴾ كُلُوا وَارْزُقُوا

أَنْعَمَكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِأُولِي النُّهَى ﴾ (طه / ۵۳ و ۵۴)

«همان خدایی که زمین را آسایشگاه شما قرار داد و در آن راهها برای روابط و سفر و حوايج خلق پدید آورد و هم از آسمان آب نازل کرد و به آن آب آسمانی انواع نباتات مختلف از زمین رویانیدیم. (ای بندگان) تا شما از آن نعمتها تناول کنید و چهارپایان‌تان را هم بچرانید که همانا در این کار ربوبیت برای خردمندان پدیدار است».

﴿ وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً نُّسْقِيكُم مِّمَّا فِي بُطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا مَنفَعٌ

كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴾ (مؤمنون / ۲۱)

«و همانا برای شما در مطالعه حال چهارپایان و حیوانات اهلی عبرت خواهد بود که از شیر و گوشت و پوست خود بر شما بهره دهند و منفعتهای بیشمار دیگری برای شما دارند و از گوشت و شیر آنها (غذاهای مأكول دیگر) تناول می‌کنید».

﴿ وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ آيَاتٍ مُّبِينَاتٍ وَمَثَلًا مِّنَ الَّذِينَ خَلَوْا مِن

قَبْلِكُمْ وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴾ (نور / ۳۴)

«همانا برای هدایت و سعادت شما آیاتی روشن نازل گردانیدیم و مثالی هم از داستان آنانی که پیش از شما درگذشتند برای عبرت خلق و موعظه برای اهل تقوا فرستادیم».

﴿ وَسَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِّنْهُ إِنَّ فِي

ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴾ (جاثیه / ۱۳)

«و آنچه در آسمانها و زمین بود همه آنها را مسخر شما گردانید، البته در این کار نیز برای مردم با فکرت آیات قدرت خدا کاملاً پدیدار است».

﴿ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَلَكَهُ يَنْبِيعَ فِي الْأَرْضِ

ثُمَّ يُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا مُّخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ ثُمَّ يَهِيَجُ فَتَرَهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَجْعَلُهُ

حُطَبًا إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَذِكْرٍ لِأُولِي الْأَلْبَابِ ﴾ (زمر / ۲۱)

«آیا نمی‌بینی که خدا از آسمان آب باران نازل گردانید و در روی نهرها روان ساخت و نیز انواع نباتات گوناگون بدان برویاند باز (از سبزی و خرمی) رو به خزان آرد و نخست بنگری که زرد شود و آن گاه خداوند آنها را (چوب و علف) خشک گرداند و در آن صاحبان عقل متذکر (قدرت الهی) شوند».

﴿ أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ ۗ وَتُخَوِّفُونَكَ بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ ۗ وَمَنْ

يُضَلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴾ (زمر / ۳۶)

«آیا خدای (مهربان) برای بنده‌اش کافی نیست که مردم تو را از قدرت غیرخدا می‌ترسانند و هر که را خدا گمراه کند او را هیچ راهنمایی نخواهد بود».

﴿ اللَّهُ يَتَوَفَّى الْأَنْفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَالَّتِي لَمْ تَمُتْ فِي مَنَامِهَا ^ط
 فَيُمْسِكُ الَّتِي قَضَىٰ عَلَيْهَا الْمَوْتَ وَيُرْسِلُ الْأُخْرَىٰ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ^ع
 إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴾ (زمر / ۴۲)

«خداست که به وقت مرگ ارواح خلق را می‌گیرد و آن را که هنوز مرگش فرا نرسیده نیز در حال خواب روحش را قبض می‌کند سپس آن را که حکم به مرگش کرده جانش را نگه می‌دارد و آن را که نکرده به بدنش می‌فرستد تا وقت معین مرگ، البته در این کار نیز ادله قدرت الهی برای متفکران پدیدار است.»

﴿ وَآيَةٌ لَهُمُ الْأَرْضُ الْمَيِّتَةُ أَحْيَيْنَاهَا وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ ﴾
 (یس / ۳۳)

«و یک برهان (بر این که ما مردگان را زنده می‌کنیم) آن است که ما زمین مرده را (به باران رحمت) زنده کرده و از آن دانه که قوت و روزی مردم شود می‌رویانبیم.»

﴿ وَآيَةٌ لَهُمُ اللَّيْلُ نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ فَإِذَا هُم مُّظْلَمُونَ ﴾ (یس / ۳۷)
 «و برهان دیگر برای خلق در اثبات قدرت حق وجود شب است که ما چون (پرده) روز را از آن برگیریم ناگهان همه را تاریکی فراگیرد.»

﴿ وَفِي عَادٍ إِذْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيحَ الْعَقِيمَ ﴿۵۱﴾ مَا تَدْرُ مِنْ شَيْءٍ أَتَتْ عَلَيْهِ
 إِلَّا جَعَلَتْهُ كَالرِّمِيمِ ﴿۵۲﴾ وَفِي ثَمُودَ إِذْ قِيلَ لَهُمْ تَمَتُّعُوا حَتَّىٰ حِينٍ ﴾
 (ذاریات / ۴۱ تا ۴۳)

«و در قوم عاد بر خلق عبرتی است هنگامی که بادی هلاک کننده بر آنها فرستادیم که آن باد هلاک به چیزی نمی‌گذشت جز آن که او را مانند استخوان

پوسیده می‌گردانید. و در قوم ثمود هم بر خلق عبرتی است که به آنان گفته شد سرگرم تعیش و تمتع حیوانی باشید تا هنگام معین».

﴿وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ﴾ (ذاریات / ۴۹)

«و از هر چیزی دو نوع (نر و ماده) بیافریدیم تا مگر متذکر حکمت خدا شوید».

﴿إِنَّا لَمَّا طَغَا الْمَاءُ حَمَلْنَاكُمْ فِي الْجَارِيَةِ ﴿۱۱﴾ لِنَجْعَلَهَا لَكُمْ تَذِكْرًا

وَتَعِيًّا أُنُّذِرُكُمْ وَعِيًّا﴾ (حاقة / ۱۱ و ۱۲)

«همانا ما آن گاه که طوفان و آب دریا طغیان کرد شما (مردم فرزندان توحید را) به کشتی نشانیدیم. تا غرق کفار و نجات شما را) مایه عبرت و پند شما مردم قرار دادیم و لیکن گوش شنوای هوشمندان این پند و تذکر را تواند شنید».

الهی خود را معرفی نما؟

﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ۚ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ ۚ لَهُ مَا فِي

السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ ۗ

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۗ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ

إِلَّا بِمَا شَاءَ ۗ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ ۗ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا ۗ

وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ﴿۱۰۰﴾ لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ ۗ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ ۗ

فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمَرْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ

لَا انفصامَ لها ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾ (بقره / ۲۵۵)

«خدای یکتاست که جز او خدایی نیست، زنده و پاینده است هرگز او را کسالت خواب فرا نگیرد و اصلاً به خواب نمی‌رود، اوست مالک آسمانها و زمین، که را آن جرأت است که در پیشگاه او به شفاعت برخیزد مگر به فرمان او، و علم او محیط است به آنچه که پیش نظر خلق آمده و آنچه سپس خواهد آمد و خلق به هیچ مرتبه علم او احاطه نتوانند کرد مگر به آنچه او خواهد و قلمرو کرسی او از آسمانها و زمین فراتر است، و حفظ و نگهبانی زمین و آسمان بر او آسان و بی‌زحمت است چه او دانای بزرگوار و توانای با عظمت است.»

﴿ اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ أُنْثَىٰ وَمَا تَغِيضُ الْأَرْحَامُ وَمَا تَزْدَادُ^ط

وَ كُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِمِقْدَارٍ ﴾ (رعد / ۸)

«تنها خدا می‌داند که بار حمل آبستنان عالم چیست؟ و رحم‌ها چه نقصان و چه زیادت خواهد یافت و مقدار همه چیز در علم ازلی خدا معین است.»

﴿ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ

بِهِ مِنَ الشَّجَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ^ط وَسَخَّرَ لَكُمْ الْفَلَكَ لِتَجْرِيَ فِي الْبَحْرِ

بِأَمْرِهِ^ط وَسَخَّرَ لَكُمْ الْأَنْهَارَ ﴿٣٢﴾ وَسَخَّرَ لَكُمْ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَائِبِينَ^ط

وَسَخَّرَ لَكُمْ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ ﴿٣٣﴾ وَأَتَاكُمْ مِنْ كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُ وَإِنْ تَعْدُوا

نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تَحْصُوهَا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ ﴾

(ابراهیم / ۳۲ تا ۳۴)

«خداست آن که آسمانها و زمین را بیافرید و باران را از آسمان فروبارید تا انواع میوه‌ها و حبوبات را برای روزی شما برویاند و کشتی‌ها را به امر خود بر روی دریا برای شما مسخر نمود و نهرها را بر روی زمین به اختیار شما جاری

گردانید و خورشید و ماه و شب و روز را برای شما مسخر کرد. و از انواع نعمت‌هایی که از او درخواست کردید به شما عطا فرمود که اگر نعمت‌های بی‌انتهای خدا را بخواهید به شماره اورید هرگز حساب آن نتوانید کرد (با این همه لطف و رحمت خدا باز) انسان سخت کفر و ستمگر است».

﴿ إِنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴾

(طه / ۹۸)

«تنها خدای شما آن یگانه‌خدایی است که جز او خدایی نیست و علمش به همه ذرات هستی وجود احاطه کامل دارد».

﴿ اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ مِثْلُ نُورِهِ ۖ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ ۗ الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ ۗ الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ ۗ نُورٌ عَلَى نُورٍ ۗ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ ۗ مَنْ يَشَاءُ ۗ وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَلَ لِلنَّاسِ ۗ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿۲۰﴾ ۚ ت

آنچنان صاف و خالص است که) نزدیک است بدون تماس با آتش شعله‌ور شود؛ نوری است بر فراز نوری؛ و خدا هر کس را بخواهد به نور خود هدایت می‌کند، و خداوند به هر چیزی داناست. این چراغ پرفروغ) در خانه‌هایی قرار دارد که خداوند اذن فرموده دیوارهای آن را بالا برند (تا از دستبرد شیاطین و هوسبازان در امان باشد)؛ خانه‌هایی که نام خدا در آنها برده می‌شود، و صبح و شام در آنها تسبیح او می‌گویند...».

﴿يَعْلَمُ مَا يَلْجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا تَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا

يَعْرُجُ فِيهَا ۗ وَهُوَ الرَّحِيمُ الْغَفُورُ﴾
(سبأ / ۲)

«او هر چه درون زمین رود و هر چه از زمین بدر آید (از درختان حبوبات و چشمه‌ها و معادن) و هر چه از آسمان فرود آید (از فرشتگان و ارواح) و هر چه بر آسمان بالا رود (اعمال صالح و ارواح پاک) همه را می‌داند و اوست که بر بندگان مهربان و بخشاینده است.»

﴿يَتَأْتِيَ النَّاسُ أَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿۱۷﴾﴾

يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿۱۸﴾ وَمَا ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ ﴿۱۹﴾﴾

(فاطر / ۱۵ تا ۱۷)

«ای مردم شما همه به خدا فقیر و محتاجید و تنها خداست که بی‌نیاز و غنی بالذات و ستوده صفات است و اگر بخواهد همه شما را به دیار عدم فرستد و خلقی از نو به عرصه وجود آورد و هیچ این کار بر خدا دشوار نیست.»

﴿هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ ۗ هُوَ الرَّحْمَنُ

الرَّحِيمُ ﴿۲۰﴾ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ

الْمُؤْمِنُ الْمُهِيمُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١٢٢﴾ هُوَ اللَّهُ الْخَلِيقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿حشر / ٢٢ تا ٢٤﴾

«اوست خدای یکتایی که غیر از او خدایی نیست و داننده عالم نهران و آشکار است و او خدای بخشنده و مهربان (بر بندگان) است. و اوست آن خدای یکتایی که جز او خدایی نیست، سلطان مقتدر عالم و پاک و منزه از هر آلائش، و سالم از هر نقص، ایمنی بخش، نگهبان جهان و جهانیان غالب و قاهر با جبروت و عظمت و بزرگواری زهی منزه و پاک خدای از هر چه برای او شریک پندارند و اوست خدای آفریننده عالم و پدید آورنده جهان و جهانیان نگارنده صورت مخلوقات، او را نام‌های نیکوتر بسیار است و آنچه در آسمانها و زمین است همه به تسبیح و ستایش او مشغولند و او مقتدر و حکیم است».

الهی ما را چگونه آزمایش می کنی؟

﴿وَلَنْبَلُونَكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ وَشِئْرَ الصَّابِرِينَ﴾ (بقره / ١٥٥)
«و البته شما را بسختی‌ها چون ترس و گرسنگی و نقصان اموال و نفوس و آفات زراعت بیازماییم و مزده آسایش از آن سختی‌ها صابران را است».

﴿إِن يَمَسُّكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِّثْلُهُ وَتِلْكَ الْأَيَّامُ نُدَّوِلُهَا بَيْنَ النَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَاءَ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ﴾ (آل عمران / ١٤٠)

«اگر به شما (در جنگ اُحُد) آسیبی رسید به حقیقت به دشمنان شما نیز (در بدر) شکست و آسیب سخت رسید و این روزگار را به اختلاف احوال (گاهی فتح و گاهی مغلوبیت) میان مردم می‌گردانیم که مقام اهل ایمان به امتحان معلوم شود تا از شما مؤمنان آن را که ثابت در دین است گواه دیگران کند و خدا ستمگران را دوست ندارد».

﴿لَتُبْلَوْنَ فِيْ أَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ وَلَتَسْمَعُنَّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا أَذًى كَثِيْرًا وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ﴾
(آل عمران / ۱۸۶)

«محققاً شما را به جان و مال آزمایش خواهند کرد و بر شما از زخم‌زبان آنها که پیش از شما بر آنها کتاب آسمانی نازل شده بود و نیز از کسانی که مشرک هستند آزار بسیار خواهد رسید و اگر صبر پیشه کرده و پرهیزکار باشید (البته ظفر یابید) که ثبات و تقوا سبب نیرومندی و اراده در کارهاست».

﴿وَأَعْلَمُوا أَنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَأَنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيْمٌ﴾

(انفال / ۲۸)

«و بدانید که شما را اموال و فرزندان (در دنیا) فتنه و ابتلائی بیش نیست و در حقیقت اجر عظیم (و سعادت حقیقی در آخرت) و نزد خداست».

﴿إِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْأَرْضِ زِينَةً لِّهَا لِنَبْلُوهُمْ أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا﴾

(کهف / ۷)

«ما آنچه در زمین جلوه‌گر است زینت و آرایش ملک زمین قرار دادیم تا مردم را به آن امتحان کنیم که کدام‌یک در طاعت خدا عملشان نیکوتر خواهد بود».

﴿كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَنَبَلُوكُم بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً وَإِلَيْنَا تُرْجَعُونَ﴾

(انبیاء / ۳۵)

«هر نفسی در عالم رنج و سختی مرگ را می‌چشد و ما شما را با ابتلاء به بد و نیک می‌آزماییم و هنگام مرگ بسوی ما باز می‌گردید.»

﴿وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا إِنَّهُمْ لَيَأْكُلُونَ الطَّعَامَ

وَيَمْشُونَ فِي الْأَسْوَاقِ ۗ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ فِتْنَةً

أَتَصْبِرُونَ ۗ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا﴾

(فرقان / ۲۰)

«و هیچ رسولی پیش از تو به سوی خلق نفرستادیم مگر آن که آنها هم مانند تو غذا می‌خوردند و در میان کوچه و بازارها راه می‌رفتند (پس امت به این عذر تکذیب رسالت تو نتوانند کرد) و ما بعضی از بندگان را سبب آزمایش بعضی دیگر می‌گردانیم (و همه را مورد آزمایش قرار می‌دهیم که) آیا صبر در طاعت خدا خواهید کرد؟ و پروردگار تو به احوال و اعمال همه خلق آگاه است.»

الهی آزمایش و امتحان بندگان برای چیست؟

﴿لِيَمِيزَ اللَّهُ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ الْخَبِيثَ بَعْضُهُ عَلَى بَعْضٍ

فَيَرْكُمُهُمْ جَمِيعًا فَيَجْعَلُهُ فِي جَهَنَّمَ ۗ أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ﴾

(انفال / ۳۷)

«تا آن که خدا پلید را از پاکیزه جدا سازد و پلیدان را بعضی با بعضی درآمیزد و با هم گرد آورد آن گاه همه را در آتش دوزخ افکند که آنها زیانکاران عالمند.»

﴿إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا وَعَدَّ اللَّهُ حَقًّا إِنَّهُ يَبْدُوُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ لِيَجْزِيَ
الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ بِالْقِسْطِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ
حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ﴾ (يونس / ٤)

«بازگشت همه شما بسوی اوست! خداوند وعده حقّی فرموده؛ او آفرینش را آغاز می‌کند، سپس آن را باز می‌گرداند، تا کسانی را که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، بعدالت جزا دهد؛ و برای کسانی که کافر شدند، نوشیدنی از مایع سوزان است؛ و عذابی دردناک، بخاطر آنکه کفر می‌ورزیدند!».

﴿أَحْسِبَ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا ءَامَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ﴾ (٢) ﴿وَلَقَدْ فَتَنَّا
الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَلْيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلْيَعْلَمَنَّ الْكٰذِبِينَ﴾

(عنکبوت / ٢ و ٣)

«آیا مردم می‌پندارند تنها به این که ما به خدا ایمان آورده‌ایم رهایشان کنند و بر این دعوی امتحانشان نکنند؟ (هرگز چنین نیست) و ما اممی که پیش از اینان بودند به امتحان و آزمایش آوردیم تا خدا دروغگویان را از راستگویان کاملاً معلوم کند. (و مقام منافق و مؤمن پاک را از هم جدا سازد)».

الهی یار و یاور ما کیست؟

﴿أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِّنْ
دُونِ اللَّهِ مِن وَّلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ﴾ (بقره / ١٠٧)

«آیا نمی‌دانند که پادشاهی و مالکیت آسمانها و زمین مختص خداوند است و شما را به غیر از خدا یار و یآوری نخواهد بود».

﴿ اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ ءَامَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ
وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَآؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ النُّورِ إِلَى
الظُّلُمَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴾

(بقره / ۲۵۷)

«خدا یار اهل ایمان است آنان را از تاریکی‌های جهان بیرون آرد و به عالم نور برَد و آنان که راه کفر گزیدند یار ایشان شیطان است که آنها را از عالم نور به تاریکی‌های گمراهی درافکنند، این گروه اهل آتش دوزخ و در آن جاوید خواهند بود.»

﴿ بَلِ اللَّهُ مَوْلَانِكُمْ ۖ وَهُوَ خَيْرُ النَّاصِرِينَ ﴾ (آل عمران / ۱۵۰)

«بلی (ای مسلمین) از کافران یاری مجوئید که خدا یار شما است و او بهترین یاری کنندگان است.»

﴿ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ نَصَرَكَم ۖ وَلَا أَنفُسَهُمْ
يَنصُرُونَ ﴿۱۹۷﴾ وَإِن تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَىٰ لَا يَسْمَعُوا ۚ وَتَرَاهُمْ يَنْظُرُونَ

إِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ﴿۱۹۸﴾ (اعراف / ۱۹۷ / ۱۹۸)

«و آنهایی را که جز او می‌خوانید، نمی‌توانند یاریتان کنند، و نه (حتی) خودشان را یاری دهند؛ و اگر آنها را به هدایت فرا خوانید، سخنانتان را نمی‌شنوند! و آنها را می‌بینی (که با چشمهای مصنوعیشان) به تو نگاه می‌کنند، اما در حقیقت نمی‌بینند!»

﴿ إِنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ تُحْيِي وَيُمِيتُ وَمَا لَكُمْ

مِّنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴾ (توبه / ۱۱۶)

«منحصراً خدا مالک آسمانها و زمین است و اوست که زنده کند و بمیراند، و شما (بندگان و جهانیان) را جز خدا نگهدار و یآوری نخواهد بود».

﴿ وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴾ (شعراء / ۲۱۷)

«و توکل بر خدای مقتدر و مهربان کن».

﴿ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَمَا لَكُمْ مِّنْ

دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴾ (عنکبوت / ۲۲)

«و شما (مخلوق عاجز) نه خدای (قادر مطلق) را عاجز در زمین و آسمان خواهید کرد و نه جز خدا (در آسمان و زمین) نگهدار و یآوری دارید».

﴿ قُلْ مَنْ ذَا الَّذِي يَعْصِمُكُم مِّنَ اللَّهِ إِنْ أَرَادَ بِكُمْ سَوْءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ

رَحْمَةً وَلَا تَجِدُونَ لَهُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴾

(احزاب / ۱۷)

«بگو کیست آن که تأمین بخشد شما را از مشیت و اراده خدا، اگر خدا به شما اراده بلا و شری کند یا اراده لطف و مرحمتی فرماید کیست که شما را از اراده خدا به خیر یا شر منع تواند کرد و هرگز خلق را جز خدا هیچ یار و یآوری نخواهد بود».

الهی نشانه‌های قدرتت چه باشد؟

﴿ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا
وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ
﴿٢٠﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَخْتِلَافُ أَلْسِنَتِكُمْ
وَالْوَالِدِكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْعَالَمِينَ ﴿٢١﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ مَنَامُكُمْ
بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَابْتِغَاؤُكُمْ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ
يَسْمَعُونَ ﴿٢٢﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ يُرِيكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنزِلُ
مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيُحْيِي بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٣﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ
بِأَمْرِهِ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِنَ الْأَرْضِ إِذَا أَنْتُمْ تَخْرُجُونَ ﴿٢٤﴾ وَلَهُ
مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلُّ لَّهُ قَنِينٌ ﴿٢٥﴾ وَهُوَ الَّذِي يَبْدُؤُا
الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ ﴿٢٦﴾ وَلَهُ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ فِي
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴾ (روم / ٢٠ تا ٢٧)

«و باز یکی از آیات الهی آن است که برای شما از جنس خودتان جفتی بیافرید که در بر او آرامش یافته و با هم انس گیرید (و هم چنین) میان شما رأفت و مهربانی قرار فرمود، و در این امر برای مردم با فکرت ادله علم و حکمت آشکار است و یکی از آیات قدرت الهی خلقت آسمانها و زمین است و یکی دیگر اختلاف زبانها و رنگهای شما آدمیان است که در این امور نیز ادله صنع

حکمت حق برای دانشمندان آشکار است و یکی از نشانه‌های حق همین که شما در شب و روز به خواب رفته (و بیدار می‌شوید) و از فضل خدا طلب می‌کنید البته در این امر هم ادله قدرتش برای قومی که سخن حق بشنوند پدیدار است. و یکی از آیات الهی همان (قوه رعد و) برق است که هم شما را از صاعقه عذاب می‌ترساند و هم به رحمت باران آسمان زمین را پس از مرگ زنده می‌کند (و امیدوار می‌گرداند) در این امر نیز ادله قدرت پروردگار برای اهل خرد آشکار است. و یکی از آیات قدرت خدا آن که آسمان و زمین را به فرمان خود برپا داشته است (و در این نظم آسمان و زمین شما آدمیان را از خاک برمی‌انگیزد و باز به خاک می‌برد) و سپس که در محشر شما را از خاک زنده خواهد کرد همگی سر از قبرها بیرون می‌آورید. و هر کس در آسمانها و زمین هست همه بنده او و با کمال خضوع و خشوع مطیع فرمان اوست. و او خدایی است که نخست خلایق را از عالم بیافریند و آنگاه بدان عالم معاد بازگرداند و این اعاده بر او سهل و آسان است و آن ذات یکتا را در آسمان و زمین (مظهر و) مثالی عالی‌تر (از حد وصف و تعقل) است، و مقتدر کامل و دانا به حقایق امور تنها او است».

﴿ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ يُرْسِلَ الرِّيَّاحَ مُبَشِّرَاتٍ وَلِيُذِيقَكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ
وَلِتَجْرِيَ الْفُلُكُ بِأَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلِعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴾

(روم / ۴۶)

«و از جمله آیات قدرت الهی آن است که بادهای بشارت‌آور می‌فرستد که شما را به چیزی از رحمت بی‌انتهای خود بهره‌مند کند و کشتی (در دریا برای منافع شما) به امر او سیر می‌کند تا از فضل و کرمش (انواع نعمت‌ها و روزی) تحصیل کنید باشد شکر نعمتش بجای آرید».

﴿ وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا مِنْ دَابَّةٍ^ع

وَهُوَ عَلَىٰ جَمْعِهِمْ إِذَا يَشَاءُ قَدِيرٌ ﴾ (شوری / ۲۹)

«و از جمله آیات قدرت او خلقت آسمانها و زمین است و هم آنچه در آنهاست از انواع جنبندگان پراکنده است او بر جمع‌آوری موجوداتی که در آنهاست هر وقت بخواهد قادر است.»

﴿ هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَىٰ

الْعَرْشِ^ع يَعْلَمُ مَا يَلْجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ

وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا^ط وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ^ع وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿۱۰﴾

لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ^ع وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿۱۱﴾ يُوَلِّجُ اللَّيْلَ

فِي النَّهَارِ وَيُوَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ^ع وَهُوَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿۱۲﴾

(حدید / ۶ تا ۱۲)

«اوست خدایی که آسمانها و زمین را در شش روز بیافرید و آنگاه بر روی عرش قرارگرفت و او هر چه در زمین فرود آید و آنچه که از آن خارج شود و آنچه که از آسمان نازل شود و آنچه که بالا رود همه را می‌داند و هر کجا باشید او با شماسست و به هر چه کنید به‌خوبی آگاه و بینا است. ملک اوست آسمانها و زمین، و رجوع تمام امور عالم بسوی اوست. شب را در (پرده زرین) روز نماند و روز را در (خیمه سیاه) شب پنهان سازد و او به اسرار دلهای خلق آگاه است.»

الهی آدمی چگونه است؟

﴿ خَلِقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَجَلٍ سَأُورِيكُمْ آيَاتِي فَلَا تَسْتَعْجِلُونِ ﴾

(انبیاء / ۳۷)

«(آری)، انسان از عجله آفریده شده؛ ولی عجله نکنید؛ بزودی آیاتم را به شما نشان خواهم داد!».

﴿ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَئِنْ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴾

(نمل / ۷۳)

«و همانا خدای تو در باره خلق دارای فضل و رحمت است و لیکن اکثر مردم شکر نعمتی بجای نیاورند.».

﴿ وَإِذَا مَسَّ النَّاسَ ضُرٌّ دَعَوْا رَبَّهُمْ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا أَدَّاهُمْ مِنْهُ

(روم / ۳۳)

رَحْمَةً إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ﴾

«و مردم آنگاه که رنج و آلمی سخت بر آنها برسد در آن حال خدای را به دعا می خوانند و به درگاه او با تضرع و اخلاص روی می کنند و پس از آن که خدا رحمت خود را به آنها چشانید (و از آن سختی نجاتشان داد) بازگروهی از آنان به خدای خود مشرک می شوند.».

﴿ وَإِذَا أَدَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوا بِهَا وَإِنْ تُصِيبَهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ

(روم / ۳۶)

أَيْدِيهِمْ إِذَا هُمْ يَقْتِنُونَ ﴾

«و هر گاه ما با لطف خود رحمتی به مردم بچشانیم شاد شوند و اگر رنج و بلایی از گناهان خود که به دستهای خود انجام داده اند به ایشان برسد در آن حال از رحمت خدا نومید شوند.».

﴿ وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَا رَبَّهُ مُنِيبًا إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُ نِعْمَةً
مِّنْهُ نَسِيَ مَا كَانَ يَدْعُوًا إِلَيْهِ مِنْ قَبْلُ وَجَعَلَ لِلَّهِ أَنْدَادًا لِّيُضِلَّ عَنْ
سَبِيلِهِ ۗ قُلْ تَمَتَّعْ بِكُفْرِكَ قَلِيلًا ۗ إِنَّكَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ ﴾ (زمر / ۸)

«و هر گاه انسان را فقر و مصیبت و رنجی پیش آید در آن حال به دعا و توبه و انابه به درگاه خدا رود و چون نعمت و ثروت به او عطا کند خدایی را که پیش از این می‌خواند بکلی فراموش سازد و برای خدای (یکتا) شریک و هم‌تا قرار دهد تا خلق را از راه خدا گمراه سازد (ای رسول) با چنین کسی بگو (ای بدبخت) کمتر به کفر و عصیان لذت و آسایش بجو که عاقبت از اهل آتش دوزخ خواهی شد.»

﴿ فَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَانَا ثُمَّ إِذَا خَوَّلْنَاهُ نِعْمَةً مِنَّا قَالَ إِنَّمَا
أُوْتِيْتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ ۗ بَلْ هِيَ فِتْنَةٌ وَلَٰكِنَّا أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴾ (زمر/۴۹)

«آری آدمی چون درد و رنجی به او رسد ما را به دعا می‌خواند و باز چون نعمت و دولت به او دادیم گوید این نعمت دانسته (به استحقاق) نصیب من گردید (چنین نیست) بلکه امتحان وی است ولیکن اکثر مردم آگاه نیستند.»

﴿ لَا يَسْعَمُ الْإِنْسَانُ مِنْ دُعَاءِ الْخَيْرِ وَإِنْ مَسَّهُ الشَّرُّ فَيَعُوْسُ قَنُوطٌ
﴿۱۱﴾ وَلَٰئِنْ أَذَقْنَاهُ رَحْمَةً مِنَّا مِنْ بَعْدِ ضَرَّاءَ مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ هَذَا لِي وَمَا
أُظِنُّ السَّاعَةَ فَأَيَّامَةٌ وَلَٰئِنْ رُجِعْتُ إِلَىٰ رَبِّي إِنَّ لِي عِنْدَهُ لَلْحُسْنَىٰ
﴿۱۲﴾ فَلَنُنَبِّئَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِّنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿۱۳﴾

وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَنَقَّ بِنَجَائِبِهِ ۖ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذُو

دُعَاءٍ عَرِيضٍ ﴿فصلت / ۴۹-۵۱﴾

«آدمی حریص از خدا دایم به دعای تمنای خیر می کند و هرگز خسته هم نمی شود و اگر شر و آسیبی رسد (از رحمت الهی زود) مایوس و ناامید می گردد. و اگر ما به انسان پس از رنج و آسیبی که به او رسیده نعمت و رحمتی نصیب کنیم خواهد گفت که این نعمت برای من است و گمان نمی کنم که قیامتی برپا شود و به فرض آن که بسوی خدا برگردیم باز هم برای من نزد خدا بهترین نعمت خواهد بود، ما البته کافران را به کیفر اعمالشان آگاه می سازیم، و عذابی بسیار سخت بر آنان می چشانیم و ما هرگاه به انسان نعمتی عطا کردیم (کفران کرد) و رو بگردانید و (از شکر خدا) دوری جست و هر گاه شر و بلایی به او روی آورد آنگاه زبان به دعا گشود (و اظهار عجز نمود)».

﴿وَلَوْ بَسَطَ اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَبَغَوْا فِي الْأَرْضِ وَلَكِنْ يُنَزِّلُ بِقَدَرٍ مَّا

يَشَاءُ ۗ إِنَّهُ بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ بَصِيرٌ﴾ (شوری / ۲۷)

«و اگر خدا روزی بندگان را وسیع و فراوان گرداند در روی زمین ظلم و طغیان بسیار کنند، لیکن روزی خلق را به اندازه ای که بخواهد نازل می گرداند که خدا بر بندگانش بصیر و آگاه است».

﴿إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا ﴿۱۹﴾ إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا ﴿۲۰﴾ وَإِذَا مَسَّهُ

الْخَيْرُ مُنُوعًا ﴿معارج / ۱۹ تا ۲۱﴾

«همانا انسان مخلوقی طبعاً سخت حریص و بی صبر است. چون شر و زبانی به او رسد سخت بیقراری کند و هنگامی که خوبی به او رسد مانع دیگران می شود (و بخل می ورزد)».

﴿بَلِ الْإِنْسَانِ عَلَىٰ نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ﴾ (قیامه / ۱۴)

«بلکه انسان بر نیک و بد خویش بخوبی آگاه است.»

﴿أَمْحَسِبُ الْإِنْسَانُ أَنْ يُتْرَكَ سُدًى﴾ (قیامه / ۳۶)

«آیا پندارد آدمی که او را از تکلیف ثواب و عقاب مهمل گذارند (و غرضی منظور ندارند).»

الهی آدمی از نظر مال چگونه است؟

﴿قُلْ لَوْ أَنْتُمْ تَمْلِكُونَ خَزَائِنَ رَحْمَةِ رَبِّي إِذًا لَأَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ

الْإِنْفَاقِ^ع وَكَانَ الْإِنْسَانُ قَتُورًا﴾ (اسراء / ۱۰۰)

«ای رسول ما (به این مردم بخیل و پست نظر) بگو که شما اگر دارای گنج‌های رحمت خدا شوید باز همه از ترس فقر و خود درویشی بخل از انفاق خواهید کرد که انسان (طبعاً) بسیار ممسک و بخیل است.»

الهی چرا بعضی دعاها به اجابت نرسد؟

﴿وَيَدْعُ الْإِنْسَانُ بِالشَّرِّ دُعَاءَهُ بِالْخَيْرِ^ط وَكَانَ الْإِنْسَانُ عَجُولًا﴾

(اسراء / ۱۱)

«انسان با شوق و رغبتی که خیر و منفعت خود را می‌جوید به نادانی با همان شوق و رغبت شر و زیان خود را می‌طلبد و انسان بسیار بی‌صبر و شتاب‌کار است.»

الهی دعای چه کسانی به اجابت می‌رسد؟

﴿وَيَسْتَجِيبُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَيَزِيدُهُم مِّن فَضْلِهِ^ع

وَالْكَافِرُونَ هُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ﴾ (شوری / ۲۶)

«و مستجاب می‌گرداند دعای آنان که به خدا ایمان آورده و نیکوکار شدند و از فضل و کرم خود بر ثواب آنها می‌افزاید اما برای کافران عذابی سخت خواهد بود».

الهی برای وزن کردن و پیمانه کردن چه می‌فرمایی؟

﴿ وَأَوْفُوا الْكَيْلَ إِذَا كِلْتُمْ وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ۚ ذَٰلِكَ خَيْرٌ

وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ۝﴾ (اسراء / ۳۵)

«و هر چه را به ترازو یا وزن می‌سنجید تمام بیمایید (کم و گران ن فروشید) و همه چیز را با ترازوی عدالت بسنجید که این کاری بهتر و عاقبتش نیکوتر است».

﴿ أَوْفُوا الْكَيْلَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِرِينَ ۝ وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ

۝ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ۝﴾

(شعراء / ۱۸۱ تا ۱۸۳)

«ای مردم آنچه می‌فروشید سنگ تمام بدهید و از کم‌فروشی و گرانفروشی کناره بگیرید و اجناس را با میزان صحیح و ترازوی درست بسنجید و آنچه به مردم می‌فروشید تمام بدهید از وزن و پیمانه کم نگذارید و در روی زمین به ظلم و فسادکاری برنخیزید».

﴿ وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ ۝﴾ (رحمن / ۹)

«و هر چیزی را به ترازوی عدل و انصاف بسنجید و در میزان عدل کم‌فروشی و نادرستی نکنید».

﴿ وَيَلِّ لِّلْمُطَفِّفِينَ ۝ الَّذِينَ إِذَا أَكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ ۝ وَإِذَا

كَالُوهُمْ أَوْ وَزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ ۝ أَلَا يَظُنُّ أُولَٰئِكَ أَنَّهُمْ مَبْعُوثُونَ ۝﴾

(مطففین / ۱ تا ۴)

«وای به حال کم‌فروشان آنان که چون به ترازو چیزی از مردم بستانند تمام بستانند و چون چیزی بدهند در ترازو به مردم کم دهند. آیا آنها نمی‌دانند (روزی برای حساب) برانگیخته می‌شوند؟»

الهی کردار نیک بهتر است یا فرزند یا دارایی؟

﴿الْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ

عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمَلًا﴾ (کهف / ۴۶)

«مال و فرزندان زیب و زینت زندگانی دنیا است (ولیکن) اعمال صالح تا قیامت باقی است (مانند نماز و تهجد ذکر خدا و صدقات موقوفات و خیرات در راه خدا و سایر اعمال صالحه...) نزد پروردگار بهتر و عاقبت آن نیکوتر است.»

الهی آنها که از یاد تو غافلند چگونه‌اند؟

﴿وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ

الْقِيَامَةِ أَعْمَى﴾ (طه / ۱۲۴)

«و هر کس از یاد من اعراض کند همانا (در دنیا) معیشت‌اش تنگ شود و روز قیامتش نابینا محسورش کنیم.»

﴿وَمَنْ يَعَشُ عَن ذِكْرِ الرَّحْمَنِ نُقِضْ لَهُ شَيْطَانًا فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ ﴿۱۸﴾

وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّوهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ مُّهْتَدُونَ ﴿۱۹﴾ حَتَّىٰ إِذَا

جَاءَنَا قَالَ يَلَيْتَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ بُعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ فَبِئْسَ الْقَرِينُ ﴿۲۰﴾ وَلَنْ

يَنْفَعَكُمُ الْيَوْمَ إِذْ ظَلَمْتُمْ أَنَّكُمْ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ﴾

(زخرف / ۳۶-۳۹)

«و هر که از یاد خدا (و قرآن) رخ بتابد شیطانی را برانگیزیم تا یار و همنشین دائم وی باشد. و آن شیاطین همیشه آن مردم از خدا غافل را از راه خدا بازدارند و به ضلالت افکنند در صورتی که گمان می‌برند که هدایت یافته‌اند. (و سرگرم دنیا شده) تا وقتی که از دنیا بسوی ما بازآید آن گاه (با نهایت حسرت) گوید ای کاش میان من و آن شیطان فاصله‌ای همچون فاصله میان مشرق و مغرب بود که او یار بسیار بدی بود و هرگز در آن روز (پیشمانی) به حال شما سودی ندارد زیرا در دنیا ظلم کردید و امروز با شیاطین البته در عذاب دوزخ شریک هستید».

الهی ولادت و جوانی و پیری چگونه باشد؟

﴿يَتَأْتِيهَا النَّاسُ إِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنٰكُمْ مِّن تُرَابٍ ثُمَّ مِّن نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِّنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِّنْ مُّضْغَةٍ مُّخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِّنَبِّينَ لَكُمْ وَعِنَّا فِي الْأَرْحَامِ مَا نَشَاءُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ وَمِنْكُمْ مَّن يُتَوَفَّىٰ وَمِنْكُمْ مَّن يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِنْ بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا وَتَرَىٰ الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَا أَنزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَأُنْبِتَتْ مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ﴾ (حج / ۵)

«ای مردم اگر شما در وقوع قیامت و قدرت خدا بر بعث مردگان شک و ریبی دارید (توجه کنید و بدانید) که ما شما را نخست از خاک آفریدیم آنگاه از آب نطفه و سپس از خون بسته و بعداً از پاره‌ای گوشت تمام و ناتمام، تا در این انتقال و تحولات قدرت خودمان را بر شما آشکار سازیم و از نطفه‌ها آنچه را مشیت ما تعلق گیرد در رحم‌ها قرار دهیم تا به وقتی معین طفلی چون (گوهر از

صدف) رحم بیرون آوریم تا زیست کرده به حد بلوغ و کمال برسد و برخی از شما در این بین بمیرد و برخی از شما هم به سن پیری و دوران ضعف و ناتوانی عمر برسد تا آن جا که پس از دانش و هوش خرف شود و هیچ چیزی فهم نکند (و دلیل دیگر قدرت خدا آن که) زمین را بنگری وقتی خشک و بی گیاه است، آنگاه باران بر او فرو باریم تا سبز و خرم شده و تخم‌ها در آن نمو کرده و انواع نباتات زیبا برویاند».

الهی اولاد پسر و دختر چگونه باشد؟

﴿لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ تَخْلُقُ مَا يَشَاءُ يَهَبُ لِمَن يَشَاءُ إِنثًا وَيَهَبُ لِمَن يَشَاءُ الذُّكُورَ ﴿١١﴾ أَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنثًا ط وَيَجْعَلُ مَن يَشَاءُ عَقِيمًا إِنَّهُ عَلِيمٌ قَدِيرٌ﴾
(شوری / ٤٩ و ٥٠)

«خداست تنها مالک آسمانها و زمین، هرچه را که بخواهد می‌آفریند، به هر که خواهد اناث (دختر) و به هر که خواهد فرزند ذکور (پسر) عطا می‌کند. یا در یک رحم دو فرزند پسر و دختر قرار می‌دهد و هر که را بخواهد عقیم (نازاینده) می‌گرداند زیرا او (به صلاح خلق) دانا (و به هر چه خواهد) تواناست».

الهی چگونه به خانه‌های دیگران وارد شویم؟

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّىٰ تَسْتَأْنِسُوا وَتُسَلِّمُوا عَلَىٰ أَهْلِهَا ؕ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١٧﴾ فَإِن لَّمْ تَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا حَتَّىٰ يُؤْذَنَ لَكُمْ ط وَإِن قِيلَ لَكُمْ ارْجِعُوا فَارْجِعُوا ؕ هُوَ أَزْكَىٰ لَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ﴾

﴿ ٢٨ ﴾ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ مَسْكُونَةٍ فِيهَا مَتَعٌ لَكُمْ

ع وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿ (نور / ٢٧ تا ٢٩)

«ای اهل ایمان هرگز به هیچ خانه دیگران (مگر خانه خودتان) وارد نشوید تا این که با صاحبش انس یافته و اجازه بگیرید و چون رخصت یافته و داخل شدید به اهل آن خانه سلام کنید (و آداب تحیت و ادب و انسانیت بجا آرید) که شما را بهتر است، باشد که متذکر شوون یکدیگر شوید. (اگر به خانه‌ای مراجعه کردید) و کسی را نیافتید باز وارد آن خانه نشوید تا اجازه یافته و سپس وارد شوید و اگر گفته شود که برگردید پس بزودی بازگردید و این بر تنزیه و پاکی شما بهتر است، و خدا به هر چه می‌کنید دانا است. باکی بر شما نیست که به خانه غیرمسکونی که در آن متاعی دارید بی‌اجازه درآیید (بدانید که) خداوند به همه کار آشکار و پنهان شما آگاه است».

الهی برای حفظ چشم چه کنیم؟

﴿ قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَرِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَٰلِكَ

أَزْكَىٰ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿ (نور / ٣٠)

«ای رسول ما) مردان مؤمن را بگو چشم‌ها را از نگاه ناروا بپوشند و زنان نیز فروج و اندامشان را (از عمل زشت) محفوظ دارند که این بر پاکیزگی (جسم و جان) شما اصلح است و البته خدا به هر چه که می‌کنید آگاه است».

الهی چشم باطن کور می‌گردد یعنی چه؟

﴿ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُونَ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا

فَإِنَّا لَا تَعْمَى الْأَبْصَارُ وَلَكِن تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ ﴿ (حج / ٤٦)

«آیا این کافران در روی زمین سیر نمی‌کنند تا دلهاشان بینش و هوش یابد یا گوششان (به پند و اندرزها) شنوا گردد، این کافران را گرچه چشم در سرشان کور نیست لیکن چشم باطن و دیده دلها کور است».

﴿كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ﴾

(روم / ۵۹)

«این چنین خدا بر دلهای اهل جهل (پس از اتمام حجت) مهر نهد (که هیچ سخن حق را نپذیرند)».

الهی انسان را چون مرگ فرا گیرد چه می‌گوید؟

﴿حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ ﴿١٠١﴾ لَعَلِّي أَعْمَلُ

صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا وَمِن وَرَائِهِم بَرْزَخٌ إِلَىٰ

يَوْمٍ يُبْعَثُونَ﴾ (مؤمنون / ۹۹ و ۱۰۰)

«(کافران جاهل و غافل) آن گاه که وقت مرگ هر فرد رسد در آن وقت آگاه و نادم شده گویند بارالها مرا به دنیا بازگردان تا شاید (به تدارک گذشته) عملی صالح بجای آرم. به او خطاب شود این خواسته هرگز نخواهد شد و این کلمه (ارجعونی را) از حسرت همی گوید (دیگر اثری نمی‌بخشد) و از عقب آنها عالم برزخ است تا روزی که برانگیخته شوند (و در عرصه محشر جمع آیند)».

﴿فَلَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةٌ فَنَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ﴾ (شعراء / ۱۰۲)

«ای کاش که بار دیگر به دنیا باز می‌گشتیم تا به خدای یگانه ایمان می‌آوردیم».

الهی آنها که اسراف می‌کنند چگونه‌اند؟

﴿إِنَّ الْمُبَذِّرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيْطَانِ ط وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا﴾

(اسراء / ۲۷)

«البته مسرفان (که مال و عمر خود را صرف خیالات باطل و شیطانی می‌کنند) برادران شیطانند، و شیطان است که سخت کفران نعمت پروردگار خود کرد.»

﴿وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ

مَلُومًا مَّحْسُورًا﴾ (اسراء / ۲۹)

«و نه هرگز دست خود را (در احسان به خلق) محکم بسته دار و نه بسیار گشاده دار که هر کدام کنی به نکوهش و حسرت خواهی نشست.»

الهی اگر کسانی که گناه می‌کنند فوراً عقوبت می‌دیدند بهتر نبود؟

﴿وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِمْ مَا تَرَكَ عَلَيْهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَٰكِنْ

يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۖ فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا يَسْتَفْخِرُونَ سَاعَةً ۗ

وَلَا يَسْتَفْقِدُونَ﴾ (نحل / ۶۱)

«و اگر خدا از ظلم و ستم‌کاری‌های خلق انتقام کشد جنبنده‌ای در روی زمین نخواهد گذاشت و لیکن (او در عقوبت تعجیل نمی‌کند) و از راه لطف تأخیر می‌افکند تا وقتی معین (که مقتضای مصلحت و حکمت است) ولی آن‌گاه که اجل آنها در رسد دیگر یک لحظه مقدم و مؤخر نخواهد شد.»

﴿وَرَبُّكَ الْغَفُورُ ذُو الرَّحْمَةِ لَوْ يُؤَاخِذُهُمْ بِمَا كَسَبُوا لَعَجَّلَ لَهُمُ

الْعَذَابَ ۗ بَلْ لَهُمْ مَوْعِدٌ لَّنْ يَجِدُوا مِنْ دُونِهِ مَوْيِلًا﴾ (کهف / ۵۸)

«خدای تو دارای آمرزش و رحمت است و اگر بخواهد تا خلق را به کردارشان مؤاخذه کند همانا در عذابشان تعجیل نماید و لیکن برای آن عذاب وقت معین (در عالم قیامت) است که از آن هرگز پناه و گریزگاهی نخواهید یافت.»

﴿ وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلَى ظَهْرِهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۖ فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ فَأَنَّ اللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِم بَصِيرًا ۙ ﴾
(فاطر / ٤٥)

«اگر خداوند به دلیل کردار زشت خلق، آنها را مؤاخذه کند در پشت زمین هیچ جنبه‌ای باقی نگذارد ولیکن کیفر خلق را به تأخیر می‌افکند تا به وقت معین (که اقتضاء کند) و چون هنگام اجل مردمی فرا رسد خدا به احوال بندگانش کاملاً آگاه است.»

الهی عسل چگونه باشد؟

﴿ وَأَوْحَىٰ رَبُّكَ إِلَىٰ النَّحْلِ أَنْ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ ﴿٦٨﴾ ثُمَّ كُلِي مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلًّا ۚ تَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا شَرَابٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ۙ ﴾
(نحل / ٦٨ و ٦٩)

«و خدا به زنبور عسل وحی کرد که از کوهها و درختان و سقف‌های رفیع منزل گیرند. سپس از میوه‌های شیرین (و حلاوت گل‌های خوش‌بو) تغذیه کنید و راه پروردگارتان را با طاعت بپوشید آنگاه از درون آنها شربت شیرینی به رنگهای مختلف بیرون آید که در آن شفای مردمان است، البته در این کار نیز آیت قدرت خدا برای متفکران پند است.»

الهی پند دادن به یکدیگر چگونه باشد؟

﴿ وَذِكْرٌ فَإِنَّ الذِّكْرَىٰ تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ ۙ ﴾
(ذاریات / ٥٥)

«و امت را تذکر و پندی ده (اگر کافران را نفع ندهد) مؤمنان را سودمند افتد».

الهی آنها که در داشتن دین فخر می‌ورزند چگونه‌اند؟

﴿يَمُنُونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا^ط قُلْ لَا تَمُنُوا عَلَيَّ إِسْلَمَكُمْ^ط بَلِ اللَّهُ يَمُنُ

عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَانَكُمْ لِلْإِيمَانِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ﴾ (حجرات / ۱۷)

«آنها بر تو به مسلمان شدن خود منت می‌گذارند بگو شما بر اسلام خود بر من منت منهدید بلکه خدا بر شما منت دارد که شما را به سوی ایمان هدایت فرموده است، اگر شما از راستگویان هستید».

الهی چه کسانی حسد می‌ورزند؟

﴿وَأَتَيْنَهُمْ بَيِّنَاتٍ مِّنَ الْأَمْرِ^ط فَمَا اخْتَلَفُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمْ

الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ^ع إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا

فِيهِ يَخْتَلِفُونَ﴾ (جاثیه / ۱۷)

«و نیز به آن قوم آیات و معجزات روشن در امر دین (و نظم دنیا) عطا نمودیم و آنها خلاف کردند بخاطر حسد مگر دانسته برای ظلم و تعدی به حقوق یکدیگر، البته پروردگار تو بین نزاع و اختلاف آنها روز قیامت حکم خواهد کرد».

الهی آنها که بخل می‌ورزند چگونه‌اند؟

﴿هَتَأْتُمْ هَتُولًا^ط تَدْعُونَ لِنُفْسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَمِنْكُمْ مَنْ يَبْخُلُ^ط

وَمَنْ يَبْخُلْ فَإِنَّمَا يَبْخُلْ عَن نَّفْسِهِ^ع وَاللَّهُ الْغَنِيُّ وَأَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ وَإِن

تَتَوَلَّوْا يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُونُوا أَمْثَلَكُمْ﴾ (محمد / ۳۸)

«آری شما همان مردمید که برای انفاق در راه (تبلیغ دین) خدا دعوت می‌شدید باز بعضی از شما بخل می‌ورزند و هر که در انفاق بخل کند نتیجهٔ بخلت به ضرر خود اوست و گرنه خدا از خلق بی‌نیاز و غنی است و شما فقیر و نیازمندید و اگر شما روی (از دین حق بگردانید خدا قومی غیر که مانند شما بخیل نیستند بجای شما پدید آرد».

الهی آنها که مسخره می‌کنند چگونه‌اند؟

﴿يَتَأْتِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يَسْخَرُونَ مِنْ قَوْمٍ عَسَىٰ أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ وَلَا نِسَاءً مِّنْ نِّسَاءِ عَسَىٰ أَنْ يَكُنَّ خَيْرًا مِّنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا أَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِاللِّقَبِّ بِئْسَ الْأَسْمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ ۚ وَمَنْ لَّمْ يَتُبْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ﴾
(حجرات / ۱۱)

«ای اهل ایمان هرگز نباید قومی قوم دیگر را مسخره و استهزاء کند شاید آن قوم که مسخره می‌کنید بهترین مؤمنین باشند و نیز بین زنان با ایمان قومی دیگری را مسخره نکنند که بسا آن قوم بهترین آن زنانند و هرگز عیب‌جویی (از هم دینان) خود مکنید و ملقب نسازید همدیگر را با نامها و لقب‌های زشت پس از ایمان آوردن به خدا (که بسیار زشت است و هر که از این کار توبه نکند بسیار ظالم و ستمکار است».

الهی دوستدار چه کسانی می‌باشی؟

﴿إِنَّهُمْ لَنْ يُّغْنُوا عَنْكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا ۚ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ۗ وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ﴾
(جاثیه / ۱۹)

«آن چنین مردم هرگز از اراده خدا بی نیاز نکنند و ستمکاران عالم در ظلم و ستم دوستدار و مددکار یکدیگرند و خدا دوستدار اهل تقوا است.»

الهی آنها که غیر از تو را دوست می گیرند چگونه اند؟

﴿مَثَلُ الَّذِينَ أَخَذُوا مِنَ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ
أَخَذَتْ بَيْتًا ط وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعَنْكَبُوتِ لَوْ كَانُوا
يَعْلَمُونَ﴾
(عنكبوت / ۴۱)

«مثل حال آنان که (خدا را فراموش کرده) و غیر از خدا را بدوستی برگرفتند (در سستی و بی بنیادی) مانند مثل خانه عنكبوت است، که بنیاد کند و اگر بدانید سست ترین خانه ها خانه عنكبوت است (که به کمترین باد و حادثه خراب می گردد)».

الهی پاداش دارای درجات مختلفی می باشد؟

﴿وَلِكُلِّ دَرَجَةٍ مِمَّا عَمِلُوا وَيُؤْتِيهِمْ أَعْمَالَهُمْ وَهُمْ لَا يُظَاهَمُونَ﴾

(احقاف / ۱۹)

«و برای تمام (مردم مؤمن و کافر) به مقتضای اعمالشان درجاتی معین است و همه به پاداش اعمال خود کاملاً می رسند و هیچ ستمی به آنها نخواهد شد.»

الهی گناه چه کسانی بخشیده می شود؟

﴿وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَءَامَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ
وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ﴾ (محمد / ۲)

«و آنان که به خدا گرویدند و اعمال شایسته و نیکو انجام دادند و به قرآنی که بر محمد نازل شده که البته بر حق و از جانب خدا بود ایمان آورند ، خدا از گناهانشان درگذشت و امر (دنیا و دینشان را) اصلاح فرمود».

الهی آثار رحمت چه باشد؟

﴿فَانظُرْ إِلَىٰ آثَارِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ تُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ ذَٰلِكَ لَمُحْيِ الْمَوْتَىٰ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ (روم / ۵۰)

«پس دیده باز کن و آثار رحمت نامت‌های الهی را مشاهده کن که چگونه زمین را پس از مرگ و دستبرد خزان باز (به نفس باد بهار زنده می گرداند) محققاً (بدان) همان خدا است که مردگان را پس از مرگ باز زنده می‌کند و او به قدرت کامله ذاتی بر هر چیز عالم توانا است».

الهی یاوه‌گویان چگونه‌اند؟

﴿وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا أُولَٰئِكَ هُم مُّذٰبٌ مُّهِينٌ﴾ (لقمان / ۶)

«و از مردمان (فاسد و فتنه‌انگیز) کسانی هستند که خریدار گفتار و سخنان لغو و باطل (مانند قصه‌های دروغ و شهوت‌انگیز) هستند تا به این وسیله خلق را از راه خدا به جهالت گمراه سازد و قرآن را به تمسخر و استهزاء می گیرد و این مردمان فاسد به عذابی با خواری و ذلت گرفتار می‌شوند».

الهی همجنس بازان چگونه اند؟

﴿ أَيُنْتُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِّن دُونِ النِّسَاءِ ۚ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ

تَجْهَلُونَ ﴾ (نمل / ۵۵)

«آیا شما با مردان شهوترانی کرده و زنان را ترک می‌کنید؟ آری شما مردمی بسیار جهالت‌پیشه (گمراهی) هستید».

﴿ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا ۖ فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنذِرِينَ ﴾ (نمل / ۵۸)

«و بر سر آنها (که بایستی به کیفر برسند سنگباران هلاک بارانندیم که بر آن قوم بدکار بسیار بد هلاکتی بود».

الهی آنها که به حد بلوغ نرسیده‌اند چگونه باشند؟

﴿ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لِيَسْتَأْذِنَكُمْ الَّذِينَ مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا

الْحُلُمَ مِنْكُمْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ مِّن قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُمْ مِّنَ الظَّهِيرَةِ

وَمِن بَعْدِ صَلَاةِ الْعِشَاءِ ثَلَاثُ عَوْرَاتٍ لَّكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَلَا عَلَيْهِمْ

جُنَاحٌ بَعْدَهُنَّ طَوَافُونَ عَلَيْكُمْ بَعْضُكُمْ عَلَى بَعْضٍ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ

لَكُمْ الْآيَاتِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٨﴾ وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنْكُمْ الْحُلُمَ

فَلْيَسْتَأْذِنُوا كَمَا اسْتَأْذَنَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ

ءَايَاتِهِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٩﴾

(نور / ۵۸ و ۵۹)

«ای کسانی که به خدا ایمان آورده‌اید (بدانید که) بندگان ملکی شما (موقع ورود به خانه) و نیز اطفالی که هنوز به وقت احتلام و زمان بلوغ نرسیده‌اند باید شبانه‌روزی سه مرتبه از شما اجازه بخواهند یک بار پیش از نماز صبح که شما لباس‌های خود را درآورده‌اید و دیگری در وقت ظهر (و سومی) هم بعد از نماز خفتن که این سه وقت هنگام عورت و خلوت شما است (اکثراً برهنه و یا در لباس کوتاهید) و بعد از این سه بار اجازه، دیگر باکی بر شما و آنها نیست که بی‌دستور با بندگان و اطفال خود گرد یکدیگر جمع شوید و هر ساعت در کارها به شما مراجعه کنند، خدا این گونه آیاتش را بر شما روشن بیان می‌کند، و خدا به کار خلق دانا و محکم کار است. و آن گاه که اطفال شما به حد بلوغ و احتلام رسیدند باید مانند سایر بالغان با اجازه وارد اطاق شما شوند، خدا بدین روشنی آیات خود را برای شما بیان می‌کند که او (به صلاح بندگان) دانا و (در وضع تکلیف) محکم کار است.»

الهی دیگر جنبنده‌گان از چه آفریده شدند؟

﴿وَاللَّهُ خَلَقَ كُلَّ دَابَّةٍ مِّن مَّاءٍ ۖ فَمِنْهُمْ مَّن يَمْشِي عَلَىٰ بَطْنِهِ ۖ وَمِنْهُمْ مَّن يَمْشِي عَلَىٰ رِجْلَيْنِ ۖ وَمِنْهُمْ مَّن يَمْشِي عَلَىٰ أَرْبَعٍ ۗ تَخْلُقُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾
(نور / ۴۵)

«و خدا هر حیوان و هر جنبنده‌ای را از آب آفرید (و آنها را به انواع گوناگون ساخت) که بعضی (مانند مارها) بر روی شکم بخزند و برخی دیگر مانند انسان بر روی دو پای و برخی (مانند اسب و گاو و شتر) با چهار پای راه می‌روند، و خدا هر چه خواهد بیافریند، همانا خدا بر همه چیز توانا است.»

الهی اعمال انسان‌ها سود و زیانی برای شما خالق یکتا دارد؟

﴿وَمَنْ جَاهَدَ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ﴾

(عنکبوت / ۶)

«و هر که (در راه ایمان) جهد و کوشش کند به سود شخص خود می‌کند، البته خدا (از اطاعت و عبادت) عالمیان بی‌نیاز است.»

۳

پیامبران

الهی برای احترام به پیامبر ﷺ چه سفارش می‌نمایی؟

﴿يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتَ النَّبِيِّ إِلَّا أَنْ يُؤْذَنَ لَكُمْ إِلَىٰ طَعَامٍ غَيْرٍ نَنْظِرِينَ إِنَّهُ وَلَيَكُنْ إِذَا دُعِيتُمْ فَأَدْخُلُوا فَإِذَا طَعِمْتُمْ فَانْتَشِرُوا وَلَا مُسْتَعْسِبِينَ لِحَدِيثٍ ؕ إِنَّ ذَٰلِكُمْ كَانَ يُؤْذَىٰ النَّبِيَّ فَيَسْتَحْيِي ۚ مِنْكُمْ ۖ وَاللَّهُ لَا يَسْتَحْيِي ۚ مِنَ الْحَقِّ ۚ وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا فَسْأَلُوهُنَّ مِن وَرَاءِ حِجَابٍ ۚ ذَٰلِكُمْ أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ ۚ وَمَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُؤْذُوا رَسُولَ اللَّهِ وَلَا أَنْ تَنْكِحُوا أَزْوَاجَهُ مِن بَعْدِهِ أَبَدًا ۚ إِنَّ ذَٰلِكُمْ كَانَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمًا ۙ﴾ (احزاب / ۵۳)

«ای کسانی که به خدا ایمان آوردید به خانه پیغمبر داخل نشوید مگر آن که بر شما اذن دهد و بر سفره طعامش دعوت کند در آن حال هم نباید زودتر از وقت آمده و به ظروف غذا چشم انتظار گشایید بلکه به موقعی که دعوت شده‌اید بیایید و چون غذا تناول کردید زود متفرق شوید و نه آنجا به سرگرمی و

سخنرانی پردازید، که این کار شما پیغمبر را آزار می‌دهد و او از شرم به شما اظهار نمی‌دارد ولی خدا را از شما بر اظهار حق خجالتی نیست، و هرگاه از زنان رسول متاعی می‌طلبید از پس پرده طلب کنید که حجاب برای آن که دل‌های شما و دل‌های آنها را پاک و پاکیزه نماید بهتر است و نباید شما رسول خدا را (در زندگانی) ببازارید و نه پس از وفات هیچ‌گاه زنانش را به نکاح خود درآورید، که این کار نزد خدا (گناهی) بسیار بزرگ است».

﴿ إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴿٥٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ يُؤْذُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُهِينًا ﴾

(احزاب / ۵۶ و ۵۷)

«همانا خدا و فرشتگانش بر روان پاک این پیغمبر درود می‌فرستند ای اهل ایمان بر او صلوات و درود بفرستید و با تعظیم بر او سلام گوید و تسلیم فرمان او شوید. آنان که خدا و رسول او را به عصیان و مخالفت آزار و اذیت می‌کنند خدا آنها را در دنیا و آخرت لعن کرده (و از رحمت خود دور فرموده و) بر آنان عذابی با ذلت و خواری مهیا ساخته است».

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَن تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٥٧﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَغُضُّونَ أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَىٰ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴾

(حجرات / ۳ و ۲)

«ای اهل ایمان (به یا محمد و یا احمد) فوق صوت پیغمبر صدای خود را بلند نکنید و آوازتان را بر رسول خدا بلند مسازید همچون بلند آوازی که برخی از شما به برخی دیگر می‌کنید، که در این صورت اعمال شما تباه می‌شود و شما نمی‌فهمید و آنان که با صدای آرام و آهسته نزد رسول خدا سخن گویند آنها هستند که در حقیقت خدا دل‌هایشان را برای مقام رفیع تقوا آزموده و بر آنان آمرزش و اجر عظیم نصیب فرموده است.»

الهی پیامبران برای چه آمدند؟

﴿ كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِّنكُمْ يَتْلُوا عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴾

(بقره / ۱۵۱)

«چنانچه رسول گرامی خود را از میان خود شما به جانب شما فرستادیم که آیات ما را برای شما تلاوت کند و نفوس شما را از پلیدی و آلودگی و جهل و شرک پاک و منزّه گرداند و تعلیم شریعت و حکمت دهد و از او هر چه را نمی‌دانید بیاموزید.»

﴿ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ﴾

(توبه / ۳۳)

«اوست خدایی که رسول خود (محمد مصطفی) را با دین حق به هدایت خلق فرستاد تا بر همه ادیان عالم تسلط و برتری دهد هر چند مشرکان و کافران ناراضی و مخالف باشند.»

الهی حضرت ابراهیم علیه السلام از چه طایفه‌ای بود؟

﴿ هَتَانُكُمْ هَئُولَاءِ حَنَجَجْتُمْ فِيْمَا لَكُمْ بِهِمْ عِلْمٌ فَلِمَ تُحَاجُّوْنَ فِيْمَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِمْ عِلْمٌ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾ مَا كَانَ إِبْرَاهِيْمُ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلٰكِنْ كَانَ حَنِيفًا مُّسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴾

(آل عمران / ٦٦ و ٦٧)

«گیرم شما را در آنچه می‌دانید مجادله روا باشد، چرا در آنچه عالم نیستید باز جدال و گفت‌وگو می‌کنید، و خداست که همه چیز را می‌داند و شما نمی‌دانید نبود ابراهیم به آیین یهود و نه نصاری و لکن وی به دین حنیف توحید و اسلام بود و هرگز از آنان که به خدا شرک آرند نبود».

الهی حضرت عیسی علیه السلام چگونه آفریده شد؟

﴿ اِنَّ مَثَلَ عِيْسٰى عِنْدَ اللّٰهِ كَمَثَلِ ءَادَمَ ۗ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُوْنُ ﴾

(آل عمران / ٥٩)

«همانا مثل خلقت عیسی (در خارق‌العاده بودن) به امر خدا همانند خلقت آدم ابوالبشر است که او را از خاک بساخت و سپس گفت بشری به حد کمال باش که همان دم موجود شد».

الهی پیروان حضرت مسیح چگونه بودند؟

﴿ ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلَىٰ ءَاثَرِهِمْ بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا بِعِيْسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَءَاتَيْنَاهُ الْاِنْجِيْلَ وَجَعَلْنَا فِيْ قُلُوْبِ الَّذِيْنَ اَتَّبَعُوْهُ رَافَةً وَرَحْمَةً وَرَهْبَانِيَّةً

أَبْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَا عَلَيْهَا إِلَّا ابْتِغَاءَ رِضْوَانِ اللَّهِ فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا فَآتَيْنَا الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْهُمْ أَجْرَهُمْ^ط وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴿

(حدید / ۲۷)

«و از پی نوح و ابراهیم باز رسولان دیگر و سپس عیسی بن مریم را فرستادیم و به او کتاب آسمانی انجیل را عطا کردیم و در دلهای پیروان حقیقی او رأفت و مهربانی نهادیم و لیکن رهبانیت (ترک دنیا) را از پیش خود بدعت برانگیختند ما بر آنها جز آن که خشنودی و رضای خدا را طلبند در کتاب انجیل نوشتیم و باز آنها چنان که باید و شاید مراعات آن را نکردند ما هم به آنان که ایمان آوردند پاداش و اجرشان را عطا کردیم (لیکن) از آنها بسیاری به راه فسق و تبهکاری شتافتند.»

الهی به حضرت عیسی علیه السلام قدرت انجام چه معجزه‌هایی را دادی؟

﴿ وَرَسُولًا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنِّي قَدْ جِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ^ط أَنِّي آخِذٌ لَّكُمْ مِنَ الطَّيْرِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ فَأَنْفُخُ فِيهِ فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُبْرِئُ الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ وَأُحْيِي الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا تَأْكُلُونَ وَمَا تَدْخِرُونَ فِي بُيُوتِكُمْ^ع إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿

(آل عمران / ۴۹)

«و او را به رسالت بسوی بنی اسرائیل فرستد که به آنان گوید من از طرف خدای شما معجزی آورده‌ام و آن معجزه این است که از گل مجسمه مرغی ساخته و بر آن مجسمه گلی نفس قدسی بدمم تا به امر خدا مرغی گردیده پرواز کند، و کور مادرزاد و مبتلایان به مرض برص را شفا دهم و مردگان را به امر خدا زنده کنم،

الهی بشارت فرشتگان به حضرت مریم علیها السلام چه بود؟

﴿ إِذْ قَالَتِ الْمَلٰٓئِكَةُ يٰمَرْيَمُ ۗ اِنَّ اللّٰهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِّنْهُ اَسْمٰهُ
الْمَسِيْحُ عِيسٰى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا فِى الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِيْنَ
﴿٤٥﴾ وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِى الْمَهْدِ وَكَهَلًا وَمِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿٤٦﴾
قَالَتْ رَبِّ اَنۡىٰ يَكُوْنُ لِيْ وُلَدٌ وَلَمْ يَمَسِّنِيْ بَشْرًا ۗ قَالَ كَذٰلِكَ اَللّٰهُ
يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۗ اِذَا قَضٰٓىٰ اَمْرًا ۗ فَاِنۡمَآ يَقُوْلُ لَهُ ۗ كُنْ فَيَكُوْنُ ۗ﴾

(آل عمران / ٤٥ تا ٤٧)

«چون فرشتگان گفتند که ای مریم همانا خدا تو را که به کلمه‌ای که نامش مسیح عیسی ابن مریم است بشارت می‌دهد که او در دنیا و آخرت آبرومند و از مقربان درگاه خداست و با خلق در گهواره سخن می‌گوید بدان‌گونه که در سنین بزرگی، و او از جمله نیکویان جهان است. (مریم) عرض کرد پروردگارا مرا چگونه فرزندی تواند بود و حال آنکه به من مردی نزدیک نشده، خطاب شده چنین است کار خدا، می‌آفریند هر چه بخواهد، و چون مشیت او به خلقت هر چیزی قرار گیرد به محض این که گوید موجود باش همان دم موجود شود».

الهی داستان کم‌صبری حضرت موسی علیه السلام چیست؟

﴿ قَالَ اِنَّكَ لَن تَسْتَطِيْعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٣٧﴾ وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلٰٓىٰ مَا لَمْ تُحِطْ
بِهٖ ۗ خُبْرًا ﴿٣٨﴾ قَالَ سَتَجِدُنِيْٓ اِنْ شَآءَ اللّٰهُ صَابِرًا وَّلَا اَعْصِيْ لَكَ اَمْرًا
﴿٣٩﴾ قَالَ فَاِنْ اَتَّبَعْتَنِ فَلَا تَسْئَلْنِيْ عَنۡ شَيْءٍ حَتّٰٓىٰ اُحَدِثَ لَكَ مِنْهُ

ذِكْرًا ﴿٧٠﴾ فَأَنْطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا رَكِبَا فِي السَّفِينَةِ خَرَقَهَا ۖ قَالَ أَخْرَقْتَهَا
لِتُغْرِقَ أَهْلَهَا لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا إِمْرًا ﴿٧١﴾ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ إِنَّكَ لَن
تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٧٢﴾ قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا نَسِيتُ وَلَا تُرْهِقْنِي مِنْ
أَمْرِي عُسْرًا ﴿٧٣﴾ فَأَنْطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا لَقِيَا غُلَامًا فَقَتَلَهُ ۖ قَالَ أَقْتَلْت
نَفْسًا زَكِيَّةً بِغَيْرِ نَفْسٍ لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا نُكْرًا ﴿٧٤﴾ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكَ
إِنَّكَ لَن تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٧٥﴾ قَالَ إِنْ سَأَلْتكَ عَنْ شَيْءٍ بَعْدَهَا
فَلَا تُصَحِّحْنِي ۖ قَدْ بَلَغْتَ مِنْ لَدُنِّي عُذْرًا ﴿٧٦﴾ فَأَنْطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا أَتَيَا
أَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطَعَمَا أَهْلَهَا فَأَبَوْا أَنْ يُضَيِّفُوهُمَا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا
يُرِيدُ أَنْ يَنْقَضَ فَأَقَامَهُ ۖ قَالَ لَوْ شِئْتَ لَتَّخَذْتَ عَلَيْهِ أَجْرًا ﴿٧٧﴾ قَالَ
هَذَا فِرَاقُ بَيْنِي وَبَيْنِكَ ۖ سَأُنَبِّئُكَ بِتَأْوِيلِ مَا لَمْ تَسْتَطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا
﴿٧٨﴾ أَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسْكِينٍ يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ فَأَرَدْتُ أَنْ
أَعْيِبَهَا وَكَانَ وَرَاءَهُمْ مَلِكٌ يَأْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصْبًا ﴿٧٩﴾ وَأَمَّا الْغُلَامُ
فَكَانَ أَبَوَاهُ مُؤْمِنَيْنِ فَخَشِينَا أَنْ يُرْهِقَهُمَا طُغْيَانًا وَكُفْرًا ﴿٨٠﴾
فَأَرَدْنَا أَنْ يُبَدِّلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِنْهُ زَكَاةً وَأَقْرَبَ رُحْمًا ﴿٨١﴾ وَأَمَّا
الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ كَنْزٌ لَهُمَا
وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَنْ يَبْلُغَا أَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا

كَرَّهْمَا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ ۖ وَمَا فَعَلْتُهُمْ عَنِ أَمْرِي ۚ ذَٰلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ

تَسْطِيعَ عَلَيْهِ صَبْرًا ﴿﴾ (کهف / ۶۷ تا ۸۲)

«آن عالم پاسخ داد که تو (ای موسی) ظرفیت نداری که تحمل و با من صبر پیشه کنی. و چگونه صبر توانی کرد بر چیزی که اصلاً از آن آگهی نیافته‌ای. موسی باز گفت به خواست خدا مرا با صبر و تحمل خواهی یافت و هرگز در هیچ امر با تو مخالفت نخواهم کرد. آن عالم باز گفت پس اگر تابع من شدی دیگر از هر چه من کنم هیچ سؤال از چیزی مکن تا وقتی که از آن راز من خود تو را آگاه کنم. (موسی قبول شرط کرد) و سپس هر دو با هم برفتند تا وقتی که سوار در کشتی شدند آن عالم در میان دریا کشتی را شکست موسی گفت چرا کشتی را شکستی تا اهل آن را به دریا غرق کنی؟! بسیار کار زشتی بجا آوردی آن عالم به موسی گفت آیا من با تو نگفتم که تو هرگز ظرفیت و توانایی آن که با من صبر کنی نداری؟ (موسی متذکر شرط خود شد) و گفت (این یک بار) بر من مگیر که شرط خود را فراموش کردم (و فراموشی اختیاری نیست) و مرا تکلیف طاقت‌فرسا مفرما. (او عذرش را پذیرفت) و باز هم روان شدند (از دریا گذشته در ساحل) به پسری برخوردند او پسر را بی‌گفت‌وگو به قتل رسانید باز موسی (شرط خود را فراموش کرده) گفت آیا نفس محترمی که کسی را نکشته بود بی‌گناه کشتی همانا کار بسیار منکر و ناپسندی کردی. (باز آن عالم به موسی) گفت آیا من با تو نگفتم که تو هرگز (ظرفیت نداری) بر اسرار کار من صبری کنی و توانایی نخواهی داشت. موسی گفت (این دفعه را هم ببخش) اگر بار دیگر از تو اعتراضی کردم از آن به بعد با من ترک صحبت و رفاقت کن که از تقصیر من عذر موجه بر متارکه دوستی خواهی داشت. (خضر عذر موسی را پذیرفت) باز هم با هم روان شدند تا وارد بر قریه‌ای شدند و از اهل آن شهر طعام خواستند مردم از طعام دادن و مهمانی آنها ابا کردند آنها هم از شهر خارج شدند و به دیواری که نزدیک به انهدام بود رسیدند. خضر به استحکام و تعمیر

آن پرداخت. باز موسی گفت روا بود که تو این زحمت به خود دادی جایی این تعمیر را می‌کردی که بر آن اجرتی می‌گرفتی. خضر گفت (این سه بار کم ظرفیتی و بی‌صبری و اعتراض) عذر مفارقت بین من و تو است و من همین ساعت تو را بر اسرار کارهایم که بر فهم آن صبر و ظرفیت نداشتی آگاه می‌سازم. اما آن کشتی را که بشکستم صاحبش خانواده فقیری بود که از آن کسب و ارتزاق می‌کردند خواستم چون کشتی‌های بی‌عیب را پادشاه به غضب می‌گرفت این کشتی را ناقص کنم (تا برای آن فقیران باقی بماند). و اما آن غلام (را که به قتل رساندم چون کافر بود و) پدر و مادر او مؤمن بودند از آن باک داشتم که آن پسر آنها را فریفته خود سازد و به‌خوی طغیان و کفر خود درآورد، خواستم تا به‌جای او خداوند فرزندی بهتر و صالح‌تر و با محبت‌تر به آن پدر و مادر بدهد. و اما آن دیوار را که تعمیر کردم در این شهر بدین جهت بود که در زیر آن گنجی برای دو طفل یتیمی که پدر صالح داشتند نهفته بود خدا خواست تا آن اطفال به حدّ رشد رسند (و گنج تا آن زمان زیر دیوار بر آنان بماند) تا به لطف خدا خودشان گنج را استخراج کنند و من این کارها را نه از پیش خود (بلکه به امر خدا) کردم. این است مآل و باطن کارهایی که تو طاقت و ظرفیت بر انجام آن نداشتی».

الهی حضرت عیسیٰ علیه السلام به بنی اسرائیل چه گفت؟

﴿وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَبْنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدٌ ۖ فَأَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ﴾

(صف / ۶)

«و باز (ای پیامبر) یاد آور هنگامی که عیسی پسر مریم به بنی اسرائیل گفت من همانا رسول خدا بسوی شما هستم و حَقَّانِیت کتاب تورات را که مقابل من است تصدیق می‌کنم و نیز شما را مژده می‌دهم که بعد از من رسول بزرگواری که نامش در انجیل من احمد است بیاید چون آن رسول با معجزات بسوی خلق آمد گفتند این معجزات (و قرآن او) سحری آشکار است».

الهی سفارشت به حضرت آدم علیه السلام چه بود؟

﴿ وَقُلْنَا يَتَّادِمُ أَسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴾

(بقره / ۳۵)
«و گفتیم ای آدم، تو با همسرت در بهشت سکونت کن و از (نعمت‌های) آن گوارا هرچه می‌خواهید بخورید (اما) نزدیک این درخت نشوید که از ستمگران خواهید شد».

﴿ وَيَتَّادِمُ أَسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا

تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴾

(اعراف / ۱۹)
«و ای آدم، تو و همسرت در بهشت ساکن شوید و از هر جا که خواستید بخورید؛ اما به این درخت نزدیک نشوید که از ستمکاران خواهید شد».

الهی فرمانت به حضرت نوح علیه السلام چه بود؟

﴿ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أُمَّرْنَا وَقَارَ النُّورِ قُلْنَا أَحْمِلْ فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ

أَثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ وَمَنْ ءَامَنَ وَمَا ءَامَنَ مَعَهُ

إِلَّا قَلِيلٌ ﴿۱۰۱﴾ وَقَالَ أَرَكُبُوا فِيهَا بِسْمِ اللَّهِ مَجْرِبَهَا وَمُرْسِنَهَا إِنَّ رَبِّي

لَغْفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٤١﴾ وَهِيَ تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ وَنَادَى نُوحٌ
 ابْنَهُ وَكَانَ فِي مَعْزِلٍ يَبْنِي أَرْكَبَ مَعَنَا وَلَا تَكُن مَعَ الْكَافِرِينَ
 ﴿٤٢﴾ قَالَ سَاوِيَ إِلَىٰ جِبَلٍ يَعْصِمُنِي مِنَ الْمَاءِ ۚ قَالَ لَا عَاصِمَ
 الْيَوْمَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِلَّا مَنْ رَحِمَ ۚ وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ
 الْمُغْرَقِينَ ﴿٤٣﴾

(هود / ٤٠ تا ٤٣)

«نوح به ساختن کشتی پرداخت و قوم به تمسخر پرداختند آن زمان که فرمان ما فرا رسید، و تنور جوشیدن گرفت؛ (به نوح) گفتیم: «از هر جفتی از حیوانات (از نر و ماده) یک زوج در آن (کشتی) حمل کن! همچنین خاندانت را (بر آن سوار کن) - مگر آنها که قبلاً وعده هلاک آنان داده شده [= همسر و یکی از فرزندان] - و همچنین مؤمنان را!» اما جز عده کمی همراه او ایمان نیاوردند! او گفت: «به نام خدا بر آن سوار شوید! و هنگام حرکت و توقف کشتی، یاد او کنید، که پروردگارم آمرزنده و مهربان است! و آن کشتی، آنها را از میان امواجی همچون کوه‌ها حرکت میداد؛ (در این هنگام)، نوح فرزندش را که در گوشه‌ای بود صدا زد: «پسرم! همراه ما سوار شو، و با کافران مباش! گفت: «بزودی به کوهی پناه میبرم تا مرا از آب حفظ کند!» (نوح) گفت: «امروز هیچ نگهداری در برابر فرمان خدا نیست؛ مگر آن کس را که او رحم کند!» در این هنگام، موج در میان آن دو حایل شد؛ و او در زمره غرق‌شدگان قرار گرفت!».

الهی کشتی نوح بر چه جایی قرار گرفت؟

﴿ وَقِيلَ يَا أَرْضُ ابْلَعِي مَاءَكِ وَيَسْمَأْ أَقْلِي وَغِيضَ الْمَاءِ وَقُضِيَ
 الْأَمْرُ وَاسْتَوَتْ عَلَىٰ الْجُودِيِّ ۖ وَقِيلَ بُعْدًا لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴾

(هود / ۴۴)

«و به زمین خطاب شد که فوراً آب را فرو برد و به آسمان امر شد که باران را قطع کند و آب به یک لحظه خشک شد و حکم (قهر الهی) انجام یافت و کشتی بر کوه جودی قرار گرفت و فرمان هلاک ستمکاران در رسید.»

الهی قوم لوط چگونه مورد عذاب قرار گرفتند؟

﴿ فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا جَعَلْنَا عَلَيْهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهَا حِجَارَةً مِّنْ

سَجِيلٍ مَّنْضُودٍ ﴾ (هود / ۸۲)

«چون صبح شد فرمان قهر ما دیار آن قوم نابکار را ویران و زیر و رو ساخت و بر سر آنها مرتب از آسمان سنگ هلاک ریختیم.»

﴿ وَقَالَ نِسْوَةٌ فِي الْمَدِينَةِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ تُرَاوِدُ فَتْنَهَا عَن نَّفْسِهِ ۗ قَدْ

شَغَفَهَا حُبًّا ۗ إِنَّا لَنَرْنَهَا فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿۳۱﴾ فَأَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ

أَرْسَلَتْ إِلَيْهِنَّ وَأَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَّكًا ۖ وَآتَتْ كُلَّ وَاحِدَةٍ مِّنْهُنَّ سِكِّينًا

وَقَالَتْ أَخْرِجِي عَلَيَّ ۗ فَأَمَّا رَأَيْنَهُ أَكْبَرْنَهُ ۖ وَقَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَاشَ

لِلَّهِ مَا هَذَا بَشَرًا ۖ إِنْ هَذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ ﴿۳۲﴾ قَالَتْ فَذَلِكُنَّ الَّذِي

لُمْتُنَّنِي فِيهِ ۗ وَلَقَدْ رَاودْنَهُ ۖ عَن نَّفْسِهِ ۖ فَاسْتَعْصَمَ ۗ وَلَئِن لَّمْ يَفْعَلْ مَا

ءَامُرُهُ لَيَكُونَنَّ مِنَ الصَّغِيرِينَ ﴿۳۳﴾ (يوسف / ۳۰ تا ۳۲)

«زنان مصر از قضیه آگاه شدند و زبان به ملامت زلیخا گشودند که زن عزیز مصر (خاطرخواه یوسف شده) و قصد مراوده با غلام خویش داشته، حُب یوسف وی را شیفته و فریفته خود ساخته و ما او را از فرط محبت کاملاً در ضاللت می‌بینیم. چون (زلیخا) ملامت زنان مصری را در باره خود شنید کسی را فرستاد و از آنها دعوت کرد و مجلسی بیاراست و به احترام هر یک بالش و تکیه‌گاهی بگسترد و به دست هر یک کاردی (و ترنجی) داد (آنگاه با زیب و زیور و لباس فاخر یوسف را نیکو بیاراست و) از یوسف تقاضا نمود که به مجلس این زنان در آید. چون یوسف را زنان مصری دیدند (در جمال او حیران و بر حسنش) زبان به تکبیر گشودند و دستها را (بجای ترنج) بریده و گفتند تبارک‌الله که این پسر نه آدمی است بلکه فرشته حسن و زیبایی است. (چون زلیخا زنان را همه در جمال یوسف واله و حیران دید روی به آنها کرده) گفت این است غلامی که مرا در محبتش ملامت می‌کردید آری من خود از وی تقاضای مراوده کردم و او عفت ورزید و اگر از این پس هم خواهش مرا رد کند البته زندانی شود و خوار و ذلیل گردد (این سخن را گفت که شاید یوسف را به تهدید به خود رام سازد)».

الهی خواب آن دو جوان زندانی را حضرت یوسف علیه السلام چگونه تعبیر کرد؟

﴿وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ فَتَيَانٍ قَالَ أَحَدُهُمَا إِنِّي أَرْنِي آعْصِرُ خَمْراً^ط وَقَالَ الْآخَرُ إِنِّي أَرْنِي أَحْمِلُ فَوْقَ رَأْسِي خُبْزًا تَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْهُ نَبِئْنَا^ط بِتَأْوِيلِهِ إِنَّا نَرَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ﴾ (یوسف / ۳۶)

«و با یوسف دو جوان دیگر هم (از ندیمان و خاصان شاه) زندانی شدند (آن دو جوان در سیمای یوسف آثار دانش و هوش دیدند شب در زندان خوابی دیده و تعبیرش را از یوسف خواستند یکی از آنها گفت من در خواب دیدم که انگور

سؤال از ما پاسخ از خداوند علیم

(برای شراب) می‌افشرم، دیگری گفت من دیدمی که بر بالای سرِ خویش طبق نانی می‌برم و مرغان هوا از آن به منقار می‌خوردند تو ما را از تعبیر آن آگاه کن که تو را از نیکوکاران و دانشمندان جهان می‌بینیم».

﴿يَنْصَحِي السَّجْنَ أَمَّا أَحَدُكُمَا فَيَسْقِي رَبَّهُ خَمْرًا ۗ وَأَمَّا الْآخَرُ فَيُصَلِّبُ فَتَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْ رَأْسِهِ ۗ قُضِيَ الْأَمْرُ الَّذِي فِيهِ تَسْتَفْتِيَانِ﴾

(یوسف / ۴۱)

«(یوسف پس از آن که دو رفیق زندانی را به دین حق دعوت کرد و حقایق توحید را با ادله روشن بیان فرمود آن‌گاه به تعبیر خواب آنها پرداخت و) گفت ای دو رفیق زندان من اما یکی از شما ساقی شراب شاه خواهد شد و اما آن دیگری به دار آویخته شود تا مرغان مغز سر او را بخورند (آن مرد برای رهایی از خطر منکر خواب شد) یوسف گفت در قضای الهی راجع به امری که سؤال کردید چنین حکم شده است».

الهی پیامبر اکرم ﷺ مزد رسالت را چه خواست؟

﴿ذَلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهَ عِبَادَهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ قُلْ لَّا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ ۗ وَمَن يَقْتَرِفْ حَسَنَةً نَّزِدْ لَهُ فِيهَا حُسْنًا ۗ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ﴾

(شوری / ۲۳)

«این همان بهشت ابدی است که خداوند آن را به بندگانی که به خدا ایمان آورده و نیکوکار شده‌اند بشارت داده است (ای رسول به امت بگو) من از شما اجر رسالت جز این نخواهم که مودت و محبت مرا در حق خویشاوندان منظور دارید».

الهی فرعون به مردمش در مقابله با حضرت موسی علیه السلام چه گفت؟

﴿ وَنَادَى فِرْعَوْنُ فِي قَوْمِهِ قَالَ يَا قَوْمِ أَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهَذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِن تَحْتِي أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٥١﴾ أَمْ أَنَا خَيْرٌ مِّنْ هَذَا الَّذِي هُوَ مَهِينٌ وَلَا يَكَادُ يُبِينُ ﴿٥٢﴾ فَلَوْلَا أَلْفَى عَلَيْهِ آسُورَةٌ مِّنْ ذَهَبٍ أَوْ جَاءَ مَعَهُ الْمَلَأِكَةُ مُقْتَرِنِينَ ﴿٥٣﴾ فَاسْتَخَفَّ قَوْمَهُ فَأَطَاعُوهُ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَسِيقِينَ ﴾
(زخرف / ٥١ تا ٥٤)

«و فرعون در میان قومش (بر علیه موسی) آواز بلند کرد که ای مردم آیا کشور با عظمت مصر از من نیست و این چنین نهرها از زیر قصر من جاری نیست، آیا عزت و جلال مرا در عالم به چشم مشاهده نمی کنید؟ آیا من (به ریاست و سلطنت بهترم) یا این مرد فقیر و خواری که هیچ منطقی و بیان روشنی ندارد. (و اگر موسی رسول خداست) او را دستگاهی نیست و طوق زرین بر دست ندارد، یا چرا فرشتگان آسمان با او همراه نیستند. و با این تبلیغات دروغ و باطل قومش را ذلیل و زبون داشت تا همه مطیع وی شدند که آنها مردم فاسق و نابکار بودند».

الهی کسانی که پیرو حضرت محمد صلی الله علیه و آله هستند چگونه اند؟

﴿ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ ۖ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِّنْ أَثَرِ السُّجُودِ ۚ ذَٰلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ ۚ وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ كَرَزِعٍ أُخْرِجَ شَطْعُهُ فَفَازَرَهُ فَأَسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَىٰ عَلَىٰ سُوْقِهِ ۚ

يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ ۗ وَعَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا

الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿﴾ (فتح / ۲۹)

«محمد فرستاده خداست و یاران او بر کافران بسیار سخت دل و با یکدیگر بسیار مهربان و مشفق هستند، آنان را در حال رکوع و سجود و نماز بسیار بنگری که فضل و رحمت خدا و خشنودی او را به دعا می طلبند. بر رخسارهایشان از اثر سجده نشان‌های (نورانیت) پدیدار است این وصف حال آنها در کتاب تورات و مثل آنها در کتاب انجیل به دانه‌ای ماند که چون نخست سر از خاک برآرد، شاخه‌ای نازک و ضعیف باشد پس از آن قوت یابد تا آن که سطر و قوی گردد و بر ساق خود راست و محکم بایستد و دهقانان در تماشای آن حیران بمانند همچنین اصحاب محمد از ضعف به قوت رسیدند و کافران را به خشم آوردند، خدا وعده فرموده که هر کس از آنها با ایمان ثابت نیکوکار شوند گناهانشان را ببخشد و اجر عظیم عطا کند».

الهی به مادر حضرت موسی علیه السلام چه وحی شد؟

﴿ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّ مُوسَىٰ أَنْ أَرْضِعِيهِ ۖ فإِذَا خِفَّتِ عَلَيْهِ فَأَلْقِيهِ فِي الْيَمِّ

وَلَا تَحْزَنِي ۗ وَلَا تَحْزَنِي ۗ إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكَ وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿﴾

(قصص / ۷)

«و به مادر موسی وحی کردیم که طفلت را شیر بده و چون از آسیب فرعونیان بر او ترسان شوی به دریا افکن و دیگر بر او هیچ مترس و محزون مباش که ما او را به تو بازآوریم و هم از پیغمبران مرسلش گردانیم. (مادر موسی از ترس قتل بچه‌اش او را در صندوقی گذاشته و به دریا افکند».

الهی فرعون چه می کرد؟

﴿إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلَ أَهْلَهَا شِيَعًا يَسْتَضَعِفُ طَائِفَةً مِّنْهُمْ يُذَبِّحُ أَبْنَاءَهُمْ وَيَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ إِنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ﴾

(قصص / ۴)

«همانا فرعون در زمین مصر، تکبر و گردنکشی آغاز کرد و در میان اهل آن سرزمین تفرقه و اختلاف افکند و طایفه بنی اسرائیل را سخت ضعیف و ذلیل کرد. پسرانشان را می کشت و زنانشان را زنده می گذاشت (که به خدمت پردازند) و همانا فرعون مردی مفسد و بداندیش بود.»

الهی قارون که بود و چه کرد؟

﴿إِنَّ قُرُونَ كَانَ مِن قَوْمِ مُوسَى فَبَغَى عَلَيْهِمْ وَآتَيْنَاهُ مِنَ الْكُنُوزِ مَا إِنَّ مَفَاحِيهُمُ لَتَتَوَّأ بِالْعُصْبَةِ أُولَى الْقُوَّةِ إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ ﴿۷۶﴾ وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ الْفُسَادَ فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿۷۷﴾ قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِي ؕ أَوَلَمْ يَعْلَم أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِن قَبْلِهِ مِن الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَأَكْثَرُ جَمْعًا وَلَا يُسْأَلُ عَن ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ ﴿۷۸﴾ فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا يَلِيتَ لَنَا مِثْلَ مَا أُوتِيَ قُرُونُ إِنَّهُمْ

لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ﴿٧٦﴾ وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَيَلَكُمْ ثَوَابُ اللَّهِ خَيْرٌ لِمَنْ
ءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا وَلَا يُلْقِنَهَا إِلَّا الصَّابِرُونَ ﴿٧٧﴾ حَسَفْنَا بِهِ وَبِدَارِهِ
الْأَرْضَ فَمَا كَانَ لَهُ مِنْ فِئَةٍ يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مِنَ
الْمُنتَصِرِينَ ﴿٧٨﴾ وَأَصْبَحَ الَّذِينَ تَمَنَّوْا مَكَانَهُ بِالْأَمْسِ يَقُولُونَ وَيَكَافُ
اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَوْ لَا أَنْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا
لَخَسَفَ بِنَا وَيَكَافُ لَهُ لَا يَفْلَحُ الْكَافِرُونَ ﴿٧٩﴾

(قصص / ٧٦ تا ٨٢)

«همانا قارون یکی از ثروتمندان قوم موسی بود که بر آنها طغیان کرد و ما آن قدر به او گنج و مال دادیم که بر دوش بردن کلیدهای آن گنج‌ها از گرانی و سنگینی صاحبان قوت را خسته می‌کرد، هنگامی که قومش به او گفتند آن قدر مغرور و شادمان (به ثروت خود) مباش که خدا هرگز مردم پرغرور و نشاط را دوست ندارد، بکوش تا به هر چیزی که خدا به تو عطا کرده (از قوای ظاهر و باطن و مال و سایر نعمت‌های دنیا) ثواب و سعادت دار آخرت را تحصیل کنی و لیکن بهره‌ات را هم از لذات (و نعم حلال) دنیا فراموش مکن تا توانی (به خلق) نیکی کن و احسان کرده و هرگز در روی زمین فتنه و فساد بر میانگیز که خدا مفسدان را ابداً دوست نمی‌دارد. قارون گفت من این ثروت فراوان را به علم و تدبیر خود بدست آورده‌ام. آیا ندانست که خدا پیش از او چه بسیار امم و طوایفی را که قوت و ثروتشان بیشتر از او بوده و جمعیت‌شان زیادتر بود هلاک کرد و آیا هیچ از گناه بدکاران سؤال نخواهد شد؟ آنگاه قارون روزی که با زیور و تجمل بسیار بر قومش درآمد مردم (دنیاطلب) که او را دیدند گفتند ای کاش همان قدر که به قارون از مال دنیا دادند به ما هم عطا می‌شد که وی بهره بزرگ و حظ وافری را داراست. اما صاحبان مقام علم و معرفت آن دنیاپرستان را گفتند وای بر شما ثواب خدا برای آن کس که به خدا ایمان آورده و

اعمال نیکو انجام داده بسیار بهتر است ولی هیچ کس جز صابران بدان ثواب نخواهند رسید. پس (از اندک زمانی قارون را با خانه و گنج و دارائی اش؟ به زمین فرو بردیم که هیچ حزب و جمعیتی جز خدا نتوانست او را یاری کند (و از جانب خدا هم) هیچ کمک و نصرت نیافت. صبحگاه هم آنان که روز گذشته ثروت و مقام او را آرزو می کردند با خود می گفتند: ای وای بر ما (و آرزوهای ما) گویی خداست که هر که را خواهد روزی فراوان دهد و هر که را خواهد تنگ‌روزی کند و اگر نه این بود خدا بر ما منت گذاشت (و غرور و ثروت قارون نداد) ما را هم (مثل او) به زمین فرو می برد. ای وای که کافران را هرگز رستگاری نیست».

الهی سپاهیان حضرت سلیمان علیه السلام چه کسانی بودند؟

﴿ وَحُشِرَ لِسُلَيْمَانَ جُنُودُهُ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴾

(نمل / ۱۷)

«و سپاهیان سلیمان از گروه جنّ و انس و مرغان هر سپاهی تحت فرمان رئیس خود در رکابش حاضر آمدند».

الهی چه کسی تخت ملکه سبا را برای حضرت سلیمان حاضر کرد؟

﴿ قَالَ عِفْرِيْتُ مِنَ الْجِنِّ أَنَا ءَاتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ تَقُومَ مِنْ مَقَامِكَ ^ط

وَإِنِّي عَلَيْهِ لَقَوِيٌّ أَمِينٌ ﴿٤٠﴾ قَالَ الَّذِي عِنْدَهُ عِلْمٌ مِنَ الْكِتَابِ أَنَا

ءَاتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ يَرْتَدَّ إِلَيْكَ طَرْفُكَ فَلَمَّا رآه مُسْتَقِرًّا عِنْدَهُ قَالَ

هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي لِيَبْلُوَنِي ءَأَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ وَمَنْ شَكَرَ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ

لِنَفْسِهِ ^ط وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي غَنِيٌّ كَرِيمٌ ﴾

(نمل / ۳۹ و ۴۰)

«(از آن میان) عفریت جنّ گفت من چنان برای آوردن تخت او قادر و امینم که پیش از آن که تو از جایگاه قضاوت خود برخیزی آن را به حضور آورم. و آن کس که به علم کتاب الهی دانا بود گفت که من پیش از آن که تو چشم بر هم زنی تخت را می آورم. پس همان دم سلیمان سریر را نزد خود مشاهده کرد گفت این توانایی از فضل خدای من است تا مرا بیازماید که آیا نعمتش را شکر می گویم یا کفران می کنم. و هر که شکر نعمت حق کند شکر به نفع خویش کرده و هر که کفران نعمت کند همانا خدا از شکر خلق بی نیاز و کریم و بخشنده است.»

الهی به حضرت داود علیه السلام چه عنایت هایی شد؟

﴿وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ مِنَّا فَضْلًا يٰجِبَالُ اُوبٰى مَعَهُ وَالطّٰىرُ وَالنّٰلُ لَهُ الْحَكِيْمُ﴾

(سبا / ۱۰)

«و ما حظّ و بهره داود را به فضل و کرم خود کاملاً افزودیم و امر کردیم که ای کوهها و ای مرغان شما نیز با تسبیح و نعمه الهی داود هماهنگ شوید و آهن سخت را به دست او نرم گردانیدیم.»

الهی به حضرت سلیمان علیه السلام چه عنایت هایی شد؟

﴿وَلَسَلِمْنَ الرّٰیْحُ غُدُوْهَا شَهْرٌ وَرَوٰحُهَا شَهْرٌ ۗ وَاَسَلْنَا لَهُ عِيْنَ الْقَطْرِ ۗ وَمِنَ الْجِنِّ مَن يَّعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ بِاِذْنِ رَبِّهٖ ۗ وَمَن يَّرِغْ مِنْهُمْ عَنۢ اَمْرِنَا نُنٰذِقُهٗ مِنْ عَذَابِ السّعِيْرِ ﴿۳۷﴾ يَّعْمَلُوْنَ لَهُ مَا يَشَآءُ مِنْ

مُحْرِبَ وَتَمَثِيلَ وَجِفَانٍ كَالْجَوَابِ وَقُدُورٍ رَاسِيَتٍ ۗ أَعْمَلُوا ءَالَ

دَاوُدَ شُكْرًا وَقَلِيلٌ مِّنْ عِبَادِيَ الشَّكُورُ ﴿سبا / ۱۲ و ۱۳﴾

«و ما باد را بر سلیمان مسخر ساختیم تا (بساطش را) صبحگاه یکماه راه برد و عصر یکماه، و معادنی مانند معدن مس گذاخته (یا نفت یا معادن دیگر) را بر او جاری گردانیدیم و بعضی از دیوان (پریان) به اذن پروردگار در حضورش به خدمت پرداختند و از آنها هر که سر از فرمان ما پیچد عذاب آتش سوزانش می‌چشانیم. آن دیوان بر او (یعنی بر سلیمان) هر چه می‌خواست از کاخ و عمارات و معابد عالی و ظروف بزرگ و حوض‌ها و نقوش و تمثال‌ها و دیگ‌های عظیم که به زمین کار گذاشته بودند همه را می‌ساختند اینک ای آل داود شکر و سپاس خدا بجای آرید و (هر چند) اینک ای آل داود شکر و سپاس خدا بجای آرید و (هر چند) از بندگان من عده کمی شکرگذارند».

﴿فَسَخَّرْنَا لَهُ الرِّيحَ تَجْرِي بِأَمْرِهِ رُحَاءً حَيْثُ أَصَابَ﴾ (ص / ۳۶)

«ما هم باد را بر او مسخر کردیم تا به امر او هر جا بخواهد به آرامی روان شود».

الهی مرگ حضرت سلیمان چگونه بود؟

﴿فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَى مَوْتِهِ إِلَّا دَابَّةُ الْأَرْضِ

تَأْكُلُ مِنْسَاتِهِ ۗ فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ الْجِنُّ أَنْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ الْغَيْبَ

مَا لَبِثُوا فِي الْعَذَابِ الْمُهِينِ ﴿سبا / ۱۴﴾

«و چون ما بر سلیمان مرگ را نامور ساختیم (دیوان را) کسی دلالت بر مرگ او نکرد مگر جنبنده زیر زمینی چوب‌خواری (موریانه) که عصای او را می‌خورد وقتی جسد سلیمان که تا بر آن تکیه داشت بر روی زمین افتاد برای دیوان که از مرگ سلیمان آگاه

شدند به وضوح معلوم گشت که اگر از اسرار غیب آگاه بودند تا دیرزمانی در عذاب و ذلت و خواری باقی نمی ماندند (و دست از کار می کشیدند)».

الهی معجزه حضرت موسی علیه السلام چه بود؟

﴿ قَالَ إِنْ كُنْتَ جِئْتَ بِآيَةٍ فَأْتِ بِهَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِیْنَ ﴿۱۰۶﴾

﴿ فَأَلْقَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ ﴾ (اعراف / ۱۰۶)

«فرعون پاسخ داد که ای موسی اگر دلیلی برای صدق (دعوت رسالت) خود داری بیاور. موسی عصای خود را بیفکند، به ناگاه آن عصا ازدهایی پدیدار گردید».

الهی قوم فرعون به چه بلائی گرفتار شدند؟

﴿ وَلَقَدْ أَخَذْنَا آلَ فِرْعَوْنَ بِالسِّنِينَ وَنَقَصْنَا مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَذَكَّرُونَ ﴾

(اعراف / ۱۳۰)

«و البته ما فرعونیان را سخت به قحط و تنگی معاش و آفت بر کشت و زرع و نقص محصولات و میوه جات مبتلا کردیم تا شاید متذکر گردند».

﴿ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوفَانَ وَالْجُرَادَ وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ وَالْدَّمَ ءآيَاتٍ

مُفَصَّلَاتٍ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُّجْرِمِينَ ﴿۱۳۳﴾ وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ الرِّجْزُ

قَالُوا يَمْوَسَىٰ آدُعُ لَنَا رَبُّكَ بِمَا عٰهَدَ عِنْدَكَ ۗ لَیْسَ كَشَفْتَنَا عَنَّا الرِّجْزَ

لِنُؤْمِنَ لَكَ وَتُرْسِلَنَّ مَعَكَ بَنِي إِسْرَءِیْلَ ﴿۱۳۴﴾ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ الرِّجْزَ

إِلَىٰ أَجْلِ هُمْ بَلَغُوهُ إِذْ هُمْ یَنْكُتُونَ ﴿۱۳۵﴾ فَآتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ فِی الْیَمِّ

بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ ﴿۱۳۶﴾ (اعراف / ۱۳۳ تا ۱۳۶)

«پس به کیفر کفرشان) بر آنها طوفان و ملخ و شپشک و قورباغه و خون (خون شدن آب) نشانه‌های آشکار (قهر و غضب) را فرستادیم، با این همه طریق کبر و گردنکشی پیش گرفته و قومی گنهکار شدند و چون بلا و غضب الهی واقع شد گفتند ای موسی از خدا تعهدی که تو را است بخواه تا این عذاب و بلا را از ما دور کند بر این پیمان اگر دفع بلا کردی البته به تو ایمان می‌آوریم و بنی‌اسرائیل را به همراهی و متابعت تو می‌فرستیم. پس چون بلا را از سر آنها رفع کردیم تا مدتی که متعهد شدند ایمان آوردند مدت که به پایان رسید باز هم پیمان را شکستند، ما هم از آنان انتقام کشیدیم و آنان را به دریا غرق کردیم به کیفر آن که آیات ما را تکذیب کرده و از آن غفلت و اعراض نمودند».

الهی آیا حضرت مسیح علیه السلام به صلیب کشیده شد؟

﴿ وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ اللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا اتِّبَاعَ الظَّنِّ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا ﴿١٥٧﴾ بَلْ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴾

«و هم از این رو، که گفتند ما مسیح عیسی فرزند مریم رسول خدا را کشتیم در صورتی که او نه کشتند و نه به دار کشیدند بلکه بر آنها امر مشتبه شد و همانا آنان که در باره او عقاید مختلف اظهار داشتند از روی شک و تردید سخنی گفتند و عالم به او نبودند جز آن که از پی گمان خود می‌رفتند و بطور یقین شما مؤمنین بدانید) که مسیح را نکشتند. بلکه خدا او را بالا برد بسوی خود، و پیوسته خدا مقتدر و کارش همه از روی حکمت است».

الهی آنها که می‌گویند خدا همان مسیح باشد چگونه‌اند؟

﴿لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ ۚ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ أَنْ يُهْلِكَ الْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ ۚ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ۗ وَاللَّهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۗ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ (مائده / ۱۷)

«همانا کافر شدند آنان که گفتند محققاً خدا همان مسیح ابن مریم است (ای پیغمبر) بگو کدام قدرت می‌تواند کسی را از قهر و قدرت خدا نگهدارد و اگر خدا بخواهد عیسی مسیح‌بن مریم و نیز مادرش مریم و هر که در روی زمین است همه را هلاک گرداند، (و بدانید که هر چه قابل فنا است خدا نیست) و آسمانها و زمین و هرچه در بین آنهاست همه ملک خداست و هر چه را بخواهد خلق می‌کند، و خدا (بر ایجاد و هلاک) همه چیز توانا است».

الهی مسیحیان و یهودیان چه گفتند؟

﴿وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَىٰ نَحْنُ أَبْنَاءُ اللَّهِ وَأَحِبُّهُرُ ۗ قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُمْ بِذُنُوبِكُمْ ۗ بَلْ أَنْتُمْ بَشَرٌ مِّمَّنْ خَلَقَ يَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۗ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ﴾ (مائده / ۱۸)

«یهود و نصاری گفتند ما پسران خدا و دوستان او هستیم بگو (ای پیغمبر) اگر چنین است پس او چرا شما را به گناهتان عذاب می‌کند (پس این دعوی دروغ است) بلکه شما بشری هستید از جمله مخلوقات خدا، و او هر که را بخواهد می‌بخشد و هر که را خواهد عذاب می‌کند، و آسمانها و زمین و همه آنچه که در بین آنهاست ملک خداست و بازگشت همه (در قیامت) بسوی اوست».

الهی بر اثر عصای موسی علیه السلام چند چشمه ایجاد گردید؟

﴿ وَإِذِ اسْتَسْقَىٰ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ ^ط
فَانفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا ^ط قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَّشْرِبَهُمْ ^ط
كُلُوا وَاشْرَبُوا مِنْ رِزْقِ اللَّهِ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴾

(بقره / ۶۰)

«به یاد آر وقتی که موسی برای قوم خود طلب آب نمود ما به او دستور دادیم بزنی عصای خود را بر سنگ. پس سنگ شکافته شد و از آن دوازده چشمه آب بیرون آمد و هر سبطی را آبشخوری معلوم گردید و گفتیم بخورید و بیاشامید از آنچه خدا روزی شما ساخت، و در زمین به فساد و فتنه‌انگیزی نپردازید.»

﴿ وَمِنْ قَوْمِ مُوسَىٰ أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ ﴿۱۶۰﴾ وَقَطَّعْنَاهُمْ
اثْنَتَيْ عَشْرَةَ أَسْبَاطًا أُمَمًا ^ط وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ إِذِ اسْتَسْقَاهُ قَوْمُهُ ^ط
أَبِ اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ ^ط فَانبَجَسَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا ^ط
قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَّشْرِبَهُمْ ^ط وَظَلَّلْنَا عَلَيْهِمُ الْغَمَمَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْهِمُ
الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَىٰ ^ط كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ ^ط وَمَا ظَلَمُونَا
وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴾

(اعراف / ۱۶۰)

«(و قوم موسی را) به دوازده سبط منعشب کردیم که هر سبطی طایفه‌ای باشند، و چون امت موسی در آن بیابان بی‌آب و از او آب طلبیدند که از عطش نجات یابند (به موسی وحی کردیم) که عصای خود را بر سنگ زن چون زد دوازده چشمه آب از آن جاری شد (که هر چشمه به یک طایفه مخصوص شد) و هر

سؤال از ما پاسخ از خداوند علیم

طایفه آبشخور خود را داشتند (این معجزه بود که به موسی کرامت شد و معجزه دیگر آن که) باز به وسیله ابر بر سر آنها سایه افکنید و نیز برای آنها مرغ و ترانگبین فرستادیم (تا تغذیه کنند) و گفتیم بخورید از روزی لذیذ و پاکیزه‌ای که بر شما روزی دادیم و از حکم خدا تجاوز نکنید، ولی نشنیدند و ستمگر شدند و آنها نه بر ما بلکه بر خویشان ستم کردند».

الهی چگونه گاوی بود از برای قوم موسی علیهم السلام؟

﴿ قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ ۚ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا
فَارِضٌ وَلَا بِكْرٌ عَوَانٌ بَيْنَ ذَلِكَ ۖ فَافْعَلُوا مَا تُؤْمَرُونَ ﴿٦٨﴾ قَالُوا
ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا لَوْنُهَا ۚ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَاءُ
فَاعِقُ لَوْنُهَا تُسْرُ النَّظِيرِينَ ﴿٦٩﴾ قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ
إِنَّ الْبَقَرَ تَشْبَهَ عَلَيْنَا وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ ﴿٧٠﴾ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ
إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا ذَلُولٌ تُثِيرُ الْأَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ مُسَلِّمَةٌ لَا سِيَةَ فِيهَا ۚ
قَالُوا الْكَيْنَ جِئْتَ بِالْحَقِّ ۚ فَذَنِّبُوهَا وَمَا كَادُوا يَفْعَلُونَ ﴿٧١﴾

(بقره / ٦٨ تا ٧١)

«قوم به موسی گفتند از خداوند بخواه که خصوصیت و چگونگی گاو را معین فرماید موسی گفت خدا می‌فرماید گاوی باشد نه پیر و از کار افتاده و نه جوان کار نکرده بلکه میانه این دو حال باشد (اکنون) آنچه را که مأمور هستید انجام دهید. (باز) قوم به موسی گفتند از خدا بخواه که رنگ آن را نیز معین فرماید. موسی جواب داد خداوند می‌فرماید همانا آن گاو زرد زرینی باشد که رنگ آن بینندگان را نشاطانگیز باشد. (باز

قوم) گفتند از خدا بخواه چگونگی آن گاو را کاملاً برای ما روشن فرماید که هنوز بر ما مشتبّه است تا رفع اشتباه بشود (البته اطاعت کرده) و به خواست خدا بخواه هدایت پیش گیریم. (موسی) گفت خدا می فرماید آن گاو آنقدر به کار رام نباشد که زمین شیار کند و نه آب به کشتزار دهد و هم بی عیب و یک رنگ باشد، قوم گفتند اکنون حقیقت را به ما روشن ساختی گاوی بدان اوصاف کشتند لیکن نزدیک بود در این امر نیز نافرمانی کنند».

الهی اصحاب کهف چند سال در غار بودند؟

﴿وَلَبِثُوا فِي كَهْفِهِمْ ثَلَاثَ مِائَةٍ سِنِينَ وَازْدَادُوا تِسْعًا﴾

(کهف / ۲۵)

«و آنها در غارشان سیصد سال درنگ کردند، و نه سال (نیز) بر آن افزودند».

۴

قرآن

الهی چه کسانی آیات را تکذیب می کنند؟

﴿وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَمَا يَكْفُرُ بِهَا إِلَّا الْفَاسِقُونَ﴾

(بقره / ۹۹)

«و البته ما فرستادیم بسوی تو آیات و دلایل روشن و بجز کافران و اهل عناد کسی آنها را انکار نخواهد کرد.»

﴿وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ وَقَفُوا عَلَى النَّارِ فَقَالُوا يَلَيْتَنَا نُرُدُّ وَلَا نُكَذِّبُ بِآيَاتِ

رَبِّنَا وَنَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ﴾

(انعام / ۲۷)

«و اگر حال آنها را هنگامی که بر آتش دوزخشان بیندازند مشاهده کنی با نهایت حسرت گویند ای کاش ما را به دنیا باز می گردانیدند تا دیگر آیات خدای خود را تکذیب نکرده و بدان ایمان می آوریم.»

﴿وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا صُومٌ وَبُكْمٌ فِي الظُّلُمَاتِ مَن يَشَاءِ اللَّهُ يَضِلَّهُ

وَمَن يَشَاءِ جَعَلَهُ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ﴾

(انعام / ۳۸)

«و آنان که آیات خدا را تکذیب کردند کر و گنگ در ظلمات جهل بسر برند و مشیت الهی هر کس را خواهد گمراه سازد (یعنی پس از اتمام حجّت او را به خود واگذارد تا گمراه شود) و هر که را خواهد به راه راست هدایت کند».

﴿وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا يَمَسُّهُمُ الْعَذَابُ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ﴾

(انعام / ۴۹)

«و هر که آیات ما را تکذیب کرد بر آنان در اثر فسق و زشت کاری عذاب خواهد رسید».

﴿وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ إِنَّا جَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا^ط

وَإِنْ تَدْعُهُمْ إِلَى الْهُدَى فَلَنْ يَهْتَدُوا إِذًا أَبَدًا﴾ (کهف / ۵۷)

«و کیست ستمکارتر از آن کسی که متذکر آیات خدا شده و باز از او اعراض کند و از اعمال زشتی که کرده بود (به جای توبه و انابه) از آنها، همه را بکلی فراموش کند و ما (پس از اتمام حجّت) بر دلهایشان پرده (جهل و قساوت) انداختیم تا دیگر آیات ما را فهم نکنند و گوش آنها را (از شنیدن) حق سنگین ساختیم و اگر به هدایتشان بخوانی دیگر ابداً هدایت نخواهند یافت».

﴿ذَلِكَ جَزَاءُهُمْ بِمَا كَفَرُوا وَتَأْخُذُوا آيَاتِي وَرُسُلِي هُزُؤًا﴾

(کهف / ۱۰۶)

«اینان چون کافر شده و آیات و پیغمبران مرا استهزاء کردند به آتش دوزخ کیفر خواهند یافت».

﴿ إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ﴿١٦﴾ لِلطَّغْيِينِ مَغَابًا ﴿١٧﴾ لَّسِيثِينَ فِيهَا ﴿١٨﴾ أَحْقَابًا ﴿١٩﴾ لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا ﴿٢٠﴾ إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَاقًا ﴿٢١﴾ جَزَاءً وِفَاقًا ﴿٢٢﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ﴿٢٣﴾ وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَابًا ﴿٢٤﴾ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا ﴿٢٥﴾ فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ﴾ (نبا / ٢١ تا ٣٠)

«البته دوزخ در انتظار بدکاران است. آن دوزخ جایگاه مردم سرکش و ستمکار است. که در آن جا قرنهای عذاب کشند. هرگز در آن جا قطره‌ای آب سرد و شراب طهور نیشامند. مگر آبی پلید و سوزان حمیم و غساق جهنم به آنها دهند که با کیفر اعمال آنها موافق است؛ زیرا آنها به حقیقت امید به روز حساب نداشتند و آیات ما را از فرط نادانی سخت تکذیب کردند. و حال آن که حساب هر چیزی را ما در کتابی با شماره رقم کردیم. پس بچشید که هرگز بر شما چیزی جز عذاب دوزخ نیفزاییم.»

﴿ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِعِبِينِ ﴿١٦﴾ ﴾ (انبیاء / ١٦)

«و ما آسمان و زمین و آنچه بین آسمان و زمین است به بازیچه نیافریدیم.»

﴿ إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ لَا يَهْدِيهِمُ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴾

(نحل / ١٠٤)

«البته آنان که به آیات خدا ایمان نمی‌آورند خدا هرگز ایشان را هدایت نخواهد کرد و آنها را عذاب دردناک خواهد رسید.»

﴿ وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِّنَ الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ
النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ ﴿٨٢﴾ وَيَوْمَ نَخْشِرُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا
مَّمَّنْ يُكَذِّبُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿٨٣﴾ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُ قَالَ
أَكَذَّبْتُمْ بِآيَاتِي وَلَمْ تُحِطُوا بِهَا عَلِمًا أَمَّا إِذَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴾

(نمل / ٨٢ تا ٨٤)

«و هنگامی که وعده عذاب کافران به وقوع پیوندد جنبنده‌ای از زمین برانگیزیم که با آنان تکلم کند که مردم به آیات ما یقین نداشتند و روزی از هر قومی یک دسته را که تکذیب آیات ما می کنند بر می‌انگیزیم و آنها بازداشته خواهند شد. تا آنگاه که همه آمدند خدا به آنها بفرماید آیات مرا که به آن احاطه علمی نیافتید از جهل و خودسری تکذیب کردید؟ آیا در مقام عمل با آن آیات چه کردید؟».

﴿ بَلْ هُوَ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ فِي صُدُورِ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَمَا يَجْحَدُ
بِآيَاتِنَا إِلَّا الظَّالِمُونَ ﴾

(عنکبوت / ٤٩)

«بلکه این قرآن آیات روشن الهی است در سینه آنان که از خدا نور علم و دانش یافتند، و آیات ما را بجز مردم ستمکار انکار نکنند».

الهی قرآن در چه شبی نازل شد؟

﴿ وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ﴿١﴾ لَيْلَةُ الْقَدْرِ حَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ ﴿٢﴾
تَنْزِيلُ الْمَلَكِ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ ﴿٣﴾ سَلَّمَ هِيَ حَتَّىٰ
مَطَّلَعَ الْفَجْرِ ﴾

(قدر / ٢ تا ٥)

«و چه تو را به عظمت این شب آگاه تواند کرد. شب قدر (به مقام و مرتبه) از هزار ماه بهتر و بالاتر است. در این شب فرشتگان و روح (یعنی جبرئیل) به اذن خدا هر فرمان و دستور الهی و سرنوشت خلق را نازل گرداند. این شب رحمت و سلامت و تهنیت است تا طلوع صبح.»

﴿وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ﴾

(اعراف / ۲۰۴)

«و چون قرآن قرائت شود همه گوش فرا دهید و سکوت کنید (تا حقایق و نصایح آن را فهم کنید) باشد که مورد رحمت حق شوید.»

﴿فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ﴾

(نحل / ۹۸)

«ای رسول ما) چون خواهی تلاوت قرآن کنی اول از شرّ و سوسه شیطان مردود به خدا پناه بر.»

﴿فَتَعَلَى اللَّهِ الْمَلِكُ الْحَقُّ وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْآنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يُقْضَىٰ

إِلَيْكَ وَحْيُهُ وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا﴾

(طه / ۱۱۴)

«پس بلندمرتبه و بزرگوار است خدایی که به حق و راستی پادشاه ملک وجود است و تو ای رسول پیش از آن که وحی قرآن تمام و کامل به تو برسد تعجیل در تلاوت و تعلیم آن) مکن و دایم بگو پروردگارا بر علم من بیفزای.»

الهی قرآن به چه زبانی نازل شد؟

﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ﴾

(یوسف / ۲)

«این قرآن مجید را به عربی (فصیح) فرستادیم باشد که به تعلیمات آن عقل و هوش یابید.»

﴿وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ حُكْمًا عَرَبِيًّا وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا وَاقٍ﴾
(رعد / ۳۷)

«و همچنین ما قرآن را با حکمت و فصاحت عربی فرستادیم و اگر با وجود این کتاب علم و دانش که بر تو نازل شده است پیرو امیال جاهلانۀ آنها شوی (بدان) که دیگر از جانب خدا مدد و نگهبانی نخواهی داشت.»

الهی قرآن چه کتابی است؟

﴿ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ﴾
(بقره / ۲)

«این کتاب بی هیچ شک راهنمای پرهیزکاران است.»

﴿وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبُرِّ وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْقُطُ مِنَ وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٌ فِي ظُلْمَةٍ إِلَّا يَرَاهَا وَلَا رَطْبٍ وَلَا يَابِسٍ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ﴾
(انعام / ۵۹)

«و کلید خزاین غیب نزد خداست و کسی جز خدا بر آن آگاه نیست، و نیز آنچه که در خشکی و دریا است همه را می‌داند و هیچ برگگی از درخت نیفتد مگر آن که او آگاه است و هیچ دانه‌ای در زیر تاریکی‌های زمین و (نیز) هیچ تر و خشکی نیست جز آن که در کتاب مبین و قرآن عظیم مسطور است.»

﴿وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿۱۰۰﴾﴾
تَقُولُوا إِنَّمَا أَنْزَلَ الْكِتَابُ عَلَيَّ طَائِفَتَيْنِ مِنْ قَبْلِنَا وَإِنْ كُنَّا عَنْ

دِرَاسَتِهِمْ لَغَفْلِينَ ﴿١٥٦﴾ أَوْ تَقُولُوا لَوْ أَنَّا أُنزِلَ عَلَيْنَا الْكِتَابُ لَكُنَّا
أَهْدَىٰ مِنْهُمْ فَقَدْ جَاءَكُمْ بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةً ۗ فَمَن
أَظْلَمُ مِمَّن كَذَّبَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَصَدَفَ عَنْهَا ۗ سَنَجْزِي الَّذِينَ
يَصْدِفُونَ عَن آيَاتِنَا سُوءَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يَصْدِفُونَ ﴿١٥٧﴾

(انعام / ۱۵۵ تا ۱۵۷)

«و این قرآن کتابی است که ما با خیر و برکت فرستادیم از آن پیروی کنید و پرهیزکار شوید باشد که مشمول رحمت ایزد شوید. قرآن را برای این فرستادیم تا نگویند که کتاب تورات و انجیل بس بردو طایفه یهود و نصاری فرستاده شد و ما از تعلیم درس آن کتاب بی بهره و غافل ماندیم یا گویند اگر کتاب بر ما فرستاده می شد ما بهتر از آنان به راه هدایت می شتافتیم، پس به شما هم از طرف پروردگارتان حجت آشکار و هدایت و رحمت در رسید، اکنون کیست ستمکارتر از آن که آیات الهی را تکذیب کند و از اطاعت حق روی بگرداند، بزودی آنان را که به هر نحوی از آیات ما روی گردانیده و مخالفت کرده اند به عذاب سخت مجازات کنیم به کیفر آن که از آیات ما اعراض می کنند».

﴿وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدْكِرٍ﴾ (قمر / ۱۷)

«ما قرآن را برای وعظ و اندرز (خواندن و فهمیدن) به همه آسان کردیم آیا کیست که از آن پند گیرد؟»

﴿وَلَقَدْ جَعَلْنَاهُمْ بِكِتَابٍ فَصَّلْنَاهُ عَلَىٰ عِلْمٍ هُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ﴾

(اعراف / ۵۲)

«و به حقیقت ما بر آنان کتاب فرستادیم و در آن هر چیز را بر اساس علم و دانش تفصیل دادیم که وسیله هدایت و رحمت است بر آن گروه که ایمان می آورند».

﴿ وَمَا كَانَ هَذَا الْقُرْآنُ أَنْ يُفْتَرَىٰ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ تَصْدِيقَ

الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴾

(یونس / ۳۷)

«و این قرآن عظیم بدان پایه از فصاحت و جامعیت است که کسی جز به وحی خدا نتواند آن را یافت (علاوه بر آن که به معجز بر حق بودن خود گواه است) سایر کتب آسمانی را تصدیق می‌کند و کتاب الهی را به تفصیل بیان می‌کند که بی هیچ شک نازل شده از جانب پروردگار عالمیان است.»

﴿ وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُوا مِنْهُ مِنْ قُرْآنٍ وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ

إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ ۗ وَمَا يَعْزُبُ عَنْ رَبِّكَ مِنْ

مِثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَلَا أَصْغَرَ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ

إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴾

(یونس / ۶۱)

«ای رسول ما بدان که تو) در هیچ حال نباشی و هیچ آیه از قرآن تلاوت نکنی و به هیچ عملی با امتت وارد نشوید جز آن که ما همان لحظه شما را مشاهده می‌کنیم و هیچ ذره‌ای در زمین و نه آسمان از خدای تو پنهان نیست و همچنین کوچکتر از ذره و بزرگتر از آن هر چه هست همه در کتاب مبین حق (و لوح علم الهی) مسطور است.»

﴿ هَذَا ذِكْرٌ وَإِنَّا لِلْمُتَّقِينَ لِحُسْنٍ مَقَابٍ ﴾

(ص / ۴۹)

«این آیات پند و یادآوری (نیکان) است و البته در جهان جاودانی برای اهل تقوی نیکو منزلگاهی است.»

﴿ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِينَا السَّاعَةُ ^ط قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتَأْتِيَنَّكُمْ عَنِيمٌ
الْغَيْبِ ^ط لَا يُعْزَبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا
أَصْغَرُ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرُ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴾ (سبأ / ۳)

«و کافران منکر قیامت گفتند که هرگز ساعت قیامتی بر ما نمی‌آید، ای رسول به آنها بگو بلی به خدای من قسم که البته می‌آید و او بر امور غیبی جهان آگاه است، و پوشیده نیست بر او حتی ذره بسیار ریز در آسمانها و نه در زمین و نه چیز بسیار کوچکتر از ذره ریز و نه بزرگتر از آن نیست جز آن که در کتاب (علم ازلی حق) آشکار است.»

﴿ وَكُلًّا نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الرُّسُلِ مَا نُثَبِّتُ بِهِ فُؤَادَكَ ۗ وَجَاءَكَ
فِي هَذِهِ الْحَقِّ وَمَوْعِظَةٌ وَذِكْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴾ (هود / ۱۲۰)

«و ما همه این حکایات اخبار انبیاء را بر تو بیان می‌کنیم تا قلب تو را به آن قوی و استوار گردانیم و در این شرح حال رسولان طریق حق و راه صواب بر تو روشن گردد و اهل ایمان را پند و عبرت و تذکر باشد.»

﴿ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ الْقَصَصِ بِمَا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ هَذَا
الْقُرْآنَ وَإِنْ كُنْتَ مِنْ قَبْلِهِ لَمِنَ الْغَافِلِينَ ﴾ (یوسف / ۳)

«ما بهترین داستانها را به وسیله وحی این قرآن بر تو می‌گوییم و هر چند که پیش از این وحی از آن آگاه نبودی.»

﴿ وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ۗ وَلَا يَزِيدُ
الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا ﴾ (اسراء / ۸۲)

«و ما آنچه از قرآن فرستیم شفای دل و رحمت الهی برای اهل ایمان است و کافران را بجز زیان نخواهد افزود.»

﴿ قُلْ لِّیْنَ اَجْتَمَعَتِ الْاِنْسُ وَالْجِنُّ عَلٰی اَنْ یَّاتُوْا بِمِثْلِ هٰذَا الْقُرْاٰنِ لَا یَاتُوْنَ بِمِثْلِهٖۤ ؕ وَلَوْ كَانَتْ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهْرِیًّا ۝۸۸﴾
 وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِی هٰذَا الْقُرْاٰنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ فَاَبٰی اَكْثَرُ النَّاسِ
 اِلَّا كُفُوْرًا ﴿ (اسراء / ۸۸ و ۸۹)

«ای پیامبر! بگو اگر انس و جن متفق شوند که مانند این قرآن کتابی بیاورند هرگز نتوانند نظیر آن را ارائه کنند هر چند همه پشتیبان یکدیگر باشند و همانا ما در این قرآن برای مردم مثال (و بیان روشن) آوردیم تا مگر هدایت شوند لیکن اکثر مردم بجز از کفر و عناد از هر چیز امتناع کردند.»

﴿ وَبِالْحَقِّ اَنْزَلْنٰهُ وَبِالْحَقِّ نَزَلَ ۗ وَمَا اَرْسَلْنَاكَ اِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِیْرًا ۝۱۰۵﴾
 وَقُرْاٰنًا فَرَقْنٰهُ لِتَقْرَأَهُ عَلٰی النَّاسِ عَلٰی مَكْثٍ ۚ وَنَزَلْنٰهُ تَنْزِیْلًا ﴿ (اسراء / ۱۰۵ و ۱۰۶)

«و ما قرآن را بحق نازل کردیم؛ و بحق نازل شد؛ و تو را، جز بعنوان بشارت‌دهنده و بیم‌دهنده، نفرستادیم! و قرآنی که آیاتش را از هم جدا کردیم، تا آن را با درنگ بر مردم بخوانی؛ و آن را بتدریج نازل کردیم.»

﴿ وَمَا مِنْ غَیْبَةٍ فِی السَّمَاۤءِ وَالْاَرْضِ اِلَّا فِیْ كِتٰبٍ مُّیْمِنٍ ۝۷۵﴾ اِنَّ هٰذَا الْقُرْاٰنَ
 یَقُصُّ عَلٰی بَنِیْۤ اِسْرَءٰیْلَ اَكْثَرَ الَّذِیْ هُمْ فِیْهِ یَخْتَلِفُوْنَ ﴿۷۶﴾ وَاِنَّهُ لَهْدٰی
 وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِیْنَ ﴿۷۷﴾

(نمل / ۷۵ و ۷۶)

«همانا این قرآن اکثر احکامی را که بنی اسرائیل در آن اختلاف می‌کنند کاملاً بیان خواهد کرد (و حکم واقعی تورات را آشکار می‌سازد) و هم این کتاب خدا برای اهل ایمان و هدایت و رحمت کامل است.»

﴿ وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ ﴾ (قلم / ۵۲)

«و حال آن که این کتاب الهی جز شرافت (و پند و حکمت) برای عالمان نیست.»

﴿ وَإِنَّهُ لَتَذِكْرٌ لِّلْمُتَّقِينَ ﴾ (حاقه / ۴۸)

«و این قرآن به حقیقت پند و تذکر پرهیزکاران عالم است.»

﴿ كَلَّا إِنَّهُ تَذَكُّرٌ ﴾ (مدثر / ۵۴)

«چنین نیست که پنداشتند قرآن همه پند و اندرز است.»

﴿ وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ ﴿۱۲﴾ إِنَّهُ لَقَوْلٌ فَصْلٌ ﴾ (الطارق / ۱۲ و ۱۳)

«و قسم به زمین رویاننده گیاه که قرآن به حقیقت کلام حق و جداکننده حق از باطل است.»

الهی به آنها که به قرآن تردید دارند چه می‌گویی؟

﴿ وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّثْلِهِ ۗ

وَأَدْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴾ (بقره / ۲۳)

«و اگر باشید در شک از آنچه که فرو فرستاده‌ایم بر بنده خودمان (حضرت رسول)

پس بیاورید سوره‌ای همانند سوره‌ای (از قرآن) و بخوانید همه گواهان (دانشمندان)

خود را به غیر از خدا (برای انجام این کار)، اگر هستید راستگویان.»

الهی مثل‌ها در قرآن چه باشد؟

﴿وَتِلْكَ الْأَمْثَلُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ وَمَا يَعْقِلُهَا إِلَّا الْعَالِمُونَ﴾

(عنکبوت / ۴۳)

«و ما این همه مثل‌ها می‌زنیم (تا حقایق) برای مردم روشن شود و (لیکن) بجز مردم دانشمند کسی تعقل آن نخواهد کرد».

﴿وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَلَئِنْ جِئْتَهُمْ

بِآيَةٍ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مُبْطِلُونَ﴾ (روم / ۵۸)

«ما در این قرآن (عظیم) برای هدایت مردم هر گونه مثل زدیم (و معجز و آیتی بیاوری) باز هم (از روی عنا) خواهند گفت شما مسلمین (و رسولتان) خلق را به باطل و اوهام می‌خوانید».

﴿وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ﴾

(زمر / ۲۷)

«و به حقیقت ما در این قرآن برای هدایت مردم هر گونه مثل‌های روشن آوردیم. باشد که خلق متذکر (حقایق) آن شوند».

﴿لَوْ أَنْزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَىٰ جَبَلٍ لَرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُتَصَدِّعًا مِّنْ

خَشْيَةِ اللَّهِ ۗ وَتِلْكَ الْأَمْثَلُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ﴾

(حشر / ۲۱)

«(ای رسول) اگر ما این قرآن (عظیم‌الشان را) بر کوه نازل می‌کردیم مشاهده می‌کردی که کوه از ترس خدا خاشع و ذلیل و متلاشی می‌گشت و این مثل‌ها را (در قرآن) برای مردم بیان می‌کنیم باشد که اهل عقل و فکرت باشند».

الهی چرا قرآن به زبان عربی آمد نه عجمی؟

﴿وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْءَانًا عَجْمِيًّا لَقَالُوا لَوْلَا فُصِّلَتْ آيَاتُهُ ۗ أَعْجَمِيٌّ وَعَرَبِيٌّ ۗ قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَشِفَاءٌ ۗ وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ فِي آذَانِهِمْ وَقْرٌ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى ۗ أُولَٰئِكَ يُنَادَوْنَ مِن مَّكَانٍ بَعِيدٍ﴾

(فصلت / ۴۴)

«و اگر ما می فرستادیم این قرآن را به زبان غیر عربی کافران می گفتند چرا آیات این کتاب مفصل و روشن (به زبان عرب) نیامد این عجب آیا کتاب عجمی بر رسول عربی نازل می شود به آنها بگو این قرآن برای اهل ایمان هدایت و شفاعت است و اما آنان که ایمان نمی آورند گوش هایشان گرانست و بر آنها موجب کوری و ضلالت است و آن مردم (نادان) از مکانی بسیار دور به این کتاب حق دعوت می شوند.»

۵

بهشت و دوزخ

الهی جهنم چند در دارد؟

﴿ هَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ لِّكُلِّ بَابٍ مِّنْهُمْ جُزْءٌ مَّقْسُومٌ ﴾ (حجر / ۴۴)

«که آن دوزخ را هفت در است و هر دری برای ورود دسته‌ای از گمراهان معین گردیده است.»

الهی اجنه گناهکار هم به جهنم می‌روند؟

﴿ إِلَّا مَن رَّحِمَ رَبُّكَ ۚ وَلِذَلِكَ خَلَقَهُمْ ۗ وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لَأَمْلَأَنَّ

جَهَنَّمَ مِّنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴾ (هود / ۱۱۹)

«مگر آن کس که خدا به رحمت و لطف خاص هدایت کند و برای همین آفریده شدند و کلمه قهر خدا به حتم و لزوم پیوست که دوزخ را از کافران جن و انس پر سازد.»

الهی انسان در آتش جهنم چگونه باشد؟

﴿ الَّذِي يَصَلَّى النَّارَ الْكُبْرَى ۖ ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَى ۖ ﴾

(اعلیٰ / ۱۲ و ۱۳)

«آن کس عاقبت به آتش سخت و بزرگتر دوزخ در افتد. و در آن دوزخ نه بمیرد و نه زنده و برخوردار از زندگانی باشد».

﴿ فَمِنْهُمْ مَنْ ءَامَنَ بِهِءِ وَمِنْهُمْ مَنْ صَدَّ عَنْهُٓ وَكَفَىٰ بِنَجْمِهِمْ سَعِيرًا ﴿۱۲﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِعَآيَاتِنَا سَوْفَ نُصَلِّيهِمْ نَارًا كَلَّمَآ نَضِجَتْ جُلُودُهُمْ بَدَلْتَنَّهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿۱۳﴾

(نساء / ۵۵ و ۵۶)

«آنگاه برخی از کسان به او گرویده و برخی راهزن دین و مانع ایمان به او شدند، کیفر آنان به آتش افروخته دوزخ بس است. همانا آنان که به آیات ما کافر شدند بزودی به آتش درخشان درافکنیم که چون همه پوست تن آنها بسوزد به پوست دیگرش مبدل سازیم تا همواره سختی عذاب را بچشند که همانا خداوند مقتدر و کارش از روی حکمت است».

﴿ هٰذَا نِ حَصْمَانِ اَحْتَصِمُوْا فِی رِبِّهِمْ ۗ فَالَّذِیْنَ كَفَرُوْا قُطِعَتْ لَهُمْ ثِیَابٌ مِّنْ نَّارٍ یُّصَبُّ مِنْ فَوْقِ رُءُوسِهِمْ اَلْحَمِیْمُ ﴿۱۴﴾ یُصْهَرُ بِهٖءِ مَا فِی بُطُوْنِهِمْ وَاَلْجُلُوْدُ ﴿۱۵﴾ وَهُمْ مَّقْمِعُ مِنْ حَدِیْدٍ ﴿۱۶﴾ كَلَّمَآ اَرَادُوْا اَنْ یَّخْرُجُوْا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ اُعِیْدُوْا فِیْهَا وَذُوقُوا عَذَابَ الْخَرْیْقِ ﴿۱۷﴾ اِنَّ اللّٰهَ یُدْخِلُ الَّذِیْنَ ءَامَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ جَنَّٰتٍ تَجْرِی مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ یُتْلَوْنَ فِیْهَا مِنْ اَسْوَرٍ مِّنْ ذَهَبٍ وَّلُؤْلُؤًا ۗ وَلِبَاسُهُمْ فِیْهَا حَرِیْرٌ ﴿۱۸﴾ وَهَدُوْا اِلَی الطَّیِّبِ مِنَ الْقَوْلِ وَهَدُوْا اِلَی صِرَاطٍ

الْحَمِيدِ ﴿٢٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمَسْجِدِ
 الْحَرَامِ الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً أَلْعَكْفُ فِيهِ وَالْبَادِ وَمَن يُرِدْ فِيهِ
 بِالْحَادِ بِظُلْمٍ نُّذِقْهُ مِن عَذَابِ أَلِيمٍ ﴿٢٧﴾ وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ
 الْبَيْتِ أَن لَّا تُشْرِكْ بِي شَيْئًا وَطَهَّرْ بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ
 وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ﴿٢٨﴾

(حج / ۱۹ تا ۲۶)

«این دو گروه (مؤمن و کافر) که در دین خدا با هم به جدال برخاستند دشمن یکدیگرند و برای آنان که کافر هستند لباسی از آتش دوزخ به قامتشان بریده‌اند و بر سر آنان آب سوزان حمیم جهنم ریزند. تا پوست بدنشان و آنچه در درون آنها است همه به آن آب سوزان گداخته شود و گرز گران و عمودهای آهن بر سر آنها فرو کوبیده شود. و هر گاه بخواهند از دوزخ بدر آیند و از غم و اندوه آن نجات یابند باز فرشتگان عذاب آنان را به دوزخ برگردانند و گویند باید باز عذاب آتش سوزان را بچشید. البته خدا آنان را که به خدا ایمان آورند و نیکوکار شدند همه را در بهشت‌هایی داخل گرداند که زیر درختانش نه‌رها جاری است و در آن جا از طلا و مروارید بر دست زیور بندند و تن به جامه حریر بیاریند. (و آنان که در آیه پیش اشاره شد) بسوی اماکن پاکیزه و گفتارهای خوش و همچنین بسوی راه پسندیده راهنمایی شوند. و آنان که به خدا کافر شده و مردم را از راه دین خدا منع می‌کنند و نیز مسجدالحرامی که ما حرمت احکامش را برای اهل آن شهر و بادیه‌نشینان یکسان قرار دادیم مانع می‌شوند و کسی که در آن جا اراده الحاد و تعدی کرده و ظلم کند همه را به کیفر کفر و ظلمشان عذاب دردناک می‌چشانیم و (یادآور ای رسول) ما ابراهیم را در آن بیت‌الحرام تمکین دادیم تا با من هیچ چیزی را شریک و انباز نگیرد و وحی کردیم که خانه مرا برای طواف حاجیان و نمازگران و رکوع و سجودکنندگان از لوث بتان پاکیزه دارد.»

﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِنْ عَذَابِهَا كَذَلِكَ نَجْزِي كُلَّ كَافِرٍ ﴿٣٦﴾ وَهُمْ يَصْطَرِحُونَ فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ ۗ أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُم مَّا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَنْ تَذَكَّرَ وَجَاءَكُمُ النَّذِيرُ ۗ فَذُوقُوا فَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ﴾
(فاطر / ۳۶ و ۳۷)

«و آنان که کافر شدند عذاب ایشان آتش دوزخ است که نه به پایان رسد تا بمیرند و نه تخفیف یابد تا آسوده شوند از عذاب، این گونه هر کافر لجوجی را کیفر می‌کنیم. و آن کفار در آتش دوزخ فریاد و ناله‌ای کنند (و گویند که) ای پروردگار ما را از این عذاب بیرون آور تا بر خلاف اعمالی که در گذشته انجام می‌دادیم به اعمال نیک پردازیم (خطاب شود) آیا شما را عمری مهلت ندادیم و رسولان بر شما نفرستادیم تا هر که قابل تذکر و پند شنیدن است (این روز را) متذکر شود؟ (و در دنیا به توبه پردازد) پس امروز عذاب دوزخ را بچشید که ستمکاران را هیچ یار و نجات دهنده نخواهد بود».

الهی خوراک دوزخیان چیست؟

﴿لَا يَكُونُ مِنْ شَجَرٍ مِنْ زُقُومٍ ﴿٥٦﴾ فَمَا لِيُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ ﴿٥٧﴾ فَشَرِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيمِ ﴿٥٨﴾ فَشَرِبُوا شُرْبَ أَلْهِيمٍ ﴿٥٩﴾ هَذَا نُزُّهُمُ يَوْمَ الدِّينِ﴾

(واقعه / ۵۲ تا ۵۶)

«خواهند خورد از درخت زقوم تلخ دوزخ تا آن که شکم را از آن پر می‌سازید و همه از آب گرم و سوزان دوزخ می‌آشامید. از عطش آن آب را بدان سان می‌خورید که شتران تشنه آب می‌آشامند. این طعام و شراب کافران در روز جزاست».

﴿ إِنَّ شَجَرَةَ الزُّقُومِ ﴿٤٦﴾ طَعَامُ الْأَثِيمِ ﴿٤٥﴾ كَالْمُهْلِ يَغْلِي فِي

الْبُطُونِ ﴿٤٤﴾ كَغَلِيِّ الْحَمِيمِ ﴿٤٣﴾ ﴾ (دخان / ٤٣ تا ٤٦)

«همانا میوه درخت زقوم جهنم قوت و غذای بدکاران است که آن غذا در شکم‌هاشان چون مس در آتش گداخته می‌جوشد. آن‌سان که آب در روی آتش جوشان است.»

﴿ هَذَا فَلْيَذُوقُوهُ حَمِيمٌ وَغَسَّاقٌ ﴿٥٧﴾ وَآخِرُ مِنْ شَكْلِهِمْ أَزْوَاجٌ ﴿٥٨﴾

هَذَا فَوْجٌ مُّقْتَحِمٌ مَّعَكُمْ ۖ لَا مَرْحَبًا بِهِمْ ۚ إِنَّهُمْ صَالُوا النَّارِ ﴿٥٩﴾

(ص / ٥٧ تا ٥٩)

«این است (عذابشان) و در آن‌جا آب گرم، عفن حمیم و غساق را باید بچشند. و از این نوع عذاب‌های گوناگون دیگر. این گروهی هستند که با شما (رؤسای کفر و ضلالت) به دوزخ درآمدند، بدا به حال اینان که در آتش فروزان شدند.»

الهی آب دوزخیان چیست؟

﴿ وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ ۖ فَمَنْ شَاءَ فَلْيُؤْمِنْ وَمَنْ شَاءَ فَلْيُكْفُرْ ۚ إِنَّا

أَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ نَارًا أَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا ۚ وَإِنْ يَسْتَغِيثُوا يُغَاثُوا بِمَاءٍ

كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوهَ ۚ بِئْسَ الشَّرَابُ وَسَاءَتْ مُرْتَفَقًا ۚ ﴾

(کهف / ٢٩)

«و بگو دین حق همان است که از جانب پروردگار شما آمد پس هر که می‌خواهد ایمان آورد و هر که می‌خواهد کافر شود، البته ما برای ستمکاران آتشی مهیا کرده‌ایم که شعله‌های آنها (مانند خیمه‌های بزرگ) گرد آنها را احاطه

کند و اگر (از شدت عطش) شربت آبی درخواست کنند آبی مانند مس گذاخته سوزان به آنها دهند که روی‌ها را بسوزاند. آن آب بسیار بد شربتی و (آن دوزخ) بسیار بد آسایشگاهی خواهد بود».

الهی دوزخیان چه می‌گویند؟

﴿وَنَادُوا يَمْلِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ ۗ قَالَ إِنَّكُمْ مَكِثُونَ﴾

(زخرف / ۷۷)

«و ندا کنند ای مالک از خدای خود بخواه که ما را بمیراند تا از عذاب برهیم جواب دهد شما در این عذاب همیشه خواهید بود».

﴿وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ نُؤْمِنَ بِهَذَا الْقُرْآنِ وَلَا بِالَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ ۗ وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ مَوْقُوفُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ الْقَوْلَ يَقُولُ الَّذِينَ اسْتَضَعُوا لِلَّذِينَ اسْتَكَبَرُوا لَوْلَا أَنْتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ ﴿٣١﴾ قَالَ الَّذِينَ اسْتَكَبَرُوا لِلَّذِينَ اسْتَضَعُوا أَلْحَنُ صَدَدْتُمْ عَنِ الْهُدَىٰ بَعْدَ إِذْ جَاءَكُمْ ۗ بَلْ كُنْتُمْ مُجْرِمِينَ ﴿٣٢﴾ وَقَالَ الَّذِينَ اسْتَضَعُوا لِلَّذِينَ اسْتَكَبَرُوا بَلْ مَكْرُ الْإِيلِ وَالنَّهَارِ إِذْ تَأْمُرُونَنَا أَنْ نَكْفُرَ بِاللَّهِ وَنَجْعَلَ لَهُ أَنْدَادًا ۗ وَأَسْرُوا النَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوْا الْعَذَابَ وَجَعَلْنَا الْأَغْلَالَ فِي أَعْنَاقِ الَّذِينَ كَفَرُوا ۗ هَلْ يَنْجُزُونَ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾

(سبا / ۳۱ تا ۳۳)

«و کافران مشرک گفتند ما هرگز به این قرآن و به کتاب‌هایی که پیش از این فرستاده‌اند (از تورات و انجیل و زبور) ایمان نخواهیم آورد، اگر روزی که آن ستمکاران را در پیشگاه خدا بازداشته‌اند مشاهده کنی در حالی که بعضی‌شان با بعضی دیگر به خصومت و گفت‌وگو برخاسته و ضعیفان تابع به رؤسای گردنکش گویند (که صد هزار نفرین بر شما مردم ریاست‌طلب دروغ‌زن باد که اگر اغوای شما نبود ما البته به خدا ایمان می‌آوردیم. و باز رؤسای متکبر با پیروان خویش گویند آیا با آن که از جانب خدا راه هدایت شما نمودند باز ما (به اجبار) شما را از هدایت منع کردیم؟ (هرگز چنین نیست) بلکه شما خود مردم بدکاری بودید. باز آنان که ضعیف و تابع رؤسای متکبر بودند به آنان جواب دهند بلکه مکر و فریب شبانه‌روزی ما را بر آن داشت که به خدای یکتا کافر شویم و بر او شریک قرار دهیم و چون عذاب قیامت را به چشم مشاهده کنند سخت اظهار پشیمانی کنند و ما زنجیرهای عقاب به گردن اهل کفر نهاده و گوییم آیا این رنج و شکنجه جز کیفر کردار زشت شما است؟»

الهی سؤال دوزخیان و بهشتیان چه باشد؟

﴿ فِي جَنَّةٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٤١﴾ عَنِ الْمُجْرِمِينَ ﴿٤٢﴾ مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرٍ ﴿٤٣﴾ قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ ﴿٤٤﴾ وَلَمْ نَكُ نُطْعِمِ الْمَسْكِينِ ﴿٤٥﴾ وَكُنَّا نَحُوضُ مَعَ الْخَائِضِينَ ﴿٤٦﴾ وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِيَوْمِ الدِّينِ ﴿٤٧﴾ حَتَّىٰ أَتَانَا الْيَقِينُ ﴿٤٨﴾ ﴿فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفِيعَةُ الشَّفَاعِينَ﴾ (مدثر / ٤٠ تا ٤٨)

«آنان در باغ‌های بهشت متنعمند و سؤال می‌کنند از احوال دوزخیان گناه‌کار که شما را چه عمل به عذاب دوزخ درافکند. آنان جواب دهند ما از نمازگذاران نبودیم و هیچگاه مسکینی را طعام نمی‌دادیم و ما با اهل باطل به بطالت

پرداختیم و ما روز جزا را تکذیب می کردیم، تا آن که با آمدن مرگ (به قیامت) یقین یافتیم. پس در آن روز شفاعت شفیعان در حق ایشان پذیرفته نمی شود».

﴿وَنَادَى أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابَ النَّارِ أَنْ قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا فَهَلْ وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا قَالُوا نَعَمْ فَأَذَّنَ مُؤَذِّنٌ بَيْنَهُمْ أَنْ لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ﴾
(اعراف / ۴۴)

«و آنگاه بهشتیان، دوزخیان را ندا کنند که آنچه پیامبران به ما وعده دادند (از مقامات بهستی) ما به حق و حقیقت آنها را یافتیم آیا شما نیز به آنچه وعده دادند (از عذاب دوزخ) به حقیقت رسیدید، گویند بلی (ما هم به سزای خود رسیدیم) آنگاه میان آنها منادی ندا کند که لعنت بر ستمکاران باد».

﴿وَنَادَى أَصْحَابُ النَّارِ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ أَفِيضُوا عَلَيْنَا مِنَ الْمَاءِ أَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَهُمَا عَلَى الْكَافِرِينَ﴾
(اعراف / ۵۰)

«و آواز دهند اهل دوزخ اهل بهشت را که ما را از ابهای گوارا و از نعم بهستی که خدای روزی شما کرده بهره مند کنید پاسخ دهند خدا این آب و طعام را بر کافران حرام گردانیده است».

الهی جهنم و بهشت جایگاه چه کسانی است؟

﴿فَأَمَّا مَنْ طَغَى ﴿۷۷﴾ وَءَاثَرَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿۷۸﴾ فَإِنَّ الْجَحِيمَ هِيَ الْمَأْوَى ﴿۷۹﴾ وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَى ﴿۸۰﴾ فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَى﴾
(نازعات / ۳۷ تا ۴۱)

«پس هر کس از حکم خدا سرکش و یاغی شد و زندگی دنیا را برگزید دوزخ جایگاه اوست، و هر کس از حضور در پیشگاه عزّ ربوبیت بترسید و از هوای نفس دوری جست همانا بهشت منزلگاه اوست».

﴿ الْقَارِعَةُ ﴿١﴾ مَا الْقَارِعَةُ ﴿٢﴾ وَمَا أَذْرَنكَ مَا الْقَارِعَةُ ﴿٣﴾ يَوْمَ يَكُونُ
النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ ﴿٤﴾ وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ
الْمَنْفُوشِ ﴿٥﴾ فَأَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ ﴿٦﴾ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ
رَاضِيَةٍ ﴿٧﴾ وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ ﴿٨﴾ فَأُمَّهُ هَاوِيَةٌ ﴿٩﴾

(قارعه / ۱ تا ۹)

«قارعه چیست؟ همان روز وحشت و اضطراب که دل‌های خلاق را از ترس در هم کوبد چگونه حالت آن روز را تصور توانی کرد. در آن روز سخت مردم مانند ملخ، هر سوی پراکنده شوند. و کوهها از هیبت آن همچون پشم زده متلاشی گردد. اما آن روز عمل نیک هر کس در میزان حق گران آید، پس او در بهشت آسایش خوش خواهد بود و اما عمل هر کس بی‌قدر و سبک وزن است، جایگاهش در دوزخ است و چگونه سختی هاویه را تصور توانی کرد».

الهی سقر چگونه جایی است؟

﴿ وَمَا أَذْرَنكَ مَا سَقَرُ ﴿١٧﴾ لَا تُبْقِي وَلَا تَذَرُ ﴿١٨﴾ لَوَاحٍ لِّلْبَشَرِ ﴿١٩﴾
عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ ﴿٢٠﴾

(مدثر / ۲۷ تا ۳۰)

«و تو چگونه توانی یافت که سختی عذاب دوزخ تا چه حد است. شراره آن هیچ باقی نگذارد و همه را بسوزاند. آن آتش آدمیان را فراگیرد. بر آن آتش نوزده تن (فرشته عذاب) موکلند».

الهی درخت زقوم چه باشد؟

﴿ إِنَّا جَعَلْنَهَا فِتْنَةً لِلظَّالِمِينَ ﴿٦٧﴾ إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِي أَصْلِ الْجَحِيمِ ﴿٦٨﴾ طَلَعَهَا كَأَنَّهٗ رُءُوسُ الشَّيَاطِينِ ﴿٦٩﴾ فَإِنَّهُمْ لَأَكْلُونَ مِنْهَا فَمَا لُكُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ ﴿٧٠﴾ ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِّنْ حَمِيمٍ ﴿٧١﴾ ثُمَّ إِنَّ مَرَجِعُهُمْ لِآلِي الْجَحِيمِ ﴿٧٢﴾ ﴾

(صافات / ٦٣ تا ٦٨)

«آن درخت را ما بلای جان ستمکاران عالم گردانیدیم. آن درخت زقوم درختی است که از قعر دوزخ برآید. میوه‌اش گویی مانند سرهای شیاطین است. اهل دوزخ از آن میوه زقوم آنطور می‌خورند که شکم‌هایشان را پر می‌سازند. پس از خوردن زقوم دوزخ بر آنها شرابی آمیخته از حمیم سوزان خواهد بود. سپس هم رجوعشان بسوی جهنم است.»

﴿ إِنَّ شَجَرَةَ الزُّقُومِ ﴿٤٣﴾ طَعَامُ الْآثِمِينَ ﴿٤٤﴾ ﴾

«قوت و غذای بدکاران است که آن غذا در شکم‌هایشان چون مس در آتش گداخته می‌جوشد.»

الهی بهشت چگونه جایی است؟

﴿ مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وَعِدَ الْمُتَّقُونَ ﴿١٥﴾ فِيهَا أَنْهَارٌ مِّنْ مَّاءٍ غَيْرِ آسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِّنْ لَّبَنٍ لَّمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ مِّنْ خَمْرٍ لَّذَّةٍ لِّلشَّرِبِينَ وَأَنْهَارٌ مِّنْ عَسَلٍ مُّصَفًّى ﴿١٦﴾ وَهُمْ فِيهَا مِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ مِّن رَّبِّهِمْ ﴿١٧﴾ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوا مَاءً حَمِيمًا فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ ﴿١٥﴾ ﴾

(محمد / ١٥)

«مثل بهشتی که در دنیا به متقیان وعده دادند این است که در آن باغ بهشت نهرهایی از آب زلال گوارا است و نهرهایی از شیر بی آن که هرگز طعمش تغییر کند و نهرهایی از شراب طهور ناب که نوشندگان را به حد کمال لذت بخشد و نهرهایی از عسل صاف، و تمام انواع میوه‌ها بر آنان مهیا (و فوق همه) مغفرت و لطف پرودگار، آیا حال آن که در این بهشت ابد است مانند کسی است که در آتش مخلد است و آب جوشان جهنم نوشند تا اندرونشان را پاره پاره کند؟»

﴿مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ^ط تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ^ط أُكُلُهَا دَائِمٌ وَظِلُّهَا تِلْكَ عُقْبَى الَّذِينَ اتَّقَوْا^ط وَعُقْبَى الْكَافِرِينَ النَّارُ﴾

(رعد / ۳۵)

«بهشتی که متقیان را وعده داده شد چنان است که نهرها از زیر درختانش جاری است و ماکولاتش همیشگی و سایه آن برقرار است و این بهشت سرانجام اهل تقوی و سرانجام کافران هم آتش دوزخ است.»

﴿جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ^ط هُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ^ع كَذَلِكَ يَجْزِي اللَّهُ الْمُتَّقِينَ﴾

(نحل / ۳۱)

«که آن باغ‌های بهشت عدن می‌باشد که در زیر درختانش از لطف خدا نهرها جاری است که متقیان در آن داخل شوند در حالی که هر چه بخواهند میل کنند در آنجا برایشان حاضر است، باری این است جزایی که خدا به اهل تقوا عطا خواهد کرد.»

﴿وَجَزَاهُمْ بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَحَرِيرًا ﴿٣٢﴾ مُتَّكِنِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ^ط لَا يَرَوْنَ فِيهَا شَمْسًا وَلَا زَمْهَرِيرًا ﴿٣٣﴾ وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلُّهَا وَذُلَّتْ

قُطُوفُهَا تَذَلِيلًا ﴿٤٤﴾ وَيُطَافُ عَلَيْهِم بِعَانِيَةٍ مِّنْ فِضَّةٍ وَأَكْوَابٍ كَانَتْ
قَوَارِيرًا ﴿٤٥﴾ قَوَارِيرًا مِّنْ فِضَّةٍ قَدَّرُوهَا تَقْدِيرًا ﴿٤٦﴾ وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْسًا
كَانَ مِرْاجُهَا زَنْجَبِيلًا ﴿٤٧﴾ عَيْنًا فِيهَا تُسَمَّى سَلْسَبِيلًا ﴿٤٨﴾ * وَيَطُوفُ
عَلَيْهِمْ وَلَدَانٌ مُّخَلَّدُونَ إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَّنشُورًا ﴿٤٩﴾ وَإِذَا رَأَيْتَ
ثُمَّ رَأَيْتَ نَعِيمًا وَمُلْكًا كَبِيرًا ﴿٥٠﴾ عَلَيْهِمْ ثِيَابٌ سُنْدُسٍ خُضْرٌ وَإِسْتَبْرَقٌ
وَحُلُوعًا أَسَاوِرَ مِّنْ فِضَّةٍ وَسَقَنَهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُورًا ﴿٥١﴾ إِنَّ هَذَا كَانَ
لَكُمْ جَزَاءً وَكَانَ سَعْيُكُمْ مَّشْكُورًا ﴿٥٢﴾

(انسان / ۱۳ تا ۲۲)

«که در آن بهشت بر تخت‌ها تکیه زنند و آن‌جا نه آفتابی سوزان بینند و نه سرمای زمهریر و سایه درختان بهشتی بر سر آنها و میوه‌هایش در دسترس و به اختیار آنها است. و (ساقیان زیبای حور و غلمان) با جام‌های سیمین و کوزه‌های بلورین بر آنها دور زنند. که آن بلورین کوزه‌ها را (به رنگ) نقره خام و به اندازه و تناسب مقدر کرده‌اند و آن‌جا شرابی که طبعش (چون زنجبیل گرم و عطراگین است به آنها بنوشانند. در آن‌جا چشمه‌ای است که سلسبیلش نامند و دور آن بهشتیان پسرانی زیبا که تا ابد نوجوان و خوش می‌مانند به خدمت می‌گردند که در آنها چون بنگری گمان بردی که لؤلؤ منشورند و چون آن جایگاه نیکو را مشاهده کنی عالمی پر نعمت و کشوری بزرگ خواهی یافت. بر بالای بهشتیان لطیف دیبای سبز و حریر سطبر است و بر دست‌هایشان دستبند نقره خام و خدایشان آنان را شرابی پاک و گوارا بنوشاند. همانا این بهشت پر نعمت و با عظمت حقیقت پاداش اعمال شما است و سعی‌تان (در راه طاعت حق) مشکور و معقول است.»

الهی انسان در بهشت چگونه است؟

﴿ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٤٣﴾ عَلَى سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ ﴿٤٤﴾ يُطَافُ عَلَيْهِم بِكَأْسٍ
مِّن مَّعِينٍ ﴿٤٥﴾ بَيضَاءَ لَذَّةٍ لِلشَّرِيبِينَ ﴿٤٦﴾ لَا فِيهَا غَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا
يُنزَفُونَ ﴿٤٧﴾ وَعِنْدَهُمْ قَنْصِرَاتُ الطَّرْفِ عِينٌ ﴿٤٨﴾ ﴾ (صافات / ٤٣ تا ٤٨)

«و در بهشت پر نعمت متنعمند و بر تخت‌های عالی روبروی یکدیگر نشسته‌اند. (حور و غلمان) جام شراب ظهور بر آنان دور می‌زنند. شرابی سپید و روشن که آشامنده لذت کامل برد. که در آن می نه خمار و نه درد سری و نه مستی و مدهوشی است. و در بزم حضورشان زیبا چشمانند که جز به شوهر خود به هیچ کس ننگرند.»

﴿ مُتَّكِنِينَ عَلَى فُرُشٍ بَطَّائِنُهَا مِنْ إِسْتَبْرَقٍ وَجَنَى الْجَنَّتَيْنِ دَانٍ ﴿٥٤﴾
فَبِأَيِّ آيَاتِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٥﴾ ﴾ (رحمن / ٥٤-٥٥)

«در حالی که بهشتیان بر بسترهایی که حریر و استبرق آستر آنها است تکیه زده‌اند و میوه درختانش در همان تکیه‌گاه در دسترس آنها است پس کدامین نعمتهای پروردگارتان را انکار می‌کنید؟!»

﴿ وَبَشِّرِ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِن ثَمَرَةٍ رِّزْقًا قَالُوا هَذَا الَّذِي
رُزِقْنَا مِن قَبْلُ وَأْتُوا بِهِ مُتَشَبِهًا وَلَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَهُمْ
فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٥﴾ ﴾ (بقره / ٢٥)

«(ای رسول) مژده بده کسانی را که ایمان آورده و کارهای شایسته کردند و برای ایشان است بهشت‌هایی که می‌رود از زیر (درختان) آنها نهرهای آب، و چون

روزی داده شوند در بهشت از انواع میوه‌ها و خوراکی‌ها گویند این همان است که روزی داده شدیم از پیش، و اینک مشابه آنها آورده شده‌اند و برای ایشان در آن‌جا همسران پاکیزه‌ای است، و آنان در آن‌جا جاویدانند».

﴿ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا هُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَنُدْخِلُهُمْ ظِلًّا ظَلِيلًا ﴾

(نساء / ۵۷)

«و آنان را که ایمان آورده و نیکوکار شدند بزودی در بهشتی درآوریم که نهارها از زیر درختانش جاری است و در آن زندگانی جاوید کنند، و بر آنها در بهشت جفت‌های پاکیزه است و آنان را به سایهٔ ابدی خود درآوریم».

﴿ جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ هُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ كَذَلِكَ تَجْزِي اللَّهُ الْمُتَّقِينَ ﴾

(نحل / ۳۱)

«انان که چون فرشتگان (مأمورین رحمت خدا) پاکیزه از شرک قبض روحشان کنند به آنان گویند که سلام بر شما باد که در دنیا اعمال نیکویی بجا آورید، اکنون به بهشت ابدی داخل شوید».

﴿ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا هُمْ فِيهَا بِكْرَةٌ وَعِشْيَا ﴾

(مریم / ۶۲)

«و در آن بهشت هرگز سخن لغوی نشوند بلکه همه گفتارشان سلام و ستایش یکدیگر است روزی آنها صبح و شام (بی‌هیچ رنجی) به آنها می‌رسد».

﴿ إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا
وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ﴾

(حج / ۲۳)

«البته خدا آنان را که به خدا ایمان آوردند و نیکوکار شدند همه را در بهشت‌هایی داخل گرداند که زیر درختانش نهرها جاری است و در آن‌جا از طلا و مروارید بر دست زیور بندند و تن به جامهٔ حریر بیاریند».

﴿ جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا
وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ﴾

(فاطر / ۳۳)

«همان بهشت ابدی که در آن داخل شده و زیور بندد در آن‌جا وجود خود را با زر و گوهرها، و جامه‌های حریر در برکنند».

﴿ مُتَكِبِينَ فِيهَا يُدْعُونَ فِيهَا بِفَيْكِهِ كَثِيرَةٍ وَشَرَابٍ ﴿٥١﴾ وَعِنْدَهُمْ
قَنْصَرَاتُ الطَّرْفِ أُنْتَابٌ ﴾

(ص / ۵۱ و ۵۲)

«در آن‌جا بر تخت‌ها تکیه زده‌اند و از میوه‌های بسیار و شراب طهور متنعمند. و در خدمت آنها حوران شوهر دوست و با عفتند».

الهی بزرگی بهشت چقدر است؟

﴿ سَابِقُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا كَعَرْضِ السَّمَاءِ
وَالْأَرْضِ أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ۗ ذَٰلِكَ فَضْلُ اللَّهِ
يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴾

(حدید / ۲۱)

سؤال از ما پاسخ از خداوند علیم

«(الا ای بندگان) بسوی آمرزش پروردگارتان بشتابید و به راه بهشتی که عرضش به قدر پهنای آسمان و زمین است آن بهشت برای آنان که به خدا و پیامبرانش ایمان آورده‌اند آماده شده است، این فضل خداست که هر کس خواهد عطا می‌کند، و خداوند صاحب فضل و کرم بسیار عظیم است.»

﴿ وَسَارِعُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ
وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ ﴾
(آل عمران / ۱۳۳)

«بشتابید بسوی مغفرت پروردگار خود بسوی بهشتی که پهنای آن همه آسمانها و زمین را فرا گرفته است که مهیا برای پرهیزکاران است.»

الهی لباس بهشتیان چیست؟

﴿ يَلْبَسُونَ مِن سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُّتَقَابِلِينَ ﴾
(دخان / ۵۳)

«لباس از سندس و استبرق بیاراسته در روبروی هم بر تخت‌ها تکیه زده‌اند.»

﴿ أُولَٰئِكَ لَهُمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِن أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٍ وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا مِّن سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُّتَكِينًا
فِيهَا عَلَى الْأَرْآئِكِ نِعْمَ الثَّوَابُ وَحَسُنَتْ مُرْتَفَقًا ﴾
(کهف / ۳۱)

«بلکه این گروه را (اجر عظیم) و بهشت‌های عدن که نهرها زیر درختانش جاری است اختصاص دارد در حالی که در آن بهشت برین زیورهای زرین بیارایند و لباس‌های حریر سبز و دیبا از سندس و استبرق در پوشند و بر تخت‌ها (به عزت) تکیه زنند و (آن بهشت نیکو اجری) و خوش آرامگاهی است.»

الهی چه کسانی در بهشت گرامی هستند؟

﴿ وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْنَتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ ﴿۳۲﴾ وَالَّذِينَ هُمْ بِشَهَادَتِهِمْ قَائِمُونَ ﴿۳۳﴾ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ حَافِظُونَ ﴿۳۴﴾ أُولَٰئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُّكْرَمُونَ ﴿۳۵﴾ ﴾

(معارج / ۳۲ تا ۳۵)

«و آنان که امامت و عهد و پیمانشان را رعایت کنند و آنان که برای شهادت به حق قیام کنند و آنان که بر نماز خود محافظت نمایند. آنان که جامع این اوصافند در باغ‌های با عزت و احترام متنعمند».

الهی بهشت بر چه کسانی حرام است؟

﴿ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ ۗ وَقَالَ الْمَسِيحُ يَبْنِي إِسْرَائِيلَ ۖ أَعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ ۗ إِنَّهُ مَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِن أَنْصَارٍ ﴿۷۲﴾ ﴾

(مائده / ۷۲)

«البته آنان که قائل به خدایی مسیح پسر مریم شدند محققاً کافر گشتند در صورتی که خود مسیح به بنی‌اسرائیل گفت خدایی را که آفریننده من و شما است بپرستید و البته هر کس به او شرک آورد خدا بهشت را بر او حرام گرداند و جایگاهش آتش دوزخ باشد و ستمکاران را هیچ‌کس یاری نخواهد کرد».

۶

شیطان

الهی در مقابل وسوسه‌های شیطان چه کنیم؟

﴿وَمَا يَنْزَعَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْعٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾

(فصلت / ۳۶)

«پس هر گاه از (وسوسه) شیطان بر تو رنج و فساد رسد به خدا پناه بر که او به دعای خلق شنوا (و به احوال همه) داناست.»

﴿وَمَا يَنْزَعَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْعٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾

﴿إِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَسَّهُمْ طَائِفٌ مِّنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا﴾

(اعراف / ۲۰۰ و ۲۰۱)

﴿فَإِذَا هُمْ مُبْصِرُونَ﴾

«و چنان که بنخواهد از طرف شیطان (انس و جن) در تو وسوسه و جنبشی پدید آید به خدا پناه ببر که او به حقیقت شنوا و داناست. چون اهل تقوا را از شیطان

وسوسه و خیالی بد به دل فرا رسد همان دم خدا را به یاد آرند و همان لحظه بصیرت و بینایی پیدا کنند».

الهی چرا شیطان آدم را سجده نکرد؟

﴿ قَالَ مَا مَنَعَكَ أَلَّا تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَ ۗ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ خَلَقْتَنِي مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِن طِينٍ ۗ ﴾

(اعراف / ۱۲)

«خدا به او فرمود: چه چیز تو را مانع از سجده بر آدم شد که چون تو را امر کردم نافرمانی کردی، پاسخ داد من از او بهترم که مرا از آتش و او را از خاک آفریده‌ای».

﴿ قَالَ يٰٓإِبْلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِإِيدِي ۗ أَسْتَكْبَرْتَ أَمْ كُنْتَ مِنَ الْعَالِينَ ۗ ﴾

﴿ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ خَلَقْتَنِي مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِن طِينٍ ۗ ﴾

(ص / ۷۵ و ۷۶)

«خدا به شیطان فرمود ای ابلیس تو را چه مانع شد که به موجودی که به دست قدرت خود آفریدم سجده نکنی آیا تکبر و نخوت کردی یا از بلند رتبه‌گاه بودی. (شیطان) گفت من از او بهترم، که مرا از آتش (نورانی سرکش) و او را از گل (تیره پست) خلق کرده‌ای».

الهی شیطان به چه صورت آدم را گول زد؟

﴿ فَوَسْوَسَ لَهُمَا الشَّيْطَانُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وُورِيَ عَنْهُمَا مِن سَوْءَاتِهِمَا

وَقَالَ مَا نَهَاكُمَا رَبُّكُمَا عَنِ هَذِهِ الشَّجَرَةِ إِلَّا أَنْ تَكُونَا مَلَكَتَيْنِ أَوْ تَكُونَا

مِنَ الْخَالِدِينَ ۗ وَقَاسَمَهُمَا إِنِّي لَكُمَا لَمِنَ النَّاصِحِينَ ۗ فَدَلَّهُمَا

بِغُرُورٍ ۚ فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَتَا يُغْمِزُ بَعْضُهُمَا بَعْضًا وَطَفِقَا مَخَصِفَانِ عَلَيْهِمَا

مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ ^ط وَنَادَاهُمَا رَبُّهُمَا أَلَمْ أَنْهَكُمَا عَنِ تِلْكَ الشَّجَرَةِ وَأَقُلَّ

لَكُمْ إِنَّا الشَّيْطَانُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿﴾ (اعراف / ۲۰ تا ۲۲)

«آنگاه شیطان هر دو را به وسوسه انداخت و فریب داد تا زشتی های پوشیده آنان پدیدار شود و به دروغ گفت خدا شما را از این درخت نهی نکرد جز برای آن که مبدا دو پادشاه شوید یا عمر جاویدان یابید و بر آن دو سوگند یاد کرد که من خیرخواه شما هستم و شما را به خیر و صلاح دلالت می کنم. پس راهنمایی به فریب و دروغ کرد تا چون از آن درخت تناول کردند زشتی هایشان (مانند عورت و سایر زشتی های پنهان) آشکار گردید و بر آن شدند که از برگ درختان بهشت خود را بپوشانند، خدا ندا کرد آیا من شما را از این درخت منع نکردم و نگفتم بر شما که شیطان سخت دشمن شما است؟»

﴿كُتِبَ عَلَيْهِ أَنَّهُ مَنْ تَوَلَّاهُ فَأَنَّهُ يُضِلُّهُ وَيَهْدِيهِ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ﴾

(حج / ۴)

«(در لوح تقدیر) چنین فرض و لازم شده که هر کس شیطان را دوست و پیشوای خود سازد وی او را گمراه کند و به سوی عذاب دوزخ رهبریش نماید.»

﴿الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُمْ بِالْفَحْشَاءِ ^ط وَاللَّهُ يَعِدُكُمْ مَغْفِرَةً

مِّنْهُ وَفَضْلًا ^ط وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿﴾ (بقره / ۲۶۸)

«شیطان شما را به وعده فقر و ترس از بی چیزی به کارهای زشت و بخیلی وادار کند و خداوند برای (رغبت به خیر و احسان) به شما وعده آمرزش و احسان دهد خدا را رحمت بی منتها و به امور جهان دانا است.»

﴿قَالَ رَبِّ إِنَّمَا أَغْوَيْتَنِي لَأُزَيِّنَنَّ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَلَا أُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ﴾

(حجر / ۳۹)

«آنگاه که شیطان مهلت یافت) گفت خدایا چنان که مرا گمراه کردی من نیز در زمین (همه چیز را) در نظر فرزندان آدم جلوه می‌دهم و همه آنها را گمراه خواهم کرد».

الهی شیطان بر چه کسانی تسلط دارد؟

﴿ هَلْ أُنَبِّئُكُمْ عَلَىٰ مَن تَنَزَّلُ الشَّيَاطِينُ ﴿٢٢١﴾ تَنَزَّلُ عَلَىٰ كُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ ﴾

(شعراء / ۲۲۱ و ۲۲۲)

«ای پیامبر به کافران بگو آیا می‌خواهید که من شما را آگاه سازم که شیاطین بر چه کسانی نازل می‌شوند؟ شیاطین بر هر شخص بسیار دروغگوی بدکاری نازل می‌شوند».

الهی شیطان به چه کسانی تسلط ندارد؟

﴿ إِنَّهُمْ لَيْسَ لَهُمْ سُلْطَانٌ عَلَى الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٩٩﴾ إِنَّمَا سُلْطَانُهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُ وَالَّذِينَ هُمْ بِهِ مُشْرِكُونَ ﴾

(نحل / ۹۹ و ۱۰۰)

«که البته شیطان را هرگز بر کسی که به خدا ایمان آورد و بر او توکل و اعتماد کرده تسلط نخواهد بود. تنها تسلط شیطان بر آن نفوسی است که او را دوست گرفته‌اند و به اغوای او به خدا شرک آورده‌اند».

۷

زنان

الهی به زنان چه سفارش می کنی؟

﴿ وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَرِهِنَّ وَحَفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا ۖ وَلَا يَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ ۖ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَاؤِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي أَخَوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوِ التَّابِعِينَ غَيْرِ أُولِي الْإِرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَىٰ عَوْرَاتِ النِّسَاءِ ۖ وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنَ زِينَتِهِنَّ ۗ وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهُ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴾

(نور / ۳۱)

وَقُلْنَ قَوْلًا مَّعْرُوفًا ﴿٣٥﴾ وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ
الْأُولَىٰ ۗ وَأَقِمْنَ الصَّلَاةَ وَآتِينَ الزَّكَاةَ وَأَطِعْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۗ إِنَّمَا
يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا
﴿٣٦﴾ وَأذْكُرْنَ مَا يُتْلَىٰ فِي بُيُوتِكُنَّ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ وَالْحِكْمَةِ
إِنَّ اللَّهَ كَانَ لَطِيفًا خَبِيرًا ﴿٣٧﴾ إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ
وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَانِتِينَ وَالْقَانِتَاتِ وَالصَّادِقِينَ
وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ
وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ وَالصَّامِتِينَ وَالصَّامِتَاتِ وَالْحَافِظِينَ
فُرُوجَهُمْ وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ
اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿٣٨﴾

«ای پیغمبر (گرامی) با زنان خود بگو که اگر شما زندگانی و زیب و زیور دنیا را
طالبید بیاید تا من مهر شما را پرداخته و همه را به خوبی و خرسندی طلاق
دهم و اگر طالب (اطاعت از) خدا و رسول او و مشتاق دار آخرت هستید خدا
به نیکوکاران از شما زنان (در قیامت) اجر بزرگ عطا خواهد کرد. ای زنان
پیغمبر از شما که هر کس به کار ناروایی دانسته اقدام کند او را دو برابر دیگر
زنان عذاب کنند و این بر خدا سهل و آسان است و هر که از شما مطیع فرمان
خدا و رسول او شود و نیکوکار گردد پاداش او را دو بار عطا کنیم و برای او
روزی بسیار نیکو (در بهشت ابد) مهیا سازیم. ای زنان پیغمبر شما مانند یکی
دیگر از زنان نیستید اگر خدا ترس و پرهیزکار باشید زنده نازک و نرم با مردان

سخن نگویید مبادا آن که دلش بیمار (هوی و هوس) است به طمع افتد، بلکه متین و درست سخن بگویید و در خانه‌هایتان بنشینید و آرام گیرید و مانند دوره جاهلیت پیشین آرایش و خودآرایی نکنید و نماز بپا دارید و زکات مال را به فقیران بدهید و از امر خدا و رسول اطاعت کنید، خدا چنین می‌خواهد که هر آلایشی را از شما خانواده نبوت ببرد و شما را از هر عیب پاک و منزه گرداند».

﴿يَتَأْتِيهَا النَّبِيُّ قُلًّا لِّأَزْوَاجِكَ وَنَعَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلِيبِهِنَّ^ع ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذِينَ^ط وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا﴾ (احزاب / ۵۹)

«ای پیغمبر (گرامی) با زنان و دختران خود و زنان مؤمنان بگو که خویشان را به چادر فرو پوشند که این کار برای این که آنها (به عفت و حریت) شناخته شوند تا از تعرض و جسارت (هوسرانان) آزار نکشند و بر آنان بسیار بهتر است و خدا (در حق خلق) آمرزنده و مهربان است».

الهی در ازدواج با زن و مرد مشرک چه کنیم؟

﴿وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَةَ حَتَّىٰ تُؤْمِنَ^ع وَلَا مَؤْمِنَةً حَتَّىٰ تَخْرُجَ^ط مِنْ مِّشْرِكَةٍ وَلَوْ أَعْجَبَتْكُمْ^ط وَلَا تُنكِحُوا الْمُشْرِكِينَ حَتَّىٰ يُؤْمِنُوا^ع وَلَعَبْدٌ مُّؤْمِنٌ خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكٍ وَلَوْ أَعْجَبَكُمْ^ط أُولَٰئِكَ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ وَاللَّهُ يَدْعُوا إِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِ^ط وَيُبَيِّنُ^ط آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ﴾ (بقره / ۲۲۱)

«ازدواج با زنان مشرکه نکنید مگر آن که ایمان آورند و همانا کنیزک با ایمان بهتر از زن آزاد مشرکه است هرچند از حسن او به شگفت آید و همچنین به مردان مشرک زن مسلمان ندهید تا این که به اسلام بگردند، همانا بنده مؤمن

بہتر از مرد آزاد مشرک است هر چند از مال و جمالش در تعجب آید، مشرکان شما را به سوی آتش دعوت می کنند و خدا شما را از راه لطف بسوی بهشت و رحمت و مغفرت خود می خواند، و خداوند آیات خود را به روشنی به مردم بیان فرماید باشد که هشیار و متذکر باشند».

الهی با زنان در حال حیض چگونه باشیم؟

﴿ وَسَأَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ ۗ قُلْ هُوَ أَذَىٌّ فَأَعْتَرِلُوا النِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ ۗ وَلَا تَقْرُبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطْهُرْنَ ۗ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ ۗ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ ﴾

(بقره / ۲۲۲)

«و سؤال کنند از تو از عادت قاعدگی زنان، بگو آن رنجی است برای زنان و در آن حال از مباشرت با آنان دوری کنید و با زنان در حال قاعده تا وقتی که پاک نشده اند نزدیکی نکنید و آن وقتی که طهارت یافتند با آنان آمیزش به طریقی که خداوند امر کرده است بکنید و خداوند توبه کنندگان و پاکیزگان را دوست می دارد».

الهی زنان و مردان مطلقه چه باید بکنند؟

﴿ وَالْمُطَلَّقَاتُ يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ ۗ وَلَا تَحِلُّ لَهُنَّ أَنْ يَكْتُمْنَ مَا خَلَقَ اللَّهُ فِي أَرْحَامِهِنَّ إِنْ كُنَّ يُؤْمِنَنَّ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۗ وَبُعُولَتُهُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِي ذَلِكَ إِنْ أَرَادُوا إِصْلَاحًا ۗ وَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْعُرْفِ ۗ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ ۗ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦٦﴾

الطَّلُقُ مَرَّتَانٍ ۖ فإِمْسَاكُ بِمَعْرُوفٍ أَوْ تَسْرِيحُ بِإِحْسَانٍ ۖ وَلَا تَحِلُّ لَكُمْ أَنْ تَأْخُذُوا مِمَّا آتَيْتُمُوهُنَّ شَيْئًا إِلَّا أَنْ يَخَافَا أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ ۗ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا افْتَدَتْ بِهِ ۗ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا ۗ وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٣٠﴾ فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُ مِنْ بَعْدِ حَتَّى تَنْكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُ ۗ فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يَتَرَاجَعَا إِنْ ظَنَّا أَنْ يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ ۗ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٣١﴾ وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ سَرِّحُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ ۗ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا لَتَعْتَدُوا ۗ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ ۗ وَلَا تَتَّخِذُوا آيَاتِ اللَّهِ هُزُوعًا ۗ وَادْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمَا أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنَ الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةِ يُعْظِمُكُمْ بِهِ ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣٢﴾ وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ أَنْ يَنْكِحْنَ أَزْوَاجَهُنَّ إِذَا تَرَاضَوْا بَيْنَهُمْ بِالْمَعْرُوفِ ۗ ذَلِكَ يُوعَظُ بِهِ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۗ ذَلِكَُمْ أَزْكَى لَكُمْ وَأَطْهَرُ ۗ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾

(بقره / ۲۲۸ تا ۲۳۲)

سؤال از ما پاسخ از خداوند علیم

«و زنهایی که طلاق داده شدند از شوهر نمودن خودداری کنند تا سه پاکی بر آنان بگذرد و حیض یا حملی که خدا در رحم آنها آفریده هرگز آنها را کتمان نکنند اگر به خدا و روز قیامت ایمان دارند، و شوهران آنها حق دارند که آنها را بزنی خود باز رجوع دهند اگر نیت خیر و سازش دارند. و زنان را بر شوهرانشان حقوق مشروعی است چنانچه شوهران را بر زنان، لیکن مردان را افزونی و برتری خواهد بود و خدا توانا و داناست. طلاق که شوهر رجوع تواند کرد دو مرتبه است پس آن گاه که طلاق داد یا رجوع کرده و به خوشی زن را نگهداری کند و یا به نیکی (و بدون آزار و تجاوز به حقوق او)رها سازد و حلال نیست چیزی از مهر آنان به جور و ستم بگیرید مگر آن که ترسید که حدود دین خدا را راجع به احکام ازدواج نگاه ندارند در چنین صورت زن هر چه از مهر خود به شوهر برای طلاق ببخشد گناهی بر آنها نیست و روا باشد و این احکام حدود دین خداست از آن سرکشی نکنید و کسانی که از حدود احکام خدا سرپیچند آنها به حقیقت ستمکارانند. پس هر گاه مرد، زن را بار سوم طلاق داد حلال نیست که دیگر بار آن زن و شوهر رجوع کنند تا این که زن باید به نکاح مرد دیگری درآید و اگر آن شوهر بعدی آن زن را طلاق داد در آن صورت زن با شوهر اول توانند به زوجیت درآیند به شرط آن که گمان برند که حدود احکام خدا را نگاه خواهند داشت و این حدود احکام خداست که برای مردم دانا بیان می‌کند و هر گاه زنان را طلاق دادید بایستی آنان را تا پایان رسیدن زمان عده یا با خوشی در خانه نگاه دارید و یا به نیکی آنان را رها سازید و روا نیست که آنان را به آزار نگهداشته تا بر آنها ستم کنید و هر کسی این چنین بکند پس در حقیقت بر خودش ستم کرده و آیات خدا را به سخریه بگیرید و به یاد آورید نعمت‌های خدا را که بر شما لطف فرموده، بخصوص نعمت بزرگ نزول کتاب آسمانی و حکمت الهی را به شما فرستاده تا شما را به پند و اندرز آن بهره‌مند سازد و از خدا بترسید که خداوند به همه چیز آگاه

است. چون زنان را طلاق دادید و زمان عدۀ آنان به پایان رسید نباید که آنان را از شوهر کردن منع کنید هرگاه به طریق شرع با مردی برای ازدواج در بینشان به نیکی عقد نکاح جاری کنند، بدین سخن پند گیرید هر کس که به خدا و روز بازپسین ایمان آورده و این دستور برای تزکیۀ نفوس شما نیکوتر است و پاکیزه‌تر، و خداوند (به مصلحت و خیر شما) آگاه است ولی خود شما نمی‌دانید».

﴿وَلَمَّا طَلَّقْتَ مَتْعُ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ﴾

(بقره / ۲۴۱)

«مردان زنان خود را که طلاق دهند آنان را به چیزی بهره‌مند کنند که این کار سزاوار مردم پرهیزکار است».

الهی شیر دادن زنان به فرزندان چگونه باشد؟

﴿وَالْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يُتِمَّ
الرِّضَاعَ وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ لَا تُكَلَّفُ
نَفْسٌ إِلَّا وُسْعَهَا لَا تُضَارَّ وَالِدَةٌ بِوَلَدِهَا وَلَا مَوْلُودٌ لَهُ بِوَالِدِهِ
وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذَلِكَ فَإِنْ أَرَادَا فِصَالًا عَنْ تَرَاضٍ مِّنْهُمَا وَتَشَاوُرٍ
فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا وَإِنْ أَرَدْتُمْ أَنْ تَسْتَرْضِعُوا أَوْلَادَكُمْ فَلَا جُنَاحَ
عَلَيْكُمْ إِذَا سَلَّمْتُمْ مَاءً آتَيْتُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِمَا
تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ﴾

(بقره / ۲۳۳)

«مادران باید به مدت دو سال کامل به فرزندان خود شیر دهند و آن کس که خواهد فرزند را شیر تمام دهد بر عهده صاحب فرزند است که خوراک و لباس مادر را بحد متعارف بدهد، هیچ کس را تکلیف جز به اندازه طاقت نکنند و نباید مادر در نگهداری فرزند به زیان و زحمت افتد و نه پدر بیش از حد متعارف برای کودک متضرر شود و اگر کودک را پدر نبود ورثه باید در نگهداری او به متعارف قیام کنند، و هر گاه زن و شوهر به رضایت خاطر و صلاح دید هم به طلاق جدایی اختیار کنند هر دو را رواست و آنگاه اگر مادران فرزندان خود را شیر دهند برای اقدام بر این کار نیز روا باشد در صورتی که مادر را حقوق به متعارف و نیکی بدهند، و از خدا بترسید و بدانید که خداوند بر آنچه انجام می‌دهید بینا و آگاه است».

الهی زن بعد از فوت شوهر چقدر باید صبر کند؟

﴿ وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا يَتَرَتَّبْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا ۖ فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿۲۳۴﴾ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَرَّضْتُمْ بِهِ مِنْ خِطْبَةِ النِّسَاءِ أَوْ أَكْنَنْتُمْ فِي أَنْفُسِكُمْ ۗ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ سَتَذْكُرُونَهُنَّ وَلَكِنْ لَا تُوَاعِدُوهُنَّ سِرًّا إِلَّا أَنْ تَقُولُوا قَوْلًا مَعْرُوفًا ۗ وَلَا تَعْزِمُوا عُقْدَةَ النِّكَاحِ حَتَّىٰ يَبْلُغَ الْكِتَابُ أَجَلَهُ ۗ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي أَنْفُسِكُمْ فَاحْذَرُوهُ ۗ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿۲۳۵﴾

(بقره / ۲۳۴ و ۲۳۵)

«مردانی که از شما بمیرند و زنانشان زنده بمانند، آن زنان باید از شوهر کردن خودداری کنند تا چهار ماه و ده روز بگذرد، پس از انقضای این مدت بر شما گناهی نیست که آنان در حق خویش کاری شایسته کنند (یعنی با دیگری ازدواج کنند) و خداوند از کردارشان آگاه است. باکی نیست بر شما که به خواستگاری آن زنان برآیید یا نیت ازدواج را در دل داشته بدون هیچ اظهار تنها خدا داند که از این پس از دل به زبان خواهید آورد، و لیکن با آنها پنهانی قرار و پیمانی نگذارید مگر آن که سخنی به میزان شرع گویند ولی عزم عقد ازدواج نکنید تا این که زنان عده آنها به پایان برسد و بدانید که خداوند از نیت درون شما آگاه است از او بترسید و بدانید که خدا آمرزنده و مهربان است».

الهی با چه زنانی ازدواج نکنیم؟

﴿ وَلَا تَنْكِحُوا مَا نَكَحَ آبَاؤُكُمْ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ۗ إِنَّهُ كَانَ فَحِشَةً وَمَقْتًا وَسَاءَ سَبِيلًا ﴿٢٣﴾ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ وَعَمَّاتُكُمْ وَخَالَاتُكُمْ وَبَنَاتُ الْأَخِ وَبَنَاتُ الْأُخْتِ وَأُمَّهَاتُكُمُ اللَّاتِي أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوَاتُكُمُ مِنَ الرَّضْعَةِ وَأُمَّهُتُ نِسَائِكُمْ وَرَبِّبَاتُكُمُ اللَّاتِي فِي حُجُورِكُمْ مِمَّنْ دَسَّائِكُمُ اللَّاتِي دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَإِنْ لَمْ تَكُونُوا دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ وَحَلَائِلُ أَبْنَائِكُمُ الَّذِينَ مِنْ أَصْلَابِكُمْ وَأَنْ تَجْمَعُوا بَيْنَ الْأُخْتَيْنِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٢٤﴾ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ۗ كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ ۗ

وَأَحِلَّ لَكُمْ مَا وَرَاءَ ذَلِكَ أَنْ تَبْتَغُوا بِأَمْوَالِكُمْ مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسْفِحِينَ^ع فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهِ مِنْهُنَّ فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ فَرِيضَةً^ع وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا تَرَضَيْتُمْ بِهِ مِنْ بَعْدِ الْفَرِيضَةِ^ع إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿﴾ (نساء / ۲۲ تا ۲۴)

«زن پدر را نباید به نکاح خود درآورد بعد از نزول این حکم الا آنچه از این پیش (در زمان جاهلیت کرده‌اید) خدا از آن درگذشت زیرا این کاری است زشت و مبغوض نزد خدا و عملی بس ناپسند است. حرام شد برای شما ازدواج با مادرهایتان و دختر و خواهر و عمه و خاله و دختران برادر و دختران خواهر و مادران رضاعی و خواهران رضاعی و مادران زن، و دختران زن (از شوهر قبلی‌شان) که در خانه شما و در دامن شما تربیت شده‌اند اگر با زن مباشرت کرده باشید ازدواجشان حرام است ولی اگر دخول با زن انجام نداده باشید در آن صورت باکی بر شما نیست که با دختر ازدواج کنید و نیز حرام شد بر شما زن فرزندان صلبی (نه زن پسر خوانده شما) و نیز حرام شد جمع میان دو خواهی (یعنی که در یک وقت هر دو خواهر را به زنی بگیرید) مگر آن که قبل از وصول این حکم (در عصر جاهلیت) کرده‌اید، زیرا خداوند بخشنده و مهربان است. و نکاح زنان محصنه (شوهردار) نیز برای شما حرام شد مگر آن زمان که (در جنگ‌هایی با کفار) به حکم خدا متصرف و مالک شده‌اید، بر شما است که پیرو کتاب خدا باشید و هر زنی غیر از آنهایی که ذکر شد بر شما حلال است که به مال خود و به طریق زناشویی و شرعی ازدواج کنید نه آن که زنا کنید، پس چنان که شما از آنها بهره‌مند شوید از آن مهر معین را که مزد و حق واجب آنهاست بپردازید، و باکی نیست بر شما که بعد از تعیین مهر هم به چیزی با هم تراضی کنید (و بدانید که) البته خدا دانا و به حقایق امور عالم آگاه است.»

الهی همبستری با زنان در ماه رمضان چگونه باشد؟

﴿ أَجَلَ لَكُمْ لَيْلَةَ الصَّيَامِ الرَّفْتُ إِلَى نِسَائِكُمْ هُنَّ لِبَاسٌ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ لَهُنَّ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَخْتَانُونَ أَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْ فَالْكَفْرُ بِشِرْكِهِمْ وَأَبْتَعُوا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمْ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ثُمَّ أَتُمُوا الصَّيَامَ إِلَى اللَّيْلِ وَلَا تُبَشِّرُوهُمْ وَأَنْتُمْ عَنكِفُونَ فِي الْمَسْجِدِ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَقْرَبُوهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴾ (بقره / ۱۸۷)

«حلال شد برای شما که در شبهای ماه رمضان با زنان خود مباشرت کنید که آنان جامه ستر و عفاف شما و شما نیز لباس عفت آنها هستید، چون خدا دانست که شما در کار مباشرت زنان به نافرمانی نفس خود را در ورطه گناه می افکنید لذا از حکم حرمت (مواقع در شبهای رمضان) درگذشت و شما را بخشید و از اکنون رواست که در شبهای رمضان با زنها به حلال مباشرت کنید و از خداوند آنچه مقدر فرموده بخواهید، و بخورید و بیاشامید تا آنگاه که خط سفیدی روز از سیاهی شب در سپیده دم پدیدار گردد، پس از آن روزه را به پایان برسانید تا اول شب با زنان مباشرت نکنید، در حالی که شما در مساجد معتکف و مشغول عبادت خدا هستید این احکام حدود و قوانین دین خداست زینهار در آن راه به مخالفت نپوید. خداوند آیات خود را این گونه برای مردم بیان فرماید، باشد که پرهیزکار شوند».

الهی آنها که زنان عقیف را متهم می کنند چگونه اند؟

﴿ وَالَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَاجْلِدُوهُمْ ثَمَانِينَ

جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً أَبَدًا وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴾ (نور / ۴)

«و آنان که به زنان با عفت مؤمنه نسبت زنا دهند آنگاه چهار شاهد عادل بر دعوی خود نیاورند آنان را به هشتاد تازیانه کیفر دهید و دیگر هرگز از آنان شهادت نپذیرید که اینان مردمی فاسق و نادرستند».

﴿ إِنَّ الَّذِينَ مُجِبُونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ ءَامَنُوا لَهُمْ

عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴾

(نور / ۱۹)

«آنان که (مانند عبدالله ابی سلول و منافقان دیگر) دوست می دارند که میان اهل ایمان منکری را اشاعه و شهرت دهند آنها را در دنیا و آخرت عذاب دردناک خواهد بود و خدا (فتنه گری و دروغشان را) می داند و شما نمی دانید».

﴿ إِنَّ الَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ الْغَافِلَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ لَعُنُوا فِي

الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴾ (نور / ۲۳)

«کسانی که به زنان با ایمان و عقیفه و (مبّرا) و بی خبر از کار بد تهمت بستند محققاً در دنیا و آخرت ملعون (محروم از رحمت حق) شدند و بر آنها عذاب بزرگی خواهد بود».

الهی اگر مردی زن خود را متهم به زنا کند به چه صورت عمل نمائیم؟

﴿ وَالَّذِينَ يَرْمُونَ أَزْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ شُهَدَاءُ إِلَّا أَنْفُسُهُمْ فَشَهَدَةُ

أَحَدِهِمْ أَرْبَعٌ شَهَدَاتٌ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ﴿۱﴾ وَالْخَمْسَةَ

أَنَّ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَيْهِ إِنْ كَانَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٧﴾ وَيَدْرُؤُاَ عَنهَا الْعَذَابَ
 أَنْ تَشْهَدَ أَرْبَعَ شَهَدَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٨﴾ وَالْخَمْسَةَ
 أَنْ غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهَا إِنْ كَانَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٩﴾ (نور / ٦ تا ٩)

«آنان که به زنان خود نسبت زنا دهند و جز خود بر آن شاهد و گواهی نداشتند (چون حد لازم آید برای دفع حد) باید آن زن و مرد نخست مرد چهار مرتبه شهادت و قسم به نام خدا یاد کند که البته در این دعوی زنا از راستگویانست و بار پنجم قسم یاد کند که لعن خدا بر او باد (چنانچه در نسبت زنا به زن خود) از دروغگویان باشد. پس (چون بعد از این پنج قسم شوهر، بر زن حد لازم آید برای رفع حد) آن زن نیز نخست چهار مرتبه شهادت و سوگند به نام خدا یاد کند که البته شوهرش دروغ می گوید و بار پنجم قسم یاد کند که غضب خدا بر او باد اگر این مرد در این دعوی از راستگویان باشد».

الهی در مورد زن اختیار کردن چه باید بکنیم؟

﴿ وَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تُقْسِطُوا فِي الْيَتَامَىٰ فَانكِحُوا مَا طَابَ لَكُمْ مِنَ
 النِّسَاءِ مَثْنَىٰ وَثُلَاثَ وَرُبْعًا ۖ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةً أَوْ مَا
 مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ۚ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰ أَلَّا تَعُولُوا ﴾ (نساء / ٣)

«و مهریه زنان را در کمال رضایت و طیب خاطر پردازید پس اگر چیزی از مهر خود را از روی رضا و خشنودی به شما بخشیدند برخوردار شوید که آن شما را حلال و گوارا خواهد بود».

الهی جوانان بدون همسر را چه کنیم؟

﴿وَأَنْكِحُوا الْأَيْمَىٰ مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَائِكُمْ ۚ إِنَّ يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُغْنِيهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۗ وَاللَّهُ وَسِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٢﴾
وَلَيْسَتَعَفِيفِ الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا حَتَّىٰ يُغْنِيَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۗ
وَالَّذِينَ يَبْتَغُونَ الْكِتَابَ مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ فَكَاتِبُوهُمْ إِنْ عَلِمْتُمْ فِيهِمْ خَيْرًا ۗ وَءَاتُوهُمْ مِّن مَّالِ اللَّهِ الَّذِي ءَاتَاكُمْ ۗ وَلَا تَكْرَهُوا فَتَيْتِكُمْ عَلَى الْبِغَاءِ إِنْ أَرَدْنَ تَحَصُّنًا لِّتَبْتَغُوا عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۗ وَمَنْ يُكْرِهِنَّ فَإِنَّ اللَّهَ مِن بَعْدِ إِكْرَاهِهِنَّ غَفُورٌ رَّحِيمٌ﴾ (نور / ۳۲ و ۳۳)

«و البته مردان بی‌زن و زنان بی شوهر و بندگان و کنیزان خود را به نکاح یکدیگر درآوردند تا میان مؤمنین مرد بی‌زن و زن بی شوهر باقی نماند و از فقر نترسید که اگر مرد و زنی فقیرند خدا به لطف خود آنان را بی‌نیاز و مستغنی خواهد فرمود، که خدا به احوال بندگان آگاه و رحمتش وسیع است. و آنان که وسیله نکاح پیدا نکنند عفت نفس پیشه کنند تا خدا به فضل خود آنها را بی‌نیاز گرداند و از بردگانتان و کنیزانتان آنان که تقاضای مکاتبه کنند (یعنی خواهند که خود را از مولا به مبلغی مشروط یا مطلق خریداری کنند) تقاضای آنها را اگر خیر و صلاحی در ایشان مشاهده کنید بپذیرید (و برای آزاد شدن آنها) از مال خدا که به شما عطا فرود (به عنوان زکات و صدقات در وجه مال المکاتبه) به آنها دهید و کنیزان خود را که مایلند به عفت برای طمع مال دنیا جبراً آنان را به زنا وادار نکنید که هر کس آنها را با اکره وادار به زنا کند خدا در حق آنها که ناچار بودند آمرزنده و مهربان است.»

الهی زنان و مردان منافق چگونه‌اند؟

﴿ الْمُنْفِقُونَ وَالْمُنْفِقَاتُ بَعْضُهُمْ مِّنْ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمُنْكَرِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمَعْرُوفِ وَيَقْبِضُونَ أَيْدِيَهُمْ نَسُوا اللَّهَ فَنَسِيَهُمْ ۗ إِنَّ الْمُنْفِقِينَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٦٧﴾ وَعَدَّ اللَّهُ الْمُنْفِقِينَ وَالْمُنْفِقَاتِ وَالْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا هِيَ حَسْبُهُمْ وَلَعْنَهُمُ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ۖ﴾

(توبه / ٦٧-٦٨)

«مردان منافق و زنان منافق از یکدیگر و طرفدار همدیگرند دست از نیکی کشیده و مردم را به کار بد وادار و از کار نیکو منع می‌کنند و دستهای خود را از نیکی و بخشش می‌بندند، چون خدا را فراموشی کردند خدا نیز آنها را فراموش کرد (یعنی به خودشان واگذاشت تا از هر سعادت محروم شوند) که در حقیقت بدترین زشتکاران منافقانند. خدا مردان و زنان منافق و کافر را وعده آتش دوزخ و جاودانگی در آن داده و همان دوزخ به کیفر آنان کافی است، و خدا آنان را لعن کرده و به عذاب ابد می‌افکند».

﴿ لَئِن لَّمْ يَنْتَهِ الْمُنْفِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَالْمُرْجِفُونَ فِي الْمَدِينَةِ لَنُغْرِيَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَا إِلَّا قَلِيلًا ﴿٦٠﴾ مَلْعُونِينَ أَيْنَمَا ثُقُفُوا أُحْذَرُوا وَقَتِلُوا مُّكْتَبًا ﴿٦١﴾﴾

(احزاب / ٦٠ و ٦١)

«البته (بعد از این) اگر منافقان و آنان که در دلهایشان مرض و ناپاکی است و هم آنها که در مدینه (بر ضد اسلام تبلیغات می‌کنند و) دل اهل ایمان را مضطرب و هراسان می‌سازند دست از این زشتی و بدکاری نکشند) ما هم تو را بر آنها مسلط گردانیم تا از آن پس جز اندک زمانی در مدینه در جوار تو زیست نتوانند

کرد. این مردم پلید بدکار، رانده درگاه حَقِّد باید هر جا یافت شوند (آنان را گرفت و جداً به قتل برسانید).

الهی زنان و مردان مؤمن چگونه اند؟

﴿ وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ۚ يَأْمُرُونَ
بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ
الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۚ أُولَئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ
حَكِيمٌ ﴿٧١﴾ وَعَدَّ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَمَسْكَنٌ طَيِّبَةٌ فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ ۚ
وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللَّهِ أَكْبَرُ ۗ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴾

(توبه / ۷۱ و ۷۲)

«مردان و زنان مؤمن یاور و دوستدار یکدیگرند خلق را به کار نیکو وادار و از کار زشت منع می کنند و نماز بپا می دارند و زکات می دهند و در هر حال خدا و رسول را اطاعت می کنند، آنان را البته خدا مشمول رحمت خود خواهد گردانید که خدا صاحب اقتدار و درست کردار است. خدا اهل ایمان را از مرد و زن وعده فرموده که در بهشت خلد ابدی که زیر درختانش نهرها جاری است درآورد و در عمارتهای نیکوی بهشت عدن منزل دهد و برتر و بزرگتر از هر نعمت مقام رضا و خشنودی خدا را به آنان کرامت فرماید و آن به حقیقت پیروزی بزرگ است.»

﴿ إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ

أَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴾ (نور / ۵۱)

«آن مؤمنانی که چون بسوی خدا و رسولشان بخوانند تا خدا میان آنها حکم کند از دل و جان خواهند گفت حکم خدا را شنیده و اطاعت می‌کنیم، اینان رستگاران حقیقی هستند».

الهی با زن و مرد زناکار چه کنیم؟

﴿ الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ وَلَا تَأْخُذْكُمْ

بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِينِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَيْشَهَدَ

عَذَابُهُمَا طَآئِفَةٌ مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴾ (نور / ۲)

«باید شما مؤمنان هر یک از زنان و مردان زناکار را به صد تازیانه مجازات و تنبیه کنید و هرگز در باره آنها در دین خدا ترحم و رأفت روا مدارید اگر به خدا و روز قیامت ایمان دارید و باید عذاب تازیانه خوردن آنها را جمعی از مؤمنان حضوراً مشاهده کنند».

﴿ وَلَا تَقْرَبُوا الزَّانِيَةَ إِنَّهُ كَانَ فَحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلًا ﴾ (اسراء / ۳۲)

«و هرگز به عمل زنا نزدیک نشوید زیرا کاری بسیار زشت و راهی بسیار ناپسند است».

الهی فردای قیامت مردان و زنان منافق و مؤمن چگونه‌اند؟

﴿ لِيَدْخُلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ

خَالِدِينَ فِيهَا وَيُكَفَّرُ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ ۚ وَكَانَ ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ فَوْزًا

عَظِيمًا ﴿٦٥﴾ وَيُعَذِّبُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ
وَالْمُشْرِكَاتِ الظَّالِمِينَ بِاللَّهِ ظَنَّ السَّوْءِ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ
وَعَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿٦٦﴾

(فتح / ٥ و ٦)

هدف (دیگر از آن فتح مبین) این بود که مردان و زنان با ایمان را در باغهایی (از بهشت) وارد کند که نهرها از زیر (درختانش) جاری است، در حالی که جاودانه در آن می‌مانند، و گناهانشان را می‌بخشد، و این نزد خدا رستگاری بزرگی است! و (نیز) مردان و زنان منافق و مردان و زنان مشرک را که به خدا گمان بد می‌برند مجازات کند؛ (آری) حوادث ناگواری (که برای مؤمنان انتظار می‌کشند) تنها بر خودشان نازل می‌شود! خداوند بر آنان غضب کرده و از رحمت خود دورشان ساخته و جهنم را برای آنان آماده کرده؛ و چه بد سرانجامی است!.

﴿لِيُعَذِّبَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ
وَيَتُوبَ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا﴾

(احزاب / ٧٣)

«این عرض امانت برای این بود که خدا مرد و زن منافق و مرد و زن مشرک همه را به قهر عذاب گرفتار کند و از مرد و زن مؤمن (به رحمت) درگذرد و خدا بسیار آمرزنده و مهربان است.»

الهی زنان نزد چه کسانی می‌توانند بی حجاب باشند؟

﴿ لَا جُنَاحَ عَلَيْهِنَّ فِيْ ءَابَائِهِنَّ وَلَا أَبْنَائِهِنَّ وَلَا إِخْوَانِهِنَّ وَلَا أَبْنَاءَ إِخْوَانِهِنَّ وَلَا أَبْنَاءَ أَخَوَاتِهِنَّ وَلَا نِسَائِهِنَّ وَلَا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ ۗ وَاتَّقِينَ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا ﴾ (احزاب/۵۵)

«و زنان را باکی نیست که بر حضور پدران و فرزندان و برادرانشان و برادر زادگان و خواهر زادگان و زنان مسلمان و کنیزان ملکی و نابالغ و غلامان ربه بی حجاب درآیند، و از خدا (در خیانت و زشتی پنهان) بترسید که خدا بر همه چیز کاملاً گواه (و آگاه) است.»

الهی کشف عورت در برابر چه کسی جایز است؟

﴿ وَالَّذِينَ هُمْ لِأَرْوَاحِهِمْ حَافِظُونَ ﴿٢٩﴾ إِلَّا عَلَىٰ أَرْوَاحِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿٣٠﴾ ﴾

(معارج / ۳۰)

«مگر بر همسران حلاو آنها که دامان خویش را (از بی‌عفتی) حفظ می‌کنند، جز با همسران و کنیزان (که در حکم همسرند آمیزش ندارند)، چرا که در بهره‌گیری از اینها مورد سرزنش نخواهند بود!»

الهی چه زن و مردی اگر هم ازدواج کنند به هم حلال نیستند؟

﴿ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا جَاءَكُمُ الْمُؤْمِنَاتُ مِهْجِرَاتٍ ۖ فَامْتَحِنُوهُنَّ ۗ اللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِهِنَّ ۗ فَإِنْ عَلِمْتُمُوهُنَّ مُؤْمِنَاتٍ فَلَا تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى الْكُفَّارِ ۗ لَا هُنَّ حِلٌّ لَّهُمْ وَلَا هُمْ يَحِلُّونَ لَهُنَّ ۗ وَءَاتُوهُم

مَا أَنْفَقُوا وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ
وَلَا تُمْسِكُوا بِعِصَمِ الْكَوَافِرِ وَسْئَلُوا مَا أَنْفَقْتُمْ وَلْيَسْئَلُوا مَا أَنْفَقُوا
ذَلِكَ حُكْمُ اللَّهِ سَحَّكُمْ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١١﴾ وَإِنْ فَاتَكُمْ شَيْءٌ
مِّنْ أَزْوَاجِكُمْ إِلَى الْكُفَّارِ فَعَاقِبْتُمْ فَاتُوا الَّذِينَ ذَهَبَتْ أَزْوَاجُهُمْ
مِثْلَ مَا أَنْفَقُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِءِ مُؤْمِنُونَ ﴿١٢﴾

(ممتحنه / ۱۰ و ۱۱)

«ای کسانی که ایمان آورده‌اید زانی که به عنوان اسلام و ایمان از دیار خود هجرت کرده و بسوی شما آمدند آنان را تحقیق کرده و امتحان کنید خداوند به ایمان آنها آگاه تراست اگر با ایمانشان شناختید و از مؤمنه بودنشان اطمینان حاصل نمودید آنها را دیگر به شوهران کافرشان برنگردانید که هرگز این زنان مؤمنه بر آن کفار و آن شوهران کافر بر این زنان حلال نیستند ولی مهر و نفقه‌ای که شوهران به آن زنان خرج کرده‌اند به آنها پردازید و باکی نیست شما با آن زنان نکاح کنید در آن صورت باید اجر و مهرشان را بدهید و هرگز متوسل به حفاظت (و ازدواج) با زنان کافر نشوید (اگر همان زنانتان باز از اسلام به کفر برگشتند) از کفار مهر و نفقه مطالبه کنید آنها هم مهر و نفقه بطلبند، این حکم خداست میان شما بندگان و خدا به حقایق امور دانا و بر مصالح خلق آگاه است و اگر از زنان شما کسانی بسوی کافران رفتند شما در مقام انتقام برآید و به قدر همان نفقه‌ای که خرج کرده‌اید به مردانی که زانشان رفته‌اند بدهید و بترسید از خدایی که شما به او ایمان آورده‌اید.»

الهی چه سفارشی راجع به زنان و فرزندان می کنی؟

﴿ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْ أَزْوَاجِكُمْ وَأَوْلَادِكُمْ عَدْوًا لَكُمْ فَأَحْذَرُوهُمْ وَإِنْ تَعَفَوْا وَتَصَفَحُوا وَتَغْفِرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَاللَّهُ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴾

(تغابن / ۱۴ و ۱۵)

«الا ای اهل ایمان (بدانید که) برخی از همسران و فرزندان شما دشمن شما هستند از آنها حذر کنید و اگر از (عقاب) آنان (پس از توبه) عفو و آمرزش و چشم پوشی کنید خدا هم در حق شما بسیار آمرزنده و مهربان است. به حقیقت اموال و فرزندان شما اسباب فتنه و امتحان شما هستند، و پاداش بزرگ در نزد خداست.»

الهی راجع به طلاق دادن زنان چه کنیم؟

﴿ يَتَأْتِيهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَطَلِّقُوهُنَّ لِعَدَّتِهِنَّ وَأَحْصُوا الْعِدَّةَ ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ رَبَّكُمْ ۗ لَا تَخْرِجُوهُنَّ مِنْ بُيُوتِهِنَّ وَلَا تَخْرُجْنَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفِدْحَةٍ مُنَيَّنَةٍ ۗ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ ۗ وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ ۗ لَا تَدْرِي لَعَلَّ اللَّهَ يُحْدِثُ بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا ﴿١٥﴾ فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَأَشْهِدُوا ذَوَى عَدْلٍ مِّنْكُمْ وَأَقِيمُوا الشَّهَادَةَ لِلَّهِ ۗ ذَٰلِكُمْ

يُوعِظُ بِهِ مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ تَجْعَلْ

لَهُ مَخْرَجًا ﴿﴾ (طلاق / ۱ و ۲)

«الا ای پیغمبر گرامی (امت بگو) هر گاه زنان را طلاق دهید به وقت عدّه (یعنی پاک بودن از حیض) طلاق دهید و زمان عدّه را بشمارید و از خدا که پروردگار شماست بترسید و آن زنان را (تا در عدّه‌اند) از خانه بیرون نکنید مگر آن که کار زشت آشکاری مرتکب شوند، و این احکام حدود (شرع) خداست و هر کس از حدود الهی تجاوز کند همانا به خویشتن ستم کرده است تو ندانی شاید خدا (پس از طلاق) کاری از نو پدید آورد. پس آن‌گاه که مدت عدّه را به پایان رسانند باز به نیکویی نگاهشان دارید یا به خوشرفتاری رهاشان کنید و نیز بر طلاق آنها دو مرد مسلمان عادل گواه بگیرید و برای خدا اقامه گواهی کنید و این پند و وعظ الهی است بر آن کس که به خدا و روز قیامت ایمان آورد و هر کس خداترس شود خدا راه بیرون شدن (از گناهان را) بر او می‌گشاید.»

﴿ وَالَّتِي يَسْنَنَ مِنَ الْمَحِيضِ مِنْ نِسَائِكُمْ إِنْ ارْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَاثَةُ

أَشْهُرٍ وَالَّتِي لَمْ تَحِيضْ وَأُولَتْ الْأَحْمَالِ أَجَلُهُنَّ أَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ ۚ

وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ تَجْعَلْ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْرًا ﴿﴾ (طلاق / ۴)

«و از زنان شما آنان که از حیض نومیدند اگر باز شک (در تحقق سن یا سه شدن) دارید عدّه طلاق آنان سه ماه است و نیز زنانی که حیض ندیده (لیکن در سن حیض باشند) آنها هم سه ماه عدّه نگهدارند و زنان حامله مدت عدّه‌شان تا وقت زائیدن است، و هر که متقی و خداترس باشد خدا مشکلات کار او را (در دو عالم) آسان می‌گرداند.»

الهی زن که آبستن است و می‌خواهیم طلاق بدهیم به چه صورتی باشد؟

﴿ أَسْكِنُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنْتُمْ مِنْ وَجْدِكُمْ وَلَا تَضَارُّوهُنَّ لِيُضَيِّقُوا عَلَيْهِنَّ وَإِنْ كُنَّ أُولَاتٍ حَمَلٍ فَأَنْفِقُوا عَلَيْهِنَّ حَتَّىٰ يَضَعْنَ حَمَلَهُنَّ فَإِنْ أَرْضَعْنَ لَكُمْ فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ وَأَتَمِرُوا بِبَنَاتِكُمُ الْمَعْرُوفِ وَإِنْ تَعَاَسَرْتُمُ فَاسْتَزِيعُوا لَهُنَّ الْأُخْرَىٰ ﴾ (طلاق / ۶)

«(در طلاق رجعی تا عده‌اند) باز آنها را در همان منزل خویش که میسر شماست بنشانید و به ایشان (در نفقه و سکنی) آزار و زیان نرسانید تا آنان را در مضیقه و رنج افکنید، (که به ناچار از حق خود بگذرند) و به زنان مطلقه اگر حامله باشند تا پایان وقت وضع حمل نفقه دهید آن‌گاه اگر فرزند شما را شیر دهند اجرت‌شان را با قرارداد متعارف بین خود بپردازید، و اگر با هم سخت‌گیری کنید (مادر صرف‌نظر کند) تا دیگری را برای شیر دادن طلبید».

الهی زنان خوب کدامند؟

﴿ وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا امْرَأَتٍ فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَبِحَبْلِي وَغَمَلِي وَأَخَصَّنْتُ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿۱۱﴾ وَمَرِيَمَ ابْنَتَ عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهِ مِنْ رُوحِنَا وَصَدَّقَتْ بِكَلِمَاتِ رَبِّهَا وَكُتِبَ لَهَا وَكَانَتْ مِنَ الْقَانِتِينَ ﴾ (تحریم / ۱۱ و ۱۲)

«و باز خداوند مثل می‌زند برای مؤمنان (آسیه) زن فرعون را هنگامی که (از شوهرش بیزارى جست) عرض کرد بارالها! (من از قصر فرعون و عز دنیوی

گذشتم) تو برای من خانه‌ای در بهشت بنا کن و مرا از شرّ فرعون کافر و کردارش و از قوم ستمکار او نجات بخش. و یاد آر عمل مریم دخت عمران را که رحمش را پاکیزه داشت، آنگاه در آن روح قدسی خویش بدمیدیم که او (مریم) تصدیق کرد کلمات پروردگار خود و کتب آسمانی را با کمال ایمان، و از بندگان فرمانبردار ما بود.»

الهی زن کدام‌یک از پیامبران خیانت ورزید؟

﴿ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ كَفَرُوا امْرَأَتِ نُوحٍ وَامْرَأَتِ لُوطٍ ط
كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا صَالِحَيْنِ فَخَانَتَاهُمَا فَلَمْ يُغْنِيَا
عَنَّهُمَا مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَقِيلَ ادْخُلَا النَّارَ مَعَ الدّٰخِلِينَ ﴾

(تحریم / ۱۰)

«خدا مثل زند بر کافران زن نوح و زن لوط را، که تحت فرمان (نوح و لوط) دو بنده صالح ما بودند و به آنها (نفاق و) خیانت کردند و آن دو شخص (با وجود مقام نبوت) نتوانستند آنها را از قهر خدا برهانند و حکم شد آن دو زن را با دوزخیان به آتش درافکنید.»

الهی به پیرزنان چه سفارش می‌کنی؟

﴿ وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ الَّتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ ط وَأَنْ يَسْتَغْفِرْنَ خَيْرٌ لَّهُنَّ ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴾

(نور / ۶۰)

«و زنان از کارافتاده‌ای که امید به ازدواج ندارند، گناهی بر آنان نیست که لباسهای (رویین) خود را بر زمین بگذارند، بشرط اینکه در برابر مردم خودآرایی نکنند؛ و اگر خود را بپوشانند برای آنان بهتر است؛ و خداوند شنوا و داناست.».

الهی زن و مرد در زندگی چگونه باشند؟

﴿الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ
وَبِمَا أَنْفَقُوا مِنْ أَمْوَالِهِمْ ۚ فَالَّذِينَ حَسِبْتُمْ أَنَّهُمْ لَلَّذِينَ
حَفِظَ اللَّهُ ۗ وَالَّذِينَ تَخَافُونَ نُشُوزَهُمْ ۚ فَعِظُوهُمْ ۖ وَاهْجُرُوهُمْ فِي
الْمَضَاجِعِ وَاصْرَبُوهُمْ ۗ فَإِنِ اطَّعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا ۗ إِنَّا
اللَّهُ كَاتِبٌ عَلِيمٌ﴾

(نساء / ۳۴)

«مردان را بر زنان حق نگهبانی است به واسطه آن برتری که خدا بعضی را بر بعضی مقرر داشته و هم به واسطه آن که مردان از مال خود باید به زنان نفقه دهند و پس زنان ناشایسته و مطیع در غیبت مردان حافظ حقوق شوهران باشند و آنچه را که خدا به حفظ آن امر فرموده نگهدارند، و زنانی که از مخالفت و نافرمانی آنان بیمناکید باید نخست آنها را موعظه کنید اگر مطیع نشدند از خوابگاه آنها دوری گزینید و باز اگر مطیع نشدند آنها را با زدن تنبیه کنید چنان که اطاعت کردند دیگر بر آنها حق هیچ‌گونه ستم ندارید، که همانا خدا بزرگوار و عظیم‌الشان است (و هر ظلم ظالم از مظلوم انتقام خواهد کشید)».

﴿وَإِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا فَابْتَعُوا حَكْمًا مِّنْ أَهْلِهِ ۚ وَحَكْمًا مِّنْ
أَهْلِهَا إِن يُرِيدَا إِصْلَاحًا يُوَفِّقِ اللَّهُ بَيْنَهُمَا ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا خَبِيرًا﴾

(نساء / ۳۵)

«چنان که بیم آن دارید که نزاع و اختلاف سخت بین آنها (میان زن و شوهر) پدید آید از طرف کسان مرد و کسان زن داوری برگزینید که اگر قصد اصلاح داشته باشند خدا ایشان را بر آن موفقیت ببخشد البته خدا به همه چیز دانا و از همه اسرار خلق آگاه است.»

الهی با زن و مرد دزد چه کنیم؟

﴿ وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا جِزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِّن

اللَّهِ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴾ (مائده / ۳۸)

«دست مرد دزد و زن دزد را به کیفر عملشان ببرید.» این عقوبتی است که خدا برای آنان مقرر داشته است، خدا بر هر کار مقتدر و به مصالح خلق دانا است.»

۸

رذایل

الهی غیبت کنندگان چگونه اند؟

(همزه / ۱)

﴿وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ﴾

«وای بر هر عیب جوی هرزه زبان».

الهی گمان بد نسبت به مردم چگونه است؟

﴿يَتَأَيُّمُ الَّذِينَ ءَامَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَب بَّعْضُكُم بَعْضًا أَنُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ

أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ﴾ (حجرات / ۱۲)

«ای اهل ایمان از ظن و پندار در حق یکدیگر به شدت اجتناب کنید زیرا برخی ظن و پندارها معصیت است و نیز هرگز از حال درونی هم تجسس نکنید و غیبت یکدیگر را روا مدارید، آیا دوست می‌دارید گوشت برادر مرده خود را بخورید که از آن کراهت و نفرت دارید؟ و از خدا بترسید (و توبه کنید) که خدا توبه‌پذیر و مهربان است».

الهی آنها که با تکبر هستند چگونه اند؟

﴿لِكَيْلًا تَأْسَوْا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا آتَاكُمْ ۗ وَاللَّهُ لَا

تُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ﴾
(حدید / ۲۳)

«این را بدانید) تا هرگز آنچه از دست شما بدر رود و دل‌تنگ نشوید و به آنچه به شما برسد دلشاد نگردید، و خداوند دوستدار هیچ متکبر و خودستایی نیست».

الهی سوگندهای دروغ چگونه باشد؟

﴿اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ فَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ﴾

(مجادله / ۱۶)

«آن مردم منافق سوگند و قسمت‌های خود را برای حفظ خود سپر قرار دادند و خلق را از راه خدا بازداشتند، بر آنها کیفر عذاب ذلت و خواری خواهد بود».

الهی ذلیل‌شدگان چه کسانی اند؟

﴿إِنَّ الَّذِينَ يُخَادُّونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۙ أُولَٰئِكَ فِي الْأَذْلَلِينَ﴾ (مجادله / ۲۰)

«آنان که با خدا و رسول عناد و مخالفت می‌کنند آنان در میان خلق خوار و ذلیل‌ترین مردمند».

الهی بر دل چه کسانی مهر می‌نهد؟

﴿الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَتْهُمْ كَبْرًا مَّقْتًا

عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ الَّذِينَ ءَامَنُوا ۚ كَذَٰلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ قَلْبٍ

مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ﴾
(غافر / ۳۵)

«آنان که در آیات خدا بی‌هیچ حجت و برهان به جدال و انکار برخیزند این کار آنها سخت خدا (و رسول او) و اهل ایمان را به خشم و غضب آورد (بلی) این‌گونه خدا بر دل هر متکبر ستمکاری مهر شاقوت می‌زند».

الهی با خوردن‌گان مال یتیمان چه می‌کنی؟

﴿وَأَتُوا الَّتِي مَيَّ أَمْوَالَهُمْ وَلَا تَتَبَدَّلُوا الْخَبِيثَ بِالطَّيِّبِ وَلَا تَأْكُلُوا

أَمْوَالَهُمْ إِلَىٰ أَمْوَالِكُمْ إِنَّهُ كَانَ حُوبًا كَبِيرًا﴾ (نساء / ۲)

«و اموال یتیمان را پس از بلوغ به دست آنها بدهید و مال نامرغوب خود را با اموان اموال خوب و مرغوب آنها عوض نکنید و اموال آنان را به ضمیمه مال خود مخورید که این عمل گناهی بس بزرگ است».

﴿إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الَّتِي مَيَّ ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي

بُطُونِهِمْ نَارًا وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا﴾ (نساء / ۱۰)

«آنان که اموال یتیمان را به ستمگری می‌خورند در حقیقت آنها در شکم خود آتش جهنم فرو می‌برند، و بزودی در آتش فروزان دوزخ خواهند افتاد».

الهی به غیبت‌کنندگان چه می‌گویی؟

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا

تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَب بَّعْضُكُم بَعْضًا أَنُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ

أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ﴾ (حجرات / ۱۲)

«ای اهل ایمان از ظن و پندار در حق یکدیگر به شدت اجتناب کنید زیرا برخی ظن و پندارها معصیت است و نیز هرگز از حال درونی هم تجسس نکنید و غیبت یکدیگر

را روا مدارید آیا دوست می‌دارید گوشت برادر مرده خود را بخورید که البته کراهت و نفرت از آن دارید. و از خدا بترسید که خدا توبه‌پذیر و مهربان است».

الهی عذاب رباخوار چیست و آیا توبه‌اش پذیرفته است؟

﴿ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي
يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا إِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ
الرِّبَا ۗ وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا ۗ فَمَنْ جَاءَهُ مَوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّهِ
فَأَنْتَهَىٰ فَلَهُ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ ۗ وَمَنْ عَادَ فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ
النَّارِ ۗ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٧٥﴾ يَمْحَقُ اللَّهُ الرِّبَا وَيُرْبِي الصَّدَقَاتِ ۗ
وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ ﴿٢٧٦﴾

«آن کسانی که ربا خوارند (از قبرها در قیامت) برنخیزند جز به مانند آنان که به وسوسه و فریب شیطان مخبط و دیوانه شده‌اند و آنان بدین سبب در این عمل زشت (رباخوردن) افتند که گویند هیچ فرق میان معامله‌ی تجارت و ربا نیست و حال آنکه خداوند تجارت را حلال کرده و ربا را حرام، هر کس پس از آن که پند و اندرز کتاب خدا به او رسید از رباخوردن دست بکشد خدا از گذشته او درگذرد و عاقبت کار او با خدای مهربان باشد، و کسانی که از این کار دست برندارند آنان اهل آتش‌اند و در جهنم جاوید و معذب خواهند بود. خداوند سود ربا را نابود گرداند و صدقات را فزونی بخشد، و خداوند دوست ندارد مردم کفرپیشه و گنه‌پیشه را».

﴿ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَأْكُلُوا الرِّبَا أَضْعَافًا مُّضَاعَفَةً ۗ وَاتَّقُوا
اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٣٠﴾

(آل عمران / ۱۳۰)

«ای کسانی که ایمان آورده‌اید ربا مخورید که دائم سود بر سرمایه افزایش تا چند برابر شود، از خدا بترسید و این عمل زشت را ترک کنید باشد که سعادت و رستگاری یابید.»

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ﴾

(بقره / ۲۷۸)

«ای کسانی که ایمان آورده‌اید بترسید از خدا، ورها کنید آنچه از ربا (برای شما) باقی مانده است اگر بر راستی اهل ایمانید.»

الهی آنها که مردم را فریفتند چه می‌شوند؟

﴿إِنَّ الَّذِينَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا فَلَهُمْ

عَذَابٌ جَهَنَّمَ وَهُمْ فِي عَذَابٍ مُّحْرَقِينَ﴾

(بروج / ۱۰)
«همانا آنان که مردان و زنان با ایمان را به آتش فتنه و عذاب برانداختند و سپس توبه نکردند بر آنها آتش جهنم و عذاب آتش سوزان دوزخ مهیا است.»

الهی با ستمکاران چه می‌کنی؟

﴿هُم مِّنْ جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَمِن فَوْقِهِمْ غَوَاشٍ ۚ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ﴾

(اعراف / ۴۱)

«برای آنها بستری از (آتش) دوزخ، و روی آنها پوششهایی (از آن) است؛ و اینچنین ظالمان را جزا میدهیم!»

﴿ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أُولَٰئِكَ يُعْرَضُونَ عَلَىٰ رَبِّهِمْ وَيَقُولُ الْأَشْهَادُ هَٰؤُلَاءِ الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ أَلَا لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿١٨﴾ ﴾

(هود / ۱۸)

«در جهان کیست ستمکارتر از آنهایی که به خدا نسبت دروغ دادند آنان بر پیشگاه خداوند عرضه داشته شوند و گواهان محشر گویند اینان هستند که بزرگترین ظلم را مرتکب شده و) بر خدا دروغ بستند آگاه باشید (ای خلائق) که لعن خدا بر ستمکاران است.»

﴿ قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ﴾

(نمل / ۶۹)

«(ای رسول ما به کافران) بگو در روی زمین سیر کنید و بنگرید که عاقبت بدکاران به کجا کشید (و چگونه همه هلاک شدند)».

الهی خوردن گوشت خوک حرام است؟

﴿ إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنزِيرِ وَمَا أُهْلَ بِهِ لِغَيْرِ اللَّهِ فَمَنْ أَضْطَرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴾

(بقره / ۱۷۳)

«به تحقیق حرام گردانید خدا بر شما گوشت حیوان مرده و خون و گوشت خوک را و هر چه را که به اسم غیر خدا کشته باشید پس هر کس که ناچار به خوردن آنها شود در صورتی که به آن تمایل نداشته و از اندازه سد رمق نیز

تجاوز نکند گناهی بر او نخواهد بود که به قدر احتیاج بخورد زیرا خداوند
آمرزنده و مهربان است».

الهی زیانکاران چه کسانند؟

﴿ الَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِمْ أَنْ
يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴾

(بقره / ۲۷)

«کسانی که می‌شکنند عهد خدا را پس از محکم بستن آن، و پاره می‌کنند
روابطی را که خدا امر به پیوند آن کرده و فساد می‌کنند در روی زمین این گروه
از زیانکاران هستند».

الهی نجواکنندگان (در گوشه) چگونه‌اند؟

﴿ إِنَّمَا النَّجْوَى مِنَ الشَّيْطَانِ لِيَحْزُنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَيْسَ
بِضَارِهِمْ شَيْءٌ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴾

(مجادله / ۱۰)

«همیشه درگوشی سخن گفتن از (نفوس شریره) شیطان است که می‌خواهند مؤمنان
را دل‌تنگ و پریشان‌خاطر کنند در صورتی که هیچ‌زیانی به آنها نمی‌رساند جز آن که
امر خدا باشد و مؤمنان باید همیشه بر خدا توکل کنند».

﴿ لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِّنْ نَّجْوَاهُمْ إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ
إِصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ فَسَوْفَ
نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴾

(نساء / ۱۱۴)

سؤال از ما پاسخ از خداوند علیم

«هیچ فایده و خیری در سخنان سرّی آنها نیست مگر آن که برای صدقه دادن و نیکویی کردن یا اصلاح میان مردم سخن سرّی گوید و هر کس که در طلب رضای خدا چنین کند بزودی خدا به او اجر بزرگ کرامت فرماید.»

الهی مصیبت‌ها چگونه باشد؟

﴿ مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ يَهْدِ قَلْبَهُ ۗ وَاللَّهُ

بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴾ (تغابن / ۱۱)

«هیچ رنج و مصیبتی نرسد مگر به فرمان خدا و هر که به خدا ایمان آراد خدا دلش را هدایت کند و خدا به همهٔ امور عالم آگاه است.»

﴿ وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فِيمَا كَسَبْتُمْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُوا عَنْ كَثِيرٍ ﴾

(شوری / ۳۰)

«و آنچه از رنج و مصائب به شما می‌رسد همه از دست اعمال زشت خود شما است در صورتی که خدا بسیاری از اعمال بد را عفو می‌کند.»

الهی چه کسانی از مرگ می‌توسند؟

﴿ وَلَتَجِدَنَّهُمْ أَحْرَصَ النَّاسِ عَلَى حَيَاتِهِ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا ۗ يَوَدُّ

أَحَدُهُمْ لَوْ يُعْمَرُ أَلْفَ سَنَةٍ وَمَا هُوَ بِمُزَحَّزِحٍ مِنَ الْعَذَابِ أَنْ يُعْمَرَ ۗ وَاللَّهُ

بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴾

(بقره / ۹۵ و ۹۶)

«و بر همه پیداست که طایفهٔ یهود حریص‌تر از همه خلق به زندگانی مادی هستند حتی حریص‌تر از مشرکان، و هر یهودی دوست دارد که هزار سال عمر

بکند و اگر آرزویش برسد عمر هزار ساله هم او را از عذاب خدا نرھاند، و خداوند به کردار ناپسند آنان آگاه است».

الهی چه کسانی ایمان نمی آورند؟

﴿ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنْذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴾ ختم الله على قلوبهم وعلى سمعهم وعلى أبصارهم غشوة ولهم عذاب عظيم ﴿

(بقره / ۶ و ۷)

«همانا کسانی که کافرند یکسان است بر آنان خواه بیم داده باشی یا بیم نداده باشی، ایمان نمی آورند. مهر نهاد خداوند بر دلھای آنان و بر گوشھایشان و بر چشمھایشان پرده افکند و آنان را عذاب بزرگی است».

الهی به آنان که تو را انکار می کنند چه می گویی؟

﴿ كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ أَمْوَاتًا فَأَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمَيِّتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴾

(بقره / ۲۸)

«چگونه کافر می شوید به خدا در حالی که مرده بودید و (خدا) شما را زنده کرد و دیگر بار بمیراند و سپس زنده کند و عاقبت بسوی او باز خواهید گشت».

﴿ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنْذَرِينَ ﴾ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَىٰ عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَىٰ ؕ اللَّهُ خَيْرٌ مَّا يُشْرِكُونَ ﴿

أَمْنَ خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبَتْنَا بِهِ حَدَائِقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ مَّا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُنبِتُوا

شَجَرَهَا^ط أَلَيْهَ^ع مَعَ اللَّهِ^ع بَلْ هُمْ قَوْمٌ يَعْدِلُونَ ﴿٦٤﴾ أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ
قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَالَهَا أَنْهْرًا وَجَعَلَ لَهَا رَوَاسِيَ وَجَعَلَ بَيْنَ
الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا^ط أَلَيْهَ^ع مَعَ اللَّهِ^ع بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٥﴾ أَمَّنْ
يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ
أَلَيْهَ^ع مَعَ اللَّهِ^ع قَلِيلًا^ط مَا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٦﴾ أَمَّنْ يَهْدِيكُمْ فِي ظُلُمَاتٍ
الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَنْ يُرْسِلُ الرِّيْحَ بُشْرًا^ط بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ^ط أَلَيْهَ^ع مَعَ
اللَّهِ^ع تَعَلَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٧﴾ أَمَّنْ يَبْدُوْا أَلْحَقَ^ط ثُمَّ يُعِيدُهُ
وَمَنْ يَرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَلَيْهَ^ع مَعَ اللَّهِ^ع قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ
إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٦٨﴾

(نمل / ٥٨ تا ٦٤)

«و بر سر آنها (که بایستی به کیفر برسند) سنگباران هلاک بارانندیم که بر آن قوم بدکار بسیار بد هلاکتی بود. (ای رسول) بگو ستایش مخصوص خداست و سلام خاص بر بندگان برگزیده او، آیا خدای آفریننده جهان بهتر است یا آنچه شریک خدا می‌شمارید؟ آیا آن کیست (جز خدای یکتا) که آسمانها و زمین را خلق کرده و از آسمان برای شما باران می‌فرستد تا با آن درختان باغ و بستان‌های شما را در کمال سبزی و خرمی می‌رویانیم، هرگز از پیش خود قادر بر رویانیدن آن درختان نیستید. آیا با وجود خدای یکتا خدایی هست (هرگز نیست)، بلکه مشرکان (از نادانی بر بتها توجه کرده) روی از خدا می‌گردانند. آیا آن کیست (جز خدای یکتا) که زمین را آرامگاه شما قرار داد و در آن نهرهای آب (برای شرب خود و حیوانات و باغات شما) جاری کرد و کوهها را

برافراشت و میان دو دریا (به قطعه‌ای از زمین) حایل قرار داد (یا دور دریای شور و شیرین را بی‌فاصله منع از اختلاط آب آنها کرد) آیا با وجود خدای یکتا خدایی هست؟ (هرگز نیست) بلکه بیشتر مشرکان نمی‌دانند کیست که دعای بیچارگان مضطر را به اجابت می‌رساند و رنج و غم آنان را برطرف می‌سازد، و شما مسلمین را جانشینان اهل زمین قرار می‌دهد، آیا با وجود خدای یکتا خدایی هست (هرگز نیست) اندکی از مردم متذکر این حقیقتند. آیا آن کیست که در تاریکی‌های صحرائی و دریایی عالم (به نور خورشید و ماه و ستارگان) شما را هدایت می‌کند و کیست با فرستادن بادها مزدهٔ باران رحمت بر شما می‌فرستد، آیا با وجود خدای یکتا خدایی هست؟ (البته که نیست) او بسی برتر و بالاتر است از آنچه (مشرکان جاهل) شریک وی می‌شمرند. آیا کیست آن که نخست آفرینش را آغاز می‌کند و سپس همه را (بسوی خود) بازمی‌گرداند، و آن کیست که (از قوای) آسمان و زمین به شما روزی می‌دهد. آیا با وجود خدای یکتا خدایی هست؟ (هرگز نیست) مشرکان را بگو اگر راست می‌گویید و بر دعوی خود برهانی دارید بیاورید»

﴿يَتَأْتِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ كَثِيرًا مِّنَ الْأَحْبَارِ وَالرُّهْبَانِ لَيَأْكُلُونَ
 أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ
 يَكْتُمُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يُنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُمْ
 بِعَذَابِ أَلِيمٍ ﴿٣٤﴾ يَوْمَ تُحْمَىٰ عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ فُتْكُوىٰ بِهَا
 جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ وظُهُورُهُمْ ۗ هٰذَا مَا كَفَرْتُمْ لِأَنفُسِكُمْ فَذُوقُوا
 مَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ﴾

(توبه / ۳۴ و ۳۵)

«ای اهل ایمان (بدانیند که) بسیاری از علماء و راهبان (یهود و نصاری) اموال مردم را به باطل طعمه (هوی و هوس) خود می کنند و خلق را از راه خدا (اطاعت از امر خدا) منع می نمایند و کسانی که طلا و نقره را گنجینه و ذخیره می کنند و در راه خدا انفاق نمی کنند آنها را (ای رسول بر این کار) به عذاب دردناک بشارت ده. روزی که (آن طلا و نقره و ذخائرشان) در آتش دوزخ گذاخته شود و پیشانی و پشت و پهلوهای آنها را با آنها داغ کنند و (فرشتگان عذاب به آنها گویند) این است نتیجه آنچه از زر و سیم (در دنیا بر خود) ذخیره کردید بچشید عذاب سیم وزری که اندوخته می کردید».

﴿ وَلَا يَأْتِلِ أَوْلُوا الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ أَنْ يُؤْتُوا أُولَى الْقُرْبَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْمُهَاجِرِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴾
(نور / ۲۲)

«و نباید صاحبان ثروت و نعمت در باره خویشاوندان خود (از آنچه خداوند با سعه به آنها عطا کرده) و هم چنین به درماندگان مستمند و مهاجران در راه خدا از بخشش خودداری کنند، باید مؤمنان همیشه بلندهمت بوده و با خلق عفو و صفح پیشه کنند و از بدیها درگذرند آیا دوست نمی دارید که خدا هم در حق شما معرفت و احسان فرماید و خدا بسیار آمرزنده و مهربان است».

﴿ الَّذِينَ جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ ۖ يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ ۗ ﴿٩﴾ كَلَّا لَيُنْبَذَنَّ فِي الْحُطْمَةِ ﴿١٠﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحُطْمَةُ ﴿١١﴾ نَارُ اللَّهِ الْمَوْقَدَةُ ﴿١٢﴾ الَّتِي تَطَّلِعُ عَلَى الْأَفْئِدَةِ ﴿١٣﴾ إِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّوَصَّدَةٌ ﴿١٤﴾ فِي عَمَدٍ مُمَدَّدَةٍ ﴿١٥﴾ ﴾
(همزه / ۲-۹)

«همان کسی که مال جمع کرد و به حساب شماره اش سرگرم است. پندارد که مال و دارایی دنیا عمر ابدش خواهد بخشید. چنین نیست بلکه محققاً به آتش

دوزخ دریافتند. آتشی که چگونه تصور سختی آن توانی کرد. آن آتش را (خشم) خدا برافروخته شراره آن بر دل‌های کافران شعله‌ور است. از هر سو به آنها احاطه دارد و مانند ستون‌های بلند زبانه کشیده است».

الهی منافقان از چه می‌ترسند؟

﴿تَحَذِرُ الْمُنَافِقُونَ أَنْ تُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ سُورَةٌ تُنَبِّئُهُمْ بِمَا فِي قُلُوبِهِمْ^ع

قُلِ اسْتَزِرُوا إِنِّي اللَّهُ مُخْرِجٌ مِمَّا تَحَذَرُونَ﴾ (توبه / ۶۴)

«منافقان از آن روزی می‌ترسند که خداوند سوره‌ای بفرستد که آنچه درون ناپاک آنها است بر آنها آشکار سازد، (ای رسول) بگو اکنون تمسخر کنید (که روز کیفر و رسوایی می‌رسد) و خدا از آنچه می‌ترسید بسر شما خواهد آورد».

۹

اخلاقیات

الهی اموال و فرزندان چگونه اند؟

﴿ إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَاللَّهُ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴾

(تغابن / ۱۵)

«به حقیقت اموال و فرزندان شما اسباب فتنه و امتحان شما هستند و پاداش بزرگ در نزد خداست.»

﴿ وَمَا أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ بِالَّتِي تُقَرِّبُكُمْ عِنْدَنَا زُلْفَىٰ إِلَّا مَنْ ءَامَنَ

وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ هُم جَزَاءُ الَّذِي أَلْزَمُوا بِمَا عَمِلُوا وَهُمْ فِي

الْغُرُفَاتِ ءَامِنُونَ ﴾

(سبا / ۳۷)

«و هرگز اموال و اولاد شما چیزی که شما را به درگاه ما مقرب گرداند نیست مگر آن کسی که با ایمان و عمل صالح مقرب شود و آنان پاداش اعمال صالحشان مضاعف و افزون است و در غرفه‌های بهشت ابدی (از هر غم و رنج) ایمن و آسوده خاطرند.»

الهی با فقیر (سائل) و یتیم چگونه باشیم؟

﴿ فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ ﴿٩﴾ وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ ﴿١٠﴾ ﴾

(ضحی / ۹ و ۱۰)

«پس تو هم هرگز یتیم را قهر مکن و هرگز فقیر سائل را به زجر (از درت) مران».

﴿ وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ ﴿٣٤﴾ ﴾

(اسراء / ۳۴) ﴿ وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا ﴾

«به مال یتیم نزدیک مشوید مگر آن که در راه خیر و طریق بهترین (به نفع یتیم) منظور دارید تا آن که به حد بلوغ و رشد برسد و همه به عهد خود وفا کنید که البته در قیامت از عهد و پیمان سؤال خواهد شد».

الهی توبه را می‌پذیری؟

﴿ لِيُعَذِّبَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ

وَيَتُوبَ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٧٣﴾ ﴾

(احزاب / ۷۳)

«این عرض امانت برای این بود که خدا مرد و زن منافق و مرد و زن مشرک همه را به قهر عذاب گرفتار کند و از مرد و زن مؤمن (به رحمت) درگذرد و خدا بسیار آمرزنده و مهربان است».

﴿ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنُّوا فَأُولَٰئِكَ أَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَأَنَا

التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٦٠﴾ ﴾ (بقره / ۱۶۰)

«مگر آنهایی که توبه کردند و به اصلاح مفسد اعمال خود پرداختند و برای مردم آنچه را که کتمان می‌کردند بیان داشتند و توبه کردند من توبه‌پذیر و مهربانم».

﴿ وَإِذَا جَاءَكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِنَا فَقُلْ سَلَمٌ عَلَيْكُمْ ط ^ط كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَىٰ نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ أَنَّهُ مَن عَمِلَ مِنكُمْ سُوءًا ^ط بِجَهْلَةٍ ثُمَّ تَابَ مِن بَعْدِهِ وَأَصْلَحَ فَأَنَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿

(انعام / ۵۴)

«و هر گاه آنان که به آیات ما می‌گروند نزد تو آیند بگو سلام بر شما باد، خدا رحمت و مهربانی را بر خود فرض نمود که هر کس از شما کار زشتی به نادانی کرد و باز بعد از آن توبه کند و اصلاح نماید البته خدا بخشاینده و مهربان است».

﴿ ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا السُّوءَ بِجَهْلَةٍ ثُمَّ تَابُوا مِن بَعْدِ ذَٰلِكَ وَأَصْلَحُوا إِنَّ رَبَّكَ مِن بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿

(نحل / ۱۱۹)

«باز هم خدا بر آنان که از روی جهالت و نادانی عمل زشتی انجام داده و سپس به درگاه خدا توبه کرده (و فساد آن عمل زشت را اصلاح کنند) بعد از توبه خدا آمرزنده و مهربان است».

﴿ وَإِنِّي لَغَفَّارٌ لِّمَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَىٰ ﴿

(طه / ۸۲)

«و البته بر آن‌کس که از کفر توبه کند و به خدا ایمان آرد و نیکوکار گردد و درست به راه هدایت رود مغفرت و آمرزش من بسیار است».

﴿إِلَّا مَنْ تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ ۗ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٧٠﴾ وَمَنْ تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَإِنَّهُ يَتُوبُ إِلَى اللَّهِ مَتَابًا﴾
(فرقان / ٧٠ و ٧١)

«مگر آن کسانی که از گناه توبه کنند و با ایمان به خدا عمل صالح بجای آرند پس خدا گناهان آنها را به ثواب مبدل گرداند که خداوند در حق بندگان بسیار آمرزنده و مهربان است و هر کس توبه کند و نیکوکار شود البته توبه‌اش به درگاه قبول خدا خواهد رسید.»

الهی اعمال ما چگونه است؟

﴿كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ﴾
(مدثر / ٣٨)
«هر نفسی در گرو عملی است که انجام داده است.»

﴿إِلَّا أَصْحَابَ الْيَمِينِ﴾
(مدثر / ٣٩)
«مگر اهل یمین (که به یمین سعادت نیکوکار شدند).»

﴿فَأَمَّا الْإِنْسَانُ إِذَا مَا ابْتَلَاهُ رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ وَنَعَّمَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَكْرَمَنِ ﴿٥٠﴾ وَأَمَّا إِذَا مَا ابْتَلَاهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَهْنَنِ ﴿٥١﴾ كَلَّا ۗ بَلْ لَّا تَكْرُمُونَ الْيَتِيمَ ﴿٥٢﴾ وَلَا تَحْضُونَ عَلَىٰ طَعَامِ الْمَسْكِينِ ﴿٥٣﴾ وَتَأْكُلُونَ التُّرَاثَ أَكْلًا لَّمًّا ﴿٥٤﴾ وَتَحِبُّونَ ٱلْمَالَ حُبًّا جَمًّا﴾
(فجر / ١٥ تا ٢٠)

«اما چون خدا انسان را مبتلا به رنجی سازد و به کرم خود به او نعمتی برای آزمایش ببخشد در آن حال گوید خدا مرا عزیز و گرامی داشت و اما چون او را باز برای آزمودن تنگ‌روزی گرداند گوید خدا مرا خوار گردانید. چنین نیست بلکه هرگز یتیم‌نوازی نکنند. و فقیر را بر سر سفرهٔ طعام خود به میل و رغبت نشانند و مال ارث را به تمامی می‌خورند و سخت فریفتهٔ مال دنیا باشند».

﴿وَأِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ﴾ (عادیات / ۸)

«و هم او بر حبّ مال دنیا سخت فریفته و بخیل است».

الهی کار نیک را چگونه پاداش می‌دهی؟

﴿مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ مِثَالِهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا تُجْزَىٰ

إِلَّا مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ﴾ (انعام / ۱۶۰)

«هر کس کار نیکو کند او را ده برابر آن خواهد بود و هر کس کار زشت کند جز به قدر آن کار زشت مجازات نشود و بر آنها اصلاً ستم نخواهد شد».

﴿مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِّنْهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا تُجْزَىٰ

الَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ (قصص / ۸۴)

«و هر که (در دنیا) عمل نیک آرد پاداش بهتر از آن یابد و هر کس عمل بد انجام دهد، نیست جزای چنین کسانی که مرتکب اعمال بد شده‌اند مگر به اندازهٔ همان اعمال بد مجازات می‌شوند».

الهی با چه کسانی دوستی نکنیم؟

﴿يَتَّيَّبُوا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصْرَىٰ أَوْلِيَاءَ ۚ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ۚ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ﴾

(مائده / ۵۱)

«ای اهل ایمان یهود و نصاری را (که دشمن اسلامند) به دوستی مگیرید آنان بعضی دوستدار بعضی دیگرند و هر که از شما مؤمنان با آنها دوستی کند (در کفر و ستمگری) به حقیقت از آنها خواهد بود همانا خدا ستمکاران را هدایت نخواهد نمود».

﴿يَتَّيَّبُوا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُنْفِقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ وَإِيَّاكُمْ ۗ أَنْ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ ۗ إِنْ كُنْتُمْ حَرَجْتُمْ جِهَادًا فِي سَبِيلِي وَابْتِغَاءَ مَرْضَاتِي ۗ تُسِرُّونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَأَنَا أَعْلَمُ بِمَا أَخْفَيْتُمْ وَمَا أَعْلَنْتُمْ ۗ وَمَنْ يَفْعَلْهُ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ﴾ (ممتحنه / ۱)

«ای کسانی که به خدا ایمان آورده‌اید هرگز نباید کافران را که دشمن من و دشمن شمایند یاران خود برگرفته و طرح دوستی با آنها افکنید، در صورتی که آنان به کتابی (یعنی قرآن) که به حق به شما آمد کافر شدند، و رسول خدا و شما مؤمنان را به جرم ایمان به خدا از وطن خود آواره کردند پس نباید اگر شما برای جهاد در راه من و طلب رضا و خشنودی من بیرون آمده‌اید پنهانی با آنها دوستی کنید و من به اسرار نهران و اعمال آشکار شما (از هر کس) دانانترم) و هر که از شما چنین کند به حقیقت به راه ضلالت سختی شتافته است».

الهی اعمال بدکاران و نیکان در چه کتابهایی نوشته می‌شود؟

﴿ كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْفُجَارِ لَفِي سِجِّينٍ ﴿٧﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا سِجِّينٌ ﴿٨﴾ ﴾

﴿ كِتَابٌ مَّرْقُومٌ ﴾ (مطففین / ۷ تا ۹)

«چنین نیست البته روز قیامت بدکاران با نامه عمل سیاهشان در عذاب سجینند تو چگونه به حقیقت سجین آگاه توانی شد. کتابی است (که به قلم حق نوشته شده است)».

﴿ كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْأَبْرَارِ لَفِي عِلِّيِّينَ ﴿١٨﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا عِلِّيُّونَ ﴿١٩﴾ ﴾

﴿ كِتَابٌ مَّرْقُومٌ ﴿٢١﴾ يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ ﴾ (مطففین / ۱۸ تا ۲۱)

«چنین نیست امروز نیکوکاران عالم با نامه اعمالشان در بهشت علیین روند و چگونه به حقیقت علیین آگاهی توانی شد. کتابی است نوشته شده و مقربان درگاه حق به مشاهده آن نایل شوند».

الهی کوچکترین اعمال بد و نیک ما به حساب می‌آید؟

﴿ يَبْنِيْ اِيَّهَا اِنْ تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِيْ صَخْرَةٍ اَوْ فِيْ

السَّمَوَاتِ اَوْ فِي الْاَرْضِ يَأْتِ بِهَا اللهُ اِنَّ اللهَ لَطِيْفٌ حَبِيْرٌ ﴾

(لقمان / ۱۶)

«ای فرزندم! اگر کارهای نیک و بد به اندازه خردلی باشد و در دل سنگی یا در گوشه‌ای از آسمان‌ها و زمین قرار گیرد، خداوند آن را، برای حساب، می‌آورد، خدا بر همه چیز دقیق و آگاه است».

الهی آنها که سوگند می‌خورند چگونه‌اند؟

﴿ وَلَا تَجْعَلُوا اللَّهَ عُرْضَةً لِأَيْمَانِكُمْ أَنْ تَبَرُّوا وَتَتَّقُوا وَتُصَلِّحُوا

بَيْنَ النَّاسِ ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴾ (بقره / ۲۲۴)

«خدا را در معرض سوگندهای خود قرار ندهید! و برای اینکه نیکی کنید، و تقوا پیشه سازید، و در میان مردم اصلاح کنید (سوگند یاد نمایید!) و خداوند شنوا و داناست.»

﴿ وَلَا تُطِيعْ كُلَّ حَلَّافٍ مَهِينٍ ﴾ (قلم / ۱۰)

«و هرگز اطاعت از احدی از منافقان که (به دروغ) سوگند می‌خورند مکن.»

﴿ وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا الْأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ

جَعَلْتُمُ اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا ۚ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴿۹۱﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ

نَقَضَتْ غَزْلَهَا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ أَنْكَا تَتَّخِذُونَ ۖ أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ أَنْ

تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرْبَىٰ مِنْ أُمَّةٍ ۗ إِنَّمَا يَبْتَلُواكُمُ اللَّهُ بِهِمْ ۗ وَلِيُبَيِّنَ لَكُمْ يَوْمَ

الْقِيَامَةِ مَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿۹۲﴾ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَٰكِن

يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ ۗ وَلِتَسَّطِنَّ ۚ عَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿۹۳﴾ وَلَا

تَتَّخِذُوا أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ فَزَلَ ۚ قَدَمٌ بَعْدَ ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُوا السُّوَاءَ بِمَا

صَدَدْتُمْ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ عَظِيمٌ ﴿۹۴﴾ وَلَا تَشْتَرُوا بِعَهْدِ اللَّهِ ثَمَنًا

قَلِيلًا ۚ إِنَّمَا عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿۹۵﴾ (نحل / ۹۱-۹۵)

سؤال از ما پاسخ از خداوند علیم

«و چون با خدا (و رسول و بندگان خدا) عهدی بستید بدان عهد وفا کنید و هرگز سوگند و پیمان را که مؤکد و استوار کردید نشکنید، چرا که خدا را بر خود ناظر و گواه گرفته‌اید همانا خدا به هر چه می‌کنید آگاه است. و (در مثل) مانند زنی که رشته خود را پس از تابیدن محکم و اتابید نباشید که عهد و قسم‌های محکم خود را برای فریب یکدیگر و فسادگری به کار برید تا آن که قومی بر قوم دیگر تفوق یابد زیرا که خداوند شما بندگان را به این عهد و قسم می‌آزماید و در روز قیامت همه تقلب‌ها و اختلافات شما را بر شما آشکار خواهد ساخت. و اگر خدا می‌خواست به مشیت ازلی همه بشر را یک امت قرار می‌داد (و هیچ‌گونه اختلاف‌نژاد و زبان و ملیت در بشر نمی گذاشت) و لیکن (پس از امتحان) هر که را بخواهد گمراه و هر که را بخواهد هدایت می‌کند و البته آنچه از نیک و بد کرده‌اید از هم سؤال خواهید شد. و عهد و سوگندهای خود را برای فریب بین هم به کار می‌برید تا آن کسی که ثابت قدم است نیز (به فریب و سوگند دروغ) بلغزد، و از این که راه خدا را بستید همه به سختی مبتلا شوید، و به عذاب بزرگ و سخت گرفتار خواهید شد و عهد خدا را به بهایی اندک نفروشید، که آنچه نزد خداست اگر بفهمید بسیار شما را بهتر (از آن منفعتی است) که به نقض عهد بیابید».

الهی آنها که دائم به اموال و اولاد خود مشغولند چگونه‌اند؟

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تُلْهِكُمْ أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ عَنْ ذِكْرِ

اللَّهِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخٰسِرُونَ﴾ (منافقون / ۹)

«آگاه باشید) ای اهل ایمان هرگز مبادا شما را اموال و فرزندانان از یاد خدا غافل سازد و کسانی که با اشتغال به امور دنیا از یاد خدا غافل شوند آنان به حقیقت زیانکاران عالمند».

الهی شراب و قمار چگونه باشد؟

﴿ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّمَا الْحَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَمُ
رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٩٠﴾ إِنَّمَا يُرِيدُ
الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ
وَيَصُدَّكُمْ عَن ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ الصَّلَاةِ ۗ فَهَلْ أَنْتُمْ مُنْتَهُونَ ﴾

(مائده / ۹۰ و ۹۱)

«ای کسانی که ایمان آورده‌اید شراب و قمار و بت‌پرستی و تیرهای گرویندی (که رسمی بود در جاهلیت) همه اینها پلید و از عمل شیطان است از آن البته دوری کنید تا رستگار شوید. همانا شیطان قصد آن دارد به وسیله شراب و قمار میان شما عداوت و کینه برانگیزد تا شما را از ذکر خدا باز دارد و مانع برپا داشتن نماز شما شود، آیا شما از آن دست برمی‌دارید؟».

الهی پیروان رهبران گنهکار چگونه باشند؟

﴿ قَالَ ادْخُلُوا فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِكُم مِّنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ فِي
النَّارِ كُلَّمَا دَخَلَتْ أُمَّةٌ لَّعْنَتْ أُخْتَهَا ۗ حَتَّىٰ إِذَا آدَارَكُوا فِيهَا جَمِيعًا
قَالَتْ أُخْرَبْنَهُمْ لِأَوْلَدِهِمْ رَبَّنَا هَؤُلَاءِ أَضَلُّونَا ففَاتِهِمْ عَذَابًا ضِعْفًا مِّن
النَّارِ ۗ قَالَ لِكُلِّ ضِعْفٌ وَلِيَكُن لَّا تَعْلَمُونَ ﴾

(اعراف / ۳۸)

«خداوند گوید: شما هم در آن گروه جن و انس، که پیش از شما به دوزخ شدند، داخل شوید. در آن وقت، هر قومی از آنان که به دوزخ شوند، قوم دیگری را (از هم‌کیشان خود)، لعن کنند؛ تا آنگاه که همه را آتش دوزخ

فراگیرد. آنگاه زمره آخرین به فرقه اول (یا مرئوسین یا رئیسان)، گویند که: خدایا اینان ما را گمراه کردند؛ پس عذابشان را در آتش، افزون و شدیدتر گردان. خدا گوید: همه را عذاب به استحقاق و به قدر گناه خود است و لیکن شما بر آن آگاه نیستید».

الهی اسراف چگونه باشد؟

﴿ وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ جَنَّاتٍ مَّعْرُوشَاتٍ وَغَيْرِ مَعْرُوشَاتٍ وَالنَّخْلَ وَالزَّرْعَ مُخْتَلِفًا أَكْلُهُمُ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَانَ مُتَشَابِهًا وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ ۗ كُلُوا مِنْ ثَمَرِهِمْ إِذَا أَثْمَرَ وَآتُوا حَقَّهُمْ يَوْمَ حَصَادِهِمْ ۗ وَلَا تَسْرِفُوا ۚ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ۝﴾

(انعام / ۱۴۱)

«و او آن خدایی است که برای شما بستان‌ها از درختان داربستی (مانند انگور) و درختان آزاد (چون سایر درختان) و درختان خرما و زراعت‌ها که میوه و دانه‌های گوناگون آرند و زیتون و انار و میوه‌های مشابه یکدیگر و میوه‌های نامشابه (چون سیب و انار) بیافرید و شما هم از آن میوه‌ها هرگاه برسد تناول کنید و حق زکات فقیران را بدهید در روز برداشت محصول، و اسراف مکنید که خدا مسرفان را دوست نمی‌دارد».

﴿ يٰۤاَيُّهَا بَنُوۤا۟دَمَّ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنۡدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا ۚ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ۝﴾

(اعراف / ۳۱)

«ای فرزندان آدم زیورهای خود را در مقام عبادت به خود بگیرید و هم از نعمت‌های خدا بخورید و بیاشامید ولی اسراف مکنید که خدا مسرفان را (که) اندازه نگه ندارند) دوست نمی‌دارد».

الهی بخیل چگونه است؟

﴿وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ بِمَا ءَاتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ هُوَ خَيْرًا لَهُمْ
بَلْ هُوَ شَرٌّ لَهُمْ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخَلُوا بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلِلَّهِ مِيرَاثُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ﴾ (آل عمران / ۱۸۰)

«و آنان که بخل نموده و حقوق فقیران را که خداوند به فضل خویش به آنها داده ادا نمی‌کنند گمان نکنند که این بخل به منفعت آنها خواهد بود بلکه به ضرر آنها است، چه آن مالی که در آن بخل ورزیده‌اند در روز قیامت زنجیر گردن آنها شود و تنها خدا وارث آسمانها و زمین خواهد بود و خدا به کردار همه شما آگاه است.»

﴿الَّذِينَ يَبْخُلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَيَكْتُمُونَ مَا
ءَاتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ؕ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا﴾

(نساء / ۳۷)

«آن گروه (از یهود و نصارا) که بخل می‌ورزند و مردم را به بخل وادار می‌کنند و آنچه را که خدا (از آیات و احکام آسمانی) از فضل خود به آنها بخشیده است کتمان می‌کنند (به کیفر خواهند رسید) و خدا بر کافران عذابی خوارکننده مهیا داشته است.»

الهی کشتن به عمد چگونه است؟

﴿وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا وَغَضِبَ اللَّهُ
عَلَيْهِ وَلَعَنَهُ وَأَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا﴾ (نساء / ۹۳)

«و هر کس مؤمنی را به عمد بکشد مجازات او آتش جهنم است که در آن جاوید معذب خواهد بود و خدا بر او خشم و لعن کند و عذابی بسیار شدید برای او مهیا سازد».

الهی توبه چه کسانی پذیرفته نیست؟

﴿وَلَيْسَتِ التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ حَتَّىٰ إِذَا حَضَرَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ إِنِّي تُبْتُ الْكُفْرَ وَلَا الَّذِينَ يَمُوتُونَ وَهُمْ كُفَّارٌ ۗ أُولَٰئِكَ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا﴾
(نساء / ۱۸)

«کسی که به اعمال زشت در تمام عمر اشتغال ورزد تا آن گاه که مشاهده مرگ کند و در آن ساعت پشیمان شود و بگوید اکنون توبه کردم توبه چنین کسی پذیرفته نخواهد شد، چنان که هر کسی که به حال کفر بمیرد و نیز توبه‌اش قبول نشود و بر این گروه عذابی دردناک مهیا ساختیم».

الهی طلاق چگونه باشد؟

﴿يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ ۖ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُونَهَا فَمَتَّعُوهُنَّ وَسَرَخُوهُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا﴾
(احزاب / ۴۹)

«ای مردمان با ایمان هر گاه زنان مؤمنه را به عقد خود درآورده و پیش از آن که با آنها نزدیکی کنید طلاقشان دادید در آن صورت از شما نگهداشتن عده بر آنها نیست پس آنها را به چیزی بهره‌مند کنید و به نیکی رهاشان سازید».

الهی آنها که مؤمنین را آزار می‌رسانند چگونه‌اند؟

﴿ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بَغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوا

فَقَدْ أَحْتَمَلُوا بُهْتَنَا وَإِنَّمَا مُبِينًا ﴾ (احزاب / ۵۸)

«و آنان که مردان و زنان با ایمان و بی‌تقصیر و بی‌گناه را بیزارند (بترسند) که دانسته و به حقیقت تهمت بزرگی را مرتکب شده‌اند».

الهی چه کسانی منحرف می‌شوند؟

﴿ يَسْتَأْذِنُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُمْ بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ

وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّ الَّذِينَ يَضِلُّونَ عَنْ سَبِيلِ

اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا كُفَرُوا يَوْمَ الْحِسَابِ ﴾ (ص / ۲۶)

«ای داود ما تو را در روی زمین مقام خلافت دادیم پس میان خلق خدا به حق حکم کن و هرگز هوای نفس را پیروی نکن که تو را از راه خدا گمراه سازد، و البته آنان که از راه خدا گمراه شوند چون روز حساب (قیامت) را فراموش کرده‌اند که به عذاب سخت معذب خواهند شد».

الهی آنها که سخت گرفتارند چگونه‌اند؟

﴿ فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٥﴾ إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ﴾ (انشراح / ۵ و ۶)

«پس با هر سختی البته آسانی هست و البته با هر آسانی هم سختی هست».

الهی پاداش خوبی را چگونه بدهیم؟

﴿ هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَنِ إِلَّا الْإِحْسَانُ ﴾ (رحمن / ۶۰)

«آیا پاداش نیکویی و احسان جز نیکویی و احساس است.»

الهی در رفتار و صحبت کردن چگونه باشیم؟

﴿وَأَقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَاعْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ

لَصَوْتُ الْحَمِيرِ﴾ (لقمان / ۱۹)

«در رفتارت میانه‌روی اختیار کن و سخن به آرامی بگونه با فریاد بلند، زیرا که منکر و زشت‌ترین صداها صوت الاغ است.»

﴿يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا﴾ (احزاب / ۷۰)

«ای اهل ایمان متقی و خداترس باشید و همیشه به حق و صواب سخن گویند.»

الهی آنها که پند و نصیحت را قبول نمی‌کنند چگونه‌اند؟

﴿مَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَا إِنَّا مِنَ

الْمُجْرِمِينَ مُنْتَقِمُونَ﴾ (سجده / ۲۲)

«و کدامین کس در عالم از آن کس که به آیات خدا پند و تذکرش دادند و باز اعراض کرد ستمکارتر است؟ البته ما از بدکاران انتقام خواهیم کشید.»

الهی چه کسانی پند می‌گیرند؟

﴿هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ ءَايَاتِهِ وَيُنَزِّلُ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ رِزْقًا وَمَا

يَتَذَكَّرُ إِلَّا مَنْ يُنِيبُ﴾ (غافر / ۱۳)

«آن خدایی که به شما آیات (قدرت) خود را پدیدار ساخت او از آسمان بر شما روزی فرستاد و متذکر این معنی نشود مگر کسانی که دایم روی به درگاه خدا آرند.»

الهی عزت را چگونه بدست آوریم؟

﴿ مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا ۚ إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ
وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ ۚ وَالَّذِينَ يَمْكُرُونَ السَّيِّئَاتِ لَهُمْ عَذَابٌ
شَدِيدٌ ۖ وَمَكْرُ أُولَئِكَ هُوَ يَبُورُ ۖ ﴾
(فاطر / ۱۰)

«هر که طالب عزت است (بداند) که تحکم عزت خاص خدا (و خداپرستان) است، و کلمه نیکو بسوی خدا بالا رود و عمل نیک خالص آن را بالا برد، و بر آنان که به مکر و تزویر اعمال بد کنند عذاب سخت خواهد بود و حيله مکرشان بکلی نابود خواهد شد».

الهی بندگان خوب کدامند؟

﴿ وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ
الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا ۖ ﴾
(فرقان / ۶۳)

«و بندگان خاص خدای رحمان آنان هستند که راه می‌روند بر روی زمین به تواضع و فروتنی، و هر گاه مردم جاهل به آنان خطاب و عتاب کنند با سلامت نفس و زبان خوش جواب دهند».

﴿ يَتَأْتِيهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاهُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ
لِتَعَارَفُوا ۗ إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتَقَنُّكُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ۗ ﴾

(حجرات / ۱۳)

«ای مردم، همانا ما شما را نخست از مرد و زنی آفریدیم و آنگاه شعبه‌های بسیار و فرق مختلف گردانیدیم تا یکدیگر را بشناسید، بزرگوارترین شما نزد خدا با تقواترین شماست، البته خدا از حال شما کاملاً آگاه است.»

الهی با پدر و مادر کافر چگونه باشیم؟

﴿وَإِنْ جَاهِدَاكَ عَلَىٰ أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا ۗ وَصَاحِبَهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا ۗ وَاتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ ۗ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ﴾ (لقمان / ۱۵)

«و اگر پدر و مادر تو را بر شرک به خدا که آن را به حق نمی‌دانی وادار کنند در این صورت دیگر امر آنها را اطاعت مکن ولی در دنیا با آنها به حسن خلق مصاحبت کن و از راه آن کس که به درگاه ما رجوع و انابه‌اش بسیار است پیروی کن که پس از مرگ رجوع شما به سوی من است و من شما را به پاداش اعمالتان آگاه خواهم ساخت.»

الهی کسانی که امر به معروف و نهی از منکر می‌کنند چگونه‌اند؟

﴿وَلَتَكُنَّ مِنَكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ ۗ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾ (آل عمران / ۱۰۴)

«و باید از شما مسلمانان (برخی که دانا و پرهیزکارترند) خلق را به خیر و صلاح دعوت کنند و مردم را به نیکوکاری امر و از کارهای بد و ناشایست نهی نمایند و اینان واسطه‌ی هدایت خلق، و خود رستگارانند.»

﴿ كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَوْ آمَنَ أَهْلُ الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ مِمَّنْهُمْ الْمُؤْمِنُونَ وَأَكْثَرُهُمُ الْفَاسِقُونَ ﴾ (آل عمران / ۱۱۰)

«شما (مسلمانان حقیقی) نیکوترین امت از بین تمام مردم هستید زیرا بر آن قیام کردند که مردم را به نیکوکاری امر می‌کنید و از بدکاری باز می‌دارید و ایمان به خدا دارید، و اگر اهل کتاب همه ایمان می‌آوردند بر آنان در عالم چیزی بهتر از آن نبود لیکن برخی از آنان با ایمان و بیشترشان فاسق و بدکارند.»

﴿ يَوْمُنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُسْرِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَأُولَئِكَ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴾

(آل عمران / ۱۱۴)

«ایمان به خدا و روز قیامت آورده و امر به نیکویی و نهی از بدکاری می‌کنند و می‌شتابند به نیکوکاری، و آنان مردمی نیکوکارند.»

الهی آنها که در عصبانیت خود را کنترل می‌کنند چگونه‌اند؟

﴿ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكَبِيمِ وَالْغَيْظِ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴾ (آل عمران / ۱۳۴)

«آنها که از مال خود به فقرا در حال وسعت و تنگدستی انفاق کنند و خشم و غضب فرو نشانند از بدی مردم درگذرند (چنین مردمی نیکوکارند) و خداوند دوستدار نیکوکاران است.»

الهی آنها که شاکر هستند چگونه اند؟

﴿ وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تَمُوتَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ كَتَبْنَا مُؤَجَّلَاتٍ وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الْآخِرَةِ نُؤْتِهِ مِنْهَا ^ع وَسَنَجْزِي الشَّاكِرِينَ ﴾
(آل عمران / ۱۴۵)

«هیچ کس در دنیا جز به فرمان خدا نخواهد مرد، مدت عمر و اجل هر کس در لوح قضای الهی معین شده، و هر کس طالب متاع دنیا باشد از متاع دنیا بهره‌مندش کنیم و هر کس برای ثواب آخرت سعی نماید از نعمت آخرت برخوردارش گردانیم البته خدا سپاسگزاران را جزای نیک خواهد داد.»

الهی آنها که در سختی ها صبر می کنند چگونه اند؟

﴿ وَكَأَيِّنْ مِنْ نَبِيِّ قَاتَلَ مَعَهُ رَبُّهُنَّ كَثِيرٌ فَمَا وَهَنُوا لِمَا أَصَابَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَمَا ضَعُفُوا وَمَا اسْتَكَانُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ ﴾
(آل عمران / ۱۴۶)

«چه بسا رخ داده که پیغمبری همراه جمعیت زیادی از پیروانش که آنها را (بر ایمان و اعمال صالح) تربیت کرده بود وارد جنگی شده (و در آن جنگ دچار قتل و جراحت و تلفات شدند) با این حال اهل ایمان با سختی‌هایی که در راه خدا به آنها رسیده مقاوت کردند و هرگز بیمناک و زبون نشده و سر به دشمن فرود نیاورده و راه صبر و ثبات پیش گرفتند، و خداوند صابران را دوست می‌دارد.»

﴿ الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِلَّهِ وَالرَّسُولِ مِنْ بَعْدِ مَا أَصَابَهُمُ الْقَرْحُ ^ع لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا مِنْهُمْ وَاتَّقُوا أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴾
(آل عمران / ۱۷۲)

«آنان که دعوت خدا و رسول را اجابت کردند پس از آن که به آنها رنج و درد و جراحت رسید، از آنها هر کس نیکوکار و پرهیزکار شد اجر بزرگ خواهد یافت.»

﴿وَأَصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ إِلَّا بِاللَّهِ ۗ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِي ضَيْقٍ

مِمَّا يَمْكُرُونَ﴾ (نحل / ۱۲۷)

«و تو (ای رسول) برای رضای خدا بر رنج تربیت امت صبر و تحمل پیشه کن و بر آنها (که ترک کفر و عناد نمی‌کنند) غمگین مشو و از مکر آنان دلتنگ مباش که خدا از مکر خلق تو و دین تو را محفوظ می‌دارد.»

﴿قُلْ يَاعِبَادِ الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا رَبَّكُمْ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا

حَسَنَةٌ وَأَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةٌ ۗ إِنَّمَا يُوَفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿۱۰﴾

(زمر / ۱۰)

«(ای رسول) بگو ای بندگانی که به خدا ایمان آورده‌اید خداترس و پرهیزکار باشید که هر کس متقی و پرهیزکار باشد (علاوه بر آخرت) در دنیا هم نصیبش نیکویی و خوبی است و زمین خدا بسیار پهناور است اگر (در مکانی ایمان و تقوا دارای مشکل شد و به شهری دیگر روند و صبر کنند) که خدا صابران را به حد کمال پاداش خواهد داد.»

الهی با چه کسی دوستی کنیم؟

﴿وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَعْدَائِكُمْ ۗ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَلِيًّا وَكَفَىٰ بِاللَّهِ نَصِيرًا﴾

(نساء / ۴۵)

سؤال از ما پاسخ از خداوند علیم

«و خدا داناتر است به دشمنان شما، و دوستی خدا و یاری او شما را از شر آنها کفایت خواهد کرد».

الهی میانجی گری کردن چگونه باشد؟

﴿مَنْ يَشْفَعُ شَفَعَةً حَسَنَةً يَكُنْ لَهُ نَصِيبٌ مِّنْهَا وَمَنْ يَشْفَعُ شَفَعَةً سَيِّئَةً يَكُنْ لَهُ كِفْلٌ مِّنْهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ مُّقِيتًا﴾

(نساء / ۸۵)

«هر کسی که سبب کار نیکویی شود خود او هم نصیبی کامل از آن برد، و هر کسی که وسیله کار بدی گردد خود او نیز از آن سهمی بسزا خواهد یافت، و خدا بر همه اعمال نیک و بد شما مراقب است».

الهی سلام کردن چگونه باشد؟

﴿وَإِذَا حُيِّتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا أَوْ رُدُّوهَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَسِيبًا﴾

(نساء / ۸۶)

«و هر گاه شما را کسی تهنیت گوید شما نیز باید تهنیتی بهتر از آن و یا نظیر آن را پاسخ دهید، زیرا خدا به حساب هر نیک و بد کاملاً خواهد رسید».

الهی در ذکر گفتن چگونه باشیم؟

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ﴿٤١﴾ وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا﴾

(احزاب / ۴۱ و ۴۲)

«ای کسانی که به خدا ایمان آورده‌اید ذکر حق و یاد خدا (به دل و زبان) بسیار کنید. و دایم صبح و شام به تسبیح و تنزیه ذات پاکش پردازید».

الهی سخن حق چگونه باشد؟

﴿قُلْ إِنْ رَبِّي يَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَٰمُ الْغُيُوبِ﴾ (سبا / ۴۸)

«باز ای رسول بگو خدای من حق را به وحی بر من القا می‌فرماید و او به اسرار و عوالم غیب آگاه است.»

الهی آنها که سخن حق را پذیرفته و زود پیروی می‌کنند چگونه‌اند؟

﴿الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هَدَاهُمْ

اللَّهُ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْأَوْلَىٰ﴾ (زمر / ۱۸)

«بشارت بده آن بندگانی را که سخنان مختلف را گوش فرا می‌دهند سپس نیکوترین و بهترین آنها را انتخاب کرده و از آن تبعیت می‌کنند، خدا آنها را به لطف خاص خود هدایت فرموده و هم آنان به حقیقت خردمندان عالم هستند.»

الهی چیزی خوردن از بستگان و فامیل چگونه باشد؟

﴿لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَىٰ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى

الْمَرِيضِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى أَنْفُسِكُمْ أَنْ تَأْكُلُوا مِنْ بُيُوتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ

ءِ آبَائِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أُمَّهَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ إِخْوَانِكُمْ أَوْ بُيُوتِ

أَخَوَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَعْمَامِكُمْ أَوْ بُيُوتِ عَمَّاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ

أَخَوَالِكُمْ أَوْ بُيُوتِ خَالَاتِكُمْ أَوْ مَا مَلَكَتُمْ مَفَاتِحَهُ أَوْ

صَدِيقِكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَأْكُلُوا جَمِيعًا أَوْ أَشْتَاتًا

فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَىٰ أَنفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبْرَكَةً طَيِّبَةً كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦١﴾

(نور / ٦١)

«نیست بر نابینا باکی و نه بر گنگ باکی و نه بر مریض باکی و نه بر خود شما باکی به آن که بخورید از طعام خانه‌های خود یا از خانه‌های پدرانانتان یا از خانه‌های مادرانتان یا از خانه‌های برادرانتان یا از خانه‌های خواهرانتان یا از خانه‌های عموهایتان یا از خانه‌های عمه‌های خود یا از خانه‌های دایی‌هایتان یا از خانه‌های خاله‌های خود یا از خانه‌هایی که کلید آنها دست شما است یا از خانه‌های دوست‌تان، و نیست بر شما گناهی بر آن که در آنها به‌طور جمعی و یا بطور پراکنده طعام تناول نمایید، و هر وقت که وارد خانه‌ای شدید سلام کنید (و اگر کسی نبود) بر خودتان سلام کنید (زیرا سلام) تحیتی است از جانب خدا که بسیار پر برکت و پاکیزه است، این چنین خداوند آیات خود را به‌طور روشن برای شما بیان می‌کند باشد که در آنها تعقل کنید (و طریق هدایت و سعادت را بازجوید)».

الهی با جاهلان چگونه برخورد کنیم؟

﴿وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ

(فرقان / ٦٣)

الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَمًا﴾

«و بندگان خاص خدای رحمان آنان هستند که راه می‌روند بر روی زمین به تواضع و فروتنی و هر گاه مردم جاهل به آنان خطاب و عتاب کنند با سلامت نفس و زبان خوش جواب دهند».

الهی با دیگر ادیان که صاحب کتاب آسمانیند چگونه باشیم؟

﴿ وَلَا تُجْدِلُوا أَهْلَ الْكِتَابِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ ۗ وَقُولُوا ءَامَنَّا بِالَّذِي أُنزِلَ إِلَيْنَا وَأُنزِلَ إِلَيْكُمْ وَإِلَهُنَا وَإِلَهُكُمْ وَاحِدٌ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴾
(عنکبوت / ۴۶)

«شما مسلمانان با یهود و نصارا و مجوس که اهل کتابند مجادله نکنید مگر به نیکوترین طریق مگر با آن که ستمکارند، و با اهل کتاب بگویید که ما به کتاب آسمانی که بر ما نازل شده و به کتب آسمانی دیگر که به شماها نازل شده ایمان آورده‌ایم و خدای ما و شما یکی است و ما تسلیم و مطیع فرمان اویم».

الهی در حال احرام چگونه باشیم؟

﴿ يَتَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْتُلُوا الصَّيْدَ وَأَنْتُمْ حُرْمٌ ۗ وَمَنْ قَتَلَهُ مِنْكُمْ مُتَعَمِّدًا فَجَزَاءٌ مِّثْلُ مَا قَتَلَ مِنَ النَّعْمِ تَحْكُمُ بِهِ ذَوَا عَدْلٍ مِّنْكُمْ هَدْيًا بَلِغَ الْكَعْبَةِ أَوْ كَفَرَةً طَعَامُ مَسْكِينٍ أَوْ عَدْلٌ ذَلِكِ صِيَامًا لَّيَذُوقَ وَبَالَ أَمْرِهِ ۗ عَفَا اللَّهُ عَمَّا سَلَفَ ۗ وَمَنْ عَادَ فَيَنْتَقِمُ اللَّهُ مِنْهُ ۗ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ ﴿٩٥﴾ أُحِلَّ لَكُمْ صَيْدُ الْبَحْرِ وَطَعَامُهُ مَتَعًا لَكُمْ وَلِلسَّيَارَةِ ۗ وَحُرِّمَ عَلَيْكُمْ صَيْدُ الْبَرِّ مَا دُمْتُمْ حُرْمًا ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴾
(مائده / ۹۵ و ۹۶)

«ای اهل ایمان در حال احرام صید را نکشید و هر کس آن را به طور عمدی کشت مثل آن صید را که به مثلیت و همانندی آن باید دو مؤمن عادل حکم کند

به‌عنوان هدی به کعبه رساند یا به جای قربانی چند مسکین را طعام دهد یا معادل آن روزه بگیرد تا بچشد عقوبت مخالفتش را، و خدا از گذشته (یعنی صید قبل از اسلام) درگذشت ولی هر که دیگر بار به مخالفت باز گردد خدا از وی انتقام کشد خدا مقتدر و از همه انتقام تواند کشید. بر شما صید دریا و طعام آن حلال گردید تا شما و کاروانان به آن بهره‌مند شوید ولی حرام است بر شما صید بیابان مادامی که مُحْرِم هستید، بترسید از خدایی که بازگشت شما بسوی اوست».

الهی چگونه تو را بخوانیم؟

﴿ اَدْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿٥٥﴾ وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا وَادْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِينَ ﴾ (اعراف / ۵۵ و ۵۶)

«خدای خود را به تضرع و زاری و به صدای آهسته بخوانید (و بر خلق ستم نکنید) که خدا هرگز ستمکاران را دوست نمی‌دارد. هرگز در زمین پس از آن که کار آن به امر حق نظم و صلاح یافت به فساد و تبهکاری نخیزید و خدا را هم از راه ترس و هم از روی امید بخوانید که البته رحمت او به نیکوکاران نزدیک است».

الهی بهترین تجارت چه باشد؟

﴿ تُوْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴾ (صف / ۱۱)

«آن تجارت این است) که به خدا و رسول او ایمان آرید و به مال و جان در راه خدا جهاد کنید، این کار (از هر تجارت) اگر دانا باشید برای شما بهتر است».

الهی در وفای به عهد چگونه باشیم؟

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴿٣﴾ كَبُرَ مَقْتًا

عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ﴾ (صف / ۲ و ۳)

«ای کسانی که ایمان آورده‌اید چرا چیزی به زبان می‌گویید که در مقام عمل خلاف آن می‌کنید؟ (بترسید) از این عمل که سخنی بگویید و خلاف آن کنید که خدا را بسیار سخت به خشم و غضب درمی‌آورد.»

الهی با چه کسانی دوستی نکنیم؟

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ قَدْ يَئِسُوا مِنَ

الْآخِرَةِ كَمَا يَبِئْسَ الْكُفَّارُ مِنْ أَصْحَابِ الْقُبُورِ﴾ (ممتحنه / ۱۳)

«ای اهل ایمان هرگز قومی را که خدا بر آنان غضب کرده یار و دوستار خود مگیرید به حقیقت آنها از عالم آخرت مأیوسند چنان که کافران از اهل قبور نومیدند.»

الهی زیادی مال و اموال خود را چه کنیم؟

﴿وَأَنْفِقُوا مِنْ مَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ

لَوْلَا أَخَّرْتَنِي إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ فَأَصَّدَّقَ وَأَكُن مِنَ الصَّالِحِينَ﴾

(منافقون / ۱۰)

«و از آنچه روزی شما کردیم در راه خدا انفاق کنید پیش از آن که مرگ بر یکی از شما فر رسد (در آن حال) به حسرت بگوید پروردگارا اجل مرا اندکی به تأخیر انداز تا صدقه و احسان بسیار کنم و از نیکوکاران شوم.»

﴿لِيُنْفِقَ ذُو سَعَةٍ مِّن سَعَتِهِ ۗ وَمَن قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلْيُنْفِقْ مِمَّا آتَاهُ اللَّهُ لَا

يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا مَاءً آتَاهَا سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا﴾ (طلاق / ۷)

«تا مرد دارا به وسعت و فراوانی نفقه زن شیرده را بدهد و آن که نادار و تنگ معیشت است او هم از آنچه خدا روزی به او داده انفاق کند که خدا هیچ کس را جز به آن اندازه که به او توانایی داده تکلیف نمی کند و خدا بزودی بعد از هر سختی آسانی قرار دهد».

﴿بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿۱۶﴾ وَالْآخِرَةَ خَيْرٌ وَأَبْقَى﴾

(اعلی / ۱۶ و ۱۷)

«اما مردم (از جهل و غفلت) بلکه زندگانی دنیا را برگزینند و عزیز دارند. در صورتی که منزل آخرت بسی بهتر و پاینده تر است».

الهی قرض الحسنه دادن چگونه است؟

﴿إِن تَقْرَضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُّضَعِفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۗ وَاللَّهُ شَكُورٌ

حَلِيمٌ ﴿۱۷﴾ عَلِيمٌ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾ (تغابن / ۱۷)

«و اگر به خدا (یعنی به بندگان محتاج خدا) قرض الحسنه یا صدقه دهید خدا برای شما چندین برابر گرداند و هم از گناه شما درگذرد و خدا بر شکر و احسان خلق نیکو پاداش دهنده و بردبار است».

﴿إِنَّ الْمُصَدِّقِينَ وَالْمُصَدِّقَاتِ وَأَقْرَضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُّضَعَفُ

لَهُمْ وَلَهُمْ أَجْرٌ كَرِيمٌ﴾ (حدید / ۱۸)

«همانا مردان و زنانی که در راه خدا به فقیران صدقه و احسان کنند و به خدا قرض نیکو دهند (یعنی به محتاجان قرض الحسنه دهند) خدا احسان آنها را چندین برابر سازد و پاداش با لطف و کرامت نیز عطا کند».

الهی توبه چگونه باشد؟

﴿يَتَّيِبُوا إِلَيْهِ الَّذِينَ آمَنُوا تَوْبًا سَوِيًّا عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يُكَفِّرَ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُم جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يَوْمَ لَا يُخْزِي اللَّهُ النَّبِيَّ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ نُورُهُمْ يَسْعَىٰ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَتِمِّمْ لَنَا نُورَنَا وَآغْفِرْ لَنَا إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾

(تحریم / ۸)

«ای کسانی که ایمان آورده‌اید به درگاه خدا توبه نصوح (توبه با اخلاص و دوام) کنید، باشد که گناهان شما را پروردگارتان مستور و محو گرداند و شما را در باغ‌های بهشتی که زیر درختانش نهرها جاری است داخل کند، در آن روزی (قیامت) که خدا پیغمبر خود و گرویدگان به او را ذلیل نسازد (بلکه عزیز و سرفراز بگرداند) در آن روز نور (ایمان و عبادت) آنها در پیش رو و سمت راست ایشان می‌رود. پروردگارا تو نور ما را به حلاکمال رسان و ما را ببخشای که تنها تو بر هر چیز توانایی».

الهی آنها که در پنهان مرتکب معصیت نمی‌شوند چگونه‌اند؟

﴿إِنَّ الَّذِينَ تَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ﴾ (ملک / ۱۲)

«همانا آنان که از خدای خود در پنهان می ترسند آنها را آمرزش و پاداش بزرگ (بهشت ابد) خواهد بود».

الهی در سخن با یکدیگر چگونه باشیم؟

﴿ وَقُلْ لِعِبَادِي يَقُولُوا الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْزِعُ بَيْنَهُمْ ۚ إِنَّ

الشَّيْطَانَ كَانُ لِلْإِنْسَانِ عَدُوًّا مُّبِينًا ﴾ (اسراء / ۵۳)

«و بندگانم را بگو که همیشه سخن بهتر را بر زبان آرید (و هرگز سخن زشت نگویید) که شیطان چه بسیار (به یک کلمه زشت) میان شما دشمنی و فساد بر می انگیزد، زیرا دشمنی او با آدمیان واضح و آشکار است».

الهی در کارهای آینده انشاءالله بگوییم؟

﴿ وَلَا تَقُولَنَّ لِشَايٍ إِنِّي فَاعِلٌ ذَٰلِكَ غَدًا ﴿۲۳﴾ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ ۚ

رَبِّكَ إِذْ أَنْسَيْتَ وَقُلْ عَسَىٰ أَنْ يَهْدِيَنِي رَبِّي لِأَقْرَبَ مِنْ هَٰذَا رَشْدًا ﴿۲۴﴾

«و هرگز در مورد کاری نگو: «من فردا آن را انجام می دهم مگر اینکه خدا بخواهد! و هرگاه فراموش کردی، (جبران کن) و پروردگارت را به خاطر بیاور؛ و بگو: امیدوارم که پروردگارم مرا به راهی روشنتر از این هدایت کند!».

﴿ إِنَّا بَلَوْنَهُمْ كَمَا بَلَوْنَا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ إِذْ أَقْسَمُوا لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِينَ

﴿۲۵﴾ وَلَا يَسْتَتِنُونَ ﴿۲۶﴾ فَطَافَ عَلَيْهَا طَائِفٌ مِّن رَّبِّكَ وَهُمْ نَائِمُونَ ﴿۲۷﴾

فَأَصْبَحَتْ كَالصَّرِيمِ ﴿۲۸﴾ فَتَنَادُوا مُصْبِحِينَ ﴿۲۹﴾ أَنْ ائْغِدُوا عَلَيَّ

حَرِّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿۳۰﴾ فَانطَلَقُوا وَهُمْ يَتَخَفَتُونَ ﴿۳۱﴾ أَنْ لَّا

يَدْخُلْنَهَا الْيَوْمَ عَلَيْكُمْ مَسْكِينٌ ﴿٢٤﴾ وَعَدَوْنَا عَلَىٰ حَرْدٍ قَدِيرِينَ ﴿٢٥﴾ فَامَّا

رَأَوْهَا قَالُوا إِنَّا لَضَالُّونَ ﴿٢٦﴾ بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٢٧﴾ (قلم / ١٧ تا ٢٧)

«و کافران را نیز به قحط و سختی مبتلا کنیم چنان که اهل آن بستان را که شبی قسم خوردند که صبحگاه میوه‌اش را بچینند و هیچ استثنا نکردند بدین سبب هنوز در خواب بودند که از طرف خدا عذابی نازل شد و بامدادان نخل‌های آن بستان چون خاکستر سیاه گردید. صبحگاه یکدیگر را صدا زدند که برخیزید اگر میوه نخلستان را خواهید چید به بستان برویم. آنها سوی بستان روان شدند و آهسته سخن می‌گفتند که امروز مواظب باشید تا فقیری وارد نشود. و صبحدم با شوق و خرم و توانایی به باغ رفتند. چون باغ را با حال تباهی دیدند با خود گفتند ما یقیناً راه را گم کرده‌ایم. بلکه باغ همان است و ما از میوه‌اش محروم شده‌ایم.»

الهی برای عبادت در نیمه‌شب چه می‌فرمایی؟

﴿ يَتَأْتِيهَا الْمَزْمَلُ ﴿١﴾ قِمِ اللَّيْلَ إِلَّا قَلِيلاً ﴿٢﴾ نِصْفَهُ أَوْ أَنْقِصْ مِنْهُ

قَلِيلاً ﴿٣﴾ أَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْفُرْقَانَ تَرْتِيلاً ﴿٤﴾ إِنَّا سَنُلْقِي عَلَيْكَ

قَوْلًا ثَقِيلًا ﴿٥﴾ إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْأً وَأَقْوَمُ قِيلاً ﴿٦﴾ إِنَّ لَكَ

فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا ﴿٧﴾ وَأَذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ إِلَيْهِ تَبْتِيلاً ﴿٨﴾

(مزمل / ١ تا ٨)

«الا ای رسول که در جامه (فکرت و خموشی) خفته‌ای. شب را به نماز و طاعت خدا برخیز مگر کمی که نصف باشد یا چیزی کمتر از نصف باشد، یا چیزی بر نصب بیفزای و آیات قرآن را با توجه کامل بخوان. ما به وحی خود کلام بسیار سنگین (قرآن) را بر تو القاء می‌کنیم. البته نماز شب بهترین شاهد

اخلاق (و صفای قلب) و دعوی صدق ایمان است. تو را روز روشن (در طلب روزی) وقت کافی و فرصتی وسیع است. دایم نام خدا را یاد کن و از غیر او علاقه بپر و به او پردازا».

﴿إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِن ثُلُثِي اللَّيْلِ وَنِصْفَهُ وَثُلُثَهُ وَطَآئِفَةٌ مِّنَ الَّذِينَ مَعَكَ وَاللَّهُ يُقَدِّرُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ عَلِمَ أَن لَّنْ حُصُوهُ فَتَابَ عَلَيْكُمْ فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ عَلِمَ أَن سَيَكُونُ مِنكُمْ مَّرْضَىٰ ۖ وَآخَرُونَ يَضْرِبُونَ فِي الْأَرْضِ يَبْتَغُونَ مِن فَضْلِ اللَّهِ ۖ وَآخَرُونَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَقَرِّبُوا لِلَّهِ قَرْضًا حَسَنًا ۚ وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ مِن خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرًا وَأَعْظَمَ أَجْرًا ۚ وَاسْتَغْفِرُوا لِلَّهِ ۖ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ﴾

(مزمّل / ۲۰)

«البته خدا به حال تو آگاه است که تو و جمعی هم از آنان که با تو اند نزدیک دو ثلث یا نصف شب و یا ثلث شب را همیشه به طاعت می‌پردازد و خداست که گردش روز و شب را مقدر می‌کند، خدا می‌داند که شما هرگز تمام ساعات شب را (به عبادت) ضبط نخواهید شد از شما درگذشت تا هر چه از شب را آسان است به تلاوت قرآن پردازید و خدا می‌داند که برخی از شما مریض و ناتوانند و برخی به سفر برای کسب و تجارت می‌روید و از کرم خدا روزی می‌طلبید و برخی در راه خدا به جنگ و جهاد مشغولید پس در هر حال آنچه میسر است به قرائت قرآن پردازید و نماز بپا دارید و زکات مالتان را به فقیران بدهید و به خدا قرض نیکو دهید و بدانید که هر عمل نیک که برای آخرت خود فرستید پاداش آن را نزد خدا می‌یابید و آن اجر و ثواب آخرت بسی بهتر و

بزرگتر است و دائم به دعا از خدا آمرزش طلبید و که خدا بسار آمرزنده و مهربان است».

الهی پرهیزکاران را چگونه جایی است؟

﴿ إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ﴿٣٦﴾ حَدَائِقَ وَأَعْنَابًا ﴿٣٧﴾ وَكَوَاعِبَ أَتْرَابًا ﴿٣٨﴾
وَكَأْسًا دِهَاقًا ﴿٣٩﴾ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِدَابًا ﴿٤٠﴾ جَزَاءً مِّن رَّبِّكَ
عَطَاءً حِسَابًا ﴿٤١﴾﴾

«همانا متقین را در آن جهان مقام گشایش و هر گونه آسایش است. باغها و تاکستان‌های انگور است. و دخترانی که همه در خوبی مانند یکدیگرند با جام‌های پر از شراب طهور. هرگز نشنوند در آن جا سخن بیهوده و دروغ را این پاداشی به عطا و حساب پروردگار تو است».

الهی به چه کسانی کمک کنیم؟

﴿ لِلْفُقَرَاءِ الَّذِينَ أُحْصِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا
فِي الْأَرْضِ مُحْسِبُهُمُ الْجَاهِلُ أَعْيَاءٌ مِّنَ التَّعَفُّفِ تَعْرِفُهُمْ
بِسِيمَتِهِمْ لَا يَسْأَلُونَ النَّاسَ إِحْفَافًا ۗ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ
فَأِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٢٧٣﴾﴾

«صدقات مخصوص فقیرانی است که در راه خدا (از کسب معیشت) بازمانده‌اند و نمی‌توانند سیر و سفری کنند و از فرط عفاف چنان احوالشان به مردم مشتبه شود که هر کس از حال آنها آگاه نباشد پندارد غنی و بی‌نیازند آنها را از سیمای ایشان می‌شناسی که آنها از عزت نفس هرگز چیزی را از کسی به اصرار سؤال نکنند و هر چه انفاق کنید همانا خداوند بر آن آگاه است».

﴿وَأَتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَلَا تَبْذِرْ تَبْدِيرًا﴾

(اسراء / ۲۶)

«ای رسول ما تو خود و امتت) حقوق خویشاوندان و ارحام خود را ادا کن و فقیران و رهگذران بیچاره را به حق خودشان برسان و هرگز اسراف روا مدار.»

الهی چگونه صدقه و انفاق دهیم؟

﴿إِنْ تَبَدُّوا الصَّدَقَاتِ فَنِعِمَّا هِيَ ۗ وَإِنْ تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا الْفُقَرَاءَ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ وَيُكَفِّرُ عَنْكُمْ مِّنْ سَيِّئَاتِكُمْ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿۱۷۱﴾ لَيْسَ عَلَيْكَ هُدَاهُمْ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَن يَشَاءُ ۗ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَأَنفُسِكُمْ ۗ وَمَا تُنْفِقُونَ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ اللَّهِ ۗ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ يُّوفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ﴿۱۷۲﴾ لِلْفُقَرَاءِ الَّذِينَ أُحْصِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا فِي الْأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ الْجَاهِلُ أَغْنِيَاءَ مِنَ التَّعَفُّفِ تَعْرِفُهُمْ بِسِيمَاهُمْ لَا يَسْأَلُونَ النَّاسَ إِحْافًا ۗ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿۱۷۳﴾ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُم بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾

(بقره / ۲۷۱ تا ۲۷۴)

«اگر به مستحقان آشکارا انفاق صدقات کنید کاری نیکوست لیکن اگر پنهانی به فقیران (آبرومند) برسانید آن بر شما نیکوتر است و خدا گناهان شما را به پاداش آن مستور دارد، و خداوند از اعمال شما آگاه است. (ای رسول) بر تو دعوت خلق است نه هدایت خلق لکن خدا هر که را خواهد هدایت می کند و شما هر انفاق و احسان کنید در باره خویش کرده‌اید و نباید انفاق کنید مگر در راه رضای خدا و هر انفاق و نیکی کنید از خداوند پاداش تمام به شما می‌رسد و هرگز به شما ستم نخواهد شد. صدقات مخصوص فقیرانی است که در راه خدا (از کسب معیشت) بازمانده‌اند و نمی‌توانند سیر و سفری کنند از فرط عفاف چنان احوالشان به مردم مشتبه شود که هر کس از حال آنها آگاه نباشد پندارد غنی و بی‌نیازند، آنها را از سیمای ایشان می‌شناسی که آنها از عزت نفس هرگز چیزی را از کسی به اصرار سؤال نکنند و هر چه انفاق کنید همانا خداوند بر آن آگاه است. کسانی که انفاق کنند مالشان را در شب و روز و نهان و آشکار آنان را پاداش نیکو نزد پروردگارشان خواهد بود و هرگز از حادثه آینده بیمناک و از امور گذشته اندوهگین نخواهند گشت».

﴿ قَوْلٌ مَّعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّنْ صَدَقَةٍ يَتَّبِعُهَا أَذَى ۗ وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تُبْطِلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَى كَالَّذِي يُنْفِقُ مَالَهُ رِثَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ تُرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا ۖ لَا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُوا ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿١٠٥﴾ وَمَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتٍ لِلَّهِ وَتَثْبِيتًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ كَمَثَلِ

جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ فَفَاتَتْ أَكُلَهَا ضِعْفَيْنِ فَإِن لَّمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ

فَطَلٌ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿۲۶۳﴾ (بقره / ۲۶۳ تا ۲۶۵)

«فقیر سائل را به زبان خوش و طلب آمرزش رد کردن بهتر است از آن که صدقه دهند و از پی آن آزار کنند، خداوند (از طاعت و صدقه خلق بی‌نیاز و بردبار است. ای اهل ایمان، تباه نسازید صدقات خود را با منت و آزار کردن، مانند آن که مال خود را از روی ریا و خودنمایی و جلب توجه مردم انفاق کرده و ایمان به خدا و روز قیامت نداشته باشد و مثل چنین مرد ریاکار بدان ماند که (به جای آن که در زمین قابلی بذر افشاند) دانه را بر روی سنگ سخت بیفشاند و تندبارانی غبار و خاک آن را نیز بشوید که نتواند از آن هیچ محصولی بدست آرند، و خداوند گروه کافران را راه سعادت ننماید و مثل آنان که انفاق کنند مالشان را در راه خشنودی خدا و با اطمینان خاطر دل به لطف خدا شاد دارند مثل بوستانی در زمین شایسته‌تر را ماند که باران زیادی بر آن بیارد و ثمره و حاصلی دو چندان بدهد و اگر باران بسیار هم نیاید اندک اندک بیارد تا به ثمر برسد، و خداوند به کار نیکان بینا و آگاه است».

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنفِقُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا

لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ ۗ وَلَا تَيَمَّمُوا الْخَبِيثَ مِنْهُ تُنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ بِفَٰخِذِيهِ

إِلَّا أَن تُعْمِضُوا فِيهِ ۗ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿۲۶۷﴾ (بقره / ۲۶۷)

«ای اهل ایمان انفاق کنید از بهترین آنچه به کسب و تجارت اندوخته‌اید و از آنچه برای شما از زمین می‌رویانیم، هرگز چیزهای بد را برای انفاق معین نکنید، در صورتی که شما خود همچنان چیزی را نستانید مگر آن‌که از بدی آن چشم‌پوشی نمایید، و بدانید که خدا بی‌نیاز و ستوده صفات است».

﴿ إِنَّمَا الصَّدَقَتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ وَالْعَمَلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبِهِمْ وَفِي الرِّقَابِ وَالْغَرَمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَابْنِ السَّبِيلِ ط
فَرِيضَةً مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴾
(توبه / ۶۰)

«مصرف صدقات منحصرأً مختص به این هشت طایفه است: فقیران و عاجزان و متصدیان اداره صدقات و برای تألیف قلوب و آزادی بندگان و قرضداران و در راه خدا (یعنی در راه تبلیغ و رواج دین خدا)، و در راه ماندگان، این مصارف هشتگانه فرض و حکم خداست و خدا بر تمام حکم و مصالح امور آگاه است.»

الهی در مورد امانت گرفتن از مردم چگونه باشیم؟

﴿ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ ۚ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا ﴾
(نساء / ۵۸)

«همانا خدا به شما امر می‌کند البته امانات را به صاحبانش باز دهید و چون حاکم بین مردم شوید هر آینه به عدالت داوری کنید، البته خدا شما را پند نیکو دهد همانا خدا شنوا و به هر چیز آگاه و بصیر است.»

الهی حج را چگونه بجا آوریم؟

﴿ وَأَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ ۚ فَإِنْ أُحْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ ط
وَلَا تَحْلِقُوا رُءُوسَكُمْ حَتَّىٰ يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحَلَّهُ ۚ فَمَنْ كَانَ مِنكُمْ مَّرِيضًا
أَوْ بِهِ أَذًى مِّن رَّأْسِهِ ففِدْيَةٌ مِّن صِيَامٍ أَوْ صَدَقَةٍ أَوْ نُسْكِ ۚ فَإِذَا

أَمِنْتُمْ فَمَنْ تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ ۚ فَمَنْ لَمْ
يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ فِي الْحَجِّ وَسَبْعَةٍ إِذَا رَجَعْتُمْ ۚ تِلْكَ عَشْرَةٌ كَامِلَةٌ ۚ
ذَلِكَ لِمَنْ لَمْ يَكُنْ أَهْلُهُ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ
وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٦٦﴾ الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَةٌ ۚ فَمَنْ
فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ ۚ
وَمَا تَفَعَّلُوا مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمُهُ اللَّهُ ۚ وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَىٰ ۚ
وَاتَّقُوا يَتَأُولَى الْأَلْبَابِ ﴿١٦٧﴾ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَبْتَغُوا فَضْلًا
مِّن رَّبِّكُمْ ۚ فَإِذَا أَفَضْتُمْ مِنْ عَرَفَاتٍ فَاذْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ
الْحَرَامِ ۚ وَاذْكُرُوهُ كَمَا هَدَيْتُمْ وَإِنْ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلِهِ لَمَنِ
الضَّالِّينَ ﴿١٦٨﴾ ثُمَّ أَفِيضُوا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ ۚ
إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٦٩﴾ فَإِذَا قَضَيْتُمْ مَنَسِكَكُمْ فَاذْكُرُوا اللَّهَ
كَذِكْرِكُمْ ءَابَاءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا ۚ فَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ رَبَّنَا
ءَاتِنَا فِي الدُّنْيَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِن خَلْقٍ ﴿١٧٠﴾ (بقره / ١٩٦ تا ٢٠٠)

«همه اعمال حج و عمره را برای خدا به پایان برسانید و اگر ترس و منعی پیش
آید و فرستادن قربانی به قربانگاه سهل باشد قربانی را ذبح کنید، و سر متراشید
تا آنگاه که قربانی شما به جایگاه خودش برسد، و هر کس از شما که بیمار
باشد، و یا آزاری در سر داشته باشد اگر سر نتراشد بر او است که فدیهای بدهد

به روزه داشتن یا صدقه دادن یا کشتن گوسفند پس از برطرف شدن ترس و منع و حصول امنیت، و هر کس از عمره تمتع به حج باز آید هرچه را مقدور و میسر است از جنس شتر و گاو و گوسفند قربانی کند و هر کس به قربانی تمکن نیافت سه روز در حج روزه بدارد و هفت روز هم پس از مراجعت در وطن که ده روز تمام شود و این روزه گرفتن بر کسی است اهل مکه نباشد (ای بندگان) به این احکام عمل کنید و از نافرمانی خدا بترسید و بدانید که عذاب خدا سخت است. حج در ماههای معین است (شوال و ذیقعده و دهه اول ذیحجه) پس هر که را حج واجب شود بایست آنچه میان زن و شوهر رواست ترک کند و کار ناروا (مانند دروغ و مجادله و بدگویی) را ترک نماید، و شما هر کار نیک کنید و هر عمل خیر انجام دهید خدا بر آن آگاه است، و توشه تقوا برای آخرت بگیرید که بهترین توشه این راه تقوی است و از من بترسید ای صابحان عقل و ادراک. نیست بر شما باکی که در هنگام حج کسب معاش کرده و از فضل خدا روزی طلبید پس آن گاه که از عرفات بازگشتید ذکر خدا کنید در نزد مشعرالحرام و به یاد خدا باشید که هدایت کرد شما مؤمنان را پس از آن که قبلاً در کفر و ضلالت بودید. بعد از آن به طریقی که همه بازگردند (از مشعرالحرام به منی) و از خطا طلب آمرزش کنید که خداوند آمرزنده و مهربان است. آن گاه که اعمال حج را به جای آوردید شما هم همچنانکه پدران خود را یاد می کنید بلکه بیش از آن که پدرانتان را یاد می کنید خدا را یاد کنید (هر حاجت دنیا و آخرت را از خدا خواهید) بعضی از مردم کوتاه نظر از خدا تنها تمنای متاع دنیوی می کنند بنابراین آنان را از نعمت آخرت نصیبی نیست».

﴿إِنَّ الْأَصْفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ ۖ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا

جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا ۚ وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ﴾

(بقره / ۱۵۸)

«صفا» و «مروه» از شعائر (و نشانه‌های) خداست! بنابراین، کسانی که حج خانه خدا و یا عمره انجام می‌دهند، مانعی نیست که بر آن دو طواف کنند؛ (و سعی صفا و مروه انجام دهند. و هرگز اعمال بی‌رویه مشرکان، که بتهایی بر این دو کوه نصب کرده بودند، از موقعیت این دو مکان مقدس نمی‌کاهد!) و کسی که فرمان خدا را در انجام کارهای نیک اطاعت کند، خداوند (در برابر عمل او) شکرگزار، و (از افعال وی) آگاه است.»

﴿بَلَىٰ مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُ أَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ وَلَا

خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾

(بقره / ۱۱۲)

«آری کسی که از هر جهت تسلیم حکم خدا گردید و نیکوکار گشت برای او پاداش بزرگی نزد پروردگارش خواهد بود، و او را هیچ هراس و اندیشه و هیچ اندوهی در دنیا و آخرت نخواهد بود.»

الهی ارثایمان را چگونه تقسیم کنیم؟

﴿يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثَيَيْنِ ۚ فَإِن كُنَّ نِسَاءً فَوْقَ اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ ۚ وَإِن كَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ ۚ وَلَا لِأَبْوَيْهِ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا الشُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ إِن كَانَ لَهُ وَلَدٌ ۚ فَإِن لَّمْ يَكُن لَهُ وَلَدٌ وَوَرِثَهُ آبَاؤُهُ فَلِأُمِّهِ الثُّلُثُ ۚ فَإِن كَانَ لَهُ إِخْوَةٌ فَلِأُمِّهِ الشُّدُسُ ۚ مِن بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَا أَوْ دِينٍ ۚ ءَأَبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ نَفَعًا ۚ فَرِيضَةٌ مِّنَ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١١﴾ * وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ أَزْوَاجُكُمْ إِن لَّمْ يَكُن لَّهُنَّ

وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمْ الرُّبْعُ مِمَّا تَرَكَنَّ مِنْ بَعْدِ
 وَصِيَّةٍ يُوصِينَ بِهَا أَوْ دَيْنٍ ۗ وَلَهُنَّ الرُّبْعُ مِمَّا تَرَكَتُمْ إِنْ لَمْ
 يَكُنْ لَكُمْ وَلَدٌ ۗ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّمُنُ مِمَّا تَرَكَتُمْ
 مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ تُوصُونَ بِهَا أَوْ دَيْنٍ ۗ وَإِنْ كَانَ رَجُلٌ يُورَثُ
 كَلَالَةً أَوْ امْرَأَةً وَلَهُ أَخٌ أَوْ أُخْتٌ فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا الشُّدُسُ ۗ فَإِنْ
 كَانُوا أَكْثَرَ مِنْ ذَلِكَ فَهُمْ شُرَكَاءُ فِي الثُّلُثِ ۗ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ
 يُوصَىٰ بِهَا أَوْ دَيْنٍ غَيْرِ مُضَارٍّ ۗ وَصِيَّةٌ مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿

(نساء / ۱۱ و ۱۲)

«خداوند در باره فرزندانان به شما سفارش می‌کند که سهم (میراث) پسر، به اندازه سهم دو دختر باشد؛ و اگر فرزندان شما، (دو دختر و) بیش از دو دختر باشند، دو سوم میراث از آن آنهاست؛ و اگر یکی باشد، نیمی (از میراث)، از آن اوست. و برای هر یک از پدر و مادر او، یک ششم میراث است، اگر (میت) فرزندی داشته باشد؛ و اگر فرزندی نداشته باشد، و (تنها) پدر و مادر از او ارث برند، برای مادر او یک سوم است (و بقیه از آن پدر است)؛ و اگر او برادرانی داشته باشد، مادرش یک ششم می‌برد (و پنج ششم باقیمانده، برای پدر است). (همه اینها،) بعد از انجام وصیتی است که او کرده، و بعد از ادای دین است - شما نمی‌دانید پدران و مادران و فرزندانان، کدامیک برای شما سودمندترند!- این فریضه الهی است؛ و خداوند، دانا و حکیم است. و برای شما، نصف میراث زنانان است، اگر آنها فرزندی نداشته باشند؛ و اگر فرزندی داشته باشند، یک چهارم از آن شماست؛ پس از انجام وصیتی که کرده‌اند، و ادای دین (آنها). و

برای زنان شما، یک چهارم میراث شماست، اگر فرزندی نداشته باشید؛ و اگر برای شما فرزندی باشد، یک هشتم از آن آنهاست؛ بعد از انجام وصیتی که کرده‌اید، و ادای دین. و اگر مردی بوده باشد که کلاله [= خواهر یا برادر] از او ارث می‌برد، یا زنی که برادر یا خواهری دارد، سهم هر کدام، یک ششم است (اگر برادران و خواهران مادری باشند)؛ و اگر بیش از یک نفر باشند، آنها در یک سوم شریکند؛ پس از انجام وصیتی که شده، و ادای دین؛ بشرط آنکه (از طریق وصیت و اقرار به دین)، به آنها ضرر نزنند. این سفارش خداست؛ و خدا دانا و بردبار است.»

﴿يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِي الْكَلَالَةِ ۚ إِنَّ امْرَأًا هَلَكَ لَيْسَ لَهَا وِلْدٌ وَلَهَا أُخْتُ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ ۚ وَهُوَ يَرِثُهَا إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهَا وِلْدٌ ۚ وَإِنْ كَانَتْما اثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الثُّلُثَانِ مِمَّا تَرَكَ ۚ وَإِنْ كَانُوا إِخْوَةً رِجَالًا وَنِسَاءً فَلِلذَكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثَيَيْنِ ۗ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ أَنْ تَضِلُّوا ۗ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ﴾

(نساء / ۱۷۶)

«ای پیامبر! از تو در باره کلاله (یعنی میتی که نه فرزندی از خود داشته باشد و نه نوه پسری، و نه پدر و نه پدر بزرگ) فتوا خواهند بگو خدا چنین فتوا می‌دهد که هرگاه کسی بمیرد و فرزند نداشته و او را خواهری باشد وی را نصف ترکه است و او نیز از خواهر ارث برد و اگر خواهر را فرزند نباشد و هرگاه میت را دو خواهر باشد آنها را دو ثلث ترکه است و هرگاه میت را چندین برادر و خواهر است در این صورت ذکور دو برابر اناث ارث برند، خداوند احکام را برای هدایت شما بیان کند که مبدا گمراه شوید و خدا به همه مصالح خلق دانا است.»

﴿ كُتِبَ عَلَيْكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ إِنْ تَرَكَ خَيْرًا الْوَصِيَّةُ

لِلْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ ﴾ (بقره / ۱۸۰)

«دستور داده شد چون یکی از شما را مرگ فرا رسد اگر دارای متاع دنیا است وصیت کند برای پدر و مادر و خویشان به چیزی شایسته عدل و این کار سزاوار مقام پرهیزکاران است».

الهی گمراهان را پند دهیم؟

﴿ فَذَكِّرْ إِنْ نَفَعَتِ الذِّكْرَى ﴿٩﴾ سَيَذَكِّرُ مَنْ نَخَشَى ﴿١٠﴾ وَيَتَجَنَّبُهَا

الْأَشْقَى ﴿١١﴾ الَّذِي يَصْلَى النَّارَ الْكُبْرَى ﴾ (اعلی / ۹ و ۱۰ و ۱۱)

«پس تذکر ده اگر تذکر مفید باشد! البته هر کس خدا ترس باشد به این تذکر پند می گیرد و آن که شقی تر است از آن پند دوری گزیند، آن کس عاقبت به آتش سخت و بزرگتر دوزخ درافتد».

الهی دین داشتن درست چگونه است؟

﴿ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا

الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقِيَمَةِ ﴾ (بینه / ۵)

«و امر نشدند مگر بر این که خدا را به اخلاص کامل در دین حق پرستش کنند و از غیر دین حق روی بگردانند و نماز بپا دارند و زکات به فقیران بدهند و این است دین درست و راه راست».

الهی نشانه مؤمنان چیست؟

﴿ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَّتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٢٦﴾ الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿٢٧﴾ أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴾

(انفال / ۲ و ۳ و ۴)

«مؤمنان آنها هستند که اگر ذکری از خدا شود (از عظمت و جلال خدا) دلهاشان ترسان و لرزان و چون آیات خدا بر آنها تلاوت شود بر مقام ایمانشان بیفزاید و به خدای خود در هر کار توکل می‌کنند و آنان نماز را با حضور قلب پبای می‌دارند و از هر چه روزی آنها کردیم به فقراء انفاق می‌کنند. آنان براستی و حقیقت اهل ایماند و نزد خدا مراتب بلند و آمرزش و روزی نیکو مخصوص آنهاست».

الهی آنها که از تو می‌توسند چگونه‌اند؟

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَل لَّكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۗ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴾

(انفال / ۲۹)

«ای اهل ایمان اگر خدا ترس و پرهیزکار شوید خدا به شما فرقان بخشد (یعنی دیده بصیرت دهد تا به نور باطن فرق گذارید و طریق سعادت و شقاوت را تشخیص دهید) و گناهان شما را بپوشاند و شما را بپامرزد که خدا دارای فضل و رحمت بی‌منتها است».

الهی خرید و فروش با شما چگونه است؟

﴿ إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنْ لَّهُمُ
الْجَنَّةُ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعَدَا عَلَيْهِ حَقًّا
فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْقُرْآنِ وَمَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ
فَأَسْتَبْشِرُوا بَبَيْعِكُمُ الَّذِي بَايَعْتُمْ بِهِ ۚ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴾

(توبه / ۱۱۱)

«همانا خدا خریداری کرده از مؤمنان جان و مال ایشان را به بهای بهشت که آنها در راه خدا جهاد کنند دشمنان دین را به قتل رسانند یا خود کشته شوند این وعده قطعی است بر خدا و عهدی است که در (سه کتاب آسمانی) تورات و انجیل و قرآن یاد فرموده و از خدا با وفاتر به عهد خود کیست؟ ای اهل ایمان به خود بشارت دهید در این معامله که با خدا کرده‌اید که این به حقیقت سعادت و پیروزی بزرگی است.»

الهی انسان در مقابل سختی و رنج چگونه است؟

﴿ مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا نُوفِّ إِلَيْهِمْ أَعْمَالَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ ﴿١٦﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا النَّارُ
وَحَبِطَ مَا صَنَعُوا فِيهَا وَبِطِلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴾ (هود/ ۱۵ و ۱۶)

«کسانی که طالب تعیش مادی و زینت و شهوات دنیوی هستند ما مزد سعی آنها را به کار دنیا کاملاً می‌دهیم و هیچ از اجر عملشان کم نخواهد شد. (ولی) اینان هستند که دیگر در آخرت نصیبی جز آتش دوزخ ندارند و همه افکار و اعمالشان در راه دنیا باطل و ضایع می‌گردد.»

الهی آرامش دل به چه باشد؟

﴿ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ

الْقُلُوبُ ﴾

(رعد / ۲۸)

«آنها که به خدا ایمان آورده و دلهاشان به یاد خدا آرام می‌گیرد (ای مردم) آگاه شوید که تنها یاد خدا آرام‌بخش دلها است.»

الهی شکر نعمت چگونه باشد؟

﴿ وَإِذْ تَأَذَّرَ رَبُّكُمْ لَئِن شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ^ط وَلَئِن كَفَرْتُمْ إِنَّ

عَذَابِي لَشَدِيدٌ ﴾

(ابراهیم / ۷)

«و باز به خاطر آرید وقتی خدا اعلام فرمود که شما بندگان اگر شکر نعمت بجای آرید بر نعمت شما می‌افزایم و اگر کفران کنید به عذاب شدید گرفتار می‌کنیم.»

الهی در احترام به والدین چه سفارش می‌کنی؟

﴿ وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا^ج إِمَّا يَبُلُغَنَّ

عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أُفٍّ وَلَا تَهَرَّهُمَا

وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا ﴿٣١﴾ وَأَخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ

الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ أَرْحَمُهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا ﴾ (اسراء / ۲۳ و ۲۴)

«و خدای تو حکم فرموده که جز او هیچ کس را نپرستید و در باره پدر و مادر نیکویی کنید، و چنانچه در پیش شما یکی از آنان و یا هر دوشان پیر و

سالخورده شوند (که موجب رنج و زحمت شما باشند) زینهار کلمه‌ای که رنجیده خاطر شوند نگوید و کمترین آزاری به آنها نرسانید و با ایشان با احترام و اکرام سخن گوید و همیشه پر و بال تواضع و تکریم را با کمال مهربانی نزدشان بگستران و بگو پروردگارا چنان که پدر و مادرم مرا از کودکی به مهربانی پروردند تو در حق آنها رحمت و مهربانی فرما».

﴿وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا وَإِنْ جَاهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا ۖ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ﴾

(عنکبوت / ۸)

«و ما به آدمیان سفارش کردیم که در حق پدر و مادر خود نیکی کنند و اگر آنها (خود) مشرک باشند و) و کوشند تا تو به من که خدای یگانه‌ام از روی جهل و نادانی شرک‌آوری در این جا هرگز اطاعت امر آنها مکن که رجوع شما بسوی من است و من شما را به پاداش هر عمل (نیک یا بد) که به جای آوردید آگاه می‌گردانم».

﴿وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهَنًا عَلِيًّا وَهَنًا وَفِصْلُهُ فِي غَامِبٍ أَنْ أَشْكُرَ لِي وَلِوَالِدَيْكَ إِلَيَّ الْمَصِيرُ﴾

(لقمان / ۱۴)

«و ما به هر انسانی سفارش کردیم که در حق پدر و مادر بخصوص مادر که چون بار حمل فرزند برداشته تا مدت دو سال که طفل را از شیر باز گرفته و هر روز به رنج و ناتوانیش بیفزوده بسیار نیکی و سپاسگزاری کن نخست شکر من که خالق و منعم هستم و آنگاه شکر پدر و مادر را به جای آر که بازگشت همه به سوی من است».

﴿وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا وَحَمَلُهُ وَفِصْلُهُ ثَلَاثُونَ شَهْرًا ۚ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَبَلَغَ أَرْبَعِينَ سَنَةً

قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ
وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَصْلِحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي ۗ إِنِّي تُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّي
مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٥﴾

«و ما انسان را به احسان در حق پدر و مادر سفارش کردیم (یاد کند که) مادر (نه ماه چگونه) با رنج و رحمت بار حمل کشید و با درد و مشقت وضع حمل نمود و سی ماه تمام مدت حمل و شیرخواری بود تا وقتی که طفل بحد رشد رسید و آن زمان که آدمی چهل ساله گشت (و عقل و کمال یافت) آنگاه سزد که عرض کند خدایا مرا موفق فرما تا شکر گذارم بر نعمتی که بر من و بر پدر و مادرم اعطا کردی و به انجام کارهای شایسته که رضا و خشنودی تو در آن است توفیق ده و فرزندان مرا صالح گردان، بارالها من به دعا به درگاه تو باز آمدم و از تسلیم شونندگان و مطاع فرمان تو شدم».

نام سوره‌ها و معانی

گشاینده	۱- الفاتحه
گاو ماده	۲- البقره
فرزندان عمران	۳- آل عمران
زنان	۴- النساء
سفره آراسته آسمانی	۵- مائده
چهارپایان	۶- الانعام
فاصله میان	۷- الاعراف
غنیمت‌ها	۸- الانفال
از گناه بازگشتن	۹- التوبه
پسر متی از پیغمبران	۱۰- یونس
پیغمبر قوم عاد	۱۱- هود
پسر یعقوب	۱۲- یوسف
تندر	۱۳- الرعد
شیخ‌النبیاء	۱۴- ابراهیم
دیار ثمود	۱۵- الحجر
زنبور عسل	۱۶- النحل
به شب رفتن و معراج	۱۷- الاسراء
شکاف در کوه	۱۸- الکهف
مادر عیسی <small>الطیلة</small>	۱۹- مریم
از حروف مقطعه	۲۰- طه
پیغمبران	۲۱- الانبیاء
زیارت کعبه	۲۲- الحج
مؤمنان	۲۳- المؤمنون

روشنایی	۲۴- النور
جدا گشتن	۲۵- الفرقان
شاعران	۲۶- الشعراء
مور	۲۷- النمل
قصه‌ها	۲۸- القصص
کارتنه	۲۹- العنكبوت
رومیان	۳۰- الروم
مردی بود با حکمت	۳۱- لقمان
سر بر زمین نهادن	۳۲- السجده
گروه‌ها و سپاه	۳۳- الاحزاب
نام شهری	۳۴- سبا
آفریننده	۳۵- فاطر
از حروف مقطعه	۳۶- یس
فرشتگانی که به صف ایستاده‌اند	۳۷- الصافات
از حروف مقطعه	۳۸- ص
جمع زمره (گروه)	۳۹- الزمر
آمرزنده	۴۰- غافر
چیزی که تفصیل داده شده	۴۱- فصلت
مشورت کردن	۴۲- الشوری
زیور و آرایش	۴۳- الزخرف
دود	۴۴- الدخان
بر زانو نشسته	۴۵- الجاثیه
توده‌های ریگ	۴۶- الاحقاف
خاتم الانبیاء	۴۷- محمد ﷺ

گشودن	۴۸- الفتح
سرایچه‌ها	۴۹- الحُجرات
از حروف مقطعه	۵۰- ق
تندبادها	۵۱- الذاریات
کوه موسی <small>الکَلْبَلَا</small>	۵۲- الطُّور
ستاره	۵۳- النّجم
ماه	۵۴- القمر
بخشنده	۵۵- الرّحمن
قیامت	۵۶- الواقعه
آهن	۵۷- الحدید
با کسی پیکار کردن	۵۸- المجادله
گرد آوردن	۵۹- الحشر
آزموده شده	۶۰- الممتحنه
رسته	۶۱- الصّف
آدینه	۶۲- الجمعه
دورویان	۶۳- المُنَافِقون
بر یکدیگر زیان آوردن	۶۴- التّغابن
رهایی	۶۵- الطّلاق
حرام کردن	۶۶- التّحریم
پادشاهی	۶۷- المُلک
خامه تراشیده(قلم)	۶۸- القلم
اشاره‌ای به قیامت	۶۹- الحاقّه
نردبانها	۷۰- المعارج
از انبیاء اولوالعزم	۷۱- نوح

جن (پری)	۷۲- الجن
پیچیده در گلیم	۷۳- مزمل
پیچیده در جامه	۷۴- المدثر
رستاخیز	۷۵- القیامه
روزگار	۷۶- الذهر
فرشتگانی که پیاپی فرستاده شوند	۷۷- المرسلات
خبر	۷۸- النبأ
کشدگان جانها	۷۹- النازعات
روی تَرش کرد	۸۰- عَبَسَ
در هم پیچیده	۸۱- الكورث
شکافته شدن	۸۲- الانفطار
کاهدگان از اوزان	۸۳- المطففين
شکافته شدن	۸۴- الانشقاق
برجها	۸۵- البروج
ستاره صبحگاهی	۸۶- الطارق
برتر	۸۷- الاعلی
پوشاننده	۸۸- الغاشیه
پگاه	۸۹- الفجر
شهر مکه	۹۰- البلد
خورشید	۹۱- الشمس
شب	۹۲- اللیل
چاشتگاه	۹۳- والضحی
گشاده شدن	۹۴- الانشراح
انجیر	۹۵- التین

خون بسته	۹۶- العلق
اندازه، ارزش	۹۷- القدر
دلیل	۹۸- البینه
جنبانیدن	۹۹- الزلزال
اسبان نفس زننده	۱۰۰- العاديات
کوبنده (قیامت)	۱۰۱- القارعه
نازیدن به بسیاری مال	۱۰۲- التکائر
روزگار	۱۰۳- العصر
غیبت کننده	۱۰۴- الهمزه
پیل	۱۰۵- الفیل
نام قبیله‌ای از عرب	۱۰۶- قریش
اسباب خانه	۱۰۷- الماعون
نیکی بسیاری (نام حوضی در بهشت)	۱۰۸- الکوثر
کافران	۱۰۹- الکافرون
پیروزی	۱۱۰- النصر
عموی بدخواه پیغمبر	۱۱۱- ابولهب
پاک و خالص کردن	۱۱۲- الاخلاص
سپیده دم	۱۱۳- الفلق
مردمان	۱۱۴- الناس